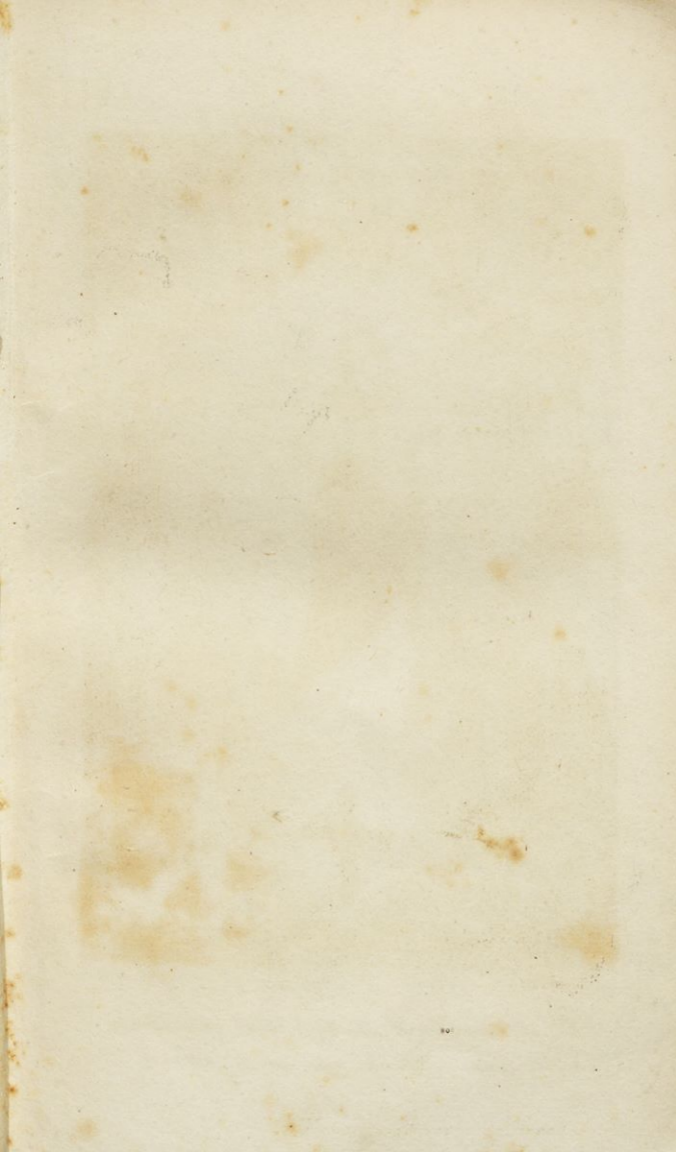


23038 II. C. f. 2





F. C. Geisler fecit.

69. Stahlstich v. Carl Mayer's Kunst-Anstalt in Nürnberg.

*O Kraljica nebes in zemlje,  
Božja Mati za nas prosi!*

LAVRETANSKE

**LITANIJE**

razložene

po nar boljših izvirkih

za

počeševanje prečiste Device

**MARIJE,**

zlasti v mescu velikim travnu,

s sveto mašo in z drugimi navadnimi  
molitvami.



Spisala

Jožef Kerčon in Janez Volčič,

duhovna Ljubljanske škofije.

*Z dovoljenjem visoko častitiga Ljubljanskiga  
škofijstva.*

V LJUBLJANI, 1857.

Založil in natisnil J. Rud. Milic.



PAVRETTZKE

LITANIA

in vse ljubilo izvirni

počesevanje prave Device

MARIJE

O de bi mogel jest kdaj doživeti,  
De bi Marijo vse serca ljubile!

S. Alfonz od Ligvori.

V LJUBLJANI, 1827.

Natožil in odlični J. Rud. Milič



## Predgovor.

”**O**dsihmal me bodo srečno imenovali vsi narodi.“ Kaj lepo se to prerokovanje Matere Božje spolnuje, zakaj povsod najdemo spominkov veliko, kateri nam pričujejo, v kako visoki časti človeški otroci Mater Božjo imajo. Eden nar imenitniših spominkov, v čast Marije Matere Božje postavljenih, so **Lavretanske litanije**. V njih je izrečena (kolikor je namreč človeku izreči mogoče,) vsa obilnost in bogastvo Marijne časti, lepote in ljubezni do Boga in do nas ljudi. Lavretanske litanije so nekak veličasten venec, ki ga je sveta cerkev sama Lavretanski Materi Božji spletla. Kolikor bolj té slavne in presladke litanije, njih podobe in skrivnosti razumemo, toliko bolj natanko bomo Marijno visokost in svojo lastno srečo spoznali. Besede svetnikov nam pričujejo, kako močno se sercé v ljubezni ogreje ko premišluje té skrivnostne izreke v hvalo Marije Device.

Vender se pa lepota in sladkost tih lita-

nij še le potem zamore spoznati, če se njih posamesni izreki dobro razumejo in po več platéh premišlujejo, scer se večdel le tje v en dan brez vsiga premislika in občutljeja molijo. Zato so si katoliški pisavei že od nekdej prizadevali Lavretanske litanije razlagovati ter njih skrivnostne izreke in podobe priprostimu kristjanu razumljive storiti, kakor n. pr.: sveti Alfonz Marija od Ligvori v slavi Marije Device; Lorenc Lemmer, v Nuerenbergu l. 1690; Fr. Ks. Dorn, Augšburg 1840; Bošt. Vinkelhofer, Monakovo 1831; Jan. Nep. Ginal, Monakovo 1846; „Maienblüthen“ od neimenovaniga mašnika, Regensburg 1853; P. J. Beks na Dunaji 1854; — v slovenskim jeziku: Slava Marije Device sv. Alfonza Marije od Ligvori; Zgodnja Danica l. 1849 in 1850 itd. Veči del zdaj imenovanih razlaganj Lavretanskih litanij je bil tudi pri tej izdelavi bogat in pripraven zaklad, iz kteriga se je pogostama zajemalo, pa tudi še iz marsikterih drugih del, kakor n. pr. iz del A. Schlör-a, Veith-a, iz časopisa „Zeit und Ewigkeit“ se je kaj porabilo. Desiravno pa tedej že imamo razlaganje Lavretanskih litanij v slovenskim jeziku, se vendar tebi, o pobožni slovénski bravec! tukej novo razlaganje Lavretanskih litanij v roke podá, enkrat zato, de se s tem cerkveno slovstvo pomnoži, potem pa tudi, ker je le-to



razlaganje nekoliko bolj obširno izdelano, kar se pa pri gori omenjenim slovenskim razlaganji Lavretanskih litanij iz znanih vzrokov ni moglo lahko zgoditi. Verh tega zamore biti to razlaganje posebno pripravno berilo za Marijne praznike in zlasti za obhajanje pobožnosti véliciga travna po načinu, kakor bo zdolej rečeno. Nar imenitniši namen tih bukev pa je ta, da bi kolikor toliko pripomogle k večjemu čiščenju Matere Božje in k otročjemu zaupanju do Nje po zdravih naukih sv. katoliške cerkve.

De bi torej pač služabniki in služabnice Marije Device prav veliko spodbudljiviga in tolaživniga v tih bukvah najdlji, s tem čast Božjo in Marijno množili, sami sebi pa obilno blagoslova pridobili!

Kar še poslednjič čudapolne prigodbe zadeva, jih bravec ni dolžan tako verovati, kot verske resnice, ampak je prošén, vsim tem prigodbam le človeško veljavo in ne druge pripisovati, razun tistih, ktere se v sv. pismu najdejo, ali so od cerkve že poterjene, ktere mora vsaki kristjan terdno vérovati. Desiravno pa nektere čudne prigodbe tih bukev niso še od cerkve poterjene, so pa vender pripravne mogočno milost in čast Marije kolikor toliko povikševati, in ponižne kristjane v zaupanji in ljubezni do Božje Matere vnemati in vterdovati. —

## POSVEČENJE.

---

### Preblažena Devica in Božja Mati Marija!

Od nekdanj je bila navada, da so vsi tisti, ki so od Tvojiga češenja kaj pisali, svoje dela vselej Tebi posvetili. Ali bili so ti tudi večdel Tvoji nar bolj goreči služabniki, kakor sv. Bernard, sv. Alfonz i. t. d. O kako bi si torej midva zamogla upati, kaj enaciga storiti, ker se komej smeva prederzniti, Tvoja nar zadnja in nar slabši služabnika imenovati se? Vender pri vsim tem posvetiva té bukve v Tvojo čast; zakaj Ti véš, da sva se le zavolj Tebe tega dela lotila. Sama si prerokovala: „da Te bodo srečno imenovali vsi narodi.“ Hotla sva s temi bukvami kolikor toliko k spolnovanju tega prerokovanja pripomoči; namreč: da bi se bravci čedalje bolj prepričali od Tvoje neizrekljive časti in slave, kakor tudi od Tvoje nezmerne ljubezni do nas revnih ljudi, da bi se potem število Tvojih služabnikov in tudi Tvoje veselje zmirej bolj množilo, ker boš tako priložnost dobila, čedalje več gnad zadobiti človeškim otrokam. Zraven tega sva pa tudi pri tem delu nekoliko lastniga dobička iskala,

kar nama boš milostljivo odpustila, ker sva namreč dobro vedla, de vse dobro poplačáš, kar se iz ljubezni do Tebe in v Tvojo čast storí, in ker imaš clo do nar večih grešnikov usmiljeno serecé, sva upala, s tem majhnim delam Tvoje materno serecé ganiti in nagniti, de bi se usmilila najne revšine ter naji vzela v svoje varstvo in rešila vsih nevarnost duše in telesa. Sprejmi torej, o preblažena Mati Zveličarjeva in Kraljica nebés in zemlje! milostljivo to delo nevrednih grešnikov, in nikar ju v tem sladkim upanji, ki ga na Tvojo pomoč stavita, osramoteni ne pusti! Blagoslovi in varuj nju in té bukve, ktere sta v vsi ponižnosti v Tvojiga presvetiga imena čast posvetila. Zadobi po svoji mogočni priprošnji, de bodo vsi, ki jih bodo brali, k pravi pobožnosti in ljubezni do Tebe vneti, de bomo mi, Tvoji otroci, vsi skupej spoznali in občutili, kako neizrečeno nas je Bog ljubil, ker je Tebe, ki Te je svojimu edinorojenimu Sinu Mater izvolil, zraven tudi nam vsim v pravo Mater odločil. Té milosti Te prosita, o častitljiva in preblažena Božja in naša Mati!

Tvoja

*nevredna in Na-te saupajoča sina,  
pisavca.*

## Prošnja do Jezusa.

Jezus, o Ti vsiga svetá rešnji Bog!

Blagoslovi revno delo najnih rok —

O Gospod! to serčno pros'va Te.

Eno je, kar najno le želi sercé

Z delam tem doseči, in potem tud' bo

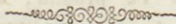
Nama za vès trud zadost' povernjeno ;

Namreč: de se duh ljubezni zamorjen

Kaže po Marii vnovič oživljen,

De Nje čednost' bravci vsi posnemajo,

Enkrat pa v nebesa srečno pridejo.





## Začetek Marijnih ŠMARNIC.

**M**arija, premila nebeška Kraljica, nikdar ne jenja, novih dobrot deliti ljudem; zato so vsi časi keršanstva polni Nje slave, Nje hvale; in ravno zato, ker nam Marija, naša preskerbna Mati, vedno nove gnade deli iz sedeža Božjiga usmiljenja, ravno zato so tudi Njeni služabniki, kot dobri otroci, vedno skerbéli, de so ji nove praznike stavili, v znamnje priserčne ljubezni do svoje Matere; de bi se ji ravno s tem praznovanjem prikupili, in tako spet nove gnade po Nji zadobivali.

Pravim služabnikom Marije Device ni bilo zadosti, de bi jo le častili o praznikih Njenih, ktere je sv. katoliška cerkev

že pred postavila, kateri so ti le: 1. Praznik prečistiga spočetja Marije Device, 8. Grudna; 2. pričakovanja poroda, 18. Grudna; 3. zaročenja, 23. Prosenca, 4. očiševanja, 2. Svečana; 5. oznanjenja, 25. Sušca; 6. sedem žalost, cvetni petek; 7. obiskovanja, 2. mal. serp.; 8. začetek škapulirja na hribu Karmel, 16. mal. serp.; 9. Marije Snežnice, 5. vel. serp.; 10. vnebovzelja, 15. vel. serp.; 11. rojstva, 8. Kimovca; 12. presladkiga Imena Marije, v nedeljo potem; 13. začetek bratovšine sedem žalost, tretjo nedeljo Kimovca; 14. začetek bratovšine za rešenje sužnih, 24. Kimovca; 15. začetek bratovšine sv. Roženkranca, prvo nedeljo Kozoperska; in še več družih praznikov Gospodovih, v katerih se tudi spomin Matere Božje obhaja.

Pravim služabnikom Marije Device tudi še to ni bilo zadosti, de so Marijo, svojo Kraljico, vsaki dan trikrat, zjutraj, opoldne in zvečer z angelovim češenjem posebno častili; ni bilo zadosti, de so še vsako saboto Marii posvetili; — verh vsiga tega so si dobri otroci nebeške Matere en cel mesec v letu odbrali, v kterim Marijo prečisto Devico posebno časté.

In ta mesec je „véliki traven,“ nar lepši celiga leta, kadar se vse oživí k novimu življenju, kadar tudi rastejo belo-cveteče, prijetno dišeče „Šmarnice,“ nar lepši znamenje duše nedolžne, ki je pod krilam Marije belo cveteča in zavolj čednost Bogu prijetno dišeča. S tem praznovanjem se pravi služabniki sosebno Marii izročujejo, de bi pod Njenim varstvom, ložej v svete nebesa prišli; svoje sercé Marii dajejo v dar, in Njene podobe, v znamenje serčne ljubezni, zaljšajo z dišečimi cvetlicami, s prelepimi „Šmarnicami.“

Kakor se pa začetek vsaciga praznika véže na kako prigodbo, ki je tako rekoč vzrok praznovanja; tako je tudi s tem praznovanjem. — Človek, vès z Božjimi gnadami obdan — „kaj imaš, de bi ne bil prejel od Boga?“ vpraša sv. Pavel, — o kako naglo, o kako lahko pozabi nebeškiga Očeta, in še takrat, kadar mu Bog obilniši svoje darove delí, oh še takrat se zoper Njega vzdiguje, in ga žali. Spomladi nas vse še lepše vabi, le Bogu služiti, le Njega ljubiti. Hribje, doline, drevje, meline s svojim zelenjem, tički v zraku s svojim žvergoljenjem, rožice na polji — vse hvali in slaví Boga z novim

življenjem, — vsa oživljena natora nas kliče, de bi spoznali, de le zavolj nas je vse to, de bi tudi mi z novo, oživljeno ljubeznijo Bogu služili, le Njega ljubili. Pa, oh, koliko jih je, kateri v spomladnim času svojiga življenja, v svoji mladosti, namesto, de bi le za Boga živeli, kot novo-oživljena spomlad, se Njemu odpovedó, in pot pogubljenja nastopijo, ker svojih duhovnih „šmarnic,“ s sv. nedolžnostjo ozaljšanih duš Bogu in Marii ne darujejo. Oh! koliko jih je, kateri ravno o spomladanskim času le po posvetnim veselji hitijo? Sosebno se je to godilo konec pretečeniga stoletja, ko je mlačnost za Božjo čast kakor strupena megla mnogo kristjanov pokrivala. In takrat se je v Rimu zbralo več pobožnih kristjanov, pod vodstvom misjonarja O. Lalomia, ki so sklenili celi mesec „veliki traven“ v čast nebeške Kraljice obhajati, de bi Marija, naša premila Mati, pri Bogu sprosila, de bi prizanesel ljudstvu, ki je Njega pozabilo, de bi vnemo za Božjo čast, pravo ljubezen v njih mlačnih sercih zopet vžgal.

Ko so po mestu in deleč okrog gerde pregrešne pesmi donele, in so s plesam in igro dragi čas zapravljali, Boga z no-

vin  
Ma  
šal  
us  
svo  
spr  
  
vsi  
in  
ni  
  
pot  
tais  
dn  
tis  
za  
To  
  
Ma  
šen  
miš  
moč  
na  
je  
Nje



vimi grehi žalili, so uni pobožni kristjani Marijne altarje z dišečimi cveticami zaljšali, na svojih kolenih k Materi vsiga usmiljenja serčno zdihovali, de bi Ona s svojo mogočno priprošnjo milost pri Bogu sprosilala.

Komej se je to zvedilo, že so po vsih cerkvah začeli Marijo tako častiti, in mende nobene škofije v katoliški cerkvi ni več, kjer bi Marije tako ne častili.

Sv. Oče, Pij VII. so 21. Sušca 1815 poterdili to slovesnost ter so vsim, ki taisto obhajajo, podelili odpustkov 300 dni za vsaki dan celiga mesca, in tisti dan, kader prejmejo svete zakramente, popolnoma odpustek. To je začetek „Marijnih Šmarnic.“

### Namen té pobožnosti.

„Marijne Šmarnice,“ ali mesec Marije je čas, ki je vès posvečen počenju preblažene Device, posvečen pre-mišljevanju Njenih prelepih čednost, Njene moči, Njene dobrote; Njeniga sv. življenja na zemlji, Njeniga veličastva v nebesih; je čas, ki je vès posvečen priporočevanju Njene mogočne priprošnje pri Bogu.

Kakor se pobožni kristjan sosebno o nedeljah in zapovedanih praznikih popolnoma Bogu zročuje, ga za prejete dobrote zahvaljuje in ga novih gnad prosi, in tudi terdno upanje ima, de ga bo usmiljeni Bog o Njemu posvečenim dnevu raji in pred uslišal; in kakor pobožni kristjan o Gospodovih dnevih zlasti za svojo dušo skerbi, se bolj skerbno vsaciga greha varuje; tako naj pobožni služabnik Marije v tem Nji posvečenim času v čast trojediniga Boga popolnoma samiga sebe, vse djanje in nehanje, vse misli in besede Marii prečisti Devici in Materi Božji daruje. — Vender bi to še ne bilo zadosti; pravi služabnik Marije si tudi prizadevati mora, Njo, podobo pravice, posnemati, kolikor mu je mogoče. — Posebni namen „Marijnih Šmarnic“ pa je to, de bi Marijni služabniki na mogočno Njeno prošnjo za-se ali za druge, kako posebno gnado dosegli. Zlasti naj bi jo vsi prosili, de bi nam gnado stanovitne ljubezni sprosila, de bi duše naše ozaljšane s prijetnim duham lepih čednost Jezusu in Marii bolj dopadle, ter vedno čiste, nedolžne ostale, kot so belo cveteče, prijetno dišeče „Šmarnice.“

Ta mesec, pravi neki učeni moz, je velik dan nebeške Kraljice; ta čas odpera zaklade nebeških gnad v celi polnosti tistim, kateri jo milosti prosijo. Žalostnim tolažilo, slabim moč, zmotenim svetlobo, ubogim in bolnim pomoč, grešnikom rešenje in zveličanje, pravičnim stanovitnost, de bo pomagano vsim, kot pravi sv. Avguštin, katerikoli se k Nji zatečejo.

### Kako se obhajajo Marijne Šmarnice.

1. Pred vsim drugim glej, de boš vse dolžnosti svojiga stanú ta mesec lepó in na tanko opravljal, in bodi prepričan, de to bo nar bolje češenje Marije. Varuj se skerbno vsaciga greha, sosebno navadniga, v kteriga nar raji in nar večkrat zabredeš. Pomisli, za kakšno posebno gnado se hočeš Marii priporočevati? — K prejemi sv. zakramentov se posebno lepo pripravi; če moreš, spovej se od celiga leta, ali, če dolge spovedi nisi nikoli še delal, pripravi se in premisli vse svoje življenje, ter ponovi svoje poprejšnje spovedi, če bi utegnulo kaj pomankljiviga biti. — Vsako jutro se izroči Marii popolnoma in po Nji tudi Jezusu, Njenimu

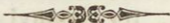
Božjemu Sinu, s terdnim sklepam, se skerbno varovati vsaciga greha.

2. Na pripravnim kraji v hiši, še boljše, če je mogoče, v cerkvi, ozaljšaj podobo preblažene Device, kakor veš in znaš. Pred pervim dnevam tisti večer že začni to slovesnost z izročilno molitevjo, ktero tu spodej pred Litanijami imaš; tako tudi vse druge dni.

3. Vsaki dan beri počasu eno ali več premišljevanj. Ker so v téh bukvicah Lavretanske litanije popolnoma razložene, je torej zraven vvoda še 52 premišljevanj. Zamoreš jih tako razdeliti, de dva dni zaporedama po dvoje in tretji dan le po eno premišljevanje bereš; ali pa kako po svojim, de boš celi mesec vse premišljevanja prebral.

4. Po premišljevanji môli vsaki dan Lavretanske litanije z navadnimi molitvami.

5. Zamoreš še eno ali drugo pesem v čast Matere Božje zapéti.



# Izročilo Marii, Materi Božji.

(Ktero se vsaki dan pred premišljevanjem moli.)

**O** trikrat srečna Devica! vzemi me v število svojih služabnikov, ki si me vzela pod križem za svojiga otroka. Pokaži mi, de si res Mati moja, s tem, de me s pravim spoštovanjem do Tebe navdaš. — **O** mogočna Devica! ki si sterla kači glavó, steri v meni vse hudo poželenje in raztergaj verige mojih pregreh, ktere me vedno vklepajo. — **O** modra Devica! ki nebeške zaklade deliš, dodeli mi milosti, ktere Ti, o Mati moja! za-me potrebne spoznaš; dodeli mi živo véro, terdno zaupanje, gorečo ljubezen; dodeli mi dar zmernosti, čistosti, ponižnosti, zaničevanja vsiga posvetniga; dodeli mi vnémo za Tvojo čast. — **O** mila Devica! varuj me, brani me; pod plajš svoje milosti me skrij pred zalezovanjem hudiča, de bom ložej Jezusu, Tvojimu Sinu, zvest ostal, in se s Teboj pri Njem enkrat na vekomej veselil. **O** Marija, varuj me! o Marija! vodi me po pravi poti v sveti raj. Amen.

(Zdaj se bere eno ali več premišljevanj.)



## Lavretanske litanije.

Gospod, usmili se nas!

Kriste, usmili se nas!

Gospod, usmili se nas!

Kriste, sliši nas!

Kriste, usliši nas!

Oče nebeški, vsigamogočni Bog,

Sin, vsiga sveta rešnji Bog,

Sveti Duh, resnični Bog,

Sveta Trojica en sami Bog,

S. Marija,

S. Mati Božja,

S. devic Devica,

Mati Kristusova,

Mati milosti Božje,

Mati prečista,

Mati brez madeža,

Mati nedolžna,

Mati presveta,

Mati ljubeznjiva,

Mati prečudna,

Mati našiga Stvarnika,

Mati našiga Odrešenika,

Devica modra,

Devica častitljiva,

Devica hvale vredna,

Devica mogočna,

Devica usmiljena,

Devica verna,

Podoba pravice,

} usmili se  
nas!

za nas Boga  
prosi!

Sedež modrosti Božje,  
 Začetek našiga veselja,  
 Posoda duhovna,  
 Posoda časti vredna,  
 Posoda vse svetosti,  
 Skrivnostna roža,  
 Turn kralja Davida,  
 Turn slonokosteni,  
 Hiša zlata,  
 Skrinja mirú in sprave,  
 Vrata nebeške,  
 Zgodnja danica,  
 Zdravje bolnikov,  
 Pribežališe grešnikov,  
 Tolažnica žalostnih,  
 Pomoč kristjanov,  
 Kraljica angelov,  
 Kraljica očakov,  
 Kraljica prerokov,  
 Kraljica aposteljnov,  
 Kraljica marternikov,  
 Kraljica spoznovavcov,  
 Kraljica devic,  
 Kraljica vsih svetnikov,  
 Kraljica brez madeža iz-  
 virniga greha spočeta,

za nas Boga  
 prosi!

Jagnje Božje, ki grehe svetá odjem-  
 lješ, zanesi nam, o Gospod!

Jagnje Božje, ki grehe svetá odjem-  
 lješ, usliši nas, o Gospod!

Jagnje Božje, ki greha svetá odjem-  
 lješ, usmili se nas, o Gospod!

Kriste, sliši nas!

Kriste, usliši nas!

Oče naš. Češena si Marija.

## Pétim lavretanskim litanijam

se namest: „za nas Bogá prosi!“ odpeva tako le:

Oh Ti, Marija, sladko imé!

K Tebi zdihuje moje sercé!

Roža duhovna,

Milosti polna!

Prosi, Marija, za grešnike vse!

ali pa:

Sveta Mati Božja, prosi Bogá za nas!

Hvaljen bodi Jezus zdej in na večni čas!

Le prosi, le prosi, Marija, za nas!

ali pa:

O Marija, Božja Mati!

Prosi za nas Jezusa;

Daj nam vselej pomagati,

O Devica zvoljena!

---

## M o l i t v e.

### I. K sv. Rešnjimu Telesu.

(Kadar je izpostavljeno.)

Ů. Kruh z nebes si jim dodelil.

R. Kteri ima vso sladkost v sebi.

### M o l i m o.

O Bog! kteri si nam v prečudnim  
Zakramentu spomin svojiga terpljenja



zapustil; daj nam, Te prosimo, svete skrivnosti Tvojiga Telesa in Tvoje Kervi tako častiti, de sad Tvojiga odrešenja vedno v sebi občutimo. Kteri živiš in kraljuješ z Bogam Očetam v edinosti svetiga Duha, Bog od vekomaj do vekomaj. Amen.

## 2. K sv. Materi Marii.

Pod Tvojo pomoč pribežimo, o sveta Božja Porodnica! ne zaverzi naših prošenj v naših potrebah, temuč reši nas vselej vsih nevarnost. O častljiva in žegnana Devica, naša Gospa, naša Srednica, naša Besednica, naša Pomočnica. S svojim Sinam nas spravi, svojimu Sinu nas priporoči, svojimu Sinu nas izroči.

Ń. Prosi za nas sv. Božja porodnica!

R. De bomo vredni obljub Kristusovih.

## M o l i m o.

Svojo milost, prosimo Gospod! v naše serca vlij, de, ko smo po angelovim oznanjenji včlovečenje Kristusa, Tvojiga Sina spoznali, po Njega terpljenji in križi častljivo vstajenje dosežemo.

### 3. Češena bodi Kraljica.

Češena bodi Kraljica, Mati milosti, življenje, sladkost in upanje naše, bodi češena! K Tebi upijemo zapušeni otroci Eve, k Tebi zdihujemo žalostni in objokani v tej dolini solz. Oh, oberni tedej naša pomočnica! svoje milostljive oči v nas, in pokaži nam po tem revnim življenji Jezusa, žegnan sad svojiga telesa, o milostljiva, o dobrotljiva, o sladka Devica Marija!

*Ń.* Prosi za nas sv. Božja porodnica!

*Ř.* De bomo vredni obljud Kristusovih.

#### *M o l i m o,*

Vsigamogočni večni Bog! ki si dušo in telo častite Device Matere Marije, de bi vredno prebivališe Tvojiga Sina biti zaslužila, s pripomočjo sv. Duha pripravil, daj, de bomo, ki se Njeniga spomina veselimo, po Njenih milostljivih prošnjah prihodnjih zlegov in večne smerti rešeni.

### 4. K svetimu Jožefu.

Glejte, zvest in moder hlapec, kteriga je postavil Gospod čez svojo družino.

*Ń.* Prosi za nas sveti Jožef!

*Ř.* De bomo vredni obljud Kristusovih.

*M o l i m o .*

Naj nam, prosimo, Gospod! za-  
služenja ženina Tvoje presvete Matere  
Marije pomaga, de, kar naša slabost  
ne premore, nam bode po njegovih  
prošnjah dodeljeno.

## 5. Za vse potrebe.

Ponižno, Gospod! Te prosimo,  
razveži po svoji milosti naših grehov  
vezi, in ohrani po prošnjah svoje iz-  
voljene Matere ljube Device Marije in  
vseh svojih Svetnikov nas, svoje slu-  
žabnike, naše dobrotnike in naše po-  
hištvo v vsi svetosti; tudi očisti vso  
našo rodovino in naše prijatle hudobij  
in grehov, in napolni jih z lepimi čed-  
nostmi; dodeli nam mir in zdravje,  
odverni od nas vidne in nevidne so-  
vražnike, in odženi vse hude želje;  
daj nam zdravo vreme in dobro letino;  
skaži milost našim prijatlam in nepri-  
jatlam in obvari to faro, z vsimi, ki v  
nji prebivajo, kuge, lakote, vojske,  
ognja, potresa, povodnje, in dodeli  
milostljivo vsem vernim keršenikom,  
živim in mertvim v nebeškem kraljestvu  
večno življenje, mir in pokoj. Obvari  
našiga papeža I., našiga škofa I.,

našiga svetliga cesarja I., in vso duhovsko in deželsko gosposko in vse keršansko ljudstvo vsih nadlog in vsiga zlega. Po Gospodu našim Jezusu Kristusu, Sinu Tvojim, kateri s Teboj živi in kraljuje v edinosti svetiga Duha Bog od vekomej do vekomej. Amen.

Ń. Božja pomoč, ostani vselej pri nas!

R. Amen.

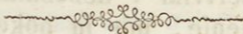
Oče naš. Češena si Marija.

(Petkrat.)

(Zdaj zamoreš še eno ali drugo pesem v cast Matere Božje zapéti in poslednjič moli še, že povsód znano, prelepo molitev:)

O Gospa moja! O Mati moja! Tebi se vsiga darujem, in de se Tebi vedniga skažem, Ti dans posvetim svoje oči, svoje ušesa, svoje usta, svoje sercé, sebe popolnoma vsiga. Ker sim tedej Tvoj, o dobra Mati! váruj me, brani me, kakor svojo lastnino in posestvo.

(Če boš to molitvico s pobožnim in skesanim sercam zjutrej in zvečer po angeljskim češenji molil, boš zadobil vsaki dan odpustek za 100 dni, in če v mesecu enkrat sv. zakramente vredno prejmeš, in navadne molitve za odpustke opraviš, popolnoma odpustek. (Pij IX. 5. vel. serp. 1851.)



B  
Mar  
reše  
kaks  
zato  
Mar  
viga  
nuje  
celig  
nar  
logi  
se in  
nižji

# Vvod.

## Od litanij sploh.

**B**eseda „litanije“ je greška beseda, in pomeni po našim jeziku ponižne prošnje. Ima pa ta beseda še bolj odločen in tanjši pomen. Cerkev namreč imenuje „litanije“ očitne, splošne in ponižne molitve, ktere pri slovesnih procesjah opravlja, de bi na prošnjo Marije Device in družih svetnikov ali odrešenje od kakšniga splošniga zlega ali pa kakšno posebno gnado od Boga zadobila; zato imenuje molitve, ktere se na dan sv. Marka opravljajo, vélike, une pa križeviga tedna male litanije. Perve se imenujejo vélike, ker so bile v Rimu, sedežu celiga keršanstva, od s. papeža Gregor-ja nar pervo vpeljane, v veliki splošni nadlogi, namreč o času strašne kuge; druge se imenujejo male litanije, ker so bile od nižjiga cerkveniga prednika, od s. škofa

Mamerta, v malim mestu Vien na Francoskim o času manjši nadloge vpeljane.

Pravi vpeljavec litanij je pa Bog sam; zakaj Bog sam je po Jozuetu duhovnam zapovedal okoli mesta Jeriho s skrinjo zaveze iti, rekoč: „Naj vzamejo duhovni sedem trobent, s kterimi se v svetim letu trobi, in naj pred skrinjo zaveze gredó; in pojdete sedemkrat okoli mesta, in duhovni bodo s trobentami trobili“ (Joz. 6, 4.). Očitne prošnje ali litanije so bile tedej že v stari zavezi, pa tudi precej v začetku keršanstva v navadi. Cerkev je po tih očitnih prošnjah obilniga sadu in prida zadobila; po njih so zadobivali kristjanje pomoč v splošnih potrebah: po njih so bili dolgi nalivi, potresi zemlje odvernjeni, kuge vstavljene, obilnost sadu in rodovitnost zemlje sprošena, in veliko družih zlegov odvernjenih in dobrot zadobljenih.

### Starost in vpeljava Lavretanskih litanij.

Litanije Matere Božje ali Lavretanske litanije niso scer tako stare, vender so pa s splošno rabo katoliške cerkve in z veljavo papežev dovelj poterjene. Kdo

pa de jih je zložil in vpeljal, ni znano; le toliko se smé reči, de je mogel kak učen in pobožen mož biti, ker so té litanije prav pobožno in pametno češenje Marije Device. Zakaj vsa prošnja se k Bogu obrača; Bog se pred vsim družim prosi, kakor studenec in delivec vsih gnad. Še le po tem se Marija Devica nar pred z Njenimi lastnimi imeni, po tem pa v mnogih podobah na pomoč pokliče.

Ob času papeža Klemena VIII. je bilo več litanij od mnogih svetnikov zloženih, natisnjenih in na svetlo danih. Pa vse té je ta papež zavolj marsikterih zmot, ki so jih v sebi imele, v letu 1601 zavergel in zraven zapovedal, de naj se v prihodnje brez papeževiga pervoljenja nobene nove litanije ne izdajo, in de se zmed tistih, kar jih je že na svetlo danih, smejo le litanije vsih svetnikov in Lavretanske litanije v cerkvah in pri procesjah moliti. Iz tega se vidi, de so bile zraven litanij vsih svetnikov tudi Lavretanske litanije od cerkve dopušene in poterjene; zakaj? Zavoljo posebne vrednosti Matere Božje; zavoljo posebne ljubezni cerkve do Nje; zavoljo Njene posebne pomoči, in de bi bili verni k veči pobož-

nosti do Nje spodbujeni. De bi se pa verni kristjanje zmiram rajši s temi litanijami k Marii zatekali, de bi pri Bogu za nas prosila, in de bi bila ob enim tudi od nas češena, je papež Sikst V. v letu 1587 za vsako pot, ko se bodo Lavretanske litanije s pobožnostjo in skesanim sercam molile, 200 dni odpustkov podelil, ktere odpustke je papež Benedikt XIII. v letu 1728 poterdil in papež Pij VII. v letu 1817 še na 300 dni razširil, in scer za vedne čase; verh tega tistim, kteri vsak dan té litanije molijo, popolnoma odpustek, vsak zmed peterih nar večih praznikov Matere Božje, namreč: Spočetja, rojstva, oznanjenja, očiševanja in vnebovzetja Marije dodelil, če se o téh praznikih skesano spovedó, k s. obhajilu pristopijo, in pri obiskanji kake cerkve po namenu matere katoliške cerkve navadne molitve za popolnoma odpustke opravijo. Ti odpustki se zamorejo tudi dušam v vicah v prid obrniti.

### Imé Lavretanskih litanij.

Litanije Matere Božje se scer navadno po vsih katoliških cerkvah prepevajo; vender pa imajo svoje imé le samo



od Lavretanske hišice. Ta presveta hišica je svetejši in častitljivši, kakor vse cerkve, kar jih je ne le na Laškim, ampak na celim svetu v čast Marije Device sozidanih. Iz starih verjetnih prič in iz ustniga sporočila se pa od té imenitne hišice to le vé: — To je tista, presveta hišica, v kateri je bila Marija Devica in Mati Božja rojena, izrejena, in od angela Gabriela pozdravljena, in v kateri je Božja družina, Jezus, Marija in Jožef živela. Zavaljo tih presvetih in visocih skrivnost, ki so bile v tem stanovanji dopolnjene, so jo napred Nazarejci v visoki časti imeli; aposteljni pa so jo v hišo molitve obernili, k Mariini časti posvetili, podobo križaniga Jezusa vanjo postavili, in Božje skrivnosti praznično v nji obhajali. V taki, in še v čedalje veči časti so imeli prvi kristjani to presveto hišico tako dolgo, de je bilo mesto Nazaret ob času cesarja Tita razdjano, hišica Božje Matere pa precej s šuto zakrita in pozabljena, zlasti, ker so bili kristjani ob času preganjanja zbegani in razkropljeni.

Ob času cesarja Konstantina je pa cerkev zopet mir zadobila, in njegova pobožna mati, s. Helena je sklenila, svete

mesta in kraje obiskati. Obiskala je naravno hlev in jaslice, kjer je bil naš Zveličar rojen; oljsko goro, kjer je kervavi pot potil; grob, kjer je bil pokopan; in po tem je prišla v Nazaret, kjer je, kakor se ji je dozdevalo, med šuto razdjaniga mesta hišico presvete Device in Božje Matere najdla. Revne prazne stene, majhno ognjiše, pičla posoda, ubožno orodje, čudež, de je bila le samo ta hišica pred razdjanjem obvarovana, še bolj pa nekak sveti strah, ki je pobožno cesarico na tem mestu spreletal — vse to je storilo, de je s. Helena spoznala, de je to zares prava hišica Marije, tista hišica, v kateri je po angelovim oznanjenji večna Beseda Božja meso postala. Od konca je mislila pobožna cesarica sveto hišico popolnoma v tisti priprostosti pustiti, v kateri jo je najdla, in le samo altar popraviti, na katerim so aposteljni nekervavo daritev opravljali. De so bile pa vendar njene pobožne želje spolnjene, je pri vsim tem zapovedala, verh hišice veličastin tempelj sozidati in na njegovo zunanjo steno kratak pa veliko pomenljiv napis napraviti:

Es

Na

sv

kri

Fr

bo

hit

po

je

je

res

12

lej

Si

ni

sv

ve

tu

kte

šic

mo

nar

de

sre

*Est ara, in qua primo factum est humanae salutis fundamentum.*

(Niceph. I. 12.)

*Na tem mestu je bil prvi začetek človeškiga odrešenja storjen.*

Na enkrat se je razglasilo imé presvete hišice po keršanskim svetu. Verni kristjani, clo kralji, kakor s. Ludvik, Francoski kralj, vladarji in imenitni pobožni in učeni možje so se vzdignili in hiteli, Božjo Mater v Njeni lastni hišici počastit.

Vse to nam zadosti spričuje, de se je o tistim času hišica Božje Matere v resnici v Nazaretu znajdla, kar se v letu 1291 turški vladar Sultan Kalil cele Galileje polasti in keršanskimu kraljestvu v Sirii konec stori. Zdaj je bila pobožnim romarjem vsaka pot zaperta; zdaj so svete mesta in kraje sovražniki in nejeverniki v svoji oblasti imeli; zdaj je bila tudi v Nazaretu poderta veličastna cerkev, ktero je bila s. Helena verh Mariine hišice sozidala. Pa ravno tukej je vsigamogočnost Božja velik čudež storila. Ker namreč nejeverni Turki niso bili vredni, de bi hišica Božje Matere dalje v njih sredi ostala, je Bog svojim angēlam za-

povedal, jo vzdigniti iz njeniga mesta in jo deleč proč na ta kraj Jadranskiga morja blizo Reke prenesti. To se je zgodilo, kakor ustno izročilo spričuje, 10. velikiga travna leta 1291 o času papeža Miklavža IV.

Ko se je tako čudopolna in na nagloma hišica na pustim hribcu blizo morja prikazala, kjer se popred nikdar ni nobena hišica vidila, se je vse močno zavzelo in čudilo; eni pa so hiteli, to prečudno hišico bolj blizo ogledovat. In, glej! kako so se zavzeli, ko so zagledali hišico brez stalniga zidu na neravni zemlji, vso po stari ptuji šegi iz ptujih kamnov zidano. — Znotraj, vratam nasproti je bil majhin altar, verh njega dve podobi križaniga Jezusa in Marije Device z malim detetam Jezusam v naročji, obé po šegi jutrove dežele oblečene in narejene. Dalje so zagledali na levi strani majhno omarico v zidu s hišnimi posodami in nekoliko proč tudi ognjiše.

Kako so pa vender ljudje zvedili, čigava de je ta hišica, in odkod de je prišla? —

Ravno o tistem času je bil Tersaški fajmošter Alesandro di Giorgio precej ne-

varno zbolel. Temu se je v spanji presveta Devica Marija prikazala, in mu razodela, de je to Njena prava hišica iz Nazareta, in v spričevanje tega mu je zgubljeno zdravje zopet dodelila. In zares! vès zdrav se fajmošter zbudi, vstane iz postlje, in hiti v presveto hišico, usmiljeni Materi Božji se zahvalit. Ni popisati, s kolikim veseljem ga je njegova dobra čeda vsiga zdraviga sprejela, posebno, ko ji je še to razodel, čigava de je ta prečudna hišica.

De bi se bili pa vender Tersaçani od resnice té čudopolne reči še bolj prepričali, so prosili svojiga kneza, Frangi-pani-ta, de bi jim dovolil, štiri može v Nazaret poslati, in to reč bolj na tanko preiskati. Pobožni knez pa ni le samo njih prošnje uslišal, temuč je clo sam vse preskerbel za tako dolgo pot. Med poslanci se je znašel tudi gori imenovani fajmošter, kateri se je, od svoje hude boleznì popolnoma ozdravljen, z družimi vred na pot podal. Letá in drugi trije pravični in pošteni možje so prav skerbno po vsih plateh sveto hišico zmerili, preden so se na pot podali, in ko so v Galilejo prišli, so se prav na tanko vsiga

prepričali; de se namreč sveta hišica zares več v Nazaretu ne znajde, de pa stalni zid še stoji, in de se po vsih plategh tako v ozir mere, kakor v ozir kamnja in zidanja s sveto hišico popolnoma vjema. Srečno so prišli nazaj, in — kako se je vse veselilo — ko so oznanili, de so vse skerbno po Nazaretu preiskali, vender pa hišice ne najdli, mera pa, kamnje in zidanje stalniga zidu je po vsih plategh ravno tako, kakor se pri sveti hišici znajde. Vse to opomnijo in terdijo stare Dalmatinske priče.

Že se je bila slava té hišice deleč okoli razglasila, in vsak dan je rastlo število pobožnih kristjanov, ki so hodili v to hišico na Božjo pot, in že so mislili hišico in njeno okolico spodobno olepšati, kar je bila naenkrat čez 3 leta in 7 mesecov vnovič od angelov vzdignjena, čez Jadransko morje nešena in v nekim gojzdu, blizo mesta Rakenati položena. Kako veliko žalost pa so Tersačani zavoljo té velike zgube občutili, ne more nobeno pero popisati. Priča tega je to, de še zdaj, ko je že več, ko pet sto let po tem preteklo, pozni narodi ne morejo tega pozabiti, tako de Tersačani vsih stanov

hodijo v Loreto na Božjo pot, in s svojo milo tožbo: „ritorna, ritorna a noi o Maria!“ — (verni se, verni se k nam o Marija!) na tanko naznanujejo, kako močno žalujejo zavoljo zgubljene dobrote. Na mestu pa, kjer je sveta hišica pri Tersatu stala, so v veden spomin cerkev sozidali z napisom: *Hic est Locus, in quo olim fuit sanctissima Domus beatae Virginis de Lavreto. (To je kraj, kjer je bila enkrat presveta hišica prečiste Device iz Lorete.)*

Bilo je o času papeža Celestina V., ko se je 10. grudna 1294 častitljiva hišica iz nad Jadranskiga morja prikazala, in se — kakor je bilo rečeno — v gojzdu neke bogate in pobožne gospé, „Lavrete“ po imenu, posadila; in od tod se je začela sveta hišica „Lavretanska hišica“ in litanije „Lavretanske litanije“ imenovati. Pervi, ki so prečudno hišico zagledali, so bili ubogi pastirji, ki so po noči stražo imeli pri svojih čedah, kakor so tudi pastirji prvi bili, katerim je bilo rojstvo Jezusa Kristusa oznanjeno. Prečudna luč, ki se je v sredi gojzda svetila, je v njih goreče želje obudila, bližej iti, in pogledati, kaj de je. Pa,

kako so se začudili, ko so vidili, od kod de luč pride, še bolj pa, ko so se spomnili, de tukej popred nikdar ni nobena hiša stala. Komej se je dan napočil, so hiteli v bližnje mesto svojim gospodam prečudno prikazen naznanit. Od konca jim niso hotli verjeti; ko so pa pastirji leterdili, de resnico govore, so se vender na zadnje eni vsimu temu jeli čuditi, tako, de so sklenili, s pastirji v gojzd iti, in se od resnice prečudne prigodbe sami prepričati. Prišli so zraven, ogledovali majhno čudopolno hišico, staro zidanje, ptuje kamnje, mali altar z greškim križem in podobo Matere Božje, ktera je, od nebeške svetlobe obdana, vse s svetim straham napolnila, tako de so na zadnje vsi spoznali, rekoč: „Tukej je Božja roka prečudno gospodovala.“ Vender pa niso vedili, kako, zakaj in odkod je ta hišica sem prišla? Ali ljubeznjiva Mati Božja je tudi tukej nevedne podučila. Kakor v Tersatu fajmoštru, tako se je tudi tukej še tisto noč dvema svojih zvestih služabnikov prikazala in jima razodela, de je Njena hišica iz Nazareta od angelov sem prenešena, de bi s tem imenitnim darom cerkev v njeni nadlogi



razveselila. Ta dva moža sta bila s. Miklavž Tolentinski, in pušavnik Pavel iz gojzda.

Med tem se je bila prečudna prigodba deleč okoli razglasila, in vse je govorilo, sosebno v bližnjih krajih, od „Lavretanskiga gojzda“ in od „Nazarenške hišice.“ Noč in dan so se ceste polnile s pobožnimi romarji, ki so šli Marijo v Njeni lastni hišici počastit. Tode hudobni duh, nasprotnik vsiga dobriga, si je tudi vse perzadeval, ter je svetimu početju vernih zaderge napravljal. Ker je bila sveta hišica v sredi veliciga gojzda, in ker je le malo oskih, temnih in krog in krog zarašenih potov do nje peljalo, so kmalo jeli roparji samotne popotnike napadati, kmalo se je slišalo, de so kteriga ubili, tako de je sveta hišica, ker so se ljudje bali več tje hoditi, s časama vsa zapušena postala. Zato se je čez pet mescov zopet vzdignila in nekoliko proč od Lavretanskiga gojzda na hribec blizo mesta Rakenati postavila. Vender ker sta hotla dva nevošljiva brata, kterih lastnina je bil tisti hribec, pri sveti hišici kmalo časniga dobička iskati, in sta se zavaljo tega hudo razperla, se je sveta hišica še

enkrat vzdignila in na en drugi hribec predstavila, in scer ravno na kraj, kjer se še dandanašnji v Loretu znajde. To se je zgodilo na večer pred praznikom rojstva Matere Božje v letu 1295 ob času papeža Bonifacija VIII.

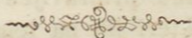
Ko se je pa ta reč deleč razglasila, sosebno, de je iz Tersata enaka hišica zginila, so se hotli tudi prebivavci tega kraja, kjer je zdaj hišica stala, od resničnosti vsiga tega prepričati. Izvolili so tedej nekoliko pobožnih in veljavnih mož, in so jih nar pred v Dalmacijo, potem pa v Galilejo poslali, to reč na tanko preiskat. V Dalmaciji so nar prvo premerili prostor, na katerim je sveta hišica Marije Device stala, z mero, s katero so Lavretansko hišico zmerili, in našli so, de sta prostora enako velika. Tudi čas, v katerim je bila s. hišica iz Dalmacije na Italijansko prenešena, se je stikal. Tudi v Galileji so prostor in stališe odnešene hišice, katero se je še v tleh znalo, premerili, ter Dalmatinski meri in podobi Lavretanske hišice permerili, in našli, de je vse eno družimu enako. Domu pridši so vse povedali, vsa njih spričba pa se je pričo duhovske gosposke s pričami v pisma zapisala, de bi

ne mogel clo nobeden dvomiti, de je to rés hišica presvete Device Marije.

Od tega časa, kar je bilo vse do dobriga dognano, se je nova gorečnost keršanskih ljudstev polastila, in od vsih krajev so jeli ljudje v Loreto na Božjo pot hoditi. Skorej vsi papeži, kralji in cesarji, in imenitni možje in žene iz vsih dežel so že v Loreti bili, in Marijo v Njeni lastni hišici počastili. Imenitni in dragi darovi mogočnih, kakor pičli in majhni doneski ubozih, kateri od ene plati zadobljeno pomoč, od druge priserčno hvaležnost razodevajo — vse to spričuje, de je ta hišica v posebnim varstvu Božjim, ker je Bog tako pripravljen, vsim tistim gnade deliti, kateri jih na tem svetim kraji na prošnjo Marije pri Njem išejo. — De pa clo ne smemo dvomiti, de je to zares tista hišica, v kateri je „Beseda meso postala, in med nami prebivala,“ mora nam katoliškim kristjanam zadnjič to še narvažniši biti, ker je to več papežev za gotovo poterdilo, in ker po napravi papeža Inocenca XII. katoliška cerkev obletnico prenešenja té svete hišice vsako leto 10. grudna obhaja, in je v to lastno s. mašo in lastne molitve odločila.“ — Kaj

pa se imamo iz vse té prigodbe učiti? — to, kar je zapopadeno v prelepi cerkveni molitvi :

**O Bog!** ki si hišo presvete Device s skrivnostjo včlovečenja svojiga Sina posvetil, in jo v naročje svoje cerkve prenesel, dodeli, de se od hiš grešnikov odločimo, in vredni postanemo, biti prebivayci Tvoje svete hiše v nebesih. Amen.



## Pervi razdelek.

### Začetek Lavretanskih litanij.

#### 1.

Gospod usmili se nas! Kriste usmili se nas! Gospod usmili se nas!

**L**avretanske litanije scer niso nič družiga, kakor kratek zapopadek nekterih hvalnih izrekov, s kterimi Marijo pozdravljamo. De bi pa vender kdo ne mislil, de pri Njenim češenji Boga v nemar pušamo, hoče cerkev, de nar pervo kličemo: „Gospod usmili se nas! Kriste usmili se nas! Gospod usmili se nas!“ — ali, kakor z greškimi besedami rečemo: „Kirie eleison! Kriste eleison! Kirie eleison!“ — Kakor nekdej uni slepi revež na poti, ki je memo gredočiga Jezusa usmiljenja prosil, rekoč: „Jezus, Sin Davidov, usmili se me,“ — ravno tako tudi mi, ko začnemo litanije Matere

Božje, ali pa ktere druge litanije, moliti, ne kličemo precej Marije, ali svetnikov na pomoč, ampak Boga samiga, ker le On sam nam je v stanu iz svoje lastne moči pomagati. Zato začnemo litanije z besedo: „Gospod,“ ali „Kirie;“ zakaj ta beseda „Gospod“ pomeni Tistiga, kateri ima nar vikši in neomejeno oblast in moč. S to besedo „Gospod“ ali „Kirie“ pa tudi Boga poveljučujemo, ker z njo nar vikši vlado in gospostvo v Njem spoznamo in častimo. In po pravici. Zakaj On je vse vstvaril, vse ohrani, vse vlada. On je naš nar vikši zapovedovavec; On plačuje vse dobro, kaznuje vse hudo; od Njega pride vsaka oblast in moč, ki jo kralji in vikši tega sveta imajo. On je studenec vsake pomoči in milosti.

Kakor pa z besedo „Gospod“ svojo vero in zaupanje v vsigamogočniga Boga na znanje dajemo; tako razodevamo z daljnimi besedami „usmili se nas“ tudi svojo ponižnost, ker se pred Njim uboge nevredne hlapce spoznamo, katerim vse, karkoli imamo, ne po zasluženji, ampak iz zgol usmiljenja deli. — In ravno té, vera, zaupanje in ponižnost morajo našo molitev spremljevati; od vere in zaupanja

pravi s. apostel Jakop: „Kdor iz med vas modrosti potrebuje, naj prosi Boga, kateri vsim obilno daje. Naj pa prosi z zaupanjem brez vsiga pomišljenja; zakaj kdor si pomišlja, je enak morskemu valóvu, kteriga veter goni, in sem ter tje meče. Naj tedej ne misli tak človek, de bo od Gospoda kaj prejel;“ (Jak. 1, 5 — 7.) — in od ponižne molitve pravi modri Sirah: „Molitev ponižniga bo oblake prederla, in ne jenja, dokler se k Njemu ne približa, in ne bo odstopila, dokler Narviši na-njo ne pogleda.“ (Sirah 35, 21.)

De pa trikrat ponovimo besede „usmili se nas,“ s tem spoznamo, de je Bog trojni v peršonah. Zakaj „Gospod je Oče, Gospod je Sin, Gospod je s. Duh.“ „Gospod usmili se nas“ obernemo tedej na Boga Očeta, „Kriste usmili se nas“ na Boga Sina, „Gospod usmili se nas“ na Boga s. Duha.

S trikratnim ponovljenjem besedi „usmili se nas“ spoznamo pa tudi svojo veliko revšino in pomoči prosimo. Večdel namreč grešimo po trojnim načinu: iz slabosti, iz nevednosti, iz hudobije. Ko tedej pravimo: „Gospod usmili se nas,“ prosimo nebeškiga Očeta, de bi

naši slabosti s svojo vsigamogočnostjo na pomoč prišel. Ko pravimo: „Kriste usmili se nas,“ prosimo Jezusa Kristusa, Sina Božjiga, de bi nam s svojo modrostjo našo nevednost odvzel. Ko pravimo: „Gospod usmili se nas,“ prosimo svetiga Duha, de bi z navdihljejem prave pobožnosti našo hudobijo pregnal.

Trikratno ponovljenje besedi „Usmili se nas!“ — nas dalje tudi opomni na trojno revšino, ki smo si jo z greham nakopali: nevednost, zadolženje in kazen. Trikrat tedej prosimo, ker želimo od trojne revšine: od nevednosti, zadolženja in kazni rešeni biti. Tako izlaga s. Tomaž Akvin.

Ali, kakor s. Bonaventura pravi, trikrat „usmili se nas“ kličemo, ker želimo preteklih, zdanjih' in prihodnjih zlegov rešeni biti. Ali, kakor papež Inocenc piše, za tri razpole grehov, z mislimi, z besedami in v djanji storjenih, Božjiga usmiljenja prosimo. —

Zakaj pa vender v litanijah, ki jih scer v maternim jeziku molimo, perve tri verstice včasih v greškem jeziku izrečemo: „Kirie eleison! Kriste eleison! Kirie eleison?“ — Zato de bi Gospod Bog Greško ljudstvo, ali tako imenovane „Staroverce,“



ki so bili enkrat z našo pravo rimsko katoliško cerkvijo sklenjeni, zdaj pa so, — oh! od nje ločeni, razsvetlil s svojo nebeško lučjo in zopet pripeljal v naročje matere katoliške cerkve, de bi potem vsi v edinosti vere in ljubezni kakor iz eniga serca in enih ust klicali: „Kirie eleison!“ „Gospod usmili se nas!“

## 2.

**Kriste sliši nas! Kriste usliši nas!**

„Kriste“ — po hebrejsko Mesija — pomeni po našim jeziku „Maziljeniga.“ — V starim zakonu so bili maziljeni kralji, duhovni in tudi nekteri preroki; zato so bili imenovani maziljenci. Zgodilo se je pa to maziljenje s tem, de je bilo na glavo tistiga, ki je imel maziljen biti, od kteriga od Boga v to postavljeniga moža nekoliko s. olja izlitiga. To maziljenje z oljem je pomenilo, de jim je Bog to visoko oblast dal, pa tudi moč, svoje velike dolžnosti v čast Božjo in v svoj lastni in svojiga bližnjiga prid in zveličanje prav spolnovati. Jezus Kristus pa ni bil z natornim oljem maziljen, ampak z nevidnim takrat, ko je Njegova Božja natora —

Beseda — z močjo s. Duha meso postala, tedej že v svojim včlovečenji; pa tudi takrat, ko je pri Njegovim kerstu prišel s. Duh čez-nj v podobi golobca.

„Sliši nas!“ S temi besedami po človeško Kristusa ogovorimo, kakor de bi ne slišal, desiravno vse dobro sliši. Zakaj „ali bi On, ki je uho vstvaril, ne slišal? ali On, ki je oko naredil, ne vidil?“ (Ps. 93, 9.) Pa kadar je kdo Božji sovražnik, ali pazno ne moli, ga Bog ne sliši; kakor de bi si ušesa zatisnil, de se ne usmili. „Nagni k meni svoje uho, in poslušaj moje besede.“ (Ps. 16, 6.) Tako kličemo tudi mi, ker smo si svesti svoje slabosti, takrat, kadar pravimo: „Sliši nas!“

Ker pa nam vender s tem še ni pomagano, če nas Kristus le samo sliši prositi, temuč, ker naše želje, naše prošnje le po tem hité, de bi nas uslišal, zato dalje rečemo: „Usliši nas!“ To je, dovoli našim prošnjam, in dodeli milostljivo, česar Te prosimo. — De nas bo pa mogel Kristus uslišati, ga prosimo bolj za gnado Božjo in vse, kar zamore k Njegovi Božji časti in k zveličanju naših duš pripomoči; potem nas bo On

uslišal, če bomo po Njegovim nauku nar popred Božjiga kraljestva in njega pravice iskali, pa tudi časnih reči nam potem ne bo zmanjkovalo, ker nam bo, kakor sam pravi, vse to priverženo.

## 3.

**Oče nebeški, vsigamogočni Bog, usmili se nas!**

Kakor je Gospod Jezus večkrat svoje molitve z ljubeznjivo besedo „Oče“ začel, in kakor nas je v očenašu tako moliti učil: „Oče naš, kateri si v nebesih,“ tako je zares pripravno, de tudi mi v litanijah Boga že v začetku pokličemo z besedo: „Oče!“ Ta beseda „Oče“ pričuje ne le samo našo vero v presveto Trojico, ker namreč pokličemo nar pred Boga Očeta, od kteriga je Bog Sin rojen od vekomej, in od kteriga, kakor tudi od Boga Sina, se izhaja sv. Duh od vekomej; — ta beseda „Oče“ obudi tudi sosebno v nas naše visoko češenje in ljubezen do Boga. Zakaj iz dveh vzrokov imenujemo Boga svojiga Očeta: enkrat, ker nas je vstvaril, potem ker nam je pri s. kerstu po svojim Duhu dodelil, de smo Njegovi otroci. — „Bog sam nas je vstvaril, ne

mi sami sebe.“ (Ps. 99.) Mi smo delo Njegovih rok, kakor vse, kar se znajde okoli nas, nebo in zemlja, vidno in nevidno. „On pošlje svojiga Duha, in je vstvarjeno; On jim sapo odvzame, in vse pogine in se v prah spremeni.“ (Ps. 103.) Kako velik razloček je med Bogom in med nami! Če bi bili mi tudi čisti in popolnoma, kakor angeli, bi mogli vender spoznati, de nismo nič, in mogli bi svojiga Stvarnika moliti, pred katerim tudi nebeški duhovi s strahom in trepetam stojé. Se hočemo torej neskončnemu veličastvu Božjemu približati, se moramo globoko ponižati, in s sv. Franciškam klicati: „Kdo si Ti, in kdo sim jest?“ Ti moj Stvarnik, jest Tvoja stvar; Ti moj Gospod, jest Tvoj hlapec. S tem občutljajem visociga češenja se je Abraham Gospodu približal, ko ga je prosil za pregrešne mesta Sodoma in Gomora, de bi jima prizanesel. „Hočem k svojimu Gospodu govoriti, desiravno sim prah in pepel.“ (I. Mojz. 18, 27.) Z enacim občutljajem visociga češenja se moramo tudi mi Bogu približati, kadar ga pokličemo v litanijah z besedo „O č e!“

Pri vsim tem pa vender Bog noče,

de bi se mi Njega po hlapčevsko bali, temuč de bi se z ljubeznijo in z otročjim zaupanjem k Njemu približali, in ravno to je, na kar nas v litanijah dalje opomni sladka beseda „Oče.“ Zato pravi s. Janez: „Poglejte! kako veliko ljubezen nam je Oče skazal, de smo otroci Božji imenovani, in smo zares.“ (I. Jan. 3, 1.) To je: mi nismo ne le samo imenovani otroci Božji; Bog nam je tudi to dodelil, de imamo tudi pravico Božjih otrok, de smemo v sladkim zaupanju z Njim, kakor otroci s svojim očetam, govoriti. Zakaj, desiravno smo se po grehu vsi od Boga ločili, je vendar svojiga ljubiga Sina z nebes poslal na našo revno zemljo, de nas je povzdignil, in iz sužnih satanovih v otroke Božje spremenil. Kako nas mora pa to razveseliti, de je Bog naš Oče, in mi Njegovi otroci! „O tolažepolna beseda,“ pravi pobožni Ludvik Granáčan, „beseda polna ljubezni in zaupanja! Kje je tako sladak méd, kje tako ljubo mleko, kje je mazilo, ki tako prijetno dišavo razpuša, kakor ta čez vse sladka beseda!“ Tebe, svojiga Stvarnika, smem Očeta imenovati! O nezapopadljivo veselje! o neizrekljiva ljubeznjivost! Ta

sladka beseda: „Oče!“ rani serce, gine oserčje, razveseli duha, skliče sladke solze iz oči. Kaj vse smem upati, doseči, če se Bog tako poniža, de hoče moj Oče biti?“

„Nebeški.“ Ta beseda se pristavi k besedi „Oče“ v razloček telesnih očetov. Ima pa vendar ta beseda „nebeški“ še drugi, veliko lepši pomen. Ta beseda „nebeški“ nas opomni, de Bog, desiravno povsod pričujoč, vendar sosebnost v nebesih prebiva; mi pa še nismo pri Njem, ker pravo zedinjenje je še le v nebesih. Zato povzdigujemo željni svoje oči iz zemlje proti nebesam, kjer je naš Oče, kjer bodo vse naše želje, naše prošnje spolnjene. Ta beseda „nebeški“ povzdiguje tedej perute naše duše, na katerih naša molitev puhti, kakor daritev pravičniga Abelna, k Bogu, našimu Očetu, v katerim bomo mir in zveličanje najdlji.

„Vsigamogočni Bog“ se Bog Oče imenuje, v znamenje, de ima pravo Božjo natoro, in v znamenje, de nam je v stanu vselej pomagati, če nam tudi nobena stvar, noben človek ne more več pomagati.

„Usmili se nas!“ s to besedo pro-

simo Očeta vse milosti, de bi nam, ne scer po našim zasluženji, ker smo grešniki, ampak po svojim neskončnim usmiljenji vse to dodelil, česar potrebujemo za svojo dušo in za svoje telo.

## 4.

**Sin, vsiga sveta rešnji Bog! usmili se nas!**

„Sin,“ kteriga tukej pokličemo, je Jezus Kristus, naš Gospod, druga peršona v Božjim bitji, pravi Bog in pravi človek v eni Božji peršoni. Kakor Bog je rojen od Boga Očeta od vekomej, in se imenuje „Beseda;“ kakor človek je rojen iz Marije Device v času, in se imenuje sam sebe „Sinu človekoviga.“

„Vsiga sveta rešnji Bog“ se Gospod Jezus imenuje po svojim opraviu, ker je vès človeški rod odrešil. Mi vsi smo bili po grehu prvih staršev prišli v sužnost hudičevo, in smo zaslužili večno pogubljenje; tode Sin Božji se je nas ubozih sirot usmilil, je človeško natoro, podobo hlapca, na-se vzel, in nas je s svojo lastno kervjo odrešil jeze. Božje in večniga pogubljenja, in nas zopet

Bogu dopadljive storil. Zato je rekel pri zadnji večerji: „Vzemite in jejte vsi od tega; zakaj to je moje telo, katero bo za vas v smert dano.“ — „Vzemite in pite vsi iz tega; zakaj to je moja kri, kri nove zaveze, ktera bo za vas in za veliko (t. j. za vse) prelita v odpušenje grehov.“

„Usmili se nas!“ — s temi besedami kličemo tudi k Bogu Sinu, de bi nam dal svojo milost in pomoč občutiti. Zakaj, kdo bo bolj z nami usmiljenje imel, kakor Bog Sin? „Nimamo Vikšiga Mašnika, kateri bi ne zamogel z našimi slabostmi potepeti; ampak taciga, kateri je ravno tako v vsih rečeh skušan bil, razun greha. Približujmo se tedej z zaupanjem k sedežu milosti (t. j. k Jezusu), de usmiljenje dosežemo, in milost najdemo, kadar nam bo pomoči treba.“ (Hebr. 4, 15, 16.) Jezus je mož bolečin — On pozná našo slabost; zato smemo vselej z zaupanjem k Njemu zdihovati, in klicati: „Usmili se nas!“

## 5.

**S. Duh, resnični Bog, usmili se nas!**

„S. Duh“ je tretja Božja peršona v s. Trojici, razločna od Očeta in Sina,



t. j. je druga, kakor Oče, druga kakor Sin, ktera se pa od Očeta in Sina izhaja od vekomej, in je pravi Bog, kakor Oče in Sin. —

Zakaj se le tretja Božja peršona v s. Trojici po navadi tako imenuje: „s. Duh?“ To imé gré scer vsim trem Božjim peršonom. „Bog je Duh, pravi Kristus, in kateri ga molijo, ga morajo v duhu in resnici moliti.“ Bog je Duh, t. j. nima nič telesniga. Neskončni Duh je tako dobro Bog Oče, kakor Bog Sin; vender, ker ste té dve imeni: „Oče“ in „Sin“ za nas ljudi bolj razumljive in podučljive (t. j. ker nas bolj opomnite, v kakšni zadevi ste té dve Božji peršoni ena do druge, in kaj ste sosebno nam ljudem dobriga storile), se imenuje sosebno le tretja peršona „Duh,“ ker se od obeh, od Očeta in Sina, izhaja, in ker so duhovne Njegove dela, namreč: poživljenje in posvečevanje; in ravno zato (ker nas posvečuje) se tudi „sveti Duh“ imenuje.

Kaj pa se to hoče reči: s. Duh se izhaja od Boga Očeta in Sina, ali kako se to zgodi, tega scer ne moremo razuméti, ne dopovedati; zakaj, kar se v Bogu godi, se s človeškimi besedami ne

da dopovedati; vendar dosti nam je, le to vediti, v kateri zadevi je s. Duh do Boga Očeta in Sina; zakaj „zdaj vidimo vse, kakor v megli, potem pa, t. j. kadar k Bogu pridemo, bomo gledali od obličja do obličja.“

„Resnični Bog“ se imenuje s. Duh, ker je prava Božja peršona; On ni kakor kaka vstvarjena reč, kakor so angeli duhovni, temuč s. Duh je ravno tako pravi živi Bog, kakor Bog Oče in Bog Sin, vir vse svetosti, sam v sebi vsa svetost brez začetka in konca. S. Ciril pravi: „Temu Duhu ni nič stvarjeniga podobno, pri Njem ni taka, kakor s človeškim dihanjem, katero se, akoravno življenje kaže, vendar memogredé razgubi. S. Duh je neko živo dihanje, katero govori, dela, kraljuje in posvečuje.“

„Usmili se nas!“ S temi besedami prosimo s. Duha, ne le, de bi nas za vse dobro vnel in posvetil, temuč tudi, de bi nas učil prav in dobro moliti; in nas potem milostljivo uslišal. S. apostel Pavel pravi: „S. Duh podpira našo slabost; zakaj ne vémo, kaj bi prosili, kakor se spodobi, ampak s. Duh sam za nas prosi z neizrekljivimi zdihljeji.“ (Rimlj. 8, 26.)

## 6.

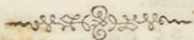
**S. Trojica, en sam Bog, usmili se nas!**

S temi besedami vse tri Božje peršone, potem, ko smo jih popred razločno vsako posebej poklicali, spet vse skupej z imenam „presvete Trojice“ pokličemo in prosimo. To pa se zato zgodi, de svojo vero bolj spoznamo. Zakaj popolnoma je naša vera le tedaj, če ne le tri razločne Božje peršone, ampak tudi eno Božje bitje spoznamo. — Pa tudi zato „presveto Trojico“ pokličemo, de litanije ali prošnje veljavo in moč zadobè. Vsa moč molitve pride namreč iz vere. S. Avguštín pravi: „Če vera opeša, tudi molitev jenja.“ Posebno pa Boga časti, in nam Njegovo milost nakloni vera v presveto Trojico in spoznanje té vere. Kolikanj bolj je namreč kak nauk vere našim počutkam in našimu umu skrit in tèmén: tolikanj bolj verovanje tistiga nauka časti in potolaži Boga, kteriga neskončno resničniga terdimo.

„Usmili se nas!“ S temi besedami hočemo reči: O večni Oče, ki si nas po svoji podobi vstvaril, o Bog Sin,

ki si nas s tolikim trudam odrešil, o sveti Duh, ki si nas s svojo gnado posvetil, usmili se nas! O trojedini Bog, ki si nam toliko dobra storil, kakor nobeni drugi stvari ne, ne zaverzi nas zavoljo naših grehov, ampak usmili se, ker obljubimo poboljšanje in prosimo odpušnja, zlasti po Marii. —

Do tukej je začetek Lavretanskih litanij; pokličemo namreč narpopred trojediniga Boga, ker je le On naša edina pomoč. Ker pa vender naša prošnja pri Bogu več zda, in bo popred uslišana, ako svetniki Božji, prijatli Božji, in zlasti ako Marija, Mati Božja, za nas prosijo, in svojo prošnjo z našo združijo, zato se oberujemo zdaj v Lavretanskih litanijah k Marii, Materi Jezusa Kristusa, in tudi naši Materi, in jo začnemo z naslednjimi izreki na pomoč klicati. —



## Drugi razdelek.

### Sreda Lavretanskih litanij.

7.

S. Marija, za nas Boga prosi!

**I**me Marija je za imenam Jezusovim nar večji časti in hvale vredno. To ime Marija je od Boga tako visoko povzdignjeno, in cerkev ga ima v toliki časti, de se temu presvetimu imenu v čast poseben praznik obhaja, namreč praznik sladkiga Imena Marije.

Zato so si tudi svetniki Božji že od nekđaj prizadevali, zvediti pomen tega presvetiga imena, ker je skrivnosti polno. Nar večji cerkveni učeníki so najđli v tem preiskovanji svoje priserčno veselje; tedej hočemo tudi mi v svojo spodbudo in v čast Marije imenitniši pomene tega presvetiga imena premisliti. Po navadnim izlaganji pomeni ime Marija toliko, ka-

kor morska zvezda, grenkost morja, in Gospa ali Zapovedovavka morja.

1. Marija pomeni morsko zvezdo, in to nas opomni na neizrekljivo svetlobo Njenih čednost, sosebno Njene čistosti. „Ona je,“ tako pravi s. Bernard, „tista prelepa zvezda, ki je iz Jakopa izšla, ktere žark celi svet razsvetljuje, ktere blišoba je svetlejši od nebes, ki pod zemljo seže, ki zemljo razsvetljuje.... Ona je tista veličastna in imenitna zvezda nad velicim in širokim morjem tega sveta, blišeča po zasluženji, svetla po zgledu vsake čednosti.“ — Sosebno se Marija zavoljo svoje čistosti po besedah s. Bernarda zvezdi primerja. Zakaj kakor zvezda žarke od sebe daje, pa nič od svoje svetlobe ne zgubi in tudi ne otemni; tako je Marija, Ona nar čistejši, Mati Zveličarja postala, in vender nar čistejši Devica ostala; ta nezapopadljiva čast je Njeno čistost le še bolj posvetila in povzdignila, ker iz Nje je prišla večna luč, solnce pravice, Jezus Kristus. Od tod pride veselo pozdravljenje, s katerim cerkev Marijo v svojih molitvah počasti, rekoč: „Češena morska zvezda, usmiljena

Božja Mati, in vselej Devica.“ Neizrečeno svetla, čista, prečudna zvezda je Marija, pri ktere izhodu so vsi angeli polni svetiga začudenja vprašali: „Kdo je ta, ktera izhaja, ktera kakor zarija vstaja, lepa, kakor luna, izvoljena kakor solnce?“

2. Marija pomeni grenkost morja, in to nas opominja na neizrekljive bolečine in britkosti, v ktere je bila, kakor v morje, Njena presveta duša vtopljenjena. Mojzesova sestra je to ime zadobila, ker je bila ravno o tistim času rojena, ko je bil Faraon dal grozovito povelje, vse novorojene hebrejske otročiče moškiga spola v vodo pometati. Oh, pač velika grenkost, neizrekljiva bolečina za vse matere izraelskiga ljudstva, kterim so bile preljube novorojene deteta tako grozovito odtergane! Kdo pa je v stanu popisati tisto, čez vso primero veči dušno britkost, ktero je serce deviške Matere Marije čutilo, ko je svojiga Božjiga Sina na goro Kalvarijo spremila, zraven Njegoviga križa stala, in ga v strašnih bolečinah umirati vidila? O kdo je pač v stanu, Njene solze gledati, in z Njo ne žalovati, in greha ne objokovati, ki je Nji toliko grenkost napravil?

3. Marija pomeni Gospo ali Zapovedovavko morja. Ko je bila Mojzesova sestra rojena, so jo imenovali Mirjam t. j. grenkost morja. Ko so pa Izraelci srečno skoz rudeče morje prišli, je bilo ime Mojzesove sestre iz Mirjam v Marjam ali Marijo spremenjeno, kar pomeni gospo ali zapovedovavko morja. Ta Marija je tudi žene skoz rudeče morje peljala ter pred njimi šla, in je prečudno rešenje z zahvalno pesmijo povelicevala. „Ta Marija,“ pravi s. Ambrož, „je podoba presvete Device Marije; zakaj Ona je Gospa in Zapovedovavka morja tega sveta, in nas varno pelje skoz to morje v obljubljeni deželo.“ Nar starji cerkvene molitve, vsi sveti cerkveni učeni, vsi verni kristjani imenujejo Marijo Gospo, prav v pravim pomenu kakor Zapovedovavko angelov in ljudi. In kako močno zasluži to veličastno ime! Ona je v resnici Gospa, Ona gospoduje čez greh in njegove nasledke; zakaj brez madeža spočeta, ni imela nikoli nobeniga madeža greha nad seboj, tudi ni čutila v sebi oslabiljenja dušnih moči, nagnjenja k hudumu, kar je pri drugih ljudeh nasledek izvirniga greha. — Ona je tudi gospodo-



vala sama čez se, ker je čula čez svoje počutke, in se skerbno varovala slabih družinj. Ona gospoduje tudi čez angele, ker je Njena čast in vrednost viši kakor angelov Božjih. Ona gospoduje tudi čez ljudi, ker jo, kakor je sama prerokovala, srečno imenujejo vsi narodi. Še več, Marija je gospodovala clo čez Sina Božjiga; spočela ga je, rodila ga je; On je bil Njeni skerbi, Njeni ljubezni izročeni; On ji je bil pokorin, kakor otrok svoji materi. —

Kako skrivnosti polno, pa tudi kako mogočno in sladko je torej presveto ime Marija! Zato se pa tudi spodobi, da ga v toliko večji časti imamo, in s toliko večim zaupanjem na-nj kličemo. Naše serce naj se razveseli, kolikorkrat ga imenovati slišimo. V življenji pobožniga škofa Juvenala Anciranskiga se bere, da je vselej, kolikorkrat je ime Marije izrekel, nekako občutljivo sladkost okusil. Veliko imenitniši pa, kakor ta občutljiva sladkost, ktere po navadi ne občuti vsaki, je zvečičavna sladkost duha, ktero nam pobožno izrekovanje tega presvetiga imena dodeli; zakaj kadarkoli bomo z ljubeznijo in zaupanjem na-nj klicali, vselej bo prišla

nekaka posebna tolažba, ljubezen, veselje, zaupanje in serčnost v naše serce. Ko bi Marijo večkrat z otročjim zaupanjem in ljubeznijo klicali, o gotovo bi z Njeno pomočjo bolj na tanko dolžnosti svojiga stanu spolnovali; naša pobožnost bi bila toliko večji, kolikor bolj bi naša ljubezen do Marije rastla; skušnjave bi veliko bolj srečno premagovali. Sosebno v skušnjavah zoper angelsko čednost, čistost serca, nikar ne pozabimo z zaupanjem na Marijo klicati. Kako naglo se bodo vse peklenške moči v beg podale, če le imenovati slišijo ime tiste mogočne žene, od ktere je Bog že v raji kači rekel: „de ji bo glavo sterla.“ (I. Mojz. 3, 15.) Zato pravi tudi prav lepo s. Bernard: „Če se vzdignejo viharji skušnjav, če nalletiš na skale nadlog, kliči Marijo.... V nevarnostih, v stiskah, kadar se sam ne véš kam djati, misli na Marijo, kliči Marijo.... Če boš za Njo hodil, ne boš zašel; če boš Njo prosil, ne boš obupal; če boš na Njo mislil, se ne boš zmotil; če te bo Ona deržala, ne boš padel; če te bo Ona vodila, se ne boš utrudil; če ti bo Ona milostljiva, boš srečno prišel k svojimu cil in koncu.“

Polni ljubezni in otročjiga zaupanja se obrnemo torej k Tebi, o Marija, rekoč:

O naša Gospa, mogočna Kraljica nebes in zemlje! glej tukej zadnje izmed svojih podložnih na kolenih pred Teboj ležati. Nič družiga ne prosimo, kakor de bi nas vzela, če tudi nevredne, v število svojih zvestih služabnikov. Daj nam srečo Tvojiga gospodovanja, moč Tvojiga varstva občutiti. Mogočna Gospa, pred katero se pekel trese! serčna Zapovedovavka morja tega življenja, reši nas iz Egipta tega sveta, in perpelji nas skoz grenkost pozemeljskiga življenja srečno v deželo večniga veselja. O častitljiva in blažena Devica, ki si sama tukej grenkost doline solz občutila, sveti nam kakor ljubeznjiva zvezda upanja, ki nas tolaži. Daj nam, kadarkoli na to zvezdo pogledamo, kadarkoli Tvoje presveto Ime izrečemo, njegovo sladkost in ljubeznjivost, pa tudi njegovo pomoč in varstvo občutiti, de bomo če dalje bolj spoznali, kako veliko premore prošnja: „Sv. Marija, za nas Boga pros!“

## S. Mati Božja, za nas Boga prosi!

Potem ko Marijo v litanijah z Nje-  
nim imenam nagovorimo, jo začnemo pre-  
cej s hvalnimi imeni klicati, in pravimo:  
„S. Mati Božja!“ Ta izrek je začetek  
in nar rodovitniši studenec, iz kteriga so  
vsi nebeški darovi, dobrote in posebne  
gnade za Marijo tekle; od tod izvira tudi  
velika moč Njene prošnje pri Bogu, s  
ktero nam zamore v vsih nadlogah in po-  
trebah našiga življenja pomagati.

Že od apostoljskih časov so vsi pra-  
voverni kristjani Marijo imenovali Mater  
Božjo. Vender z nekako posebno go-  
rečnostjo in pogosto so jo jeli sosebno od  
petiga stoletja tako klicati, to je od tisti-  
ga časa, ko je neki krivoverec, Nestori  
po imenu, začel kriv nauk trositi, de se  
Marija ne smé Mati Božja, ampak le  
Mati Kristusova imenovati, ker Ona —  
tako je namreč ta krivoverec učil — ni  
Mati Jezusa kakor Boga, ampak kakor  
človeka. Zbral se je v Efezu l. 431 cer-  
kveni zbor, in takrat se je zgodilo, de  
so škofje, kterih je bilo okoli 200 skupej  
prišlo, in velika množica ljudstva na en-

krat po Božjim navdihnjenji z enim glasom zaupili: „S. Marija, Mati Božja, prosi za nas!“ In od tega časa ima tudi pristavek k angelovimu česenju: „Sveta Marija, Mati Božja i. t. d.“ kakor tudi molitev angeloviga česjenja pri kristjanih svoj začetek. In tako je bilo česenje Marije, kakor Matere Božje, desiravno že popred pogostno in razširjeno, zdaj po obujenji od s. Duha še bolj pogostno in razširjeno, tako de ga skorej ni bilo, kateri bi bil „s. Marijo“ brez častitljiviga pristavka „Matere Božje“ imenoval. In kako po pravici! Marija je Mati Jezusa Kristusa, kateri ni le samo človek, ampak Bog in človek skupej v eni Božji peršoni. Zato je rekel angel Gabriel Marii: „Glej! spočela boš v svojim telesu, in rodila Sinu, in imenuj Njegovo ime Jezus. Ta bo velik in Sin Narvišiga imenovan.“ Dalje je angel izrekel važne besede: „S. Duh bo prišel v Te, in moč Narvikšiga Te bo obsenčila; in zato bo Sveto, ktero bo rojeno iz Tebe, imenovano Sin Božji.“ (Luk. 1, 31 — 35.) Zato je izrekla tudi Elizabeta, Njena teta, ne sama iz sebe, ampak napolnjena s sv. Duham pri Njenim obiskanji ime-

nitne besede: „Od kod to meni, de pride Mati mojiga Gospoda k meni?“ t. j. od kod imam to neizrečeno srečo, de me pride Mati Božja obiskat? —

Kdo pa je v stanu, to visokost in vrednost Marije izreči, ker se imenuje in je tudi v resnici Mati Božja? Reči moramo, de tega noben človeški, tudi noben angeljski um ni v stanu, še razumeti ne, še manj pa dopovedati. Ta čast in vrednost Marije je tako velika, de si jo za Bogam nič večji misliti ne moremo. Zakaj Bog sam, desiravno je neskončno moder in vsigamogočin, ni bil v stanu Marije k večji časti in vrednosti povzdigniti, kakor de jo je izvolil za Mater svojiga edinorojeniga ljubiga Sina. Zato pravi prav lepo s. Bonaventura: „Bog bi bil lahko večji svét in prostorniši nebesa vstvaril, nemogoče pa mu je bilo, stvar višej povzdigniti, kakor ko jo je storil svojo Mater.“ Če je tudi Njena čast, kakor Kraljice nebes in zemlje velika, se vender tukej Njena oblast le čez druge stvari razteguje; kakor Mati Božja pa nekako gospoduje čez Boga samiga. Ali ne imenuje Marija, pravi s. Bernard, Gospoda angelov svojiga Sina, rekoč: „Moj

Sin, zakaj si nama to storil?“ (Luk. 2, 48.) Kteri angel bi se prederznil, kaj taciga reči? Angeli so s tem zadovoljni, in v veliko čast si štejejo, de smejo s svetim straham pred sedežem Božjim stati, in Božje povelje spolnovati. Marija pa, ker si je bila svesta, de je Mati Božja, zaupljivo reče: „Moj Sin!“ Tedaj tistiga neskončniga Boga, kterimu angeli z narveči spoštovanjem in s svetim straham služijo, Marija Sina imenuje, in Jezus, ki se je iz ljubezni do nas revnih ljudi tako ponižal, de je človek postal, se je pustil tudi Marii tako imenovati. Zakaj kmalo potem pravi s. evangeli: „On je bil njima pokorin.“ Kdo je bil pokorin? In komu je bil pokorin? Bog je bil ljudem pokorin. Tedej Bog, kterimu so angeli pokorni, kteriga voljo Kerubini in Serafini, in vse nebeške oblasti in moči na tanko spolnujejo, je bil Marii pokorin. „Čudimo se čez oboje,“ pravi s. Bernard, „in naj pové, kdor more, komu se je treba bolj čuditi? ali veliki ponižnosti Jezusovi, ali visoki vrednosti Marije, Materie Božje? De je Bog ženi pokorin, je ponižnost, kteri enake ni najti; de pa

žena Bogu zapovedi daje, je visokost, ktera nima enakosti.“

Ravno tako se tudi drugi cerkveni učenički čudijo nad visoko častjo in vrednostjo Marije Device, Matere Božje. S. Epifani pravi: „Samo s tem, de se od préčiste Device reče, de je Mati Božja, se vsa visokost preseže, ktera se za Bogam le izgovoriti ali misliti more.“ Enako govori s. Tomaž Vilanovski, rekoč: „Dosti je, de vso svetost in vrednost Marije popišemo, če le s svetim evangeljem od Nje rečemo: „Ona je Tista, od ktere je rojen Jezus, kteri je imenovan Kristus.“ „Mati neskončniga Boga je deležna nekake neskončnosti.“ S. Tomaž Akvinski pa je rekel: „Molčé in tresejo naj se vse stvari, in naj si komej upajo tako neskončno vrednost le pogledati.“ (Desiravno Marija nobeniga ne zaverže, če se z otročjim zaupanjem k Nji zateče, ker je saj to Njeno nar večí veselje, človeškim otrokam v potrebah pomagati.) Marija je tedej s tem, de je Mati Božja, v nekako nam nezapopadljivo in tanko zvezo z Bogam stopila; od tod tudi pride, de jo cerkev tako rekoč k družini presvete Trojice prišteva: saj jo imenuje in časti ka-



kor preljubo hčer Boga Očeta, kakor prečudno Mater Sina Božjiga, in kakor izvoljeno Nevesto s. Duha. —

O premislimo, ali si moremo pač za Bogam veči visokost, svetost in vrednost misliti, kakor je Marije, Matere Božje? Nebesa se čudijo nad visokostjo Njeniga zasluženja in nad bogastvam Njenih gnad; trume sv. angelov se ji pripogujejo; zakaj nebesa ne zapopadejo, svet ne prejme in stvar ne doseže, kar je Marija v duhu prejela, v telesu spočela in nosila, s svojim mlekom živila, na svojih rokah in v svojim naročji ljubeznjivo gojila in v svojim Sinu objela. Ali je mógel tedej Bog sam Marijo k veči časti povzdigniti? O v kako visoki časti moramo pač Marijo imeti! Varujmo se to misliti, de je Marija le samo nar veči ali perva svetnica! Marija preseže deleč po visokosti in vrednosti ne le vse svetnike, ampak tudi vse angele. Zato jo tudi v litanijah precej za presveto Trojico pred vsimi angeli in svetniki pokličemo, in jo višej od angelov in svetnikov častimo. Od tod pride, de jo pred vsimi angeli in svetniki nar večkrat na pomoč pokličemo, tako de je že

sploh v navadi, z očenašem vselej tudi češenasimarijo sklepati. —

Češena tedej, o sveta Božja Porodnica! V tebi častimo Mater Jezusa Kristusa, našiga Gospoda in Boga; Ti si Devica, iz ktere je prišlo zveličanje sveta. Zato sklenemo svoj glas z glasam celiga keršanstva in molimo: „Pod Tvojo pomoč pribežimo, o sveta Božja Porodnica! ne zaverzi naših prošenj v naših potrebah, temuč reši nas vselej vsih nevarnost, o častitljiva in žegnana Devica, naša Gospa, naša srednica, naša besednica, naša pomočnica! S svojim Sinam nas spravi, svojimu Sinu nas priporoči, svojimu Sinu nas izroči. S. Mati Božja, za nas Boga prosi!

## 9.

**S. devic Devica, za nas Boga prosi!**

Vrednost Marije, Matere Božje, nar bolj povzdigne potem Njeno presveto devištvo. Imenuje se „devic Devica“ zato, ker je nedolžnost in čistost duše in telesa do konca svojiga življenja perva svojiga spola neomadežvano ohranila. Marija je bila, kakor s. cerkveni očetje sploh

menijo, nar perva, ktera je, od Boga razsvetljena, imenitnost in vrednost deviškiga življenja spoznala, in zato že v svoji prvi mladosti Bogu svoje devištvó obljubila. Bila je scer Marija s svetim Jožefam zaročena, vendar pa se je to po Božji previdnosti le za to zgodilo, de se je po besedah s. Hieronima s tem spričalo, de je bila Marija zares iz kraljeve hiše Davidove, in pa tudi zato, de je v svojim devištvu zvestiga varha imela, zlasti takrat, ko je mogla z Jezusam v ptujo deželo, v Egipt bežati. De s. Jožef ni bil prav za prav Njeni mož, se vidi iz besedi, s kterimi je angela Gabriela, ko ji je češenje prinesel, vprašala, rekoč: „Kako se bo to zgodilo, ker moža ne spoznam?“ desiravno je bila že takrat svetimu Jožefu zaročena (Luk. 1. 34.), in zato je prišlo v cerkvi in med kristjani sploh že v navado, de jo naravnost prečisto Devico imenujemo.

Ali je pa to za Marijo velika čast, de jo „Devico vsih devic“ kličemo? S tem jo visoko častimo; zakaj devica biti, je velika čast, to nam s. pismo, cerkveni učeniki, splošen nauk cerkve in že prirojena misel vsih narodov poterdi.

Jezus, naš Zveličar in nebeški Učenik, ni le samo sam zase kakor čista devica celi čas svojiga življenja živel, ampak je tudi čiste in nedolžne duše nar bolj čislal. Za svojo Mater si je zvolil nar svetejši Devico; — otroke, ki so še nedolžni bili, je skupej klical, rekoč: „Pustite malim k meni priti, in nikar jim ne branite, zakaj njih je nebeško kraljestvo“ (Mat. 19, 14.); — sv. Janeza evang., ki je celi čas svojiga življenja čisto in nedolžno živel, je Jezus med vsimi aposteljni nar bolj ljubil, in mu pustil, pri zadnji večerji na svojih persih sloneti, in na s. križi je njemu svojo ljubeznjivo Mater izročil. — Tudi aposteljni so deviški stan v visoki časti imeli in ga priporočevali, desiravno nikdar ne zapovedovali. Tako piše s. Pavel: „Kdor svojo devico omoži, prav stori (t. j. je prav, nima zavoljo tega nobeniga greha), pa kdor je ne omoži, še boljši stori.“ In tudi vzrok tega naznani, rekoč: „Neomogućena in devica misli, kar je Gospodoviga, de bi bila sveta na telesu in duhu. Ktera je pa omogućena, misli, kar je tega sveta, kako bi možu dopadla.“ (I. Kor. 7.) Še bolj povzdiguje s. apost. Janez srečo in imenitnost

deviškiga stanu, ko popisuje veselje, ki ga je Bog čistim dušam v nebesih pripravil. Tako le govori: „Tiste dni sim vidil, in glej! Jagnje je stalo na gori Sion in z njim njih sto štiri in štirideset tavžent, kateri so imeli Njegovo imé in imé Njegoviga Očeta zapisano na svojih čelih — in so peli nekako novo pesem pred sedežem — in nihče ni mogel peti pesmi razun unih sto štiri in štirideset tavžent, kateri so bili odkupljeni z zemlje. Ti so, kateri se z ženami niso ognjusili, device namreč so. Ti hodijo za Jagnjetam, kamor koli gre.“ (Skrivn. razod. 14.)

Ravno tako visoko hvalijo deviški stan tudi cerkve in učeniki. Vender de družih ne vzamemo v misel, hočemo le opomniti na lepe besede sv. Ciprijana, ki tako le govori: Deviški stan je cvetje cerkveniga zaroda, lepota in kinč duhovne gnade . . . Božja podoba, obravnana po svetosti Gospodovi, imenitniši del čede Kristusove.“ — Zato je tudi splošen nauk matere kat. cerkve, de je deviški stan, če se iz ljubezni do Boga izvoli, imenitniši in svetejši, kakor zakonski stan. To resnico je cerkev v Tridentinskim zboru z naslednjimi besedami izrekla: „Če bi kdo

rekel, de je zakonski stan imenitniši, kakor deviški stan, in de ni boljši, devica ostati, kakor v zakon stopiti, tak naj bo iz družbe kristjanov pahnjen.“ (Sej. 24, 10.)

Pa ne le samo sv. pismo, nauk cerkvenih učenikov in sv. katoliške cerkve nam imenitnost deviškiga stanu naravnost pokaže; ampak že prirojena misel vsaciga dobriga človeka in zdrava pamet nam to resnico spričuje. Le na nekatere reči hočemo opomniti.

Od kod pride, de se nam toliko milo zdi, viditi človeka v deviškem stanu na mertvaškim odru ležati, ali pa k pogrebu nesti? Zakaj se le takim na mertvaške odre in na grobe rožni venci pokladajo? Ali pa od kod pride, de z veliko večim veseljem vidimo novo posvečeniga mašnika pervikrat pred altar Gospodov stopiti, ali pa devico, ki v samostan stopi, se z nebeškim Zeninam zaročiti, kakor pa poroko? Deviški stan je bil celo pri nevernikih visoko spoštovan. V Rimu so čiste device Vestaline v toliki časti imele, de se jih nihče dotakniti ni smel. Ako je ona človeka srečala, ki so ga k smerti peljali, mu je življenje rešila. Gorjé pa tudi taki

devici, ko bi bila devištvo zapravila; živo so pokopali.

Zavoljo tolike imenitnosti deviškiga stanu so bile pa tudi že od prvih časov keršanske vere noter do današnjiga dné svete duše, ktere so se iz ljubezni do svojiga nebeškiga Ženina vsacimu posvetnimu ženinu odpovedale, in Bogu večno čistost obljubile, in so tako pokazale, de je mogoče, kar se mesenimu svetu nemo-goče zdi. Brez števila svetih devic, ktere kakor prva lepota v naši sv. cerkvi cve-tejo, nam to pričuje, in vsim tem je Ma-rija kakor zgled in podoba svetila, in zato se imenuje Devica vsih devic, prva in nar imenitniši med njimi, in še dandanašnji je češena in hvaljena kakor pomočnica in patrona devic možkiga in ženskiga spola.

Klečé pred Njeno podobo je obljubil sv. Frančišek Salezi Bogu večno či-stost, in jo je z Njeno pomočjo v nar večih skušnjavah ohranil. Ravno tako je tudi sv. Alojzi, komej deset let star, Nji v čast enako obljubo storil, in pod Njenim varstvom ni bil nikoli od mesenih skušnjav nadležvan. Pa ne samo ta dva, tudi mnogi drugi so s pomočjo Marije svoje serce

čisto ohranili, in vse skušnjave serčno premagali. —

Ko nam pa cerkev Marijo kakor Devico vsih devic kaže, nas s tem tudi resnobno opominja, de Marijo v Njeni čistosti posnemamo, vsaki po svojim stanu in po svojih zadevah, de jo v skušnjavah na pomoč kličemo, de nam v duhovni vojski na strani stoji, de ne omagamo. Oh, svet je dandanašnji pač hudoben; le malo, grozno malo se jih najde, kateri bi za angeljsko čednost še kaj skerbili, za katero so enkrat sv. mladenči in deklice v nar lepših letih svoje mladosti z veseljem svojo kri in življenje dajali, de so zvesti ostali svojimu nebeškemu Ženinu, Jezusu Kristusu. —

O prečista Devica Marija! sprosi nam pri svojim Sinu veliko ljubezen in spoštovanje do nebeške čednosti, čistosti serca; sprosi nam gnado, de jo ohranimo, vsaki po svojim stanu, v sredi hudobniga sveta; sprosi nam gnado, de Te zamoremo posnemati, de bomo vredni postali, enkrat k Tebi v nebesa priti, de se bo tudi nad nami spolnilo, kar Kristus pravi: „Blagor tistim, ki so čistiga serca; ker oni bodo Boga



gledali.“ (Mat. 5, 8.) S. devic Devica, za nas Boga prosil!

## 10.

**Mati Kristusova, za nas Boga prosil!**

Kakor z besedami: „Sv. Mati Božja!“ Marijo kot Mater praviga, živiga Boga spoznamo, ker je Jezusa, drugo peršono v sv. Trojici, rodila, tako častimo takrat Marijo kot Mater Jezusove človeške nator, kadar molimo: „Mati Kristusova, za nas Boga prosil!“

Jezus namreč, naš Zveličar, ima dve natori, Božjo in človeško v eni peršoni; tako se Jezus sam sebe včasi Sinu Božjiga, včasi pa Sinu človekoviga imenuje. Ko je rekel Nikodemu: „Bog je svet tako ljubil, de je dal svojiga edino-rojeniga Sinu, de, kdorkoli va-nj veruje, se ne pogubi, temuč ima večno življenje;“ — ko je rekel: „Jest in Oče sva eno,“ — takrat in o več družih priložnostih se je imenoval Jezus Sinu Božjiga ali z družimi besedami: praviga, živiga Boga. — Ko je pa rekel: „Lesice imajo svoje luknje, in ptice neba svoje gnejzda; Sin človeka pa nima, kamor bi svojo glavo naslonil,“ —

takrat pa je govoril od svoje človeške nature, in se je imenoval „Sinu človekoviga.“

Iz tega se lahko vidi, de ste v Jezusu dve natori: Božja in človeška; in ravno zato zamoremo tudi Marijo, Njegovo presveto Mater, na dvojno vižo premisljevati, častiti in na pomoč klicati. Kadar namreč imenujemo Marijo: „Mater Božjo,“ — jo častimo in kličemo na pomoč kot Mater Jezusa Kristusa, ki ni samo človek, ampak tudi Bog skupej; kadar pa pravimo: „Mati Kristusova!“ — jo častimo in kličemo na pomoč kot Mater Jezusa Kristusa, ne le samo kot Boga, ampak tudi kot človeka. „Mati Kristusova“ tedej toliko pomeni, kakor Mati Jezusova, ne le kot Boga, ampak tudi kot človeka, ker je Jezus Bog in človek skupej v eni peršoni.

Kadarkoli torej imenujemo Marijo „Mater Kristusova“, si jo lahko mislimo kakor skerbno Mater, ktera je od začetka Jezusoviga življenja na svetu noter do Njegove britke smerti na križi vso skerb in ljubezen dobre matere za Jezusa, svojiga Sina, imela: s koliko ljubeznijo ga je v Betlehemskim hlevu v

plenice povijala, in v jasli pokladala; kako je vsa žalostna in prestrašena z Njim pred Herodam v Egipt bežala; s koliko žalostjo ga je iskala, ko ga je bila dvanajst let stariga zgubila, tako dolgo de ga je najdla; z eno besedo: takrat kadar Marijo imenujemo „Mater Kristusovo,“ se lahko spomnimo na vse, karkoli je Ona Jezusovi človeški natori storila, ali pa zavoljo Njega preterpela, sosebno takrat, ko ga je vidila za nas terpeti, in v strašnih bolečinah za nas na sv. križi umirati. —

O kako lep zgled je tukej Marija vsim keršanskim staršem zlasti keršanskim materam zapuštila! O de bi se spomnile vse matere takrat, kadar se v litanijah Marija pokliče z besedami „Mati Kristusova!“ — na vso tisto skerb in ljubezen, s katero je Ona za svoje nebeško dete skerbela, in o de bi se vse matere od Nje učile, kako bi imele za svoje otroke skerbeti in jih po keršansko rediti! De bi pač vse keršanske matere svoje otroke po zgledu Marije varovale pred nevarnostmi, ne le telesnimi, ampak sosebno dušnimi; zakaj ne eden, ampak več Herodov, t. j. hudih sovražnikov, hoče nedolžne otroke umoriti, ne toliko po telesu,

kakor sosebno po duši! — O de bi iskale tudi po zgledu Marije vse matere skerbno svojih otrok, ako so se zgubili, oh! — ne v tempeljnu, kakor Jezus — ampak po slabih in grešnih potih, kakor zgubljeni sin, grešni Avguštín, grešna Magdalena! O de bi jih iskale z opominjevanjem in prošnjami, s svarjenjem in strahovanjem, sosebno z molitevjo tako dolgo, de se najdejo, to je de pridejo zopet na pravo pot? — De bi se pa tudi vsi keršanski otroci, kadarkoli se pokliče Marija z besedami: „Mati Kristusova!“ — spomnili na pokoršino Jezusovo do svoje Matere Marije! Jezus, Kralj nebes in zemlje, je bil svoji Materi Marii pokorin: ali ni to lep zgled za vse otroke, de bi bili svojim staršem pokorni? —

O Marija! ki si z ljubeznijo narboljši matere za svoje Božje dete skerbela, oh! oberni tudi v nas zapušene Evine otroke svoje milostljive oči, varuj nas v toliko nevarnostih našiga življenja, de noben Herod naše uboge duše ne umori, in ako se je kateri iz med nas zgubil po slabi poti, oh! išiga, de ga najdeš, in zopet k Jezusu pripelješ. O Marija! prosi vedno za

nas, in pokaži, de si tudi naša Mati!  
**O Marija! „Mati Kristusova!“** za  
 nas **Boga** prosi!

## 11.

**Mati milosti Božje, za nas Boga prosi!**

Eden nar lepših, za Marijo nar bolj  
 častitljivih, in za nas uboge grešnike nar  
 bolj tolažepolnih izrekov v Lavretanskih  
 litanijah je: „Mati milosti Božje, za  
 nas Boga prosi!“ — V dvojnem po-  
 menu se Marija zamore klicati in častiti  
 kot „Mati milosti Božje;“ a) ker je  
 Kristusa, začetnika vse milosti, rodila,  
 b) ker je Ona kakor vodotok, skoz kte-  
 riga nam studenec vse milosti doteka.

a) Pred vsim drugim je opomniti,  
 de milost Božja ali gnada Božja je tukej  
 vse eno; zato se tudi v družih jeziki v  
 litanijah Marija imenuje „Mati gnade  
 Božje.“ — V čim pa de obstoji milost  
 Božja, in kako velika de je, je treba  
 dvoje pomisliti. Pervič, kako globoko je  
 cloveški rod zavoljo greha prvih staršev  
 v raji padel, in drugič, kako se nas je  
 Bog usmilil, in nas še clo višej povzdignil,  
 kakor je clovek pred greham bil. „Po

človeku, tako piše s. apost. Pavel, je prišel greh na svet, in po grehu smert.“ (Rimlj. 5, 12.) Človek, po Božji podobi vstvarjen, z nar lepšimi zmožnostmi in močmi, s pametjo in prosto voljo obdaran, je živel v raji v nar veči sreči, sosebnno ker je imel prečudin dar perve nedolžnosti in pravčnosti, t. j. gnado Božjo. In kako žalosten je bil njegov stan po storjenim grehu! Scer je človek tudi še po grehu ostal podoba Božja, ali vender tisti srečni stan, v kterim je bil pred storjenim greham, je bil zgubljen. Zgubljena je bila perva svetost in pravičnost, ktere ste lepšale njegovo dušo, zgubljena je bila gnada in dopadajenje Božje, prišla je dušna in telesna smert; pamet je bila oslABLJENA, tako de še clo praviga Boga nič več ni prav spoznal in poznejše clo malikam Božjo čast skazoval; volja je bila bolj k hudimu, kakor k dobrimu nagnjena. Človek, popred prijatel in otrok Božji, je postal sovražnik in otrok jeze, pripravljen za večno pogubljenje. Zdaj ni nič več pomagalo, ne lastno prizadevanje od strani človekove, ne Mojze-sova postava, še nar manj pa dela, ktere je človek v svojim pregrešnim stanu brez

gnade Božje opravljal, de bi se bil k prvi pravičnosti povzdignil. — O greh, kakšno nesrečo si čez nas prinesel, in vender ne nehajo še tebe ljubiti!

Pa glej! desiravno je bil Adam in z njim vred vès človeški rod tako globoko padel, ljubezen Božja nas ni zapustila — nas je rešila. Bog se nas je usmilil, nam **Odrešenika** obljubil in poslal Jezusa Kristusa, kateri „nas ni iz del pravice, ktere smo storili, ampak po svojim usmiljenji odrešil skoz kopel prerojenja (t. j. skoz sv. kerst) in ponovljenja sv. Duha, kteriga je v nas obilno vlil po Jezusu Kristusu, **Zveličarji** našim, de z Njegovo gnado opravičeni dediči (erbi) postanemo po upanji večniga življenja.“ (Tit. 3, 4—7.) Tako govori sv. apostelj Pavel, tako nas uči mati katoliška cerkev, in zlasti je bil to njeni vedin nauk, de se človek sam od sebe, iz svoje lastne moči ne more zveličati, ampak de mu je to le mogoče zavoljo zasluženja Jezusa Kristusa, ediniga Srednika med Bogam in ljudmi.

Bili so v prvih časih keršanstva taki ljudje, kateri so iz nehvaležnosti, napa in prederznosti tako deleč prišli, de so rés mislili, človek zamore iz svojih

dobrih del brez Jezusoviga zasluženja pred Bogom opravičenje zaslužiti, kakor plačilo za svoje domišljene zasluge. Tudi nekteri Judje so bili té misli; tode Jezus in aposteljni so se tej zmoti krepko zoperstavljali. Ko so aposteljni Jezusa enkrat vprašali: „Kdo li zamore zveličan biti,“ jim je odgovoril: „Pri ljudeh je to nemogoče, pri Bogu pa je vse mogoče.“ (Mat. 19, 25.) Kdor tedej misli, de zamore brez gnade Božje, t. j. brez pomoči Božje, sam iz svoje lastne moči pred Bogom pravičin postati, in večno zveličanje doseči, se zlo moti. Le s pomočjo Jezusoviga neskončniga zasluženja, in Njegove sv. gnade, ki nam jo je s svojim grenkim terpljenjem na lesu sv. križa zaslužil, zamoremo Bogu služiti, in si nebesa pridobiti. Kar so nas Jezus in aposteljni učili, to tudi cerkev zapoveduje vsim kristjanam, kakor hitro k pameti pridejo, znati in verovati: de je gnada Božja vsim k zveličanju potrebna, in de brez gnade Božje nobeden ne more nič zasluženja vredniga za večno zveličanje storiti.

Iz tega se vidi, de se nam je vsa milost ali gnada v Kristusu Jezusu prikazala, de je Jezus tako rekoč sama milost



Božja, in začetnik vsih gnad. Marija je pa Mati Jezusova. Tako se lahko razumé, kaj hoče to reči: „Mati milosti Božje, za nas Boga prosi!“ Té besede hočejo tedej toliko reči, kakor: O Marija, Ti, ki si Mati Tistiga, ki nam je milost z nebes na zemljo prinesel; — o Marija, Ti, ki si Mati Tistiga, ki nam je s svojim grenkim terpljenjem na lesu sv. križa nebesa zaslužil, in nam vso milost in vse gnade pridobil; — o Marija, Ti, ki si Mati Tistiga, v katerim se nam je po besedah sv. Pavla milost in ljubezen vtelesena prikazala, o Marija, za nas Boga prosi! —

b) Vender še v drugim pomenu se Marija imenuje in časti kot „Mati milosti Božje.“ Marija, Mati Jezusova, je postala tudi kakor vodotok, skoz kteriga se studenec Božjih gnad v nas izteka. — To resnico najdemo že v nekterih evangeljskih prigodbah poterjeno. Ko je Marija svojo teto Elizabeto obiskala, je bila Elizabeta s svetim Duham napolnjena; sv. Janez je bil od izvirniga greha očišen in posvečen; Njeno obiskanje je vnelo ljubezen do Boga, je obudilo živo gorečnost v službi Božji, sosebno serčno hva-

ležnost in pravo sveto veselje. Kako velik blagoslov je tedej po Marijnim obiskanji srečni Caharijevi hiši došel! Kolika sreča zlasti za sv. Janeza, de je zadobil že pred svojim rojstvom gnado opravičenja, ali posvečujočo gnado Božjo, ker ta gnada je bila med vsimi prva in nar veči, katero je Marija Caharijevi hiši donesla; je pa ta zgled nam tudi v spričevanje, de grešniki s pomočjo Marije zamorejo zadobiti gnado opravičenja, ali posvečujočo gnado Božjo. — V Kani Galilejski je vina zmanjkovalo na ženitnini, kamor so bili Jezus, Njegova Mati in Njegovi učenci povabljeni. Iz zgol usmiljenja in ljubezni do ljudi, ktere je v toliki potrebi in zadergi vidila, se z zaupanjem približa svojimu Sinu, rekoč: „Vina nimajo!“ In na Njeno prošnjo stori Gospod Jezus prvi čudež in ljudem v njih potrebi pomaga. Glejmo tukej prelep zgled, kako lepo doteka skoz ta nebeški vodotok, Marijo, gnada tolažbe in pomoči, človeškim otrokam v njih časnih potrebah! — Ko je Jezus v strašnih bolečinah na križu visel in umiral, so stali poleg križa z Marijo, Njegovo Materjo sv. Janez Evang., Marija Kleofova in Marija Magdalena. Kdo je zadobil tim dušam

serčnost in stanovitnost, de niso kakor drugi aposteljni Jezusa zapustili? Kdo jim je sprosil gnado stanovitnosti do konca? Ali ne Marija? Zopet prelép zgled, ki nam spričuje, de Marija zadobi gnado stanovitnosti do konca. —

Vender ne le samo v svojim življenji na zemlji, ampak tudi pozneje in še zmiraj se Marija kaže kakor vodotok nebeških gnad. Oh, koliko tavžent grešnikov je že pri Marii zadobilo gnado spreobrnjenja! Dostikrat je bila le majhna služba, ki so jo še pri svojim grešnim življenji Marii v čast opravljali, in pri kaki pridigi, pri branji sv. bukev je bilo njih sercé omečeno, na enkrat so spoznali svoj žalosten stan, so se skerbno spovedali in spreobrnili. — Veliko družih je bilo mlačnih, nič kaj niso mogli v dobrim rasti; kakor hitro pa so začeli Marijo bolj častiti, jim je sprosila vina ljubezni in veči gorečnosti za čast Božjo. — Koliko jih je bilo nedolžnih, ki so le s pomočjo Marije v gnadi Božji in v nedolžnosti stanovitni ostali! — Kdo je v stanu dopovedati, koliko umirajočim je v njih zadnji vojski gnado srečne zmage in ločitve iz tega sveta sprosila? — Kakor so skoz vodotok

vodé napeljane, tako so napeljane tudi vodé Božjih gnad skoz Marijo na naše suhe duše. Iztekajo se iz oči, zakaj Marija ima oči polne milosti; iztekajo se iz Njenih rok, zakaj vedno so za dobrote odperte; iztekajo se iz Njeniga serca, zakaj Ona ima materno sercé. —

O podajmo se večkrat k Marii, Materi milosti Božje. Ona nam ni le samo Jezusa rodila, v katerim se je milost in ljubezen Božja prikazala; — ona je tudi ravno skoz to postala vodotok gnade Božje, skoz Njo se studenec Božjih gnad v nas izteka. — Ko je Holofern mesto Betulijo z armado obdal, je ukazal svojim vojšakam, mestnjanam vodó vzeti, njih vodotoke od mesta odverniti, in njih vodnjake s stražo obdati. V koliki stiski so se zdaj znajdli prebivavci mesta Betulje, ker niso imeli več vodé? Kaj bi bilo z znjimi, ko bi jih ne bila kmalo serčna Judit rešila? — Tako tudi satan dela. Obdaja, zalezuje nas, pripravi nas v stisko. Kako? Stori nas nekako suhe, mlačne in zanikerne v službi Marije Deviče; napravi nam marsiktere zaderge, de začne pobožnost proti Marii pešati; po tej pripravi pa tudi začne naša pobožnost

proti Bogu pešati, ker se število gnad zmanjšuje, ki smo jih pri bolj gorečim češenji Marije skoz Njene roke popred od Boga dobivali. Nikar tedej, de bi kdaj jela pešati naša pobožnost in ljubezen do Marije, temuč skerbimo, de bo vedno bolj rastla, saj se bomo tudi čedalje bolj prepričali, kako milostljiva Mati je Marija, in kako veliko gnad tistim deli, kateri jo z otročjim zaupanjem in ljubeznijo časté in pri Njej gnade in pomoči išejo. —

O Marija, na ktere pomiglej se nebeški zakladi delé, sprosi nam gnade, za ktere veš, de jih potrebujemo: sprosi nam odpušenje grehov, saj veš, kako močno nam je žal, de smo tolikrat Jezusa, Tvojiga Sina, razžalili, zadobi nam stanovitnost v dobrim, živo vero, terdno zaupanje, gorečo ljubezen, duha molitve, čistost, ponižnost, zaničevanje sveta in srečno zadnjo uro! O Marija, Mati milosti Božje, za nas Boga prosi!

## 12.

**Mati prečista, za nas Boga prosi!**

Sveta katoliška cerkev kaže vsim svojim otrokam Marijo kot nar lepši in

nar bolj popolnoma zgled čistosti, ki ni bila nikdar z nobenim madežem greha omadežvana, tako de jo po pravici v litanijah kot Mater prečisto pozdravimo. — Premislimo torej nekoliko to prečudno čistost Marije Device.

Nobeden razun Kristusa ni svojiga telesa in vsih udov svojiga telesa tako čistih, tako neomadežvanih ohranil, kakor Marija. Ona je bila prva, ki je že v cvetji svoje mladosti obljubo vedniga devištva storila. To je bilo kaj posebniga, zakaj takrat se še ni nič vedilo od té obljube. Kakor Bogu posvečena Devica je živela v Jeruzalemskim tempeljnu, tako dolgo, de je bila s čistim Jožefam zaročena, kateriga nevesta je pa le zato postala, ker je bila to volja Božja in je to postava tirjala, in ker je bil sv. Jožef sam obljubo vedniga devištva storil.

Zatega voljo se je vstrašila in se je bala, ko ji je angel oznanil, de bo Mati Odrešenikova postala; „Kako se bo to zgodilo, je skerbno poprašala, ker moža ne poznam?“ Še le potem, ko ji je angel rekel, de jo bo sv. Duh obsenčil in de bo z Njegovo močjo Mati Božja postala, je privolila in izrekla besede: „Dekla sim

Gospodova, meni se zgodi po Tvoji besedi.“ Ona je hotla kot devica živeti in umreti. Ona rés ni nikdar nobeniga moža spoznala in v svojim deviškim telesu ni čutila nobenih skušnjav. In pri vsim tem kako skerbno je čula sama čez se! Sv. Ambrož ne more dopovedati, kako je sama sebe zatajevala: kako oestro je živela, kakor de bi bila skušnjavam podveržena; kako previdna je bila v govorjenji; Njenih žnabljev in Njeniga jezika ni nikdar nobena napačna besedica omažežvala; Njene oči niso poznale nobene radovednosti; Njene ušesa so bile vsaki zapeljivi besedi zaperte; kako je le samoto ljubila, kakor de bi bil mogel svet popačiti Njeno nedolžnost! O kako čisto, bolj kakor solnčni žarki, je moglo biti telo Marije Device, ker je s toliko skerbjo čez vse svoje ude neprenehama čula! Po vsi pravici torej je pisano od Nje: „Popolnoma lepa si Ti, moja prijateljica, in madeža ni nad Teboj!“ (Vis. pes. 4, 7.)

Kaj pa bi vsa zunanja lepota in čistost telesa človeku pomagala, če bi sercé ne bilo čisto? Sercé imenuje naš Božji Zveličar sedež ali studenec vsiga hudiga; v njem kraljujejo hude nagnjenja in stra-

sti in išejo človeka oskruniti. Vse drugači pa je bilo pri Marii. Netilo greha v Njej ni tlelo, zakaj sv. Duh je z ognjem svoje Božje ljubezni Njeno serce napolnil, ki jo je pred vsakim hudim nagnjenjem varoval. Njeno serce je bilo posvečenimu altarju podobno, na katerim je sveti ogenj Božje ljubezni goril in prijetna dišava pobožnosti k nebesam puhtela. Njeno serce je le obljubljeniga Odrešenika poželelo, Njega je hotla viditi, Njegove čudeže je hotla gledati, Njegove besede je hotla poslušati. O kolikrat je pač zdihovala s prerokam Izaijem: „Vé nebesa ga rosíte, in vi oblaki z dežjem Pravičniga pošljíte; zemlja naj se odpre, iz njé naj Zveličar kali!“ (Izai. 45, 8.) Zato je bilo pa tudi Njeno sercé zaperto vsaki nečimurnosti in posvetnimu veselju, in nad Njo se je prav lepo spolnilo, kar je v visoki pesmi rečeno: „Zaklenjen vért je moja sestra in nevesta, zaklenjen vért.“ (Vis. pes. 4, 12.) Imenuje jo vért, ker so v Njenim sercu nar lepši cvetlice čednosti in pobožnosti cvetele, in dvakrat jo imenuje vért, ker je bila vsa čista na duši in na telesu, in je to čistost z oblubo vedniga devištva kakor z močno ključavnico varovala.



Čistost telesa in serca pa ne more obstati brez čistosti duše. Duša gospoduje čez serce in telo; ona mora vse svoje nagnjenje in poželenje v svoji oblasti imeti. Nikdar pa ni bila nobeniga človeka duša tako čista, kakor duša Marije; zakaj Ona je bila brez vsiga madeža izvirniga greha spočeta in rojena. Kakor je Bog solnce v tistim trenutku, ko ga je vstvaril, z lučjo vstvaril, ktero sveti brez vse temote; in kakor je angele in prva dva človeka s posvečujočo gnado vstvaril; tako je posvetil tudi dušo té visoko blažene Device v tistim trenutku, ko jo je vstvaril in jo je storil „izvoljeno kakor solnce“ prosto vse grešne temote. To izvorno čistost in nedolžnost pa Marija ni le samo neomadežvano ohranila, temuč jo je s svojimi prelepimi čednostmi in s svojim obilnim zasluženjem pred Bogom čedalje bolj zaljšala. Kako čista, lepa, vsa nedolžna je mogla torej Njena duša biti; ne zastonj se torej kliče Mati prečista.

Poslušajmo še nekoliko, kako lepo govore tudi cerkveni učeniki od Marijne čistosti. Origen pravi, de Marija nikdar ni bila od dihljeja strupene kače dotaknjena. Sv. Ambrož jo imenuje Devico, ktera je

po milosti Božji vsaciga madeža greha prosta ostala. Tudi v redu očitne službe Božje stare greške cerkve se Marija imenuje zdaj prosta vsaciga greha, zdaj edina, ki ni bila nikdar na duši mertva, zdaj tista, od ktere smo prepričani, de je bila vselej čista. In sv. Epifani, hvali Marijo tako le: „Za Bogam je Marija čez vse povzdignjena; Ona je lepši kakor clo Kerubini in Serafini in cela vojska angelov. Ona je neomadežvana ovčica, ki nam je Kristusa, Jagnje Božje, rodila.“ In sv. Efrem začne svojo molitev k Božji Materi s temi besedami: „O neomadežvana, vsa nedolžna in vsiga greha popolnoma čista Devica, Božja Nevesta in naša Gospa.“ —

Kličimo torej tudi mi radi in pogostama na Marijo s temi besedami: „Mati prečista!“ — in priporočujmo sebe in vse tiste, za ktere smo posebno moliti dolžni Njenimu varstvu, posebno naj to storé večkrat mladenči in device. Vender nikar ne opustimo, si zraven prizadjati za čisto in nedolžno življenje; zakaj ker je bila Ona vsa čista in prosta vsaciga greha, Ona gotovo to nar bolj želi, de se tudi mi z vso skerbjo greha in vsaciga omadežvanja duše in telesa varujemo. Kakor je Kri-

stus nekdam Judam rekel: „Če ste Abrahamovi otroci, opravljajte tudi Abrahamove dela;“ — tako Marija tudi vsim svojim služabnikom govori: „Če sim jest vaša Mati, se skažite tudi vi kakor moji pravi in dobri otroci, in delajte, kar je meni dopadljivo, in opušajte, kar je meni zoperno.“ Kaj pa je tej prečisti Materi nar bolj zoperno, nam pové sv. Janez Damascen s temi besedami: Marija za- verže vso požrešnost in pijanost, Ona beži pred nečistimi mislimi kot pred strupenimi kačami. Nečisto govorjenje čerti, jezo in maševanje sovraži; nevošljivosti ne more terpeti, in zadnjič se z vso močjo prevzetnosti zoperstavlja.“ Vsih tih in enacih grehov se mora torej vsaki skerbno ogibati, kdorkoli hoče tako čisti Materi služiti in Njeni pravi otrok biti.

Očetu Albertu Piskaljinu iz družbe Jezusove se je bila Marija enkrat tako le prikazala: Pod svojimi nogami je imela luno, kroglo zemlje in peklenko kačo; od ram do nog se je vil ko sneg bel plajš, in od Njene veličastne glave je viselo zagrinjalo sinje (plavo) kakor nebo; oči je imela pohlevno doli obrnjene, roké pa na svojih deviških persih sklenjene. Nad

Njo so se vidile tri Božje peršone; Bog Oče jo je kot svojo preljubo hčer, in Bog Sin, kot svojo preblaženo Mater z zvezdami venčal, zgoraj pa je bil viditi sveti Duh v podobi beliga goloba, razpušajoč čez Njo svoje zveličanske žarke. Tako se je prečista Mati Božja Marija očetu Albertu pokazala, ter ga s svojo prekrasno lepoto tako ginila, de bi jo bil rad vedno gledal. V ta namen pokliče malarja in mu na tanko dopové, kako se mu je bila Marija prikazala, de bi jo tako malar z barvami zmalal. Čez nekoliko dni pride malar s podobo in jo Albertu pokaže; ta pa, komej jo zagleda, zavpije: „O kako slabo si jo zadel! Tako čista Devica se more le od čiste roke lepo zmaliti. Pojdi, očisti svojo dušo od vsih grehov in potem se zopet k delu podaj!“ Malar vse to stori in zdaj pride zopet z Marijno podobo, ktera je bila tako lepa, kakor de bi ne bila prišla iz človeške, ampak Božje roké. Po tej podobi je bilo potem več družih ponarjenih.\*) — O de bi tudi mi Marii vselej s čistim telesam, s čistim sercam in s čisto dušo služili! —

---

\*) Taka podoba Marije se vidi tudi v nunski cerkvi v Loki na Kranjskim.

O Marija, izvoljeno solnce čistosti prosta vse grešne temote; Ti vsa lepa, Mati prečista! o ne obrni svojih čistih oči proč od nas z grehi omadežvanih Adamovih otrok, scer smo pogubljeni. Ti greh sovražiš, ne pa grešnika; o zadobi torej gnado, de se bo duša naša od vsih grehov očišena enkrat od telesa ločila! O Marija, Mati prečista, za nas Boga prosi!

## 13.

**Mati brez madeža, za nas Boga prosi!**

S temi besedami „Mati brez madeža“ se Marijna čistost posebno hvali. Ne le samo v Lavretanskih litanijah, ampak tudi v družih cerkvenih molitvah se té čednosti tako radi spomnimo, de jo malokdaj drugači imenujemo, kakor de besede: Devica, prečista, brez madeža, ali druge enake besede pristavljamo. In res! kako velike hvale je Marija zavoljo té čednosti, čistosti, vredna!

Če stvarjene reči premišljujemo, vidimo, de je Bog vse modro in zredama napravil; kar pa vender lepoto stvarjenih reči zadene, najdemo poseben razložek. —

Lepe se nam zdé zvezde na nebu, ki nam v jasni noči prijazno miglajo; ali desiravno se nam vse zvezde prijetne in lepe zdé, vender se nam jutranja zvezda ali zgodnja danica od družih zvezd nekako lepši in prijetniši svetli. — Lepe se nam zdé cvetlice, ki na vertih cvetó; ali desiravno se nam vse cvetlice lepe zdé, vender nas beli limbar še nar bolj razveseli. — Kakor med lepimi stvarjenimi rečmi, tako vidimo tudi med lepimi čednostmi razloček. Lepa in Bogu dopadljiva, podloga vsih čednost, je ponižnost; Jezus sam je rekel, de le ta bo povikšan, ki se ponižuje, in sv. Peter pravi, de le ponižnim daje Bog svoje guade, prevzetnim pa se zoperstavlja. — Lepa in Bogu dopadljiva čednost je tudi poterpežljivost, če človek iz ljubezni do Jezusa svoje križe in težave voljno prenaša, ker s tem si služi krono plačila v nebesih. In tako so tudi druge keršanske čednosti lepe in Bogu dopadljive.

Ali desiravno so vse keršanske čednosti lepe in Bogu dopadljive, desiravno vse človeško dušo zaljšajo: je le vender ena posebno lepa, Bogu in ljudem posebno dopadljiva, in ta je sveta čistost. — Kako visoko čislajo to čednost vsi dobri

in pošteni ljudje! Kako lep in prijeten se zdi vsim dobrim in poštenim ljudem pogled nedolžniga otroka! In kdo tistih nekdanjih let nedolžnosti srečnih ne imenuje? Kaj pa ima majhen otrok nad seboj, de vsim dobrim toliko dopade, de njegove leta za tako srečne imajo? Njegova nedolžnost in čistost je tista lepota, ki ga tako prijetniga in srečniga dela. Nedolžnost se kaže iz njegoviga cvetečiga obraza, iz njegovih bistrih oči, iz njegoviga serčniga veselja. Mir serca in upanje vsiga dobriga se na njegovim nedolžnim obličji razodeva. Zato pa tudi tako skerbno varujejo dobri, keršanski starši svoje otroke pred zapeljevanjem in vsimi nevarnostmi, de kje tega draziga demanta, čistosti, ne zgubé. O kako na tanko gledajo na to, kam de hodijo, s kom se zgovarjajo? In kadar svoje otroke kam dalje, sosebno na nevarni kraj, če tudi na kako Božjo pot, pošljejo, jih ne pusté samih, ampak jim preskerbé zvestiga varha, kakor sta ga preskerbela Tobija in Ana svojimu sinu, mladimu Tobiju, ko sta ga poslala v daljno deželo. In le memo gredé naj bo opomnjeno: kdo je v stanu izreči žalost in britkost dobrih keršanskih star-

šev, če se jim pri vsi njih skerbi kateri otrok zgubi, in pride ob to lepoto svoje duše? O gotovo bi marsikteri starši rajši pogoreli ali še toliko veliko časno nesrečo terpeli, kakor pa de morajo to žalost in britkost nad katerim svojih otrok doživeti. Ali nam ne pričuje vse to, v kako visoki časti in hvali vsi dobri in pošteni ljudje sveto čistost imajo?

V kako visoki časti so pa to čednost še le svetniki imeli? De ne bo tukej od tega govorjenje, kako so se svetniki Božji za-njo vojskovali in kaj so za-njo preterpeli, naj bo le nekoliko opomnjeno, kaj so nekteri svetniki in učeni sv. cerkve od žlahtnosti te čednosti govorili. Sv. Ambrož pravi: „V nebesih je ona vstvarjena, in iz nebes je prinesla nebeško življenje na zemljo.“ Sv. Gregor Nisenski pa je rekel: „Kako lepé so roké, ktere nikdar niso stopile k nerodnosti in hudobii, in ktere niso svojih stopinj vtisnile na poti grešnikov! Kako lepó je celo obličje tiste duše, ktero ni z blišobo žlahtnih kamnov ozaljšano, temuč se v pohlevnosti, nespačenosti in nedolžnosti sveti!“ — Zares — vpraša na daljej ravno ta cerkveni učeni — ali ni nekaj angelskiga, če tisti,



ki se še v umerjočim mesu znajdejo, ne živé po mesu, temuč se čez natoro samo povzdignejo?“ Zato pravi tudi sv. Bernard: „Kaj je drajši od čistosti? ona stori človeka angela. Čist človek in angel se scer razločita, tode le po zveličanji, ne po čistosti. Srečniši so čisti angeli, ker so že v nebesih, terdnejši v čednosti so čisti ljudje. Zakaj angeli Božji se lahko čiste ohranijo, ker nimajo telesa; ali če se človek pri svojim slabim telesu in tako velicih skušnjavah čistiga ohrani, ima veči in terdnejši čednost.“ O pač po pravici je torej izrekel sv. Atanazi prelepe besede: „O čistost, ti dragi biser, ki si od malo ljudi najdena, od mnogih pa clo sovražena, in le od tistih, ki so tebe vredni, iskana!... Ti si veselje prerokov, lepota aposteljnov, življenje angelov, zmagavni venec svetnikov.“

Pa kaj hočemo v hvalo čistosti večiga reči, kakor to, de jo sam Bog v narveči časti ima? Ze v svetim pismu stare zaveze beremo prelepe besede: „O kako lep je čist rod v svoji svetlobi! Zakaj neumerljiv je njegov spomin, ker pred Bogam in ljudmi hvalo ima.“ (Modr. 4, 1.) — Ta čednost je storila, de je Bog sam iz

nebes na zemljo prišel: tako močno Bogu dopade! Zakaj Sin Božji ni popred na svét prišel, kakor še le potem, ko je tista devica na svetu živela, ktera je bila čista zadosti, biti Mati Njegova; ker On je hotel le deviško Mater iméti, zato, „de nam je s tem pokazal,“ pravi sv. Avguštin, „de je Bog začetnik in ljubljenik čistosti.“ In ali ni hotel Jezus le od čistiga ženina Marije Device, sv. Jožefa, izrejen biti? in ali si ni nedolžniga sv. Janeza v svojiga nar ljubšiga učenca izvolil, kterimu je pustil, de je pri zadnji večerji na Njegovih persih slonel, in mu na križi visé svojo ljubo Mater izročil? In ali ni Bog čistim dušam v nebesih posebniga plačila pripravil? Ali ne bodo nar bližej Jagnjeta, in pele neke nove pesmi, kterih noben drugi ne bo mogel peti?

Od tod tedej, ker je čistost že sama na sebi tako lepa in hvale vredna, pride, de tiste svetnike, kteri so si za to čednost posebno perzadevali, n. p. sv. Jožefa, sv. Janeza Evang., sv. Alojzja in več družih nekoliko bolj častimo, ker pri njih sosebno vidimo belo lilijo nedolžnosti in čistosti, desiravno so tudi drugi svetniki čisto in nedolžno živeli, ali pa so saj za

svoje grehe resnično pokoro storili, zakaj scer bi ne bili v nebesa prišli, ker nič oma-dežvaniga ne pojde v nebeško kraljestvo.

Vender pa, naj se nam sveta čistost tū na zemlji pri čistih in nedolžnih ljudeh, in tam pri svetnikih v nebesih še tako lepa in hvale vredna zdi: Ena je posebno, ktere čistost je le še veliko lepši in veliko bolj popolnoma, kakor vsih čistih ljudi tū na zemlji in tam v nebesih. Kakor je solnce svetlejši od vsih družih zvezd, tako preseže Marijna čistost še tako veliko čistost vsih človeških otrok. Oh, čigave usta so dosti čiste, čigavi žnablji dosti sveti, de bi zamogli Marijno čistost vredno hvaliti? Ta čednost jo je lepšala že v Njeni zibeli, jo je spremljevala skoz življenje in ji daje še toliko veči svetlobo v nebesih. Nar čistejši devica je bila, preden ji je angel oznanil, de bo Mati Božja, in Devica je tudi zmirej ostala. Nikdar ni druge ljubezni poznala, kakor le Božjo, nikdar ni nič družiga želela, kakor le Bogu dopasti, nikdar ni družimu svojiga serca razodela, kakor samimu Bogu. Kako lepo spričevanje od Njene velike čistosti nam daje sosebno sv. pismo samo! Ne zastonj opomni sv. Lukež! kō nam

skrivnost včlovečenja Sina Božjiga pripoveduje, zlasti deviškiga stanu Marije. Dvakrat zaporedama jo imenuje Devico, in Njeni pogovor z angelam, sosebno Njena deviška boječnost, s katero je nebeško pozdravljenje sprejela; Njeno premissljevanje zastran angelovih besedi, Njeno zaterjenje de moža ne pozna, desiravno je bila že takrat s svetim Jožefam zaročena — vse to nam zadosti spričuje, kako veliko ljubezen do svete čistosti je Marija imela. Ta ljubezen do svete čistosti je bila pri Nji tako velika, de je bila po besedah svetiga Bernarda popred pripravljena, se veliki časti maternstva Božjiga odpovedati, kakor svojo deviško čistost zgubiti, zato je z deviško boječnostjo angela vprašala: „Kako se bo to zgodilo, ker moža ne poznam?“ In še le potem, ko je od angela zvedila, de bo pri vsim tem vender le čista Devica ostala, se je vdala v voljo Božjo, rekoč: „Glej! dekla sim Gospodova, meni se zgodi po tvoji besedi!“ Zares tedej, ktere usta so dosti čiste, kteri žnablji dosti sveti, de bi zamogli Marijno čistost vredno hvaliti? Po vsi pravici jo torej kličemo „Mati brez madeža!“ —

Vender pa čuditi se samo Marijni čistosti, nam k zveličanju malo koristi, in Marija je s tem le malo počešena. Hoče nam to v zveličanje biti, in hočemo Marijo vredno častiti, moramo tudi Njeno sveto čistost po svoji moči posnemati, in to vsi, bodimo kteriga stanu koli hočemo; zakaj Jezus je sploh govoril: „Blagor jim, ki so čistiga serca; ker oni bodo Boga gledali.“ (Mat. 5, 8.) Iz tega se vidi, de, kdorkoli nima čistiga serca, ne bo Boga gledal. Jezus tudi ni nobeniga stanu, nobene starosti in nobeniga spola od spolnovanja té čednosti izločil, in od tod pride, de je čistost dvojna, deviška in zakonska; vsaka se mora po svojim stanu na tanko spolnovati. — Pa kako moramo skerbeti, de bomo to čednost, sveto čistost ohranili? Ta čednost je, kakor vse druge keršanske čednosti, dar Božji, zraven pa je tako občutljiva, de jo je v stanu vsaki nar manjši dihljej skaliti. Kakor se na čistim ogledalu vsaki nar manjši dihljej, ali kakor se na lepo belim oblačilu vsaki nar manjši madež pozna, ravno tako se zamore tudi sveta čistost z vsako nar manjši rečjo oskruniti. Hočemo tedej to čednost ohraniti, moramo storiti, kar je Marija

storila, namreč: varovati se slabih priložnosti, čuti na svoje počutke, in moliti.

Pred vsim drugim se je treba varovati priložnosti v greh, t. j. ne smemo v slabe družnje, ne v slabe hiše, ne v slabe kraje; tudi se ne smemo podajati brez vse potrebe, ali brez vsiga vzroka v prijazen pogovor z drugim spolam. Kdo bo čistost ohranil, če se priložnosti ne varuje? Nobeden. David in Salomon sta padla! — Ali smo morebiti mi svetejši, kakor David, in modrejši kakor Salomon? Zatorej varujmo se priložnosti v greh! Glejmo na Marijo: v Njeni izbici jo je angel najdel, zakaj Ona je nar rajši doma bila, in brez potrebe ni nikamor šla. —

Hočemo se čiste ohraniti, moramo dalje čuti na svoje počutke: na oči, ušesa, usta, roké in nogé. De tatje v hišo ne pridejo, zapremo prav skerbno vrata in okna. Ravno tako moramo zapreti tudi svoje oči, kadar bi utegnile kaj hudiga viditi; svoje ušesa, kadar bi lahko kaj hudiga slišale; svoje usta, kadar bi hotle kaj hudiga govoriti; varovati moramo tudi svoje roké in nogé pred hudim, in paziti na vse občutljeje svojiga serca. Zakaj naši počutki so tako rekoč vrata ali okna,

skoz ktere skušnjave v naše serca pridejo; zato ni v stanu serce tistiga dolgo čisto ostati, kateri na svoje počutke ne čuje. Kako skerbno je mogla pač Marija čuti na svoje počutke, ker se je clo angela ustrašila, ko ga je vidila pred seboj! — Vender pa pri vsim svojim prizadevanji bomo le slabi, in si bomo le malo pripomogli, če nam Bog ne bo pomagal, če nas Njegova gnada ne bo podpirala. Zatorej prosimo Boga večkrat za dar čistosti, prosimo pa za-nj po priprošnji Marije. Nikdar naj ne mine nobeno jutro, noben večer, de bi se Marii ne priporočili; zakaj naš sovražnik, peklenški duh nikoli ne počiva, ne po dnevu ne po noči. Izročimo torej večkrat, sosebno zjutrej in zvečer z naslednjo molitevjo svojo dušo in svoje telo Marii, de bi Ona nas varovala. —

**O Gospa moja! O Mati moja!** Tebi se vsiga darujem, in, de se Tebi vdaniga skážem, Ti dans posvetim svoje oči, svoje ušesa, svoje usta, svoje serce, sebe popolnoma vsiga. Ker sim tedaj Tvoj, o dobra Mati! varuj me, brani me, kakor svojo lastnino in posestvo. — **O Mati. brez madeža, za nas Boga pros!**

## 14.

**Mati nedolžna, za nas Boga prosi!**

S temi besedami „Mati nedolžna“ spozna katoliška cerkev, da je Marija tudi v porodu devica ostala, kakor je bila pred porodom Devica; da tedaj Mati Božja, ko je Kristusa rodila, devištva ni zgubila, marveč je bilo Njeno devištvo po Kristusu le še bolj posvečeno.

Že v svetim pismu stare zaveze najdemo predpodobe té prečudne prednosti Marije, da je tudi v porodu Devica ostala. Tako nam kažejo sv. cerkveni očetje in cerkvene molitve goreč germ, ki ga je Mojzes na gori Horeb zagledal, kateri, desiravno je bil vès v plamenu, vendar ni zgorel. Ta germ pomeni v porodu ohranjeno devištvo Marije. Pa ne le samo v podobah, ampak tudi naravnost govori sv. pismo stare zaveze od té resnice. Prerok Izaija naznanja kot poseben čudež, da bo le devica Mati Zveličarjeva. Ko je bilo kralju Ahacu rečeno: „Prosi si znamenje od Gospoda svojiga Boga, ali iz globočine pekla, ali od zgorej z visočine,“ je rekel Ahac: „Ne bom prosil, in ne



bom Gospoda skušal.“ Na to reče Izaija: „Poslušajte torej vi od hiše Davidove:... Gospod sam bo znamenje dal. Glejte, Devica bo spočela, in Sinu rodila, in dano mu bo ime Emanuel, (t. j. Bog z nami.)“ (Iz. 7, 11 — 14.) — Ravno to nam naznanja, čeravno ne naravnost, nekako tudi sv. pismo nove zaveze. Ko je Marija, ki je bila Bogu devištvo obljubila, z deviško boječnostjo angela, ki ji je bil česenje prinesel, vprašala: „Kako se bo to zgodilo, ker moža ne spoznam. (t. j. ker sim devištvo obljubila),“ ji je v Njeno tolažbo odgovoril, de bo pri vsim tem Devica ostala; rekel je: „Sv. Duh bo prišel v Té in moč Narvikšiga Te bo obsenčila.“ (Luk. 1.)

To resnico terdi mati katoliška cerkev na več krajih. Že v apostoljski veri molimo: „Rojen iz Marije Device;“ zlasti pa jo izreče cerkev v svojih molitvah o Božičnih praznikih; tako reče na priliko: „Rodila nam je sveta Božja porodnica Kralja, kterimu je večno ime, Ona ima veselje matere, sklenjeno s častjo devištva, ni imela popred sebi enake, in je ne bo imela.“ In zopet: „Srečna Božja Porodnica, ktere telo neomadež-

vano ostane, nam je dans Zveličarja sveta rodila.“ Ravno tako poje tudi v predglasji od Marije o Njenih praznikih, rekoč: „Ktera je Tvojiga edinorojeniga Sinu po obsenčenji svetiga Duha spočela, in pri ohranjeni časti devištva večno luč svetu rodila, Jezusa Kristusa, Gospoda našiga.“ Pa tudi iz družih besedi, ktere mati katoliška cerkev na Marijo obrača, se da prav lepo skleniti na to prečudno resnico. Tako jo primerja jutranji zarji; kakor jutranja zarja vsa lepa, čista in zlata blago solnce oznanuje: tako je Marija s svojimi lepimi čednostmi in z lepo svetlobo svoje nedolžnosti oznanovala blago solnce milosti Božje, ktero se nam je v Kristusu prikazalo. In kakor jutranja zarja zavoljo solnca nič ne zgubi od svoje svetlobe, marveč od njega razsvetljena le še lepši in svetlejši postane: tako je bila tudi Marija po včlovečenji Sina Božjiga le še lepši, čistejši in svetejši na duši in na telesu vsa sveta, vsa nedolžna, o kako velika je mogla še le po-tem biti Njena svetost, Njena nedolžnost, ko se je bil Sin Božji včlovečil, in je bila od solnca Njegove nebeške svetosti razsvetljena in še bolj posvečena!

Pisano je: „Pravični bo prišel na svet kakor svetloba;“ tedej ne pravi: „kakor ogenj,“ ampak „kakor svetloba,“ ker ogenj požge in pokonča, svetloba pa še bolj ozaljša: tako je Kristus s svojim rojstvom devištvu Marije le ozaljšal. — Tako jo primerja tudi zvezdi. Zakaj kakor zvezda žarke od sebe daje, in pri tem nobeniga pomanjšanja svoje svetlobe, nobeniga otemnjenja ali poškodovanja ne terpi; tako je Marija, nar čistejši Devica, brez vsiga poškodovanja svojiga devištvu Sina Božjiga rodila, s tem je bila svetloba Njene čistosti le še k toliko višji stopnji povzdignjena po večni luči, Jezusu Kristusu. Od tod pride veselo pozdravljenje, ki ga cerkev v svojih molitvah Marii pošilja, rekoč: „Češena morska zvezda, Božja Mati mila, in vselej Devica!“ —

Kako lepo govore od té resnice tudi sveti cerkveni učeniki! Sv. Janez Križostom vpraša: „Kaj je svetejši, kot Ona (Marija)? Ne preroki, ne aposteljni, ne marterniki, ne patriarhi, ne angeli, ne sedeži, ne gospodstva, ne Kerubini, ne Serafini, ne zadnjič družiga kaj se zamore med vidnimi in nevidnimi stvarjenimi rečmi

večiga in častitljivšiga najti. Ona je Dekla Božja in Mati, Ona je Devica in Porodnica.“ Sv. Bernard pa piše: „Nič me bolj ne veseli, pa tudi nič me bolj ne prestraši, kakor od slave Marije Device govoriti. Zakaj glej, če nad Njo hvalim devištvo, se veliko družih devic spomnim. Če ponižnost oznanujem, se bodo morebiti saj eni najdli, ki so po nauku Njeniga Sina krotki in iz serca ponižni postali. Če hočem povzdigovati obilnost Njeniga usmiljenja, se najdejo nekteri usmiljeni možje in žene. Eno je, v kterim ni imela popred sebi enake, in jo za seboj ne bo imela. Ona ima veselje matere združeno s častjo devištva. Marija ima prednost, ki ne bo nobeni drugi dana.“ — Kaj pa de se nam to nezapopadljivo zdi, vender to ne smé naše vere nič slabiti; zakaj že angel Gabriel je rekel prečisti Devici: „Pri Bogu ni nič nemogoče.“ Na to opomni tudi sv. Leo papež, rekoč: „Po človeško se nam ta čudež neverjeten zdi, tode vsigamogočnosti Božji je pripisati, de je Marija, Mati Kristusova, nedolžna Devica ostala.“

Spoznajmo torej to vero vsakokrat vnovič, kolikorkrat k „Materi nedolžni

molimo, in poveljučujmo jo s svojo hvalo zavoljo té nove znamenitosti Njene časti. O de bi tudi mi tako skerb imeli, de bi ne omadežvali s kakim greham svoje duše, de bi tedej zamogli nedolžnost svoje duše, t. j. posvečujočo gnado Božjo, ohraniti, in svojiga Gospoda Jezusa Kristusa vselej s čistim sercam prejeti! Zakaj tudi mi se pripravljamo večkrat Jezusa Kristusa prejeti — pri sv. obhajilu; o de bi ga mogli vselej kakor Marija z nedolžnim sercam prejeti! De bi zamogli pa tudi potem, ko ga pri sv. obhajilu prejmemo, na nedolžnosti in svetosti čedalje bolj rasti! Marija je bila potem, ko je Jezusa prejela, le še bolj sveta, le še bolj nedolžna: prizadevajmo si tudi mi po sv. obhajilu za veči svetost in nedolžnost. Vojskujmo se stanovitno zoper vse, kar Jezusovim nar svetejšim očem ne dopade. Posebno pa si prizadevajmo za té lepe čednosti po sv. obhajilu: za ponižnost, krotkost, poterpežljivost in zlasti za ljubezen do Boga in do bližnjiga. —

O Marija! Ti nar čistejši zlato brez rijè greha; Ti nestrohljiva ceder brez trohnobe greha; Ti nedolžna Mati brez omadežvanja svojiga devištva; oh!

kako rad bi ti svoje serce podal, pa bojim se, de je Tebe nevredno, ker nič ni vredno. Pri vsem tem Ti pa vender, o nedolžna Mati, kakor brezdnu vsiga usmiljenja darujem brezdnno vse revšine, svoje z grehi omadežvano serce; očisti ga, in sprosi mi pri svojim Sinu milost, de bo Jezus v mojim sercu rojen. — Mati nedolžna, za nas Boga prosi!

## 15.

**Mati presveta, za nas Boga prosi!**

Té besede „Mati presveta“ so le dostavek k poprejšnjim „Mati brez madeža,“ in „Mati nedolžna,“ in s temi skorej enaciga pomena, in izrečejo zlasti to resnico, de je Marija, kakor pred včlovečenjem Sinu Božjiga, in v porodu, tako tudi po porodu vselej nar čistejši in nar svetejši, vedno nedotaknjena in neomadežvana Devica ostala. In ta častivni prilog sveta cerkev nekterim krivovercam nasproti postavi; letí Marijni zoperniki, oslepljeni od mesa, si clo misliti niso mogli, de bi kdaj kateri zakon deviški biti zamogel.

To resnico, de je Marija tudi po porodu vedno nedotaknjena Devica ostala, terdi nekako že sv. pismo. Zakaj na Marijo se po pravici zamorejo obrniti besede iz 147. psalma, ki se v Marijnih večernicah moli in se tako le začne: „Hvali Jeruzalem (Marija) Gospoda, hvali Sion (Marija) svojiga Boga. Zakaj On je zapahe tvojih vrat močne storil; (t. j. On je Tvoje devištvo vterdil in posvetil,) in Tvoje otroke (t. j. vse človeške otroke) v Tebi blagoslovil,“ ker si postala Mati Odrešenika celiga sveta. — Na Marijo se obrniti zamorejo tudi zgorej rečene besede visoke pesmi: „Zapert vèrt je moja sestra in nevesta, zapert vèrt.“ (Visok. pes. 4, 12.) Na Marijo obračajo zadnjič sveti cerkveni učeniki besede preroka Ecehjela, ki pravi: „Te vrata bodo zaperte; ne bodo odpérane, in nihče ne pojde skoz nje, ker je Gospod Izraelovi Bog skoz nje noter šel, in bodo zaperte.“ (Eceh. 44, 2.) Gotovo skoz nobene vrata na svetu ni Gospod Izraelovi Bog tako noter šel, kakor skoz Marijo. — Zato pravi sv. Bernard: „Zaperte vrata pomenijo vedno devištvo Marije.“

Kar pa nam tukej v tih izrekih sv.

pismo le bolj temno in skrito naznanja, to uči katoliška cerkev naravnost in razločno, de je Marija vedno Devica ostala. Ona Marijo brez pristavka kaciga družiga imena „Devico“ imenuje; v apostoljski veri molijo kristjanje že od nekdej: „Rojen iz Marije Device.“ In od Marije cerkev pravi: „Po porodu si Devica neomadežvana ostala;“ in spet: „Rodila si Tistiga, kateri Te je vstvaril, in vekomaj Devica ostaneš.“ In v očitni spovedi pri sv. maši se moli: „Spovem se Bogu vsigamogočnemu, sveti Marii vselej Devici i. t. d. In drugi Nicejski zbor to resnico izreče s temi besedami: „Ako kdo ne spozna, de je sveta in „vselej Devica“ Marija v resnici in zares Božja Porodnica, naj bo od cerkve odločen.“

Pa saj kako bi ne bila Marija tudi po porodu Devica ostala? Če je v Putifarjevi hiši Božji blagoslov prebival in cel Egipt blagoslovljen bil zavoľjo nedolžniga Jožefa; če je dalje s skrinjo zaveze prišel Božji blagoslov v hišo Obededoma; če je z enim samim prihodom Jezusovim Čahejevi hiši zveličanje došlo; — če se je kaj taciga zgodilo na suhim lesu grešnikov, kaj se je moglo še le zgoditi



na zelenim lesu Marije? Kakšen blagoslov, kakšna svetost, kakšna ljubezen do sv. devištva je prišla s Sinam Božjim v hišo Njene duše? Kako je bilo Njeno presveto devištvo posvečeno in vterjeno, ker je s Sinam Božjim, ženinam čistih duš, toliko let skupej živela, in bila od Njega na križi svetimu Janezu kot Devica devici izročena? In kako bi ne bila Marija v svetim devištvu zmirej bolj vterjena? ali je mar v dobrim kdaj pešala? ali ni zmirej bolj v vsim dobrim rastla in se vterdovala? Zakaj „pravični hodijo po besedah svetiga pisma od čednosti do čednosti,“ — in spet: „Pot pravičnih je kakor svetla luč, gré naprej, in raste do polniga dne.“ (Prip. 4, 18.)

Vender pa se je moglo vse to nad Marijo zgoditi, kakor je sama spoznala, rekoč: „Hvali moja duša Gospoda, in moj Duh naj se razveseljuje v Bogu, mojim Zveličarji, ker velike reči je nad menoj storil On, ki je mogočen in sveto Njegovo ime.“ Zakaj ker je bila Marija Mati Sina Božjiga, je postala Kraljica nebes in zemlje, Kraljica vsih angelov in vsih svetnikov. Zato se je tudi spodobilo, da je Marija ne le v vsih družih lepih

čednostih, ampak tudi v deviški čisto-  
sti vse angele in vse svetnike preseгла. —

Marija je bila torej vselej nar čistejši  
Devica. Kakor je zvezda vselej lepa in  
prijetna, ktera se nam včasih kakor danica,  
včasih kakor večernica kaže, tako je tudi  
Marija, naj jo preišljujemo pred poro-  
dam, v porodu, ali po porodu, vselej nar  
čistejši Devica. — V življenji svetnikov  
se bere, da je bil neki učenik bogoslovstva  
zlo moten pri preišljevanji vedniga de-  
vištva Marije; ni mogel razumeti, kako de  
je mogla Marija Mati in Devica skupej  
biti. Zdaj je slišal od sv. Tilna praviti,  
kako sveto ta služabnik Božji živi, in  
precej je sklenil, k njemu iti, mu svoje  
dvome razodeti, ter ga za podučenje in  
molitev prositi. Gré tedej tje; pa že na  
pol pota ga pobožni Tiln sreča, in preden  
je spregovoriti mogel, je že leta svojo  
palico v tla zasadil, rekoč: „Moj brat,  
ne dvomi! Marija je devica **pred**  
porodam!“ In na to besedo je zrastle  
v enim trenutku prečudno lepa lilija iz  
zemlje. Tiln pa je drugič palico v zemljo  
zasadil, rekoč: „Moj brat, ne dvomi!  
Marija je Devica **v** porodu!“ In  
zopet je vstala prelepa lilija iz zemlje.

V tretje je Tiln ravno to storil, rekoč: „Moj brat, ne dvomi! Marija je Devica po porodu!“ In spet se je vzdignila kakor sneg bela lilija iz zemlje. Zdaj so vsi dvomi učenikovi zginili; zahvalil se je Tilnu in se podal proč med serčnim češenjem Marije vselej Device. —

Imejmo tudi mi vselej nar svetejši misli in zapopadke od Marije vselej nar čistejši Device, ktere nikdar ni ne nar manjši strupeni dihljej greha omadežval. Mislimo pri vsaki skušnjavi ali pri vsakim dvomu, ki bi se nam kdaj hotel zoper Njeno neomadežvano svetost in čistost vzdigniti, de si mi revni, pregrešni ljudje nikdar nismo v stanu Marije tako svete in čiste misliti, kakor je bila vselej v resnici čista in sveta. — Vprašajmo zdaj pa tudi sami sebe: o moja duša! je bilo le tudi tvoje serce vselej tako čisto? Je bilo le zaperto vsim grešnim mesenim rečem? ali mar odperto vsim merčesam slabih misel in hudiga poželenja? Ali se vstraši že vsake strupene sapice, ki proti prelepo cvetlico tvoje čistosti osmoditi, ako ne popolnoma požgati? Ali kakšna je kaj tvoja skerb za tvoje telo? Kaj pogledujejo rade tvoje oči? Kaj poslušajo rade

tvoje ušesa? Kaj govori rad tvoj jezik? Kaj z rokami delaš? Kam te noge nosijo? —

**O Marija!** ki si bila od vsiga madeža greha vselej vsa čista, in ki si v kreposti in milosti vse svetnike in angele deleč presegla, vender pa si bila pri vsim tem od svojih sovražnikov tolikrat zaničevana: oh! prosim Te, o vselej Devica! zadobi mi milost, de nič ne mislim, ne govorim in ne storim, kar bi bilo Tvoji časti le količkej nasproti; marveč iz vse moči Tvojo hvalo razširjam! — **O Marija, Mati presveta, za nas Boga prosi!**

## 16.

**Mati ljubeznjiva, za nas Boga prosi!**

Do zdaj smo Marijo premišljevali kakor Mater Jezusa Kristusa, kateri je Bog in človek skupej. Vidili smo, kako velike gnade je Bog Marii zavoljo tega dodelil, in kako si je sama prizadevala, svoje serce čisto, brez madeža in v svetosti ohraniti in v tih čednostih čedalje bolj rasti.

Vender Marija, prečista Devica, se ne časti le samo kakor Mati Kristusova,

imenujemo jo tudi Mater vernih kristjanov, in potem takem tudi našo Mater. Kakor je namreč Eva nas vsih mati po telesu, tako je Marija nas vsih Mati po duhu.

De se pa vendar to ložej razumé, je treba to resnico nekoliko bolj na tanko premisliti. Evo imenujemo svojo prvo in nas vsih mater zato, ker se od nje izhaja ves človeški rod. Ali ravno to, ker smo mi vsi Evini otroci, pa tudi težko in britko občutimo, zakaj nismo le samo v izvirnem grehu na svet prišli, ampak še druge hude kazni moramo zavoljo tega greha terpeti, kakor: bolezen, žalost, britkost in druge nadloge; rés zmiraj moramo spoznati in reči, de smo tukej na zemlji zapušeni Evini otroci. Naš dušni stan je postal po tem grehu tako žalosten, de je zamogel Jezus Nikodemu reči: „Če kdo iz vode in iz sv. Duha ni vnovič preroben, ne more iti v nebeško kraljestvo.“ (Jan. 3, 5.) Kakor otroci Eve smo tedaj vsi zaslužili pogubljenje. Hočemo torej zveličani biti, moramo postati otroci Božji; to pa zamo-remo, če verujemo v Jezusa Kristusa, Sinu Marije Device, in če smo pri sv. kerstu v otroke Božje prerobeni.

Če smo pa otroci Božji, smo tudi

bratje in sestre Jezusa Kristusa, kakor tudi rés sv. Pavel Jezusa imenuje „pervo-rojeniga med veliko brati.“ (Rimlj. 8, 29.) In Jezus sam je rekel: „Kdorkoli spolnuje voljo mojiga Očeta, ki je v nebesih, ta je moj brat in moja sestra.“ (Mat. 12, 50.)

Iz te resnice, de smo na duhovno vižo bratje in sestre Jezusa Kristusa, se da pa tudi na to resnico skleniti, de je Marija naša Mati. Če smo namreč na duhovno vižo bratje in sestre Jezusa Kristusa, kako lahko se da tukej skleniti, de zamoremo potem tudi Marijo kot svojo Mater pozdraviti? Ali je mar Marija Mati le eniga brata, ne pa tudi Mati družih bratov in sester? Kristus sam nas je svoje brate imenoval (Jan. 20, 17. Mat. 12, 50), kako bi bilo torej mogoče, de bi nas Marija ne hotla kot svoje otroke spoznati?

Zato so pa tudi cerkveni učeniki ene misli, de kakor je Eva naša mati po mesu, ravno tako je Marija naša Mati po duhu; zato jo imenujejo drugo ali novo Evo, kakor sv. Epifani; Mater vernih kristjanov, kakor sv. Avguštin; tudi Mater izvoljenih, kakor sv. Ambrož. In ravno tih misel je bil tudi sv. Anzelm, ko je

rekel: „Če je Kristus brat vernih kristjanov, zakaj bi tedaj tudi Njegova Mati ne bila Mati vernih kristjanov?“

Še bolj na tanko pa bomo to spoznali, če premislimo besede, ki jih je Jezus na križi izgovoril, rekoč: „Zena, glej! Tvoj sin!“ in zopet: „Sin, glej! tvoja Mati!“ (Jan. 19, 26. 27.) Ne le samo sv. Janezu, ampak nam vsim je Jezus takrat Marijo v Mater dal. Zakaj tudi mi vsi, ki v Jezusa verujemo, smo učenci Njegovi. Kakor je torej Jezus malo popred k svojemu nebeškemu Očetu molil, rekoč: „Ne prosim le samo za-nje“ — aposteljne — „ampak tudi za tiste, kateri bodo po njih besedi v mé verovali“ (Jan. 17, 20.); tako je hotel tudi s križa doli svoji Materi prav za prav reči: „Zena glej tega, in vse prihodnje učence kot svoje otroke, in bodi jim Mati — druga, boljši Eva!“ Tako je mislil sv. Antonin, ko je rekel: „Janez, ko je pod križem stal, je pomenil vse opravičene, zavoljo svojiga imena, ker beseda Janez taciga pomeni, v katerim se gnada znajde. Vsacimu torej bo Marija Mati dana, ako je to, kar ime Janez pomeni, namreč tak, v katerim se gnada znajde.“

Ali Marija ni le samo po imenu naša Mati, ampak tudi v djanji in v resnici, ker nas vse kakor svoje otroke priserčno ljubi; od tod torej se imenuje: Mati ljubeznjiva. —

De nas Marija rés ljubi kakor dobra, ljubeznjiva Mati, imamo pač toliko spričevanj, de bi ne bilo ne kraja ne konca, ko bi hotli vse naštet. Le spomnimo se na ženitnino v Kani Galilejski, kako ljubeznjiva Mati je Marija! Ko je vidila, de vina nimajo, je sama od sebe na to opomnila Jezusa, svojiga Božjiga Sina, ker je terdno verovala in zaupala, de On lahko pomaga. Kdo ne vidi iz tega zgleda, kako dobra in ljubeznjiva Mati je Marija? Le samo vidila je potrebo ljudi, še nobeden je ni za to prosil, in že jim je s svojo mogočno prošnjo pomagala. Če pa Marija svojiga Sina že prosi, brez de bi se ji kaj priporočevali, kaj bo še le storila, če se s ponižnostjo in zaupanjem k Njej zatekamo, in v Nje priprošnjo priporočujemo?

To so svetniki Božji, ki so Marijo priserčno ljubili, in z zaupanjem pri Njej pomoči iskali, tudi v resnici skusili. Sv. Alojzja je Marija v vsih rečeh tako va-



rovala, in mu tako močno na strani stala, de ni Marije drugači kakor le svojo ljubo Mater imenoval. — Sv. Tomaž, Vilanovski, škof na Španskim, je pri Marii vselej tako mogočno pomoč najdel, de so mu že sploh „Marijni otrok“ rekli. — In če mi svoje lastno življenje preišljujemo, lahko najdemo, kolikrat nam je že Marija pomagala, in se nam ljubeznjivo Mater skazala! Kolikrat, ko je bilo naše serce v žalost in britkost vtopljeno, je že zaupljiv pogled v Marijo nam spet prinesel tolažbo v naše serce! O pač po pravici pravi sv. Liguori: „Če kdaj težavna misel serce v grenkost pobije, samo ime Marije prežene vso britkost.“ Kolikrat je zadobil marsikteri to ali uno milost od Boga po priprošnjah Marije, ker se ji je priporočeval? Zakaj oči té dobre Matere so vselej obernjene na naše potrebe. O kolikrat Marija odverne nevarnosti, za ktere mi še ne vemo? Kolikrat nas obvaruje pred ktero nesrečo in nevarnostjo, ktere popred še vidili nismo! Kolikrat nam, kakor v Kani Galilejski, gnade sprosi, za ktere še sami prosili nismo? Kolikrat je že marsikteri spoznal — de, mi vsi moramo spoznati, de je le Marija roko Božjo na-

zaj deržala, de nas ni Bog tako, kakor je že nekte, precej po storjenim grehu zavergel? In koliko družiga smo po priprošnjah Marije od Boga prejeli, za kar še ne vemo? —

Marija je tedej naša Mati, naša narboljši, in po vsi pravici ljubeznjiva Mati. Ali ni vse naše ljubezni vredna? In kako popolnoma lepa je naša Mati! Njeno serce je zapopadek vsih čednost; Ona nam s svojim zgledam sveti; Njena lepota nima nič grenkiga, nič zoperniga. Zato se tudi ime Marije v visoki pesmi olju primerja: „Tvoje ime je kakor izlito olje.“ (Vis. pes. 1.) Olje je podoba milosti in krotkosti in po pravici vpraša sv. Antonin: „Kteri iz med vsih svetnikov ima z nami veči usmiljenje, kakor Marija?“ Kdo je torej za Bogam bolj naše ljubezni vredin kakor Marija, M a t i l j u b e z n j i v a?! To že naša hvaležnost tirja. Zakaj s tem nas Marija narbolj vabi, de bi jo ljubili, ker nas sama tako močno ljubi in nam s svojo ljubeznijo naše serca jemlje; zakaj rés! grozno nehvaležniga, terdiga in merzliga serca mora pač tisti biti, kteri Marije ne ljubi.

Kako močno so svetniki Božji Marijo

ljubili! De od družih svetnikov, n. pr. od sv. Bernarda, sv. Dominika i. t. d. molčimo, hočemo le samo na sv. Alfonza Liguorja opomniti, ki je bil škof v mestu sv. Agate na Laškim, in je konec 18. stoletja umerl, kteriga pa od leta 1839 med svetniki Božjimi častimo. Kako goreče in priserčno je ta svetnik Marijo ljubil, nam že obilno spričujejo njegove pesmi, ktere je v Marijno čast zložil. Kako lepa je n. pr. pesem, ki se tako začne: „Veš o Marija! moje veselje!“ i. t. d. Kako veliko ljubezen do Marije sv. Alfonz Liguori v tej pesmi razodeva, ni lahko izreči. Kakor se dober otrok težko loči od svoje matere: tako, pravi sv. Alfonz Liguori, bi tudi on hotel zmirej pri svoji ljubeznjivi Materi Marii stati. In ko v svoji ljubezni do Marije na daljej premišljuje, kaj de bi ji podaril, s čim bi ji zamogel veselje napraviti, se spomni, de družiga nima, ko svoje revno serce: to tedej prosi Marijo pohlevno, de bi mu vzela serce revno. Pa kako lepo je še le slišati, kar na daljej pravi sam od sebe: de mu je Marija že serce vzela, de zanjjo gori; le samo tega jo prosi, de bi ga ohranila in pred vsim hudim branila. Ali

si moremo pač veči ljubezen do Marije misliti? In ne le samo on sam je hotel Marijo ljubiti, temuč goreče je želel v svojim sercu, de bi tudi drugi, — de bi vsi ljudje Marijo ljubili. Rekel je v drugi pesmi: „O de bi mogel kdaj doživeti, de bi Marijo vse serca ljubile, slišati, de bi vse trume častile, sveto in sladko Marijno ime!“ (S. Ligu. Slava Marije.)

Ljubimo torej tudi mi Marijo; vender ljubimo jo ne samo z besedo, ampak v djanji in v resnici! Marija je Mati čiste ljubezni, ki vsak greh čez vse sovraži; zato si moramo tudi mi, ako hočemo Marijo ljubiti, sosebno za čistost in svetost življenja prizadjeti, in se vsaciga greha skerbno varovati. Nikar ne pozabimo na bolečine, ki jih je pod križem zavoljo nas prestala, ker je vidila, de mora Jezus, Njeni preljubi Sin, zavoljo naših grehov toliko terpeti. Kolikorkrat torej grešimo prebodemo vnovič Njeno Materno serce! —

O Marija, Mati ljubeznjiva! kako bi te ne ljubil, ker je Tvoja ljubeznjivost Boga samiga iz nebes v Tvoje naročje potegnila! Kako bi Te ne ljubil, ker si tako lepa, sladka in usmiljena Mati in se Tvoje sladko ime brez

ljubezni clo imenovati ne more! Kako bi te ne ljubil, ker si moja Mati in si zavoljo mene toliko bolečin prestala! Ljubim Te, in hočem Te čedalje bolj ljubiti. Ljubezen do Tebe je pot k Božjemu sercu Tvojiga Sina, k stundencu vse ljubezni. O Mati čiste ljubezni, sprosi mi dar té prelepe, svete in čiste ljubezni, in potem sim zmed vsih umerjočih nar bolj srečen, zakaj vera in upanje preideta, ljubezen pa večno ostane, in nas bo večno srečne storila. O Marija, Mati ljubeznjiva, za nas Boga prosí!

## 17.

## Mati prečudna, za nas Boga prosí!

Pobožen izrek, s katerim Marijo v Lavretanskih litanijah počastimo, kadar jo Mater prečudno imenujemo, je z vsim tem, kar je bilo do zdaj od Nje rečeno in kar mislimo še reči, dovelj poterjen.

Prečudno pa imenujemo tukej Marijo soseбно zavoljo veliciga in ediniga čudeža, po katerim jo je Bog Oče izvolil v Mater svojiga preljubiga Sina in ker

se je to včlovečenje zgodilo po Nji skoz moč svetiga Duha.

Scer je bil že prvi začetek Njeniga življenja čudapoln, zakaj Ona ni bila kakor drugi ljudje, v izvornim grehu spočeta, ampak brez izvirniga greha, popolnoma čista in lepa brez vsiga madeža je zagledala luč sveta. Desiravno je bil pa že ta čudež velik, de jo je Bog obvaroval pred izvornim greham, je bil pa vender ta še nar večji med vsimi čudeži, ki ga je Bog nad Njo storil z včlovečenjem svojiga Sina. Ta, ki je mogočen in sveto Njegovo ime, je nar večji izmed vsih skrivnost nad Njo dopolnil; zakaj pri Bogu ni nič nemogoče.

Premisli zdaj, o kristjan! ta velik čudež, ki ga je Bog nad Marijo storil z včlovečenjem svojiga Sina. Tisti, ki nima ne začetka ne konca, si je izvolil Marijo, ponižno deklo, v svojo Mater. Stvarnik vsih reči, po katerim je vse storjeno, je postal stvar v Marii! Sin vsigamogočniga Boga, rojen iz Boga Očeta od vekomej, je bil kakor ubogo dete od Nje, uboge Device, rojen! Ta, ki je Gospod vsih stvari, je bil Nji, ki se je Njegovo deklo imenovala, podložin in pokorin. Ona,

uboga hči Davidova, ki še clo v svojim očetovskim mestu ni bila sprejeta, je rodila Zveličarja sveta, kteriga so narodi pričakovali! Človeški otrok postane Mati Božja, in ima Sina, h kterimu Bog govori: „Ti si moj Sin, dans sim Te rodil. — Tebi hočem narode v delež dati in zemlje pokrajne v Tvoje posestvo“ (Ps. 2.); Njeno premoženje ni dalje seglo, kakor štiri stene Njene ubožne izbice, in vender je bila povzdignjena in izvoljena v Mater Gospodovo, v Nevesto svetiga Duha! Ona je bila tedej prava Mati Jezusa Kristusa, in vender je ostala čista in neomadežvana Devica celi čas svojiga življenja. Ni torej Nji enake najti, ni nobene, ki bi Njeno vrednost dosegla; zakaj Ona ima veselje Matere združeno s častjo Device. Marija je Mati in Devica; iz Njeniga premiliga obličja se sveti ljubeznjivost Matere in se lesketa limbarska čistost Device. Zarrés! prečudna Mati; in kakor malo človeška pamet zamore zapopasti skrivnost včlovečenja Sina Božjiga, tako malo zamoremo zapopasti skrivnost: Marija je Mati in Devica skupej! Le pobožno sercé to skrivnost veruje, le čista ljubezen njeno sladkost okusi. Marija je tista

prečudna žena, od ktere je Bog kači rekel: „Ona bo tebi glavo sterla.“ (I. Mojz. 3, 15.) Marija je tista prečudna žena, od ktere sv. Janez govori v skrivnim razodenji, rekoč: „In veliko znamenje se je na nebu prikazalo: Žena s solncam obdana, in luna je bila pod Njenimi nogami, in na Njeni glavi venec dvanajsterih zvezd.“ (Skriv. razod. 12, 1.)

Vse to stori zarés Marijo prečudno. Pa tudi če Njene čednosti premišljujemo, kako se moramo nad Marijo čuditi? Kdo bi se ne čudil nad Njeno ponižnostjo? Takrat, ko je Marija privolila in se vdala volji Božji, rekoč: „Dekla sim Gospodova, meni se zgodi po Tvoji besedi!“ — takrat je postala Kraljica nebes in zemlje in scer zato, ker se nobena stvar ni pred Bogam bolj ponižala, kakor Marija. V Njej se najde nar veči čast in nar veči ponižnost združena. Angel jo pozdravi: „Gnade polna!“ in ji oznani, de bo Mati Sina Božjiga, in Ona reče: „Dekla sim Gospodova!“ Elizabeta ji pravi: „Blagodarjena si med ženami!“ — Marija odgovi: „Gospod se je ozerl na nizkost svoje dekle.“ Ali ni Marija ravno tako



prečudna zavoljo svoje ponižnosti, kakor je prečudna zavoljo svoje časti?

Kdo bi se ne čudil nad Njeno vero? Kakor hitro ji je angel oznanil skrivnost včlovečenja Sina Božjiga, ni dvomila in dolgo premišljevala. Dosti ji je bilo vediti, de pri Bogu ni nič nemogoče. Tako ni veroval Caharija, kar mu je bilo od angela oznanjeno; zato je mogel tudi nekoliko časa mutast biti. Po vsi pravici je torej rekla Marii Njena teta Elizabeta: „Blagor Ti, ki si verovala, ker se bo spolnilo, kar Ti je povedano od Gospoda!“

Kdo bi se ne čudil nad Njenim velikim zaupanjem, ki ga je v vsih nadlogah do Boga imela? Šcer je Marija imela celo svoje življenje marsikaj poterpeti, ker Bog vsim tistim, ktere ljubi, križe in težave pošilja; ali vender sosebno od 7 mečev vemo, ki so na hudo, grozovitno vižo Njeno serce prebodli, in pri vsim tem nikjer ne beremo, de bi bila kdaj v svojim zaupanju na Boga omagovala.

In kdo bi se tudi ne čudil nad Njeno ljubeznijo? Noter do zadnjiga zdihljeja, tudi pri nar hujših bolečinah svoje duše, ni zapustila Jezusa. Pod križem je Ona stala. Gledala je blede obraz svo-

jiga Sina, in vendar je — stala; slišala je Njegove mile tožbe, vidila ga je zapuščeniga in je — stala. Vidila je Njegovo kri v potokih iz Njegovih ran teči in vendar je — stala. Slišala je zaničevanje Njegovih sovražnikov, vidila je, kako je glavo nagnil in umerl, in vendar je — stala. „Stala pa je pri križi Jezusovim Njegova Mati“ — piše sv. Janez. Kdo pa je dal deviški Materi toliko serčnosti in moči? Ljubezen do Jezusa, ljubezen do nas ubozih grešnikov. Ali ni to zares prečudna Mati?

Sme se tudi misliti, kar veči del vsi cerkveni učeniki terdijo, de tudi Njena ločitev s tega življenja ni bila tako britka in grenka, kakor je po navadi smert vsih drugih ljudi: zakaj Marija je v svojim presvetim telesu Sina Božjiga spočela. Ali je verjetno, de bi bili to sveto telo červi jedli?! Ali je mogel Bog pripustiti, de bi bilo to sveto telo kdaj v grobu trohnelo?! Ali je moglo tisto sveto telo, ktero je moč Narvikšiga obsenčila, v kterim je Beseda Božja meso postala, enaki delež z vsimi družimi telesi imeti?!

Pobožno ustno izročilo nam tedej pové: ko je čas prišel, kadar se je imela

Mati našiga Zveličarja s tega sveta ločiti in se za vselej z Bogom skleniti, kar se pa vender, kakor sveti Bernard pravi, ni zgodilo po kaki bolezni, ampak po prevelicah dušnih tolažbah in goreči ljubezni do Boga; takrat je Bog hotel, da so se še enkrat vsi aposteljni v Jeruzalemu sošli. Pokopali so presveto telo v vertu Getsemani, pa ga čez tri dni niso več našli, ampak le samo tančice, v ktere je bilo zavito, ki so neizrečeno lepo dišale, in iz tega so sklenili, da je bilo zavoljo posebne prednosti tudi telo Marije od Boga v nebesa vzeto. Tako nam pripoveduje staro, pobožno ustno izročilo. Pa tudi mati katoliška cerkev temu ni nasproti, ker že od starodavnih časov z veliko častjo obhaja praznik vnebovzvetja Marije Device.

Tako se je skoz celo Njeno življenje po čerki spolnilo, kar je sama v svoji pesmi izrekla: „Velike reči je nad menoj storil ta, ki je mogočen, in sveto Njegovo ime.“ (Luk. 1, 49.) —

Prečudna Mati našiga Zveličarja naj bo nam torej serčno pozdravljena in zavoljo Njene visokosti in časti visoko hvaljena in češena! Število čudežev,

ktere je Bog nad Njo storil, je neskončno in še zdaj ne jenjajo. Kjer koli jo kdo z zaupanjem na pomoč kliče, se kaže prečudno pomočnico. Koliko znamenj se najde po Božjih potih, ki pričujejo od Njene prečudne pomoči? Na več krajih se zato hvalni izrek: „Mati prečudna!“ trikrat ponovi. Je pa tudi to ravno tisti izrek, ki je Božji Materi nar prijetniši. — Jakob Rem iz društva Jezusoviga, posebno gorèč služabnik prečiste Device, je želel zvediti, kateri iz med vsih hvalnih izrekov pač Nji nar bolj dopade? Ko je tedej nekiga dne med petjem Lavretanskih litanij v samotnim kotu klečal in molil, se mu je ravno v tistim trenutku v nebeški blišobi Marija prikazala, ko so zadonele besede: „Mati prečudna!“ Zdaj je veselo gori skočil in kakor zamaknjen pevcam zaupil: Zapojte še enkrat te besede in še enkrat, zakaj „Mati prečudna“ to je Device častni perimek; dosti je, od Nje reči: „Mati prečudna!“ Hvalimo in častimo torej tudi mi Marijo s tem Nji nar prijetnišim izrekom: „Mati prečudna!“ Sosebno v litanijah té besede prav s premislikam in serčno izrekujmo! —

O Marija, Ti si zapopadek nar večih čudežev Božjih, po pravici napolnuješ angele in ljudi z začudenjem. Vse je v Tebi slavno in začudenja vredno, o Mati prečudna! Ti si Devica in Mati ob enim: Ti si Kraljica vsih stvari in nar ponižniši med vsimi stvarmi, Ti si nar bolj boječa Devica in nar močnejši Mati. O prosi za-me, de Tvojo ponižnost posnemam, samiga sebe zaničujem, in dodeli mi serčnost in moč, vsako ponižanje voljno prenesti in po križevi poti hoditi, po kateri si tudi Ti hodila. O Mati prečudna, za nas Boga prosi!

## 18.

**Mati našiga Stvarnika, za nas Boga prosi!**

Besede: „Mati našiga Stvarnika!“ so v nar tanjši zvezi s poprejšnjimi: Sveta Mati Božja! Je namreč Marija Mati Božja, potem je tudi Mati Tistiga, kateri je svet vstvaril, ali z družimi besedami: Mati našiga Stvarnika.

De se pa vender to prav razumé, zakaj de se Marija imenuje Mati našiga

Stvarnika, je potreba ob kratkim nauk od presvete Trojice ponoviti. Sveta vera nas uči, de je le en Bog v treh peršonah. Bog Oče je Bog, Bog Sin je Bog, Bog sv. Duh je Bog. Te tri Božje peršone imajo ravno tiste lastnosti, in so ene natore in eniga bitja; zato so tudi vse tri Božje peršone le en sam Bog. Vender se pa tri Božje peršone med seboj razločijo, tako de Bog Oče ni Bog Sin, in ne Bog sv. Duh; in Bog Sin ni Bog Oče, ne Bog sv. Duh; in Bog sv. Duh ni Bog Oče, ne Bog Sin. Svete tri Božje peršone se ločijo med seboj le po svoji notranji zadevi ene do druge, ker pravimo, de Bog Oče je sam od sebe od vekomej, Bog Sin je rojen od Boga Očeta od vekomej, in Bog sv. Duh se izhaja od Boga Očeta in Boga Sina od vekomej.

Marija tedej, desiravno je Mati Božja, vender ni Mati Boga Očeta, ali svetiga Duha, ali Boga kot Božjiga bitja, ampak Mati Sina Božjiga, tedej druge Božje peršone, ker je le druga Božja peršona Bog Sin za nas človek postal in umerl.

Vender pa se nam ni treba čudno zdeti, kako je to, de v litanijah Marijo

imenujemo Mater našiga Stvarnika, desiravno pravimo, de nas je Bog Oče vstvaril, Bog Sin odrešil in Bog sv. Duh posvetil. Bog Oče namreč ni prav sam, brez Sina in sv. Duha, sveta vstvaril, ampak s Sinam in sv. Duham vred; zato se tudi Bog Sin lahko imenuje Stvarnik svetá, in Marija, ker je Mati Njegova, se po pravici lahko kliče: „Mati našiga Stvarnika!“

To resnico, de je Bog Sin res naš Stvarnik, in po tem takim Marija „Mati našiga Stvarnika,“ tudi sveto pismo poterdi. Sv. Janez Evangelist začne svoj evangeli s temi besedami: „V začetku je bila Beseda (t. j. od vekomej je bila druga Božja peršona, zakaj ta se imenuje v sv. pismu Beseda) in Beseda je bila pri Bogu, in Bog je bila Beseda. Ta je bila v začetku pri Bogu. Vse je po Njej storjeno, in brez Nje ni nič storjeniga, kar je storjeniga.“ (Jan. 1, 1—3.) Sv. apostelj Pavel piše v svojim listu do Kološčanov: „V Njem (Jezusu) je vse vstvarjeno, kar je v nebesih in na zemlji, vidno in nevidno, naj bodo sedeži ali gospostva, ali oblasti ali moči, vse je po Njem in z Njim vstvarjeno.“ (Kolos. 1, 16.) In Kristus

sam pravi: „Jest in Oče sva eno.“ (Jan. 14, 7.) „Karkoli Oče dela, to dela tudi Sin.“ (Jan. 5, 19.) Vse té besede nam dovolj spričujejo, de je Bog Sin rés Stvarnik vsih reči. Zakaj desiravno je, kakor je bilo že pred rečeno, Bog Oče sosebno naš Stvarnik, se vender le tudi Bog Sin zamore tako imenovati, zato ker je Bog Oče po Sinu in s Sinam in s svetim Duham svet vstvaril; zato je tedej tudi Jezus, kot Bog in človek skupaj, Stvarnik svetá, in Marija po pravici: „Mati našiga Stvarnika.“

Ali je pa to za Marijo velika čast, de je „Mati našiga Stvarnika?“ Tega pač ni treba na dolgo spričevati.

Vterjena resnica je, de je to za otroke velika čast, ako imajo poštene starše, kateri so pri družih ljudeh v časti in visoko čislani; in ravno tako je tudi za starše velika čast, ako imajo dobre, poštene otroke. To je že modri Salomon spoznal, rekoč: „Vnuki so starih krona, in očetje so čast svojih otrok.“ (Pripov. 17, 6.) In spet na drugim kraji pravi Salomon: „Moder sin razveseli očeta; nespameten sin pa je žalost svoje matere.“ (Pripov. 10, 1.) Ko je Agripina, mati



grozovitiga cesarja Nerona, ki je kristjane neusmiljeno preganjal in moril, slišala, de misli, njen lastni sin dati umoriti jo, je rekla, de ne zasluži in ni vredna, de bi dalje živela, ker je mati tako hudobniga sina. Tako zlo se je Agripina sramovala, mati biti taciga sina — Nerona. — Nasproti pa, ko je Ana, mati mladiga Tobija, vidila, de njeniga sina Tobija tako dolgo ni bilo s popotvanja domu, je jela na ves glas jokati, rekoč: „Oh, oh, jest uboga sirota! moj sin! zakaj sva te vender pustila na ptuje popotovati? tebe, ki si luč naših oči, palica naše starosti, tolažba našiga življenja, upanje naše prihodnosti.“ (Tob. 10, 4.) Toliko je Ana obrajtala svojiga sina, de bi bila rajši prišla ob deset talentov dnarja, kakor pa ob njega; zakaj v veliko čast in srečo si je štela, de je bila mati tako dobriga sina.

Zdaj pa premislimo: čigava Mati je Marija? kdo je Njen Sin? Marija je Mati našiga Stvarnika; Njeni Sin je naš Stvarnik. Kdo pa je Stvarnik? ali z družimi besedami: kaj pa se pravi: „stvariti?“ Stvariti se pravi: iz nič kaj narediti. Ljudje so dandanašnji v

svojih vednostih rés deleč prišli. Cuditi se moramo po pravici, kako lepe reči znajo nekteri narediti. Kako veličasten je bil Salomonov tempelj; kako lepe, imenitne so še dandanašnji nekatere cerkve po svetu, na pr. cerkev sv. Petra v Rimu, kako se vsaki z začudenjem zavzame, ki jo pervikrat zagleda! Zarés! človeški um zna prečudne reči narediti. Tode vemo pa tudi, de je veliko orodja, veliko dela potreba, preden se da kaj taciga narediti. Brez vsiga orodja, iz nič s samo besedo, kaj je človek v stanu storiti? — še ene same travice ne na polji, še ene same kaplice vode ne. Jezus pa, Sin Marije, je z besedami: „Naj bo!“ — nebo in zemljo vstvaril, in vse! karkoli vidimo v nebesih in na zemlji: vse so dela Njegovih rok. Veliko moč in oblast imajo kralji in cesarji, ker jim morajo celi narodi podložni in pokorni biti; ali vender vremenam in morju le ne morejo zapovedati; od Jezusa so pa rekli: „Kdo je ta, kterimu so vetrovi in morje pokorni?“ Kaj je tedej vsa posvetna učenost in razumnost, kaj je moč vsih kraljev in cesarjev proti Jezusu, Stvarniku nebes in zemlje?

Zakaj On je vse vstvaril, in On ima oblast čez vse stvari.

Kaj pa tedaj iz vsiga tega izhaja, ker je Sin Marije tako imeniten Stvarnik vsih reči, kterimu morajo torej vse stvari čast in hvalo prepevati? Iz tega se sklene, kako velika čast, kako velika imenitnost in slava je to za Marijo, ker je Mati Tistiga, ki je vse reči vstvaril. Zares! angeli Božji so se mogli čuditi, ko so večniga Sina Božjiga, kteriga so že od začetka sveta na sedeži Božjim v nebesih molili, — ko so Tega zdaj vidili ležati v naročji Marije; o, kako so se temu čudili, kako srečno so imenovali Mater taciga Sina, v kakšni časti so jo imeli! Zakaj tista čast, tista hvala, ki jo Jezus, stvarnik vsih reči ima, se nekako tudi na Marijo, Njegovo Mater, povračuje; zato je to za Marijo nar večji čast in slava, ki jo le ktera stvar za Bogam imeti more, de je Ona Mati našiga Stvarnika. Ko je enkrat Salomon na svojim kraljevim sedeži sedel, je prišla njegova mati pred njegovo obličje. Kakor hitro pa je Salomon svojo mater vgladal, je stopil s svojiga kraljeviga sedeža, ji naproti šel, in jo posadil na svojo desnico. V toliki časti

je imel kralj Salomon svojo mater! Zdaj pa pomislimo; v koliki časti je še le Jezus imel svojo Mater Marijo, in h kako visoki časti je v nebesih povzdignjena čez vse angele in svetnike, ker Marija ni Mati le kakiga pozemeljskiga kralja; temuč Kralja nebes in zemlje, Mati našiga Stvarnika.

Od tod pride, de cerkev Marijo tako visoko časti. Kako lepo jo povzdiguje v svojih pesmih: „Kteriga zemlja, morje in zvezde časté, molijo in oznanujejo, Marija nosi. Kterimu luna, solnce in vse služi, deviško oserčeje nosi. Preblaga Mati, ki si Téga v naročji nosila, ki v treh perstih ves svet derži.“ In zopet: „O častitljiva Devica, povzdignjena nad zvezde, ki Tega si dojila, ki Te je vstvaril!“ Kako lepo, kako visoko časti cerkev s tem Marijo kot Mater našiga Stvarnika! —

Imejmo pa tudi mi vselej visoko spoštovanje do Marije v svojim sercu. Nikar ne pozabimo, de jo clo angeli z vsim spoštovanjem pozdravljajo, de jo je Bog sam, Stvarnik vsih reči, tako visoko počastil, v svojo Mater izvolil, in ji bil kot otrok pokorin. Varujmo se v molitvah in pesmih, Marijo z merzlim in razmišljenim

sercam le tako tje v en dan pozdravljati. Nikar ne pozabimo, de je Mati Narvišiga, Mati našiga Stvarnika, s katero govorimo, pred ktere sedežem stojimo, in ktera bo le tedaj svoje milostljive oči v nas obernila, če se bomo z vso gorečnostjo in vdanostjo svojih serc k Nji obračali. — Pri vsim tem pa vender imejmo veliko zaupanje na Marijo, Mater našiga Stvarnika; prosimo jo, de nas svojimu Sinu, našimu Stvarniku, priporočuje, de bi nas, svojih revnih stvari od svojiga obličja ne zaverigel. Zakaj, oh! tudi mi moramo pogostama s svetim Avguštinam k Bogu, svojimu Stvarniku, zdihovati, rekoč: „Za-se si nas vstvaril, o Gospod! in naše serce nima pokoja, dokler v Tebi ne počiva.“ Zakaj kje je boljši za stvar, kakor pri svojim Stvarniku? Kakor pišeta rade tekó za koklo in so nar rajši pri njej; kakor otrok hiti za svojim očetam ali za svojo materjo in je nar rajši pri njima: tako moramo tudi mi, ki smo stvari Božje, za Bogam, svojim Stvarnikam, hrepeneti, in želeti pri Njem biti. Kako moremo pa to ložej doseči, kakor ravno po Marii, ki je Mati našiga Stvarnika? O le poglejmo

večkrat na podobo Marije z Jezusam v naročji! Hočemo vediti, kdo je to dete, ki ga Marija v naročji ima? To naj nam kratka, pa resnična prigodba dokaže.

Bilo je 6. Oktobra v letu 1848, ko so na Dunaji brezvestni puntarji nar hujše v vrata in krog vrat cesarske orožnice streljali. Zgorej nad vratmi pa je stala že od več let lepa podoba Matere Božje z malim Detetam Jezusam v naročji. Vender kako je bilo čudno! Ko je namreč streljanje jenjalo, in ko je hrup potihnil, so najdlji, de nobena krogla ni Marijne in Jezusove podobe zadela, desiravno je bil zid krog in krog ves razstreljen in razrušen. Kdo je té podobi tako varoval? Gotovo Tisti, čigar podobo Marijna podoba v svojim naročji ima; Tisti, ki je Marijo v Njenim življenji tako varoval, de je noben greh ni omadežval, Tisti je tudi svojo in Marijno podobo tako varoval, de je nobena krogla ni zadela. O kako mogočen je torej Ta, ki ga Marija v naročji ima!

Kolikorkrat tedej té besede izrečemo: „Mati našiga Stvarnika!“ prosimo Marijo, de bi nas svojimu Sinu priporočila, zakaj On je naš Stvarnik, On

je vsigamogočen, ki nam lahko vselej pomaga. Kadar nas tedej skušnjave napadajo, kadar naše moči pešajo in si sami sebi v dušnih in telesnih potrebah ne moremo pomagati, kličimo z besedami: „Mati našiga Stvarnika!“ prosi za nas Jezusa! In gotovo bo Jezus, ki je na prošnjo svoje Matere vodo v vino spremenil, na Njene prošnje tudi nam v potrebah pomagal. —

**O Marija!** vem in spoznam, de so vse pametne stvari zato vstvarjene, de svojimu Stvarniku služijo, vem pa tudi, de sim nevredna, nehvaležna stvar, ki sim do zdaj svojimu Stvarniku — oh! tako slabo služil; zatorej k Tebi pribežim in Te prosim, zadobi mi gnado, de se v prihodnje poboljšam, de stvari ne ljubim jednako, ali še bolj, kakor Stvarnika, in de enkrat tje pridem, za kamor sim vstvarjen, namreč v nebesa. **Mati našiga Stvarnika, za nas Boga prosi!**

### 19.

**Mati našiga Odrešenika, za nas Boga prosi!**

De zamoremo té za Marijo tako častiljive in za nas tako vesele in tolaživne

besede „Mati našiga Odrešenika“ prav razuméti in ceniti, je potreba, de se spomnimo nekoliko na to, v kakšno revšino nas je bila Eva, naša prva mati, pahnila. Ta, Eva namreč, vsa oslepljena od napuha, ker je želela Bogu enaka biti, in zapeljana od priliznjene in zvite kače, je z nepokorno roko utergala prepovedani sad in ga tudi možu jesti dala. Tako sta storila greh napuha in nepokoršine, in sta sebi in vsimu človeškemu rodu brez števila težav in nadlog, in časno smert na glavo nakopala. Nobena stvar, noben angel, noben človek nas ni mogel iz té revšine rešiti. O zarés nesrečen dan, dan perviga greha, od kteriga bi po pravici zamogli reči z besedami pravičniga Joba: „Tisti dan naj bo v temò spremenjen: Bog naj nikar ne vpraša po njem, in luč naj ga nikar ne razsvetli. — Teme in smertne sence naj mu luč odvzamejo!“ — Tode bodimo potolaženi: kakor hitro je Gospod Bog kačo preklel in besede izrekel: „Ona (žena t. j. Marija) bo tvojo glavo sterla,“ — že se je zasvetil prvi žark upanja skoz vesolno temò greha; Bog je namreč takrat oznanil, de pride enkrat druga, boljši Eva, Marija, ktere



Sin ima ravno v to na svet priti, nas zgubljenih grešnikov iskat in zveličat.

Glej iz tega, ljubi kristjan! kdaj je že milost Božja na nas mislila, in nam v Marii drugo, boljši Evo preskerbela, ktera nas je s svojim Sinam rešila nesreče, v katero nas je bila prva Eva pahnila. Vender še pred, že od vekomej je bila Marija izvoljena za Mater našiga Odrešenika; zakaj na Marijo obrača cerkev besede iz bukev pripovest, rekoč: „Od nekdej sim postavljena, in od nekdej, preden je bila zemlja, storjena. Še ni bilo brezdnov, in sim bila že spočeta; vodeni studenci še niso izviralili. Goré še niso bile s svojo silno težo vstavljene: preden so griči bili, sim bila rojena.“ (Pripov. pogl. 8 in 9.)

Marija pa ni bila le samo od milosti Božje od vekomej izvoljena za Mater našiga Odrešenika, ampak je tudi sama s svojim lastnim prizadevanjem veliko k temu pripomogla, de je postala Mati našiga Odrešenika, in se je tako našiga odrešenja vdeležila. Sosebno pa je Marija k temu pripomogla:

1. S svojo molitevjo. — Bilo je ob času Marije hrepenenje in zdiho-

vanje po Zveličarji sveta silno veliko postalo. Iz jezer in jezer serc je puhtela molitev pred sedež Narvišiga: „Vé nebesa ga rosíte, Pravičniga, oblaki pošljíte ga, kakor radoviten dež, odpri se zemlja in daj nam Zveličarja sveta!“ — Ali té želje niso bile spolnjene, to zdiho vanje ni bilo uslišano, dokler se jim ni Marija pridružila; zakaj na Njo je še čakala milost Božja. Kakor hitro pa je Marija v svoji pobožni molitvi svoje želje, svoje zdiho vanje iz svojiga nedolžniga, svetiga serca proti nebesam pošiljati začela, je prišla Njena prošnja pred sedež Narvišiga, in ga je nagnila, de se ni dalje mudil, Tistiga na svet poslati, kteriga so narodi pričakovali.

2. Pa ne samo z molitevjo je Marija pripomogla k našimu odrešenju, ampak tudi v djanji. — Kakor je Eva, naša prva mati, z napuham in nepokoršino greh storila, in na to vižo sebe in nas v nesrečo pahnila, tako je Marija, naša druga in boljši Mati, kakor druga, boljši Eva, s svojo ponižnostjo in s svojo pokoršino zaslužila, de so se Božje oči na-njo ozerle, in jo izvolile za Mater našiga Odrešenika.

Ko je angel Gabrijel od Boga poslan

Marii veselo oznanilo prinesel, de bo Sina spočela, kateri bo Sin Narvišiga imenovan; Marija takrat na perve besede angela še ni bila spočela, Sin Božji se še ni bil včlovečil: Marija pri tistih besedah še ni bila privolila, postati Mati Božja. „O mogočna Devica, zaupije tukej sv. Bernard, v Tvoji roki leži naše zveličanje! Le če Ti privoliš, bo vès svet zveličan. — Na Tvoj odgovor čaka angel; zakaj čas je že, de k Bogu nazaj gre, ki ga je poslal. Na Tvoj odgovor čaka jokajoči Adam s svojimi iz raja spodenimi otroci; čakata na-nj Abraham in David; de, prebivavci cele zemlje čakajo na kolenih pred Teboj, o Devica!“ — Tako veliko je bilo po besedah sv. Bernarda na tem ležeče, de je Marija sama privolila, in se vdala v voljo Božjo. Zato pa tudi Marija, Bogu vselej pokorna, iz ljubezni do nas ni dolgo pre-mišljevala, kaj bi storila, ampak vsa vdana v Božjo voljo izreče besede: „Glej, dekla sim Gospodova, meni se zgodi po Tvoji besedi!“ In na té besede, na to Marijno privoljenje so se nebesa odperle, oblaki pretergali, „in Beseda Božja je meso postala.“ O kako je bila Marija vsa drugačna, kakor Eva; — Eva je bila nespa-

metna, ker je zapeljivi kači verjela, Marija pa je bila pametna, ker zapeljivimu svetu ni verjela, ampak je le angela Božjiga poslušala; Eva je bila prevzetna, ker je hotla clo Bogu enaka postati, Marija pa je bila ponižna, ker se je dekle Gospodovo imenovala; Eva je bila Bogu nepokorna, Marija pa je bila pokorna, vsa vdana v voljo Božjo je rekla angelu Gospodovimu: „Naj se mi zgodi po tvoji besedi!“ Zato nas je pa tudi Eva v nesrečo pahnila, Marija pa je postala Mati našiga Zveličarja.

In koliko je Marija potem v Jezusovi mladosti pripomogla k našimu odrešenju! Komej je bil Jezus rojen, že je mogla z Njim v Egipt bežati, de ga je grozovitim Herodovim rokam odtegnila. Ali nismo mi vsi zato Marii hvalo dolžni, ker nam je Zveličarja rešila? — In daljej, s koliko skerbjo in žalostjo je Marija dvanajst let stariga Jezusa iskala, ko ga je bila zgubila! Ali ni Marija takrat to skerb, to žalost tudi zavolj nas prestala, ker je našiga Zveličarja iskala? In zraven tega, kolikrat se je Marija s svojim Božjim Sinam pogovarjala od skrivnosti našiga odrešenja? Kolikrat je ona svojo molitev

in svoj post z Jezusovim združila, in Bogu kakor prijeten dar za naše odrešenje donášala?

In kadar je prišla tista ura, ko je bil Jezus, Njeni Sin grešnikam izdan, in k smerti obsojen; ko je prišla ta za Marijo nar grenkejši ura, ali ni takrat Ona vse to v svojim sercu terpela? Ali ni takrat tudi Njeno serce ojster meč bolečin presunil, kader je sulica stotnikova stran Njeniga Sina prebodla? Ali ni tudi Marija s svojim Sinam molila: „Oče! če je mogoče, naj gré ta kelh terpljenja od mene, in od mojiga Sina, vender ne moja, ampak Tvoja volja naj se zgodi!“ — Vse to se lahko iz življenja ali pa iz skerbi Marije, ktero je kakor Mati našiga Odrešenika vedno za nas imela, kaj lahko posname, in zato ne moremo dvomiti, de je Ona zares tudi v djanji k našimu odrešenju pripomogla.

3. Pa tudi še zdaj, ko je že v nebesih in vživa nebeško veselje, Marija nas zapušenih Evinih otrok ne pozabi. O koliko nadložnim in stiskanim je že Ona pomagala! Zato nas cerkev opominja, de naj v nadlogah in potrebah na Marijo kličemo, ker je Ona Mati našiga Odre-

šenika. Kolikrat se znajdemo v takim stanu, v katerim koga potrebujemo, de bi nas otél, nas rešil? Zdaj se znajdemo v oblasti greha in v nevarnosti večniga pogubljenja; zdaj nas mnoge skušnjave napadajo, v katerih bi mogli brez Božje pomoči omagati; zdaj je naše serce z žalostjo napolnjeno; zdaj nam je dobro imé odvzeto; zdaj nas zaporedama nadloge in nesreče zadevajo: bolezni, revšina, preganjenje i. t. d. ali nas ali pa naše prijatle in znance vse to zadeva; zdaj vidimo tudi celo cerkev v stiski: ali ni torej tolažljivo za nas, de nam cerkev za té nadloge in stiske nad Marijo kaže Mater našiga Odrešenika? Marija tedaj ni le samo zato Mati našiga Odrešenika, ker je Jezus, Njeni Sin, za nas terpel in umerl, in ker je Ona v svojim življenji toliko pripomogla k našimu odrešenju, ampak tudi zato, ker Ona še zdaj v svojim veselji in v svoji časti naših dušnih in telesnih potreb ne pozabi, temuč prosi in zdihuje pred sedežem milosti Božje, de bi nas Bog časne in večne nesreče rešil. O kdo je v stanu dopovedati, koliko ljudem je bila že Marija na to vižo Mati našiga Odrešenika, ker je

namreč svojiga Sina prosila, de jih je iz njih nadlog rešil? —

Zdaj nekoliko bolj vemo, kaj nam je Marija. Zdaj nekoliko bolj spoznamo, kako veliko hvalo smo Marii dolžni, ker nam je toliko pripomogla k našimu odrešenju. Veliko hvalo so prebivavci mesta Betulije bogaboječi in serčni ženi Judit skazovali, ker je bila hudobnemu Holofernu glavo odsekala in s tem celo mesto pogube rešila; ali več kakor Judit, je nam Marija, ki je Mati našiga Odrešenika, in je tako večimu sovražniku, peklenški kači, glavo sterla, in vès človeški rod pogubljenja otela. — Veliko hvalo so skazovali Judje pobožni kraljici Ester, ker je sebe in judovsko ljudstvo smerti rešila: ali več kakor Ester, je nam Marija, ki nas je s svojim Sinam, našim Odrešenikam, pred večno smertjo obvarovala. — Naj bodo dalje hvaljene matere Egiptovskiga Jožefa, Mojzesova, Jozuetova, Davidova, Salomonova kakor matere imenitnih mož, ki so rešili ljudstvo iz mnogih nadlog, ali nobena vendar ne zasluži te časti, kakor Marija, zakaj Marija je zares, kakor jo je angel Gabrijel imenoval, „blagoslovljena med ženami.“ —

**O Marija!** reši nas iz toliko nevarnost duše in telesa, ktere nas krog in krog obdajajo! Sosebno prosi za nas uboge grešnike pri Bogu, de bi draga kri Jezusa Kristusa, Tvojiga ljubiga Sina in našiga Odrešenika, ktero je s toliko ljubeznijo za nas pretil, ne bila za nas zastonj prelita! Oh! saj Ti nar bolj veš, koliko ceno ima leta presveta kri in koliko vrednost imajo zato naše duše, ker so s tako veliko ceno odkupljene. Oh! nikar ne pusti torej, de bi bile naše duše pogubljene! **O Marija, Mati našiga Odrešenika, za nas Boga prosi!**

## 20.

**Devica modra, za nas Boga prosi!**

De bomo te besede: „Devica modra“ — prav razumeli, je potreba, de nar pervo to premislimo, kaj je, ali v čim obstoji modrost?

Keršanska modrost je zapopadek vsih lepih čednost. Zakaj v sv. pismu pomeni prava modrost strah Božji in spolnovanje Božjih zapoved. Po keršansko moder je tedej tisti, kteri prav živo



spozna, zakaj de je tukej na svetu; namreč zato, de si nebesa zasluži, zraven tega si pa tudi pripravne pripomočke zvoli, de zamore ta svoj zadnji cilj in konec doseči, t. j. de zamore v nebesa priti; — ali pa ob kratkim: po keršansko moder je tisti, kteriga tukej na zemlji nobena reč tako močno ne skerbi, kakor to, de bi si večno življenje v nebesih zaslužil. Nasproti pa sv. pismo take, kterih skerbi in želje le po posvetnim gredó, neumne in nespametne imenuje. Še bolj nam bodo pa to zgledi iz sv. pisma razjasnili.

Tako vemo, de Jezus govori od petih modrih devic, ktere petim nemodrim ali nespametnim nasproti postavlja. V čim pa je obstala modrost petih modrih devic? — V tem, de so svoje svetila, t. j. svoje serca z oljem dobrih del napolnile in čule tako dolgo, de je njih ženin prišel in jih vzel na nebeško ženitnino. Vse té so bile tedej modre, zato ker so si zvolile nar boljši cilj in konec, t. j. nebeško veselje, in so si zvolile tudi pripravne pripomočke, svoj konec doseči.

Nasproti pa sv. pismo vse tiste nemodre, nespametne, neumneže in

norce imenuje, ki greh delajo, in za Boga ne porajtajo; ali pa, ki scer želé zveličani biti, tode brez vsiga truda in prizadevanja. Zato imenuje Kristus une druge device, ki so šle s praznimi svetilnicami ženinu naproti, nemodre ali nespametne, ker so želele sicer zveličane biti, pa brez dobrih del in lepih čednost. — Ravno tako neumno in nespametno je ravnal tudi mož v evangelii, od kteriga nam Jezus pripoveduje, de je veliko bogastva skupej spravil, in potem sam sebi rekel: „Zdaj, duša! jej, pij, bodi dobre volje.“ To de Bog mu je rekel: „Neumnež! glej, še to noč bodo tvojo dušo od tebe tirjali, kar si pa skupej spravil, čigavo bo?“

Iz tega se vidi, de je le tisti moder, kteri si z vso skerbjo prizadeva, Bogu služiti, Njemu dopasti, in se enkrat večno zveličati; — nasproti pa vsi tisti, ki želé brez vsiga truda in dobrih del v nebesa priti, ali pa ki želé vse veselje le na tem svetu najti in vživati, — vsi taki niso modri, marveč so po besedah sv. pisma neumni, nespametni in norci. —

Ker smo tedej vidili, v čim de prava modrost obstoji, pomislimo zdaj, kako

lep zgled prave modrosti nam je Marija zapustila! „Marija si je nar boljši del izvolila, kateri ji ne bo odvzet.“ Té besede mati kat. cerkev na Marijo oberne; in kako velike modrosti nas Marija s tem uči, ker si je „nar boljši del izvolila!“ Izvolila si je pa Marija „nar boljši del“ s tem, de je že v prvi mladosti, že v tretjim letu svoje starosti pri svojim darovanji v tempeljnu terden sklep naredila, de hoče celi čas svojiga življenja Bogu služiti, Njega samiga čez vse ljubiti, iz cele svoje pameti, iz cele svoje duše in iz cele svoje moči.

Marija pa ni le samo pri tem dobrim sklepu ostala, temuč si je prizadevala, ta sklep tudi v djanji spolnovati, in v ta namen si je tudi pripravne pripomočke izvolila, svoj cilj in konec doseči. De je namreč Marija ložej Bogu služila, in svoje serce čisto pred greham ohranila, so jo Njeni starši že v tretjim letu Njene starosti v Jeruzalemski tempelj prinesli in tam Bogu darovali. Z veseljem je Marija spolnila voljo svojih staršev, in tam v sveči tihoti in zavetji tempeljna Božjiga z nar večí zvestobo Bogu služila. Zakaj dobro je vedila, de le bolj v samotnih

krajih, v skerbno zagrajenih gredicah lepo dišeče cvetlice rastejo; na potih in cestah pa, in na krajih, kjer veliko ljudi hodi, so cvetlice vse potaptane: zato si je tudi samotni kraj izvolila, in tam za čistost in nedolžnost in druge lepe čednosti skerbela, tako dolgo, da je bila s sv. Jožefom zaročena. Kako velike modrosti nas tedaj Marija v svojih mladih letih uči! Ali kaj hočemo še le reči, kako velike modrosti nas Marija še le uči v tisti srečni uri, ko ji je angel Gabriel prinesel veselo oznanilo, da bo Mati Božja postala? Kako je Marija vse besede angelove premišljevala, in tako rekoč pretehtovala? Angel jo pozdravi: „Češena Marija, gñadepolna, Gospod je s Teboj, žegnana si med ženami.“ Ali ni bilo to lepo pozdravljenje? Kaj pa je Marija pri tem storila? „Ko je te besede slišala, pravi sv. evangeli, se je vstrašila, in je premišljevala, kakšno pozdravljenje je to.“ Zakaj se je Marija vstrašila? Sv. Ambrož pravi, kar tudi sv. Hieronim poterdi, da se je Marija zato vstrašila, ker je vidila pred seboj angela v neznani možki podobi. Sv. Brigita še drugi vzrok pristavi, pravi namreč, da se je Marija tudi zato prestrašila,

ker se je bala, de bi ne bil morebiti angel, ki jo je tako lepo pozdravil, kakšen hudoben angel, kteri jo hoče le skušati. Zakaj Marija je dobro vedila, de se zamore, kar nam tudi sv. pismo poterdí, včasí tudi hudoben angel v dobriga angela, v angela luči, sprevreči; vedila je tedej, de se morajo duhovi popred poznati, ali pridejo od Boga ali ne, preden se jim verjame. Kako previdno, kako skerbno je torej Marija tukej ravnala, in kako velike modrosti nas s tem uči! Ona ni na prvo angelovo besedo privolila, ni precej rekla; „Naj se zgodi po Tvoji besedi!“ — temuč je popred vprašala: „kako se bo to zgodilo?“ — Angel ji je mogel vse na tanko povedati, potem še le je izrekla besede: „Dekla sim Gospodova, meni se zgodi po Tvoji besedi!“ O kako lepa previdnost, kako lepa modrost se iz tega zadržanja razvidi!

Ta velika modrost Marije Device se kaže pa tudi v celim Njenim angeljskim življenji. De je nar boljši del — svoj cilj in konec, ki si ga je bila izvolila, toliko ložej dosegla, kako lepe pripomočke si je bila zraven gori imenovanih izvolila! Kako zvesto je Božjo besedo poslušala in jo v

sercu ohranila! Zakaj vselej, kolikorkrat sv. evangeli od Marije pripoveduje, de je Božjo besedo poslušala, vselej pristavi tudi besede: „Marija pa je vse té besede ohranila v svojim sercu.“ In ali ne obstoji v tem velika modrost? Jezus sam pravi: „Srečni so, ki Božjo besedo poslušajo, in jo ohranijo.“ — Kako na tanko je Božje zapovedi in Mojzesove postave spolnovala, ker se je še tistim postavam podverгла, ktere Nje niso vezale, na priliko, de je prinesla dar očiševanja! In ali ne obstoji ravno v spolnovanji zapoved Božjih narveči modrost? Sv. pismo pravi: „Spolnujte zapovedi in ravnajte se po njih, zakaj v tem obstoji vaša modrost.“ (5. Mojz. 4, 6.) — In zadnjič ali ni Marija hodila na tanko po stopinjah svojiga Božjiga Sina, Jezusa Kristusa, po poti križev in težav? Ali ni Ona uboštya, ponižnosti in terpljenja ljubila? Ali ni vsiga tega, kar je minljivo, zaničevala in z nogami taptala? Zato se nam tolikrat v podobi kaže, de ima luno pod svojimi nogami, zakaj luna je podoba minljivosti, in goljufniga bliša sveta. Le po tem, kar je zgorej, kar je večno, po Bogu je neprenehama Njeno serce hrepenelo. Zmerek

je imela kakor postojna, pravi sv. Peter Damijan, svoje oči obrnjene na solnce Božje pravičnosti; vsako misel, vsako besedo, vsako stopinjo je Bogu darovala in še clo noč je ni zadrževala, Boga ljubiti. Med tem, ko je njeno sveto telo v sladkim spanji potrebne moči dobivalo, se je njeni duh k Bogu povzdigoval, tako de je zamogla z nevesto v visoki pesmi reči: „Spim, pa moje serce čuje.“

Tako je tedej Marija, kakor nar previdniši, nar modrejši Devica, svetilnico svojiga življenja z oljem nar lepših dobrih del neprenehama napolnivala, in po vsi pravici se imenuje Devica modra. —

O poslušaj torej, kristjan! to modro Učenico, ne pa govorjenja posvetnih modrijanov. Ona nima veliko besedi, pa Njene dela so prava pridiga, šola pobožnosti zate. Ali se ti ne zdi, kakor de bi jo prav slišal, kako ti kliče: „Gospoda se boj, t. j. varuj se Boga z greham razžaliti; zakaj strah Božji je začetek modrosti!“ Nikar ne navezuj svojiga serca na ta svet, čuj, misli na svoj cilj in konec, in zbiraj dobre dela, de kadar Zenin, Jezus Kristus pride, tebe čuječiga in tvojo

svetilnico napolnjeno najde, in te vzame v svoje nebeško prebivališče. — V Tonkin-u je živila v 18. stoletji stara žena, ktera je čeravno še malikovavstvu zlò vdana, prav goreče želje po večnih dobrotah, po nebeškim veselji imela in zavolj tega obilno milošnje ubogim delila, de bi si zaželeno zveličanje zagotovila. Usmiljeni najdejo zmirej milost pri Bogu, in Marija, Mati milosti Božje, je ti dobrotljivi ženi luč sv. vere prižgala in jo k večnimu zveličanju pripeljala. — Eno noč se ji prikaže imenitna in prečudno lepa gospa spremljena od dveh zalih, ljubeznjivih otrok, in ji reče: „Hodi za menoj, in boš zadobila večno zveličanje.“ Ko se je žena zbudila, je imela prikazen še prav živo pred svojimi očmi, pa kdo so bile té osebe in kam de bi šla za njimi, ji je bilo še skrito, torej je brez prenehanja to premišljevala.

Kmalo po tem se je prigodilo, de je prišel Gašper Fereira v tisti kraj. Po svoji navadi je naredil na nar lepšim mestu cele vasi altar, ter je na-nj postavil med dvema gorečima svečama sveto podobo, de je s tem ajde (ali nevernike) na svojo pridigo bolj pazljive storil. V sredi med



množico ljudstva, ki je od vsih plati skupaj vrelo, se je najdla tudi una stara žena, in komej je podobo zagledala, že je z veselim glasom zavpila: „Glej tukej té tri, ki so bili k meni prišli; sim jih že vidila!“ Misijonar ji je mogel zdaj pomen podobe razložiti, ktera je Mater Božjo z malim Detetam Jezusam in zraven svetiga Janeza Kerstnika kazala — ravno tiste, ki jih je popred v sanjah vidila. Njene serčne želje so bile zdaj, se v sv. veri dati podučiti, kar je tudi dosegla; zakaj misijonar jo je podučil v sveti veri, in potem tudi kerstil, in tako je s pomočjo Marije dosegla, kar je želela, — večno zveličanje. — Blagor torej temu, ki Marijo posluša, in se Nji voditi da; zakaj Ona ga bo srečno pripeljala v sveti raj. —

O Marija! Ti nar modrejši Učnica! Ti si scer malo govorila, pa Tvoje celo življenje je glasna pridiga nebeške modrosti! Pomagaj mi, de po Tvojih stopinjah hodim, in modrost svetá, ki je norost, zaničujem. Ti si Mati praviga spoznanja; Ti kažeš pravo pot proti nebesam. O sprosi mi gnado, de vrednost večnih resnic in nevrednost vsiga posvetniga prav spoznam. Nikar

ne pusti, de bi se mi še le na smertni postelji oči odperle, kadar je že večdel prepozno, ampak stoj mi na strani, de od zdaj za naprej skerbno v strahu Božjim živim in na to, kar je edino potrebno ne pozabim: Bogu iz celiga serca služiti, in svojo dušo zveličati. **O Marija, Devica modra, za nas Boga prosi!**

## 21.

**Devica častitljiva za nas Boga prosi!**

De je Marija Devica zares vse časti vredna, kakoršno koli ktera stvar zaslužiti zamore, od tega se lahko prepričamo, če le samo to premišljujemo, kar smo do zdaj od nje slišali, s kako častitljivimi imeni jo namreč v litanijah kličemo in častimo. Saj skorej vsako ime v Lavretanskih litanijah pričuje ali od Njene velike časti, k kateri jo je Bog povzdignil, ali pa od Njenih prelepih čednost, s kterimi nam Ona kakor svetla danica sveti in poť kaže do nebeškiga solnca Jezusa Kristusa. Že samo iz tega lahko spoznamo, de je Marija za Bogam nar večí

časti vredna, torej po vsi pravici Devica častitljiva.

Še bolj se bomo pa vender od tega prepričali, de je Marija zares za Bogam nar večji časti vredna, če premislimo še nekoliko bolj na tanko, v čim de prav Njena neizrečeno velika čast obstoji?

Marija je za Bogam nar večji časti vredna, ali Devica častitljiva, ker jo je Bog sam med vsimi stvarmi k nar večji časti povzdignil, in jo z nar večimi gnadami obdaroval; zakaj Marija je

1. izvoljena hči Boga Očeta. Na Marijo obrača cerkev besede s. pisma: „Jest sim iz ust Narvišiga prišla, in sim pred vso stvarjo rojena.“ (Sir. 24, 5.) Bog Oče, Stvarnik nebes in zemlje, jo je od vekomej odločil za Mater svojiga Sina in jo je za tega voljo že pri Njenim vstvarjenji z nar obilnišimi darovi in prednostmi ozaljšal. Kakor Eva naša prva mati, tako je tudi Marija, druga boljši Eva, naša druga Mati, s posvečujočo gnado Božjo in z vsimi prednostmi ozaljšana, iz rok svojiga Stvarnika prišla. In tako se je moglo tudi zgoditi; zakaj Ona je imela zlége perve Eve, kakor je že sv.

Irenej učil, zopet popraviti. Marija je nar svetejši, nar ljubši otrok nebeškiga Očeta, na kteriga je Njegovo oko z dopadajenjem gledalo. Ona je tisti nebeški vodotoč, iz kteriga in skoz kteriga smo po besedah sv. Bernarda poln studenec, Jezusa Kristusa, iz serca Boga Očeta prejeli.

2. Marija je dalje Mati Sina Božjiga. Ktera veči čast se more pač misliti, kakor ta, de je Stvarnik vsih stvari svojo stvar za Mater izvolil? Prečudna žena, ktera je Tega spočela in nosila, kteriga nebo in zemlja nista v stanu obséči; — ktera nam je Tega na svet prinesla, kteri je Njo in vse reči vstvaril; — ktera zamore Tega svojiga Sina imenovati, kteriga Ona sama in mi vsi za svojiga Boga spoznamo in na svojih kolenih molimo! Marija Tega na svojim naročji nosi, kteri Njo samo in nas vse nosi; — Ona Tega doji in živi, kteri Njo samo in nas vse preživi; — Ona Tega za roko vodi, kteri zvezde po njih potih in vse svoje stvari vodi in ohrani! Njej je Sin Božji pokorin, jo posluša, ji streže! On, studenec vse modrosti, posluša Njene besede; On, pred kteriga obličjem se nebeški duhovi tresejo, svoj obraz skrivajo in tre-

petaje na Njegovo povelje čakajo — ta neskončni Bog je pokorin na pomigljej Device, ktero je zgolj iz milosti za svojo Mater zvolil! O zares velika čast, — čast, — kateri ni enake najti ne v nebesih, ne na zemlji! To je čast, ktera Marijo ne le čez vse nebeške duhove povzdiguje, ktera jo stori Kraljico nebes in zemlje, Gospo angelov in ljudi. Ta čast, de je Marija Mati Sinú Božjiga je tako velika, de je noben človeški, pa tudi angeljski um zapopasti, in noben jezik dopovedati ni v stanu. — Zraven tega, de je Marija Mati Božja, je pa tudi nar čistejši Devica. Če je tedej Ona že zavolj tega tako velike časti vredna, ker je Mati Božja, Matí našiga Stvarnika, o kako velika čast se še le iz tega izhaja za Njeno maternstvo Božje, ker jo zaljša tudi limbar (lilija) nar čistejšiga devištva!

3. Marija je zadnjič Nevesta sv. Duha. Zakaj Marija je tista izvoljena stvar, v kateri je sv. Duh več čudežev svojih gnad storil, kakor v vsih drugih stvareh skupej. O kako lepa je bila gnada Njeniga čistiga spočetja, ktera je bila korenina in podloga vsih družih gnad, s kterimi je sv. Duh to nar lepši in

nar bolj izvoljeno posodo svojo sčasama ozaljšal! Zakaj kdo je v stanu izreči, koliko gnad je sv. Duh Marii za to prvo gnado Njeniga čistiga spočetja še poznejše dodelil? In kako lahko ji je vse té gnade dodelil, ker ni nikdar nobene dolžnosti zamudila, ker je bila tako ponižna, in pazna na vsaki glas gnade Bóžje! Kakšno bogastvo vsih gnad je mogla torej Marija že takrat imeti, ko je bila od angela pozdravljena in gnadepolna imenovana. Če je bila pa Marija že takrat gnadepolna imenovana, ko je bila od angela pozdravljena, o kakšno gnado je še le takrat zadobila, ko „je sv. Duh prišel v Njo, in ko jo je moč Narvišiga obsenčila,“ ko je postala Mati Sinú Božjiga! Kako visoko je sv. Duh Marijo počastil, ker je v Njej nar veči čudež storil: včlovečenje Sina Božjiga! — Zares! če kdo zmed izvoljenih Božjih čast zasluži, je gotovo Marija, ktero je presveta Trojica z vencam nar veči časti obdala.

Vse té posebne in visoke gnade in prednosti, ktere nam Marijo kakor prvo in nar imenitniši stvar in kakor Devico — za Bogam nar veči časti vredno — kažejo, pa vender v Božjih očéh ne veljajo toliko,

kolikor svetost, v kateri je Ona kakor ponižna in zvesta dekla Gospodova na zemlji živela. To nas Jezus sam uči. Ko je enkrat zmed množice, kateri je Jezus govoril, neka žena povzdignila glas, in mu rekla: „Blagor telesu, katero je Tebe nosilo, in persam, ktere si sesal!“ — je On odgovoril: „Veliko bolj blagor tistim, kateri Božjo besedo poslušajo, in jo ohranijo!“ (Luk. 11, 27. 28.) Jezus je hotel reči: Ne samo zavolj tega je Marija srečna in za Bogam nar veči časti vredna, ker je to posebno veliko gnado od Boga prejela, de je moja Mati, ampak veliko več zato, ker Ona mojo besedo v svojim sercu hrani in po njej živi. V tem torej posebno obstoji cela velikost Njene časti in slave, de je med vsimi stvarmi Bogu nar bolj popolnoma služila. Zato vpraša nek učen mož zdanjiga časa: Ktero imé je častitljivši za Marijo: „imé in čast Matere Božje, ali pa imé in čast dekle Gospodove?“ \*) In ravno to je drugi poglavitni vzrok, zakaj de je Marija Devica za Bogam vse časti vredna, torej po vsi pravici Devica častitljiva, zafo nam-

\*) Glej: Veith's Mater dolorosa str. 135.

reč ker se je v svojim življenji vselej obnašala kakor nar bolj zvesta dekla Gospodova. S kako veliko zvestobo je že v prvih letih svoje mladosti v tempeljnu Božjim Bogu služila! Kdo je v stanu izreči, s koliko ljubeznijo in skerbjo je Jezusu stregla: kako na tanko je na to vižo materne dolžnosti spolnovala! Zraven tega pa tudi ni mogoče dopovedati, s koliko vdanostjo in pokoršino je Ona kakor zvesta dekla Njemu služila, ker je vedila, de Ta, ki ga je svojiga Sina imenovala, je vsigamogočni Bog, Stvarnik vsih reči. Kako velika čast se tedej iz tega za Marijo izhaja, ker Ona ni le dolžnosti Matere do svojiga Sina, ampak tudi dolžnosti ponižne in zveste dekle tako na tanko spolnovala! — Marija je pa tudi naša Mati. Jezus nam jo je na križi viseč za Mater dal, takrat ko je sv. Janezu rekel: „Sin! glej tvoja Mati!“ In kakor Mati se je Marija tudi vedno obnašala proti nam; zakaj kdo je v stanu sošteti vse dobrote in gnade, ktere so človeški otroci po Njenih prošnjah od Boga prejeli? Če nam pa Bog zapoveduje, de moramo očeta in mater spoštovati, t. j. v časti imeti, ali ne veljajo té besede v višim pomenu



tudi od Marije? Ko je stari Tobija svojemu sinu — mlademu Tobiju — lepe nauke dajal, je rekel tudi to le: „Imej v časti svojo mater vse dni svojiga življenja; zakaj spomni se, koliko hudiga je ona za-te prestala!“ (Tob. 4, 4.) V kako visoki časti še le moramo mi Marijo imeti, ki je toliko zavolj nas prestala, takrat ko je pod sv. križem naša Mati postala!

Iz vsiga tega, kar je bilo do zdaj rečeniga od časti Marije, lahko spoznamo, de se po pravici kliče: Devica častitljiva. Od tod pa tudi pride, de verni kristjani Marijo tako visoko spoštujejo.

Od tod toliko praznikov, kateri so v Njeno čast postavljeni; od tod toliko zbirališ in bratovšinj, katerih namen je ta, češenje Marije povzdigniti; od tod toliko cerkev in altarjev v Marijno čast posvečenih; od tod pride, de se v litanijah vsih svetnikov perva za presveto Trojico pokliče, tedej pred vsimi angeli in svetniki; pri vsaki sv. maši se ne le enkrat, ampak večkrat spomin stori presv. Device in Božje Porodnice; z očenašem se skorej vselej tudi češenasmarija moli, in vsakdanje duhovne molitve se s pesmijo Marii v čast sklepajo. —

Častimo torej tudi mi Marijo; zakaj srečen ta, kdor Marijo po duhu in volji matere katoliške cerkve prav časti: „tak bo najdel življenje in bo zadobil zveličanje od Gospoda.“

Vender se pa tudi, kar češenje Marije zadene, večkrat kristjani motijo. Ne rečemo, de bi se taki najdli, kateri mislijo, de nam je Marija sama od sebe v stanu pomagati; zakaj vsaki kristjan, če je le kolikaj v veri podučen, dobro vé, de nam Marija iz svoje lastne moči ne more pomagati, ampak de je le Njena prošnja pri Bogu mogočna. Tudi ni potreba opominjati, de Marije ne častimo tako kakor Boga, Nje ne molimo; tudi to vsaki vé, de ta čast, ki jo Marii skazujemo, pripomore k češenju samiga Boga, ker namreč takrat, ko Marijo častimo, tudi Boga samiga častimo, ker ga zahvaljujemo, de je Marii tako čast dal, in ker takrat tudi Marijo prosimo, de bi nam ubozim grešnikom pomagala, večniga Boga prav in vredno častiti. Pred tem torej ni treba svariti. Le to je treba opomniti, de se več kristjanov v tem moti, ker mislijo, de že Marijo časté, če le nekatere molitvice k Njeni časti opravljajo ali katero

pesem zapojejo. V tem še ne obstoji pravo češenje Marije.

Pravo češenje Marije mora biti pred vsim drugim znotranjo, t. j. živo in terdno moramo biti v svojim sercu prepričani od vsiga tega, karkoli nas lepiga in častitljiviga sveta katoliška cerkev od Marije uči. Zraven tega moramo v svojim sercu posebno spoštovanje do tako častitljive, in posebno ljubezen do tako dobrotljive in ljubeznjive Matere imeti.

Česar je pa serce polno, od tega tudi usta govore. Pravi služabnik Marije, torej ne bo le pri znotranjim češnji Marije ostal, temuč si bo prizadeval, Marijo tudi po zunanjim in očitno častiti. To pa bo nar ložej in nar boljši storil, če se zvesto in goreče vsiga tega vdeležuje, kar sveta cerkev v Njeno čast pri očitni službi božji stori, k čimur vabi in opominja, na priliko: molitev češenasmarije, ktero cerkev skor vselej z očenašem sklepa, molitev angeljskiga češenja, na ktero nas cerkev vsaki dan trikrat z zvonam opominja, molitev sv. roženkranca, Lavrentanskih litanij in druge lepe od cerkve priporočene molitve k Materi Božji, obhajanje Marijnih praznikov, vdeležvanje bratovšinj

in posebnih pobožnost v čast Marije Device, na pr. šmarnice ali pobožnost veliciga travna, Božja pot v cerkev Matere Božje i. t. d. — Zraven tih od cerkve priporočenih pobožnost v čast Matere Božje so pa tudi še marsiktere domače in prostovoljne pobožnosti v čast Marije, de le niso duhu cerkve nasproti. Ljubezen je iznajdljiva, torej marsikaj stori, česar se drugi še ne spomni. Tako zamore na priliko pravi in zvesti služabnik Marije katero dobro delo posebno iz tega namena storiti, de s tem Marijo počasti, ali pa se zamore iz ravno tega namena od kteriga pripušeniga veselja zderžati, milošno dati, si kaj pri jedi pritergati, delj časa se v molitvi pomuditi, i. t. d. „Tudi nar manjši pobožnost, pravi pobožni mladeneč Janez Berhmans, je dobra, če se le stanovitno opravlja.“

Vender pa v samih molitvah, svetih pesmih, mnogoterih pobožnostih pravo češenje Marije še ne obstoji. Karkoli se v čast Marije dobriga opravlja, se mora zgoditi iz tega namena, de bi jo bolj v Njenih prelepih čednostih posnemali, in de bi bolj zvesto Njenimu Božjimu Sinu

služili. En mladeneč ni vedil, kakšen stan de bi si zvolil; kar se mu v sanjah presveta Devica v sredi dveh njemu neznanih mož prikaže, ter ga vpraša: „Ali hočeš mojimu Sinu služiti, de se vtrudiš?“ — Komej je poterdil, in že se je zbudil. Zastonj si je prizadeval, té sanje iz glave spraviti, kterih ni hotel nič porajtati; vender pa bi bil poznejše morebiti na-nje pozabil, ko bi ga ne bila že drugi dan na cesti dva moža srečala, ktera je z začudenjem ogledoval, ker sta bila ravno tista dva, ki ji je malo popred v sanjah vidil. Ko sta ptujca mladenča nekako vsiga ginjeniga in zamišljeniga vidila, gresta k njemu, in potem ko sta se nekoliko časa z njim prijazno pogovarjala, ga nagovori starji zmed nju s temi besedami: „Ali imaš pač voljo in serčnost, Gospodu Kristusu služiti, de se vtrudiš?“ In to ponovljenje že popred le drugej zaslišaniga vprašanja je mladenču volitev stanu lahko storilo. Una dva ptuja moža sta bila Peter Lefever in Frančišek Strada, oba sloveča po mnogih delih keršanske ljubezni in učenosti; mladeneč pa, kteriga imé ni bilo veliko manj sloveče, je bil Janez Nunec, ki je poznejše kot Abisinski

misijonar zavolj svoje serčnosti in gorečnosti imeniten postal.

Kar je Nunec takrat slišal, in kar se je od njega tirjalo, ravno to Marija Devica tudi nas vpraša in od nas tirja. Zakaj nam vsim veljajo besede sv. Janeza: „Ljubimo Boga ne z besedami samo, temuč v djanji in v resnici!“ (I. Jan. 3, 18.) To hoče Marija od nas, de Njeniga Božjiga Sina ljubimo in molimo, de vsi, vsaki po svojim stanu težo in vročino dneva prenašamo in po Njenim zgledu Njemu zvesti ostanemo, de se vtrudimo, t. j. tako dolgo, de naše moči, na koncu našiga življenja v Njegovi službi omagajo. Zakaj kako smo v stanu drugači Marii dopasti in jo prav častiti, kakor le če terpečimu in križanimu Zveličarju s poterpežljivostjo in s stanovitno vdanostjo služimo, ker je tudi Ona, Mati Gospodova tukej na svetu veliko hudiga prestala in je po terdih potih v nebesa hodila. —

O častitljiva Devica! zavzamem se čez vedno novo slavo in veličastvo, ki ga nad Teboj zagledam, samo težko mi je, de te ne morem tako častiti, kakor zaslužiš, in kakor moje serce poželi. Če Te je Bog Oče kot svojo

ljubo Hčer, Bog Sin kot svojo ljubo Mater in Bog sv. Duh kot svojo prečisto Nevesto tako visoko počastil, kakšno čast hočem jest — ubožec Tebi skazati? Zatorej, prosim Te, zadobi mi gnado, de Te ne le z besedo, ampak sosebno v djanji častim: de Tvoje čednosti posnemam, sosebno de po Tvojim zgledu Tvojimu Božjimu Sinu služim, tako dolgo, de moje moči v Njegovi službi omagajo, in se v Njegovi ljubezni iz tega sveta ločim, in srečno tje pridem, kjer bom Tebe, o moja Mati, in Tvojiga Sina večno ljubil in častil! O Devica častitljiva, za nas Boga pros!

## 22.

Devica hvale vredna, za nas Boga pros.

Za prelepim naslovam: „Devica častitljiva,“ ki smo ga ravno premišljevali, se versti drugi, lep naslov: „Devica hvale vredna,“ in scer prav po lepim redu; zakaj kakor hitro smo prepričani od neizrečeno visoke časti Marije, ne bomo le samo v svojim sercu imeli vsiga spoštovanja do Marije, ampak si bomo

tudi prizadevali, de to spoštovanje do tako častitljive Device tudi zunej razodenemo, t. j. de hvalo Marije oznanujemo. Iz tega se vidi, de je res prav lepo in pripravno, de za lepim naslovom: „Devica častitljiva“ — pozdravimo Marijo v Njenih litanijah na dalje s temi besedami: „Devica hvale vredna.“

Ko je serčna in čista Judit mesto Betulijo časne pogube rešila, in z glavno sovražniga vojvoda Holoferna kakor zmagovavka domu šla, jo je ljudski poglavar Ozija tako le nagovoril: „Blгодарjena (žegnana) si ti, o hči, od Gospoda Boga nar vikšiga pred vsimi ženami zemlje.“ Tudi vse ljudstvo je junakinjo hvalilo in vpilo: „Ti si venec Jeruzalema, ti lepota celiga ljudstva . . . Blagodarjena (žegnana) si ti pred Bogam na vekomej.“ — S koliko veči pravico se sme ta hvala na Marijo obrniti, ktera je po serčnosti in čistosti vse druge svojiga spola prekosila, ktera ni, kakor nekdej Judit, le eniga mesta, ampak ves človeški rod greha in njegoviga prekletstva rešila, ktera ni pred časno, ampak večno pogubo branila, ktera ni vidnih, ampak nevidne sovražnike premagala! Prav je torej, de vsi ljudje



Marijo hvalijo in poveličujejo, in ji z milijoni jezikov vsako uro kličejo: „Blagodarjena (žegnana) si med ženami.“ — To splošno in prav posebno čiščenje je Marija sama prerokovala, ko je od sv. Duha razsvetlena vidila vse prihodnje čase, in je izgovorila imenitne besede: „Glej, od zdaj za naprej me bodo srečno imenovali vsi narodi.“ O kako na tanko, kako lepo se je to prerokovanje do zdaj spolnovalo! Ni nobeniga stoletja, kolikor časa keršanska cerkev stoji, katero bi bilo molčalo od hvale presvete Device; kamor koli je prišla kdaj vera v Jezusa Kristusa, povsod tam je tudi hvala Marije zadonela; celo od nekterih daljnih narodov, kakor od zamorcov, se bere, de pri vsim tem, desiravno so keršansko vero večidel popolnoma pozabili, se vendar še zmirej nevgasljiva ljubezen do Marije, Matere Božje, pri njih najde. To spričujejo dandanašnji misijonarji, ki nam pripovedujejo, kako željno se podobi Matere Božje približujejo in jo ogledujejo.

Pa kaj ne bodo vsi narodi Marije hvalili, ker se začetek Njene hvale v sv. pismu najde! Od tod, iz svetiga pisma namreč, izvira toliko lepih in svetih izre-

kov in pesem, ktere se zdaj v Njeno hvalo ali očitno v cerkvah, ali pa v samotni izbici doma izrekujejo in prepevajo. Poslušajmo torej, kako sveto pismo Marijo hvali?

Že v svetim pismu stare zaveze namreč se najde več besedi, ktere mati katoliška cerkev na Marijo obrača, ter jo z njimi hvali. Kako lepa in veličastna je v visoki pesmi hvala neveste, ktera je Marija, prečista Nevesta svetiga Duha! Mislimo le na nektare besede visoke pesmi. „Vsa lepa si moja prijateljica, in madeža ni v Tebi;“ — in zopet: „Kdo je ta, ktera izhaja in kakor jutranja zarja vstaja, lepa kakor luna, izvoljena kakor solnce, strašna kakor za boj v red postavljena množica vojšakov.“ In enacih besedi se najde veliko v visoki pesmi, s kterimi se Marijna hvala o Njenih praznikih prepeva.

Ravno tako lepo hvali Marijo tudi sv. pismo nove zaveze. Poslušajmo angela Gabriela, kteri je od Boga poslan, tako Marijo pozdravil: „Češena si Marija, gnade polna, Gospod je s Teboj, žegnana si med ženami.“ O kako veliko hvalo za Marijo imajo te besede v sebi! V tih besedah je vsa neizrekljiva čast in

svetost Marije, tudi Njena nar veči hvala zapopadena. Ali ne prešine tedej vsaciga praviga kristjana sveto veselje, če pomisli, de je angel z nebes na Božje povelje nar prvi izrekel to pozdravilo, ki ga vsaki dan v hvalo Božje Matere večkrat molimo? — Poslušajmo Elizabeto, ktera je razsvetljena od svetiga Duha ponovila besede angelove: „Žegnana si med ženami,“ in je še zraven pristavila: „in žegnan je sad Tvojiga telesa! In od kod to meni, de pride Mati mojiga Gospoda k meni? . . . In blagor Ti, ker si verovala, ker se bo dopolnilo, kar Ti je povedano od Gospoda.“ Kako velika hvala za Marijo je spet v tih besedah tete Elizabete izrečena, ker se za srečno šteje, de jo Mati njeniga Gospoda obiše! In po pravici; zakaj kdo zmed nas bi se pač srečniga ne čutil, če bi ga Marija, če ne zdaj v življenji, pa vsaj ob njegovi smertni uri obiskala? — Poslušajmo tudi uno pobožno ženo v evangelji. Ko je Jezus govoril, je povzdignila neka žena glas zmed množice, in mu je rekla: „Blagor telesu, ktero je Tebe nosilo, in persam, ktere si sesal! On pa je rekel: „Veliko bolj blagor tistim, kteri Božjo be-

sedo poslušajo, in jo ohranijo!“ (Luk. 11, 27. 28.) Jezus sam tedej te velike hvale ni zaverigel, ktero je una pobožna žena Njegovi Materi dala, le samo to je pristavil, de Marija ni le samo zavolj maternstva Božjiga tako velike hvale vredna, ampak tudi, in še bolj zavoljo tega, ker je besedo Božjo tako zvesto poslušala in spolnovala.

Pa tudi mati katoliška cerkev sama, ktera je od svetiga Duha vladana in razsvetljena, noč in dan ne jenja, z angeli v nebesih Marijo hvaliti. „Srečna si Ti — tako povzdiguje cerkev svoj glas, in vse hvale popolnoma vredna, zakaj iz Tebe je prišlo solnce pravice, Kristus naš Bog.“ Spet drugikrat vsa navdušena prepeva: „O sveto in neomadežvano devištvo, s ktero hvalo Te hočem povzdigovati, ne vém, ker si Ti Tega nosila, kteriga nebesa niso v stanu zapopasti!“ — in zopet: „Blagodarjena si Ti, o hči, od Gospoda, zakaj po Tebi smo sad življenja prejeli.“ Pa tudi v družih molitvah se Marija od cerkve vsak dan večkrat pokliče, in pri sv. maši in pri oznanovanji Božje besede Njena hvala doni, in se v lepih, pobožnih pesmih prepeva.

In če poprašamo, kaj nam cerkveni učenci pravijo od hvale Marije, bomo zaslišali, de vsi z enim glasam hvalijo Marijo. Nekterim clo besedi primankuje, s kterimi bi zamogli hvalo Marije še bolj povzdigovati. Poslušajmo torej, s kako lepimi imeni so cerkveni učenci Marijo hvalili! Sv. Justin jo je imenoval „kinč ali lepoto sveta“; sv. Irenej „odrešenico človeškiga rodu“; sv. Metodi „tempelj Narvišiga“; sv. Efrem „Kraljico nebes in čast vsih svetnikov“; sv. Ciril „dragotino sveta, neprimerljivo“; sv. Krizostom „sedež milosti“; sv. Atanazi „našo Gospó“; sv. Avguštin „pomočnico našiga odrešenja“; sv. Ambrož „ključ nebeški“; sv. Janez Damascen „nar veči čudež“; sv. German naše pribežališe“; sv. Ildefonz „večno Devico“; sv. Bernard „Gospó svetá“; sv. Rupert „véliko kraljico“; sv. Alfonz „vse naše zaupanje.“ . . . To so le nektore posamesne besede iz ust toliko sv. očetov in učencov, kterih nar sladkejši veselje je bilo, se za čast in hvalo Marije v obširnih govorih potegovati. Mislimo le še na sv. Dominika, vpeljavca sv. Roženkranca, ki je v vsih svojih govorih besede izrekoval: „Stori me vredniga Tebe hva-

liti, o presveta Devica, dodeli mi moč zoper Tvoje sovražnike!“ In poslušajmo zadnjič še besede sv. Bernarda, ki jih je v hvalo Marije izgovoril. Ko je namreč že na vso moč Marijo hvalil, je pristavil še te besede: „Veličastne reči so že od Tebe rečene, o sv. Božja Porodnica! Pa vendar Tvoje hvale se še ne zmanjka: še se v Tvoji hvali vsaki jezik giblje. Zakaj ni jih besedi, ni jih govorov pri vsih narodih, kateri se pod nebam znajdejo, s katerimi bi se zamogla obilnost Tvoje hvale popolnoma izreči. O mogočna, o sveta, o čez vse ljubeznjiva Marija! Ti se še imenovati ne moreš, de bi ne vnela, na-te še misliti ni mogoče, de bi serc, ki Te ljubijo ne poživila.“

S svetimi učniki so se združili pobožni pevci, ki so v ljubeznjivih in sladkih pesmih hvalo presvete Božje Matere in Device Marije prepevali. Brez števila je že zdaj prelepih pesem, ki po hribih in dolinah, po vodi in po suhim, doma in v cerkvah iz ust mnogih in mnogih v čast in hvalo preljubeznjive Device Marije doné.

S pevci so sklenili pobožni podobarji s svojo nebeško umetnostjo sveto zavezo. Sv. Lukež evangelist je bil prvi, ki je

z barvami podobo Marije z Božjim Detetam zdelal; kdo pa je v stanu zdaj sošteti vse podobe Marije, ki so ali z barvami narejene, ali iz terdiga kamna in lesa zdelane? In kako lepe so nekatere Marijne podobe, ki se sem ter tje po svetu vidijo! Ti bi se le čudil, o kristjan, ko bi zagledal podobe Marije, ki so jih Rafael, Murilo, Korežjo, Ticjan i. t. d. zmalali; ti bi mislil, de nebeško Kraljico samo gledaš. O kako lepo se iz tih podob hvala Marije razlega: Njena ponižnost, nedolžnost, pobožnost i. t. d.!

Kaj še le hočemo reči od toliko cerkvá, ki s svojimi stebri, oboki, kuplami in zvoniki proti nebesam kipé, noter do malih kapelic, ki v temnim gojzdu, pri stezah in potih, na hribcih in gorah, pri vodah in v dolinah stojé, in s svojimi prelepimi, veličastnimi altarji v čast nebeške Kraljice glasno spričevanje dajejo, de so vsi pobožni katoliški kristjani na zemlji v vsih stoletjih Marijo ljubili, hvalili, povelečevali in na pomoč klicali! —

Hvalimo torej tudi mi Marijo, saj po svoji slabi moči, de pripomoremo s tem k spolnovanju Njeniga lastniga prerokovanja: „Glej od zdaj za naprej me bodo srečno

imenovali vsi narodi.“ Če je tudi ne moremo tako hvaliti, kakor Ona zasluži, ali kakor so jo Njeni nar bolj zvesti otroci hvalili, jo pa vendar hvalimo, kolikor po svoji slabosti zamoremo. Saj se tudi v orglah male pišale prijetno glasé, in v venec se vpletajo tudi majhne, priproste cvetlice: torej smemo upati, de bo tudi Marija naše šibke glase, s kterimi jo hvalimo, milostljivo poslušala, in de bo še tako reven venec, ki ga ji z dobrim sercam v Njeno hvalo podamo, prijazno sprejela.

Kako pa hočemo Marijo hvaliti? — Pred vsim drugim zamoremo Marijo hvaliti v svojim sercu. Cerkev in z njo vred vsi cerkveni učeniki nas tako le opominjajo: „V sercu in v duhu pojmo hvalo Kristusu o tem presvetim prazniku visoke Božje Porodnice Marije.“ Kristusu tedej nar prvo, in po tem tudi Marii naj hvalo pojemo. Pa bi vtegnil kdo vprašati: kaj zamoremo tudi v sercu koga hvaliti? Tudi; zakaj Bog sam hoče, de Njega v sercu hvalimo; zato pravi kraljevi prerok: „Hvali, moja duša, Gospoda!“ Priložnost k temu pa se obilno najde. Kadar gremo memo kake podobe Marije, recimo z angelam Gabrielam v svojim sercu: „Češena



si Marija!“ — ali pa z Elizabeto: „Žegnana si med ženami!“ Kadar vidimo solnce, spomnimo se v svojim sercu in recimo s svetim Janezam: „Ti si žena s solncam obdana.“ Kadar luno pogledamo, spomnimo se v svojim sercu, in recimo s pevcam v visoki pesmi: „Ti, o Marija! si lepa, kakor luna.“ Če se poletu na vertu znajdemo, in vidimo belo rudeče vertnice (rože) in bele limbarje (lilije), spomnimo se v svojim sercu na Marijo, skrivnostno rožo, in recimo ji zopet s pevcam v visoki pesmi: „Kakor limbar med ternjem, tako si Ti, (o Marija!) moja prijateljica, med hčerami.“ (Vis. pes. 2. 3.)

Dalje zamoremo Marijo hvaliti z jezikam, če namreč lepe, hvale polne besede v čast Marije izrekujemo, ali pa pojemo. Od Judit, ki je svoje mesto Betulijo rešila, je bilo rečeno: „Gospod je dans tvoje imé mogočno storil, tako de ne bo minula hvala tvoja iz človeških ust;“ — koliko bolj morajo te besede še le od Marije veljati, ker je Njena čast čez vso primero večí, torej še veliko večí hvalo zasluži! Po pravici torej pravi sv. Ligvori: „O de bi mogel kdaj doživeti... de bi se pela po zemlje pokrajnah

razlegajoč se vsih sere harmonija: živi! oj živi, Devica Marija!“

Vender pa ne le samo s sercam in z besedo moramo Marijo hvaliti, ampak tudi v djanji. To pa se bo zgodilo, če Njene lepe čednosti: ponižnost, čistost, poterpežljivost, pokoršino i. t. d. posnemamo, in si prizadevamo, Jezusu, Njenimu Božjimu Sinu, služiti. Kakor namreč tak še ne časti in ne hvali zadosti Jezusa, kateri le pravi: Gospod! Gospod! — tak še ne pojde v nebeško kraljestvo: ravno tako tudi tisti še ne časti in ne hvali prav Marije, kateri le samo ktere molitvice vsak dan v Njeno hvalo odmoli. Kakor je torej potrebno, de moramo svoj križ zadeti in za Kristusam hoditi, ako hočemo biti Njegovi učenic: tako je tudi potreba, de Marijne lepe čednosti posnemamo, ako hočemo biti Njeni vredni otroci, in jo vredno hvaliti. Ali niso dobri otroci hvala svojih staršev, in slabi otroci njih sramota? Tako so tudi le dobri kristjani Marii v lepo hvalo, slabi pa bolj v sramoto. —

**O Marija!** Ti si slava Jeruzalema, Ti čast človeških otrók; Ti si blagodarjena med vsimi ženami; Ti si vredna vse hvale, in vsak jezik je preslab, de

bi zamogel Tvojo hvalo po vrednosti povzdigovati: o stori me vredniga, Tebe hvaliti! Sprosi mi gnado, de bodo moje usta vselej Tvojo hvalo oznanovale, in de bo po meni še bolj znano, de si moč naše slabosti, zaklad naše revšine, zdravilo naših ran, pomoč v naših potrebah, upanje našiga zveličanja, lestvica (lojtra) nebes. — O Marija! Devica hvale vredna, za nas Boga prosi!

## 23.

## Devica mogočna, za nas Boga prosi!

„Kdo bo našel močno ženo?“ (Prip. 31, 10.) — tako vpraša moder Salomon, kakor de bi le samo možje močni in serčni bili, žene pa vse šibke in boječe. Vender pa, če tudi poredkama, se pri vsim tem najdejo tudi močne in serčne žene, ki so po serčnosti celo pravim junakam enake postale. Kako serčna je bila Jabel, ki je sovražnemu vojvodu Sisarat-u s kladvam velik žebelj v glavo zabila, de je umerl! Ali pa mislimo na Judit, ki je ošabnemu Holofernu z njegovim mečem glavo odsekala. Še serčnejši je bila una Makabejska

mati, ki je svojih sedem sinov gledala v strašnih mukah in je zadnjič tudi sama grozovito smert za sveto vero prestala. Našli so se torej ne le samo močni in serčni možje, ampak bile so tudi močne in serčne žene. Vender nikdar ni bilo nobeniga močnejšiga moža, kakor Kristus; nikdar močnejši žene, kakor Marija; in ravno to spoznamo takrat, ko jo v litani-jah kličemo: Devica mogočna. In kako po pravici Marijo tako imenujemo!

Kolikor močnejšiga kdo premaga, toliko veči moč s tem razodene. Kako močan se nam za tega voljo David zdi, ker je kot majhen pastir mogočniga velikana Golljata premagal in mu glavo odsekal! Po pravici so mu, ko je s Savlam, in celo vojsko domu šel, naproti pesmi donele: „Savel jih je jezero (taužent) pobil; David pa desét jezer.“ — Ali obrnimo se zdaj na Marijo, in poglejmo, koga pa je Ona premagala, kakšno moč pa je Ona razodela?

Podajmo se v ta namen v raj, in poglejmo nar prvo moč peklenške kače, ki je s svojo zvičajnostjo ne le samo Adama in Evo, ampak vse ljudi in celo zemljo v nesrečo pahnila, in se s svojim repam okoli zemlje ovila v znamenje, de

je tako rekoč celo zemljo v svojo oblast dobila. Pa tudi zunej raja je ta stara kača svojo moč razodevala: od tod je prišlo pozabljenje na Boga in malikovanje, ki je bilo pravo satanovo češenje. V kakšno revšino in nadlogo je ta peklerska kača na Božje pripušenje pravičniga Joba pripravila? Poglejmo dalje moč te peklerske kače in njeno strašno prederznost, de si je clo upala, samiga Gospoda Jezusa Kristusa trikrat skušati! Poglejmo, v kako strašne mreže je ravno ta kača Judeža Iškariota pripravila, ker ga nobeno svarjenje, ki ga je od Gospoda prejel, ni moglo odverniti od tako strašne hudobije, de bi ne bil svojiga Gospoda izdal. Pa ne le samo Judeža, tudi druge aposteljne je želel satan, ta peklerska kača, v svoje mreže dobiti; Jezus sam je rekel Petru: „Simon! Simon! satan vas je hotel imeti, de bi vas presejal, kakor pšenico. Jest pa sim prosil za te, de ne jjenja tvoja vera.“ (Luk. 22.) Ali ni bil zares hudobni duh, „stara kača,“ kakor jo sv. pismo imenuje, hud sovražnik človeškiga rodu od raja noter do časa Jezusa in aposteljnov?

In vender to „staro kačo“ — kdo

jo je premagal? Marija, prečista Devica, jo je premagala. Že v raji je Bog kači zažugal, rekoč: „Sovraštvo bom napravil med teboj in ženo, in ona ti bo glavo sterla,“ (I. Mojz. bukv. 3, 15.) t. j. ona bo tvoje zvijače, tvoje hudobne misli razdjala, kar je Marija s tem storila, de je postala Mati našiga Zveličarja, kateri je s svojo smertjo hudiga duha in smert premagal. Glejmo tukej moč Marije: brez meča, brez kteriga družiga orožja je ob času Jezusa in aposteljnov peklenško kačo premagala, in ji glavo sterla.

Pa kakor kača, desiravno se ji glava stere, vender še zmirej s svojim repam okoli opleta, in zraven iše v peto pičiti; ravno tako si je ta „stara kača,“ če tudi premagana v Jezusovi smerti, tudi v poznejših časih prizadevala, in se še zmirej prizadeva, silo veliko ljudi pogubiti. Ali tudi v poznejših časih je bila Marija in je še zmirej močna premagovavka té strašne „stare kače.“ Kako mogočna se je na pr. Marija skazala ob času sv. Dominika, ali pa ob času turških vojsk, ko so kristjani s pomočjo Marije té hude, od peklenške kače navdihnjene sovražnike sv. vere tako srečno premagali! Komú dru-

zimu so se mogli za Bogam kristjani tistih časov za srečno zmago zahvaliti, kakor Marii? In komu družimu se imamo tudi mi dandanašnji zahvaliti, kakor Marii Devici, de niso hudobni ljudje svojih černih, peklenskih naklepov povsod dosegli, kakor so želeli, navdihnjeni od „stare kače?“ Zakaj ne le samo sv. oče papež Pij IX. so, kakor so sami rekli, noč in dan svoje sercé in roké k prečisti Devici in Materi našiga Gospoda povzdigovali, ampak tudi drugi kristjani po vsih krajih so k Marii zdihovali, de bi Bog od svoje cerkve milostljivo odvernil hude viharje; in — zares, veliko hudiga je bilo že v današnjim času od cerkve Božje odvernjeniga, kar ji je protilo. — In kdo je v stanu izreči, kolikrat so posamesni kristjani hude in strašne skušnjave in napade té „stare kače“ premagali, ker so k Marii zdihovali, de jim je Ona s svojo mogočno prošnjo stala na strani? Sv. Brigita pravi, de kakor roparski tiči svoj rop izpusté, če se v njih pričo zavpije, tako tudi hudobni duh duše iz svoje oblasti izpusti, če se le zakliče samo to sv. imé Marija. — Zato cerkev poje od Nje: „Veseli se, Devica Marija! vse krive vere

po celim svetu si sama zaterla;“ in zato tudi tiste besede iz visoke pesmi na Njo obrača: „Strašna si, kakor za vojsko v red postavljena množica vojšakov.“ (Vis. pes. 6.)

S katerim orožjem pa je Marija „staro kačo“ premagala? Ne z drugim kakor s ponižnostjo in z gorečo molitevjo. S ponižnostjo je prevzetnost hudiga duha premagala, ker le zavolj svoje velike ponižnosti je postala Mati Božja, iz ktere je prišlo solnce pravice, Kristus naš Bog, kateri je prekletstvo razderl in blagoslov prinesel, smert premagal in večno življenje daril. Marija sama je rekla: „Ozerl se je na ponižnost svoje dekle . . . prevzetne je s sedeža pahnil in ponižne povzdignil.“ (Luk. 1.) Z molitevjo pa je zagovarjavce in učenike sv. cerkve podpirala, de so se srečno za-njo vojskovali. Lep nauk, kako se moramo tudi mi zoper hudiga duha vojskovati, namreč: s ponižnostjo in z molitevjo.

Marija pa ni le samo mogočna zoper hudobniga duha in njegove služabnike, krivoverce in vse zopernike svete cerkve: Ona je mogočna clo pri neskončnim, vsigamogočnim Bogu,



in scer v dvojnem pomenu. Ona je bila mogočna pri Bogu že zavoljo svojih prelepих čednost, s katerimi je tako rekoč Boga nagnila, de je ravno Njo, in ne ktere druge izvolil za Mater Sina Božjiga. Zakaj „ker je Bog (za Njene čednosti) že pred vedil, jo je tudi za to odločil.“ (Rimlj. 8.) Zato ji je rekel angel Gabriel: „Milost si našla pred Bogam;“ — kar sv. Bernard tako razloži: „Našla si, česar si iskala; našla si, česar nobena pred Teboj ni mogla zadobiti, milost si našla pred Bogam — ktero milost? Spravo med Bogam in ljudmi, premagovavca smerti, popravo življenja.“ In ktere so bile tiste čednosti, s katerimi je Marija tako rekoč Boga nagnila, de jo je zmed toliko jezer devic izvolil za Mater svojiga Sina? Njena velika ponižnost in pokoršina: Njena angeljska čistost, Njena goreča ljubezen in molitev, Njena nepremagljiva poterpežljivost in druge lepe čednosti so bile tisto močno in sladko orožje, s katerim je tako rekoč Boga premagala in nagnila, de jo je izvolil za Mater našiga Zveličarja. Zakaj ali ni na pr. Marija po svoji ponižnosti in pokoršini Mati Božja postala? Ne popred, ampak še le po

tem, ko je besede izrekla: „Glej dekla sim Gospodova, meni se zgodi po Tvoji besedi!“ — po tem še le so se nebesa odperle, in večna „Beseda je mesó postala.“ Pomislimo tukej moč besede: „Naj se zgodi“ — ki jo je Marija v svoji ponižnosti in pokoršini izrekla. — Na to besedo se oblaki prederejo, in Sin Božji vzame na-se človeško natoro. Prav je torej, de sv. Bernard z začudenjem zavpije: „O mogočna Devica! v Tvoji roki leži naša osoda,“ t. j. naša sreča po tem, ali Ti privoliš ali ne privoliš, zakaj le na Tvoje privoljenje se bo Sin Božji včlovečil. —

Marija je pa tudi mogočna pri Bogu po svojih prošnjah, ker namreč Njena molitev pri Bogu tako veliko premore. „Rés je, pravi sv. Alfonz, de ima Jezus čez vse stvari in tedej tudi čez Marijo nar večí oblast; ali desiravno Marija v nebesih svojimu Božjimu Sinu ne more zapovedati, so vender Njene prošnje zmerej le prošnje matere, torej zadosti mogočne, vse zadobiti, česar koli prosi.“ Če so svetniki, ti zvesti prijatli Božji, v svojim življenji na zemlji s svojo molitvijo tako velike čudeže delali, de je bila

clo natora njih povelju pokorna in de se zastarani grešniki niso mogli njih besedam ustavljati, kaj ne bo pač Marija pri svojim Božjim Sinu premogla, ki vse svetnike po čednostih in svetosti preseže? Ali ni Ona Mati Sina Božjiga, Jezusova, ki je Bog in človek skupej, kterimu je dal Oče vso oblast v nebesih in na zemlji? In ali bo pač Jezus, zgled otročje ljubezni, svoji Materi ktero prošnjo odrekel, ki je zavoljo Njega tolike bolečine prestala, posebno, ker Ona za nič taciga ne prosi, česar bi Njegova svetost in pravičnost dodeliti ne mogla, in Njegova milost dodeliti ne hotla. Zato jo tudi imenuje sveti Bernard: „vsigamogočnost, ki za nas prosi,“ in sv. Anzelm pravi, „de jo je Bog tako visoko povzdignil, de ji je moč dal, s katero z Njim in v Njem vse premore.“ Za kteriga torej Marija prosi, si smé svest biti, de bo uslišan. „Popred bi nebo in zemlja prešla, pravi slavni Blozi, kakor de bi presveta Devica koga zapustila, ki s polnim zaupanjem na-njo kliče.“ —

O kako nas mora pač to veseliti in tolažiti, de je naša Mati Marija tako mogočna premagovavka hudobniga duha,

ki nas skorej vedno nadležva, in de je Ona tako mogočna priprošnica pri Bogu, ki nam vselej pomagati zamore! — Če te tedej, o kristjan! peklerska kača s svojim strupenim navdihovanjem pogostama nadlegva, kliči na Marijo: Ona je „stari kači“ glavo sterla, gotovo ti bo pomagala, jo premagati, če jo le z zaupljivim sercam pokličeš. — Če te ktera nadloga teži na duši ali na telesu, o le z zaupanjem jo Marii potoži; Njena prošnja je mogočna zadosti, de te Bog reši od zlega; ali pa, če je morebiti to dobro za zveličanje tvoje duše, ti bo saj moč zadobila, de vse v čast Bošjo voljno preterpiš. Marii potoži, o kristjan! svojo pomankljivost v čednostih in službi Božji, svojo maloserčnost v terpljenji, svojo nestanovitnost v dobrim, in kmalo bo rastla tvoja vera, tvoje zaupanje se bo vterdilo, in tvoja ljubezen do Boga se bo čedalje bolj vnemala. K njej moli za svoje ljube starše, brate in sestre, otroke, prijatle in znance, in bodi prepričan, de si jih dobrim rokam izročil. Če ti večno zveličanje té ali uné duše zlo na sercu leži, in jo vidiš hoditi po široki poti pogubljenja, kliči k Marii! Ona jo bo rešila, če je le še mogoče, če le namreč

ni svojiga serca kakor Judež vsacimu žarku gnade Božje zaperla. Ona vse premore, — ne, kakor de bi bila sama vsigamogočna — (kar mende še nobenimu ni v glavo prišlo, de bi bil kaj taciga terdil), ampak ker pri svojim vsigamogočnim Sinu s svojo prošnjo vse doseže.

Kdorkoli si torej ali iz svetiga strahu pred vsigamogočnim Bogam, ali iz strahu, de bi zavoljo svoje nevrednosti uslišan ne bil, ne upa naravnost Boga prositi: o, naj se z otročjim zaupanjem k Marii podá, saj je Ona srednjica med njim in svojim Božjim Sinam, Ona mu bo gotovo pomagala, vse sovražnike njegoviga zveličanja premagati, in ga bo srečno vodila skoz vse nevarnosti tega življenja. — Le eno je treba pomniti: de se namreč človek varuje premajhniga zaupanja pri čenšenji Marije; zakaj treba je prav otročje zaupanje na tako dobro Mater imeti. — V neki samostanski (klošterski) šoli je vprašala enkrat učenica svoje učenke tako le: „Ktera izmed vas hoče svetnica biti?“ Ko so to vse hotle biti, je vprašala na daljej: „Ktera pa hoče prva svetnica biti?“ Ko so tudi zdaj vse vstale, in to hotle biti, in se torej za nar prvo ni

moglo vediti, je hotla vso to reč z vadljanjem razodeti. In tako se je zgodilo, de je vadjla (loz) Bartolomejo Kapitolijo zadela. Zdaj jo je učenica vprašala: „Kako pa je vender to, de si ravno ti to vadjlo potegnila? Si morebiti kaj k temu pripomogla? Si morebiti kdaj iz tega namena kaj molila?“ Deklica je odgovorila: „Ko ste nam rekli, de bomo vadjale, sim berž med tem ene krati češenasimarijo k Materi Božji molila, de bi mi Marija pomagala, to vadjlo potegniti, in tako sim jo dobila.“ „Prav tako, je rekla na to učenica, zdaj pa tudi živi tako, de boš rés svetnica postala.“ Deklica je to spolnila, in je pred malo leti kot svetnica umerla. — Nikar se torej tudi mi ne mudimo, v vsih potrebah se z otročjim zapupanjem k Marii obrniti; saj se bo gotovo tudi nam kakor mogočna pomočnica skazala. —

**O Marija!** zahvalim Boga, de si od Njega tako veliko moč zadobila, de mi v vsih potrebah, nadlogah in nevarnostih pomagati zamoreš. **O** nikar me torej ne zapusti, **O Devica mogočna**, kadar se moja duša v nevarnosti znajde, kadar nesreča čez me pridere. **Pred**

Teboj se trese pekel, pokorni so Ti elementi, angeli clo služijo Tebi, in Tvoj Sin Ti nobene prošnje ne odreče, če me Ti varuješ, koga se bom bal? če Ti za me prosiš, kako bi ne bil uslišan? **O Devica mogočna!** še enkrat Te prosim, nikar me ne zapusti, temuč pomagaj mi, de rešim svojo dušo in večno življenje dosežem. **O Devica mogočna, za nas Boga prosi!**

## 24.

**Devica usmiljena, za nas Boga prosi!**

Presveta Mati našiga Gospoda, od ktere moči smo ravno govorili, se imenuje tudi Devica usmiljena. Ni težko razumeti, kaj de pomenijo besede leté. S tem nočemo nič druziga reči, kakor de ima Marija nekako posebno dobrotljivo, mehko, občutljivo in jubezni polno serce do vsih ljudi, zlasti do svojih služabnikov. Ona namreč prosi pri Kristusu, svojim Božjim Sinu, de bi nam zaslužene kazni prizanesel ali zmanjšal; de bi nam, kakor nekdej mestu Ninive, gnado dal, se s

pokoro k Njemu oberniti, de bi bile zaslužene kazni od nas odvernjene. Kakor je lepa maverca na nebu znamnje milosti Božje, ker nam pričuje, de ne bo Bog nikdar več sveta s potopam končal; tako je tudi Marija ne le samo znamnje milosti Božje, temuč tudi Mati milosti Božje, na ktero kakor pravo maverco Kristus gleda, in gotovo milost skaže vsim, kateri se z otročjim zaupanjem k Njej zatekó.

Ona, kateri je po besedah sv. Bernarda polnost vsiga dobriga v tako obilni meri izročena, de zamoremo po njeni prošnji od Boga vsako pomoč, vsako dobroto, clo zveličanje pričakovati, odpira rada in pripravljena svoje dobrotljive roke, de dobrote deli vsim, kateri jo za-nje prosijo. To tudi sv. Ligvori prav lepo poterdi rekoč: „Perle drage, ljube, blage, Tvoje svete so roké; polne gnade, ktere rade, in obilno nam delé.“ Že v svojim življenji, še bolj pa po svoji ločitvi iz tega sveta se nam je kot dobrotljivo in usmiljeno Devico in mater skazala. Sv. Bonaventura pravi: „Že dokler je v ti pozemeljski revšini živela, je bila nezrečeno usmiljena do vsih nadložnih, koliko več še le, ko srečna v nebesih



kraljuje. Kolikor bolj mnogotere človeške nadloge pozna, toliko bolj razodeva svojo neizrečeno milost z dobrotami brez števila.“ Saj je Ona naša Mati. „Ali more mati na svojiga otroka pozabiti, de bi se ga ne usmilila?“ Ali nas more zavreči Ona, ki je po ljubezni do bližnjiga vse ljudi že v tem življenji deleč presegla? Na Njo se torej lahko oberne, kar je v 21. psalmu, čeravno v drugim pomenu, pisano: „Moje serce je kakor razstopljen vosek;“ — in kar se v bukvah Pripoved bere: „Postava milosti je na Njenim jeziku.“ (Prip. 31, 26.) Zato jo tudi cerkev imenuje Mater milosti in čiste ljubezni, — Devico usmiljeno; in v tisti prelepi molitvi: „Češena bodi Kraljica“ i. t. d. pristavi na koncu tudi té besede: „O milostljiva, o dobrotljiva, o sladka Devica Marija!“

Lep zgled od dobrotljivosti in usmiljenja Marije najdemo v sv. evangeliu samim. Ali moremo namreč od ženitnine v Kani Galilejski slišati, de bi ne bili v serce ginjeni od Njene materne skerbi, s katero je Jezusu rekla: „Vina nimajo!“

Kdo je v stanu dalje vse spričevanja Njeniga usmiljenja sošteti, ktere je

od tistiga časa človeškim otrokam dajala? Koliko svetih mučencov je bilo po Njenih prošnjah od Njeniga Božjiga Sina pokrepčanih, de so strašne muke in bolečine za Jezusa in Njegovo sveto vero radi in serčno prestali! Koliko spoznovavcov je bilo, kateri so po Njeni mogočni prošnji pri Bogu zadobili stanovitnost in moč v terpljenji in vojskovanji do konca! Koliko je bilo svetih mladenčev in devic, ki so pod Njenim skerbnim varstvom oblačilo nedolžnosti do konca svojiga življenja neomadežvano ohranili! Sv. Terezija sama pravi, de ji je k svetimu življenju češenje Marije posebno pripomoglo. Ali bi bil sv. Alojzi brez Nje postal tolika lepota družbe Jezusove, tako lep zgled deviške čistosti? Kaj mu je pomagalo, de je, desiravno v človeškem mesu, vender po angeljsko čisto živel? To sosebno, de se je komej devet let star Marii Devici posebno priporočil in izročil, in jo celi čas svojiga življenja kakor svojo Mater ljubil in častil. Pod Njenim varstvom je sv. Dominik toliko in tako velicih reči storil za spreobrnjenje grešnikov in za vernitev krivovercov k edini pravi cerkvi. Ravno tako je sv. Frančišek Ksaveri razširjenje

svete vere v Indii in na Japanskim klicaje na Njeno presveto Ime začel, in celimu svetu je znano s kakšnim vspeham.

Kdo vé, koliko mest in vasi je bilo že pred ognjem obvarovanih, ker je Marija Božjo roko zadrževala? Koliko brodnarjev je bilo že na morji rešenih, ker se je Marija kakor prava morska zvezda pred sedežem Božje milosti za-nje svetila? Koliko bolnikov je zdravje dobilo, ker jim je Marija pomoč in polajšanje sprosila? Kdo vé, koliko grešnikov je bilo že rešenih pred večnim pogubljenjem, ker jih je Marija na pravo pot pripeljala? In kdo Božjo roko zadržuje, de nas po pervim storjenim grehu vselej kazen ne zadene, če ne Marija?

Ni se nam torej čuditi, če pobožni učeniki sv. cerkve usmiljenje Marije na vso moč hvalijo, in jo tudi v litanijah s temi besedami pokličemo: „Devica usmiljena!“ „Marija nas ljubi,“ pravi sv. Peter Damijan, „z nepremagljivo ljubeznijo,“ z ljubeznijo, ktera po besedah sv. papeža Gregorja VII. „ljubezen vsake pozemeljske Matere deleč preseže.“ Marija tolaži po svojim Sinu vse, ki pri Njej pomoči išejo; Ona je vedno pri-

pravljena, nam pomagati, če jo prosimo, večkrat nam pride iz preobilnosti svoje ljubezni popred na pomoč, preden jo prosimo, in vleče clo tiste, kateri še na-njo ne mislijo z gnadami k Bogu, ktere jim od Njega sprosi. Ali ni v Kani Galilejski neprošena pomagala? Kaj je še le tistim bila, kateri so se ji priporočevali? Tako beremo v življenji sv. pušavnika Goderika, de se mu je presveta Devica po tem, ko se je Njenimu varstvu popolnoma izročil, prikazala, in ga s pokladanjem svojih maternih rok zagotovila, de ga hoče varovati. Tudi od sv. Angele Folinjske nam pripoveduje življenje svetnikov enako prigodbo. Molila je k presveti Devici, in zaslišala je glas, ki ji je rekel: „Bodi, o hči, blagoslovljena od mene in od mojiga Sina!“

Če pa mi ravno tako očitnih in velikih spričevanj od ljubezni Marije do nas nismo dosegli, kakor nekteri svetniki Božji, na priliko: de bi se nam bila prikazala, ali prav vidama pomagala i. t. d., ker tako velikih gnad nismo bili vredni, nam je vender le velikokrat pomagala, ko še mi zato vedili nismo; zakaj Ona nas ima kakor milostljiva in skerbna Mati v svo-

jim sercu zapisane, in nas, kjerkoli more, ljubeznjivo podpira. Kako primerjeno je torej, de jo v litanijah s častitljivim in prelepim izrekam pozdravimo in pokličemo: „Devica usmiljena!“ In s kakšnim zaupanjem na Marijo nas morajo té besede navdihovati! —

„Stopimo torej, — de rečemo z besedami sv. Pavla —, z zaupanjem k sedežu gnade — k Marii —, de milost dosežemo, in milost najdemo, ob času potrebne pomoči;“ (Hebr. 4, 16.) t. j. v vsih nadlogah in nevarnostih tega življenja. In zakaj bi zares ne hotli v vsih potrebah k Marii bežati, ker jo clo veseli nam pomagati, nam usmiljenje skazati. Na-njo se zamorejo obrniti prelepe besede modriga Siraha, ki pravi: „Pridite vsi k meni, kateri me zaželite, in nasitite se od mojiga sadu; zakaj moj duh je slajši kakor méd, in moj delež slajši kakor méd in satovje.“ (Sir. 24, 26—27.) Smemo skorej reči, de je Marija clo na neko vižo zavezana, nam milostljiva biti. Ko se je kraljica Ester od konca nekoliko branila, pred mogočniga kralja stopiti, in za svoje ljudstvo prositi, ji je Mardohej vès žalosten rekel: „Kdo vé, če nisi ti zato

kraljica postala, de bi bila za tak čas namenjena.“ Ravno to se smé tudi od Marije reči: Kdo vé, če ni Marija zato Kraljica nebes in zemlje postala, de za nas pri Bogu prosi, kadar se v stiskah in nadlogah znajdemo. Marija si je scer zgnado Božjo zaslužila toliko čast v nebesih, vender pa sv. Gregor in z njim cela cerkev pravi, de je Ona tudi zavoljo tega tako visoko povzdignjena, de je naša zvesta pomočnica pri nebeškim Očetu.

De nam bo pa Marija toliko rajši pomagala, posnemajmo tudi Njeno usmiljenje do vsih ljudi! Nikar nobeniga od sebe ne zaverzimo, kterimu le zameremo na eno ali drugo vižo pomagati! Saj tolažimo ga v njegovi nadlogi, kadar je naša moč, mu pomagati, preslaba! Varujmo se, terdiga, neobčutljiviga serca biti, varujmo se vsake hude misli, jeze, sovraštva in nevošljivosti, scer bi bili mi nevredni služabniki Marije, in besede v litanijah: „Devica usmiljena!“ bi nam ne bile k blagoslovu, temuč le k pogubljenju, zato ker bi bili mi sami krivi, de bi nam Marija pri vsim svojim usmiljenji ne mogla pomagati. Prizadevajmo si torej, dobrote in milost Božje Matere

po svoji moči posnemati, in po tem se z zaupanjem v vsaki potrebi k Njej zatecimo, in prepričali se bomo od Njene milostljive pomoči, kakor se jih je že toliko pred nami prepričalo, in se še prepričujejo.

Se vedno namreč se Marija kot usmiljeno Devico in Mater skazuje, kar celimu svetu nekaka čudapolna prigodba zdajnega časa spričuje. Bilo je 12. velikiga travna 1850, ko so se začele na neki podobi Matere Božje v Rimini na Laškim pri belim dnevu oči Marijne podobe premikovati, odpirati in zapirati, kar se je po tem tisto leto še večkrat ponovilo. Vsaki dan se jih je zavolj tega veliko spreobernilo. Očitni grešniki in grešnice so delali očitno pokoro; Rimniško mesto je postalo kmalo vse drugačno, vse se je bilo poboljšalo; kletve ni bilo več slišati; na čudno vižo so se bolniki ozdravljali; slepi so neki zopet spregledali, gluhi so jeli slišati, ranjeni so bili na enkrat ozdravljeni. Od vsih plati so ljudje skupej vreli, in več kot 50000 ljudi se je prepričalo, de je ta prečudna prigodba resnična, ktero je zadnjič cerkev po natančni in skerbni preiskavi kot čudež spoznala. —

**O** preljubeznjiva Mati Marija! ker tako želiš, nam grešnikom pomagati, in nam tako rada milosti prosiš; prosim Te, ozri se na-me, uboziga grešniga siromaka. — Oh! kolikrat sim Tvojiga ljubiga Sina Jezusa, in z Njim vred tudi Tebe, o presveta Devica Marija! s svojimi grehi razžalil! kolikrat sim zaslužil, od Tvojiga Božjiga Sina večno zaveržen biti! Oh! sprosi mi gnado resničniga spreobrnjenja, sprosi mi milost od Boga, sprosi mi jo skorej, de se ne pogubim. Oh! tedej, naša Pomočnica! obrni svoje milostljive oči v nas, in pokaži nam po tem revnim življenji Jezusa, blagoslovljen sad svojiga telesa! O milostljiva, o dobrotljiva, o sladka Devica Marija! O Devica usmiljena, za nas Boga prosi!

## 25.

**Devica verna, za nas Boga prosi!**

Kakor so v lepim vertu cvetlice prijetno po svojih gredicah izversténe, tako nam tudi cerkev v litanijah visoke čednosti presvete Device Marije v lepi versti raz-



kazuje. Pristojno je tedej, de nas cerkev po tem, ko usmiljenje Marije Device hvali, tudi na Njeno zvestobo do Boga, do Njeniga Sina in do ljudi opominja, in hvali Njeno terdno vero, in stanovitnost noter do konca, in jo imenuje zato „Devico verno.“

Ni majhna hvala in čast za Marijo Devico, de jo imenujemo in kličemo v litanijah s temi besedami: „Devica verna!“ Ima pa ta lepi izrek dvojni pomen v sebi. Devica verna pomeni prvič: de je Marija vselej terdno verovala v svojiga Boga, de nikdar ni dvomila nad resnicami sv. vere, ali pa de nikdar ni nič pešala Njena vera, Njeno zaupanje v Boga tudi v nar večih nadlogah ne. Drugič pa pomeni Devica verna toliko kakor: zvesta, kar je v resnici bila do Boga, do Jezusa in do vsih služabnikov svojih.

I. Kar tedej nar pervo Njeno vero zadene, pomislimo, kako velika je bila zares letá! Verovala je, ko je od angela Gabrijela veselo oznanilo prejela, neizrekljivo skrivnost včlovečenja Sina Božjiga; ni dvomila, kakor Caharija, zato jo je srečno imenovala Elizabeta, rekoč: „Blagor Ti, ker si verovala; zakaj dopol-

nilo se bo, kar Ti je povedano od Gospoda.“ (Luk. 1, 45.) Verovala je, de je Jezus vsigamogočni Bog, Kralj nebes in zemlje, desiravno je bil v tolikim uboštvu, v revnim hleyu rojen. In té Njene vere na Božjo natoro Jezusa, Njeniga Sina, ni moglo omajati ne preganjanje Heroda, ne grenko terpljenje Jezusa Kristusa, ne grozovitni križ, ne zaničljiva smert, ne pokopališe. Terdno je verovala, de je Jezus pravi živi Bog, Sin Božji, in desiravno so se ob času Njegoviga terpljenja vsi aposteljni, kakor jim je popred povedal, nad Njim pohujšali, in so v veri na Njega pešali, vera Marije vender ni nikdar pešala, še takrat ne, ko ga je gledala v tolikim terpljenji na križi viseti. Zato pravijo nekteri učeniki (na pr. Amalaria), de od tod tudi pride, de ko se veliki teden pri popoldanšnjih cerkvenih molitvah pri koncu sveče na altarji ugasujejo, trinajsta goreča ostane, ta namreč pomeni razun Jezusa tudi Marijo, ktera je vedno terdna v veri in v upanji na vstajenje Jezusovo ostala, desiravno je bila luč sv. vere pri aposteljnih takrat zlo otemnela ali clo ugasnila; pri Marii pa je vselej svetlo gorela, zato se lahko na-njo ober-

nejo besede modriga Salomona, ki pravi: „Njena svetilnica po noči ne bo ugasnila,“ t. j. Njena vera ob času terpljenja Jezusa Kristusa ne bo pešala. Od tod jo imenuje sv. Ciril: „Neugasljivo svetilnico;“ in od vsih se kliče: „Mati vernih“ in Devica verna!“ —

II. Kar pa drugič zvestobo Marije Device do Boga, do Njeniga Sina Jezusa in do vsih Njenih služabnikov zadene, premislimo, kako lep zgled nam je tudi v ti imenitni čednosti zapustila.

1. Ko ji je angel Gabrijel veselo oznanilo prinesel, in na odgovor čakal, je izgovorila Marija prelepe besede: „Glej, dekla sim Gospodova, meni se zgodi po Tvoji besedi!“ Nar lepši čednost dekleta je zvestoba v službi; kdo pa je bil kdaj tako zvest v službi Božji, kakor Marija? To malo, kar nam je sv. pismo od Njeniga življenja zapustilo, nam kaže, kako na tanko je vse Božje zapovedi spolnovala. Ona nar čistejši, se podverže vsa ponižna postavi očiševanja, desiravno Nje ni vezala; Ona beži s svojim Detetam v Egipt in vse stori, de spolni voljo Božjo, kateri se popolnoma podverže; Ona hodi vsako leto v Jeruzalem v tempelj o veliki

noči, desiravno ni bila tega dolžna storiti. Kako skerbno se je varovala, de nikdar ni ktere hvale ali časti sebi prilastila, temuč vso čast in hvalo je le Bogu dajala. Zato je takrat, ko je bila od svoje tete Elizabete tako visoko pohvaljena, to hvalo na Boga obernila, od kteriga je bila tako velike darove prejela; rekla je: „Moja duša poveličuje Gospoda, in moj duh se razveseljuje v Bogu, mojim Zveličarji, ker se je ozerl na nizkost svoje dekle... Zakaj velike reči mi je storil Ta, ki je mogočen in sveto Njegovo Imé!“ (Luk. 1.) Zares! zvesta dekla Gospodova je bila Marija; zakaj vse, kar je Gospod hotel, kar je zapovedal, kar je želel, to je storila, to je spolnovala do smerti; ne sebi, ampak Bogu je v vsih rečeli čast in hvalo dajala.

2. Kako zvesta je bila Marija v spolnovanji maternih dolžnost do Jezusa, svojiga Sina! Gotovo ni nikdar nobena mati tako velike skerbi in ljubezni imela za svojiga otroka, kakor Marija za dragi zaklad, za svojiga ljubiga Jezusa. Komej je bil rojen, že je bežala z Njim v daljni Egipt pred grozovitim Herodam. In koliko skerb je sploh za-nj imela! Koliko solz

svete ljubezni in veselja je pretočila, kolikrat ga je v svojim naročji imela! In ko se je bil 12 let star zgubil, oh, s kakšno skerbjo in žalostjo ga je takrat iskala! Še clo ob času Njegoviga grenkiga terpljenja, takrat, ko so ga skorej vsi zapustili, ga vender Marija ni zapustila. S serčnostjo matere se je drenjala med množico in vojaki na poti proti gori Kalvarji, in je stopila pred Jezusa, potem ga je spremljevala na goro Kalvarjo, in desiravno je bila Mati Tistiga, kteriga so skorej vsi zaničevali in čertili, je vender kakor zvesta mati pod križem stala, in je z milimi očmi gledala rane svojiga Sina, in ga nebeškemu Očetu darovala. In ko je Njeni Božji Sin pri svoji ločitvi od tega sveta od Nje slovo vzel in jo v tej dolini solz samo zapustil, ni prišla nobena pritožba iz Njenih ust. Z neizrečenim zaželenjem si je scer vošila pri svojim ljubim Sinu biti; po pravi nebeški domačii je Njeno serce hrepenelo, vender Jezus je hotel, de je v sredi svojih učencov ostala, jih tolažila, krepčala in vodila, tako dolgo, de je po Njo prišel in jo k sebi vzel, in Marija je bila pokorna, Ona je ostala zvesta do smerti.

3. Marija je pa tudi zvesta proti svojim služabnikom. Od kar je bil Jezus na sv. križi v sv. Janezu vse ljudi kot otroke Marii, svoji Materi, izročil, se je vedno kakor zvesta Mati do ljudi obnašala. Oh! dosti je neusmiljenih mater, ktere nimajo ne skerbi ne resnične ljubezni do svojih otrok (scer bi tudi kaj za njih duše skerbele), ktere torej niso zveste matere, ampak so prave mačaha svojim otrokam! Ali vsa drugačna je Marija: vse k sebi kliče, vse vabi, rekoč: „Pristopite k meni vsi, kateri me želite, in mojiga sadu se nasitite.“ (Sir. 24, 26.) Vse tudi sprejema, vse objema, vse z materno ljubeznijo greje, nobeniga prošnje ne zaničuje, proti vsim je v dobrotah bogata. Ona ne zapusti nobeniga, kateri Nje ne zapusti; Ona clo za tistimi hodi, kateri je ne ljubijo in ji služiti nočejo. Peklenski vojvoda hodi po besedah sv. Petra vedno okoli, in iše, koga de bi požerl; k temu sv. Bernard pristavi: „Božja Mati pa vedno okoli hodi, in iše, koga de bi zveličala.“ — Če ima pa Marija že za uboge grešnike, ki Njeniga Božjiga Sina in Nje ne ljubijo, tako zvesto skerb in ljubezen, kako zvesta bo še

le do svojih služabnikov! Tih nikoli ne zapusti, té pokriva s svojim maternim plajšem, té varuje pred sovražniki. Zato pravi sv. Bernard: „Če za njo hodiš, ne zajdeš; če Njo prosiš, ne obupaš; če nanjo misliš, se ne motiš; če te Ona derži, ne padeš; če te Ona varuje, se ne bojiš; če te Ona vodi, se ne utrušiš.“ In ne le samo v našim življenji je nam Marija zvesta Mati, ker nam v stiskah, nadlogah in skušnjavah pomaga, ampak tudi ob naši smertni uri. Takrat sosebuo Ona svojim zvestim služabnikom na strani stoji, in jih varuje pred skušnjavami hudobniga duha. Zato jo vedno prosimo: „Sveta Marija, Mati Božja, prosi za nas grešnike zdaj in ob naši smertni uri!“

O kako veliko se zamoremo spet tukej od Marije učiti! Bodimo, kakor Ona, tako tudi mi terdni v veri in v zaupanji na Boga, in prosimo ga, de nam luč sv. vere ohrani, in nas v njej zmirej bolj vterdi, de nam bo ravno ta luč svetila po tesni in nevarni poti tje v večnost. Z Davidam recimo večkrat: „Tvoja beseda je svetilo mojim nogam, in luč mojim stezam.“ (Ps. 118, 105.) — Bodimo dalje tudi zvesti in stanovitni v dobrim,

kakor je bila Marija. Zakaj zvestoba in stanovitnost noter do konca, celi čas tega življenja Bogu služiti, je popolnoma potrebno. Jezus sam pravi: „Le ta, ki bo do konca stanoviten, bo zveličan.“ (Mat. 24, 13.) In modri Sirah pravi: „Gorjé tistim, kateri so poterpežljivost zgubili, in so zapustili prave poti, ter so se na hudobne poti podali! . . . „Kteri Gospoda ljubijo, Njegovo pot ohranijo.“ (Sir. 2, 16 — 18.) In pa saj je to življenje tako kratko, kakor le en dan, ki naglo mine! „bodi saj ta celi dan v Gospodovim strahu.“ (Prip. 23, 17.) „Pride noč, pravi Kristus, ko ne bo mogel nobeden več delati.“ (Jan. 9, 4.) Kaj pomaga, en dan, dva ali še več dni po spovedi lepo po keršansko živeti, če je pa kmalo potem ravno tak ali pa še slabši, kakor popred? Kaj pomaga človeku, tudi celo življenje Bogu služiti, če se pa vendar na zadnje spodtakne in pade? „Če se pravični od svoje pravičnosti odverne, in hudobijo dela, bo mar živel? Vse njegove pravične dela, ktere je storil, bodo pozabljene, zavolj nezvestobe, ktere je kriv, in zavolj svoje pregrehe, ktero je storil, zavolj tih bo umerl.“ (Eceh. 18, 24.)



Oh! ker nam je pa težko, se srečno vojskovati zoper vse nevarnosti in skušnjave tega življenja in stanovitnim ostati noter do konca, prosimo Marijo, Devico véрно, de nas s svojo prošnjo milostljivo podpira zdaj v življenji, sosebno pa de nam pride na pomoč ob naši smertni uri, ob tisti uri, ko bo za vselej naša sreča ali nesreča določena. „Kaj boš počela takrat, moja duša! vpraša sv. Bernard, kadar se tvoje telo ne bo več moglo s postelje ganiti, in boš mogla iti iz tega sveta? Kdo te bo vodil po neznani poti, kdo te bo spremljal pred sodnji stol?“ Tukej se posebno Marija kot dobro Mater skazuje tim, ki so jo v življenji častili, ljubili in zvesto poslušali. Ljubimo torej Marijo iz celiga serca, poslušajmo Njene nauke in posnemajmo Njene zglede! In če v tem stanovitni ostanemo, potem nam bo Ona v smerti na strani stala, in pomagala, našo zadnjo vojsko srečno končati.

Ginljiva povest od zveste pomoči Mater Božje pri smerti Njenih služabnikov se bere v letnih kapucinarskih bukvah. Brat Anton je bil zlo bolan, zato je poklical svojiga spovednika ter mu je rekel: „Prihodnjo saboto bom umerl.“ Spovednik ga

je vprašal, od kod de to vé? „Moja Gospá (Marija) mi je povedala, in jest sim tega kaj vesel.“ Vender v tisti noči ga je hudobni duh zlo nadleževal. Od strahu in groze je hotel iz postelje skočiti, in zavolj veliciga hrupa so mu bratje na pomoč prišli. Našli so ga vsiga zbeganiga in trepečiga in iz njegovih ust so slišali čudne besede: „Ni rés, kakor praviš, za to sim se spokoril, in sim gospodarju zopet vse povernil. Rés je scer, de sim brez privoljenja v samostanu jabelko vzel in en drugikrat nekoliko vina spil, pa sim se zato spokoril.“ Iz tih besedi so drugi bratje spoznali, de ga hudobni duh skuša in moti. Ali zdaj mu je Marija na pomoč prišla, in v tej vojski svojiga služabnika ni zapustila; prikazala se mu je s sv. Frančiškam in sv. Antonam, mu serčnost prigovarjala in sovražnika v beg zapodila. Ko je umirajočimu bratu nekoliko odleglo, je vse to povedal, neprenehama Marijo hvalil in tudi brate opominjal, de naj z njim preljubo Gospó hvalijo. Vès mirin je ostal zdaj do sabote, ko je med angeljskim zvonjenjem sladko v Gospodu zaspal. —

**O** Marija, Mati zveste ljubezni, pridi vender moji slabosti, moji nestanovitnosti na pomoč in prosi zame, de enkrat začnem svoje dobre sklepe spolnovati in jih ne več v nemar pušati. Ti veš, koliko reči mojo slabo voljo zadržuje in kako me lahko nar manjši skušnjave premagajo. **O** kako sim slab, pomagaj mi vender, zvesta Devica in stoj mi na strani, kadar bi imel pasti, de svoj cilj in konec enkrat srečno dosežem. In kadar se približa zadnja ura in zadnja vojska, takrat, o Devica vérna! mi stoj na strani in tolaži me, de ne obupam, in de krono zaslužim, ktera je tistim pripravljena, ki stanovitni ostanejo do konca. **O** Devica verna, za nas Boga prosi!

## 26.

**Podoba pravice, za nas Boga prosi!**

Prelepi hvalni izreki, ktere smo do zdaj v lavretanskih litanijah najdlji in izlagali, so obstali več del iz tacih besedi, de so se sami od sebe lahko razumeli. Kdo namreč ne razumé teh izrekov, če rečemo: Mati Kristusova, Devica mo-

gočna, ali Devica usmiljena i. t. d.? To niso od deleč poiskane, temuč lahko razumljive besede. Kakor hitro jih izrečemo ali slišimo, vemo tudi kaj pomenijo. Ali zdaj pridemo na take izreke, kateri se nekoliko težji razumejo, zato ker se nam vrednost Marije Device v podobah ali prilikah razkazuje. Vender pa kakor hitro bomo pomen teh podob in prilik razuméli, bo naš slab um ravno po teh telesnih in vidnih podobah in prilikah visokost tolike Device in sosebnost Njenih gnad, darov in čednost, kakor tudi Njeniga usmiljenja do nas tolikanj bolj zapopasti zamogel. Sej je že Jezus sam nar rajši učil v prilikah, de so se resnice sv. vere Njegovim poslušavcam toliko bolj v spomin in v serce vtisnile.

Perva prilika ali podoba, v kateri se nam vrednost in čednosti Marije Device razkazujejo, je ogledalo (ali špegel), v katerim se podoba vsih reči vidi, ktere se pred-nj postavijo. Podoba pravice, ali pa ogledalo (ali špegel) pravice je tedej vse eno.

Marija Devica se imenuje podoba pravice, ali ogledalo pravice zato, ker se v Njenim življenji, kot v ogledalu po-

doba pravice vidi, kakor se v djanji razodeva. Pravica ima pa v sebi dvojni pomen; pravičin se imenuje več del tisti, kateri vsacimu pusti, kar je njegoviga in mu da, kar mu je dolžan, nobeniga nič ne prekani, nič ne poškoduje ne na duši, ne na telesu, ne na premoženji, ne na dobrim imenu. Ta čednost, ktera je tako imenitna in za vsaciga kristjana tako potrebna djanska čednost, ktera se pa vendar, oh! tako močno pogreša, se imenuje pravica v tesnim pomenu; ima pa pravica še en drugi in širji pomen, namreč zapopadek vsih čednost, vse svetosti. Taciga imenujemo tudi po navadi keršansko pravičniga, kateri namrec s pomočjo Božje gnade vse Božje in cerkvene zapovedi iz ljubezni do Boga na tanko spolnuje. V tem pomenu imenuje sv. pismo sv. Jožefa, ženina M. Device in rednika Jezusoviga, „pravičniga,“ zato, ker je vse zapovedi Božje na tanko spolnoval. V tem pomenu tudi Kristus pravi: „Blagor lačnim in žejnim pravice, zakaj nasiteni bodo,“ (Mat. 5, 6.) in zopet: „Ako ne bo vaša pravica obilniši, kakor pismarjev in farizejev, ne pojdete v nebeško kraljestvo.“ (Mat. 5, 20.) V teh besedah

sv. pisma pomeni pravica spolnovanje vsih zapoved, vse zunanje pravične dela in notranje posvečenje. Zakaj čednosti niso le zunanje dobre dela, kakor so: post, molitev, milošnja, uboštvo, čistost, ponižnost i. t. d., ampak tudi notranji stan duše, namreč: vera, upanje, ljubezen, dober in sveti namen, ki ga moramo pri svojih delih imeti in obujenje družih sv. znotranjih djanj.

Nar lepši zgled vsih čednost, pravi zgled pravičniga in svetiga življenja je bila za Jezusam presveta Devica Marija. Ona je v vsih čednostih tako visoko stopnjo dosegla, de je bila vsim vernim o vsih časih od Boga postavljena kot ogledalo, na katero naj se vsi ozirajo. In ali ne tudi po pravici? Kakor se je bila Mojzesu na gori Nebo prelepa in rodovitna dežela razgernila, krasna dežela, katero je bil Bóg Abrahamu in njegovim mlajšim v last dati obljubil; rodovitna dežela, katero je dosti vživo pregovor popisal, de se „od medu in mleka cedi:“ ravno tako se tudi nam postavljenim na goro Sijon sv. katoliške cerkve še veliko lepši in rodovitniši dežela pred dušnimi očmi razgrinja, kot nekđaj Mojzesu, namreč Ma-

rija Devica, ako se na-njo spomnimo in Njo preišljujemo. V Njej najdemo svetlo solnce pravice t. j. Kristusa, luno in zemljo pod Njenimi nogami, zakaj Njena pravičnost se ni spreminjevala ali clo pešala, kot luna po svoji svetlobi, in Ona je vse pozemeljsko tako rekoč z nogami teptala; v Njej najdemo zvezde okoli Njene glave kot podobe Njenih čednost; dalje jutranjo zarjo in zgodnjo Danico, ker je nebeško solnce, Kristusa, ne le napovedovala, ampak tudi na ta svet pripeljala; v Njej najdemo zaperte verte, v katerih nar žlahtniši rože vsih čednost cvetejo; v Njej najdemo morje, v katero se stekajo studenci vsih gnad, pa se zopet iztekajo na vse tiste, kateri jih po Njeni prošnji išejo; v Njej najdemo nar svetejši tempelj živiga Boga; v Njenim sercu altar, iz kteriga se nar prijetniši dišava na vse strani razpuša. Pod Njenim milim plajšem se jih je že na jezere in milijone zredilo, pomoč, tolažbo in živež doseglo, pod Njenim ljubim plajšem jih še zdaj na jezere prebiva. Zares! nar lepši zgled vsih čednost, vse ljubezni in pravičnosti do Boga in do bližnjiga najdemo v Marii. Drugi svetniki, pravi sv. Tomaž, so nam le v nekterih čedno-

stih imeniten in lep zgled zapustili, ker je bil eden čist, drugi ponižin i. t. d., in so nam torej v zgled in posnemanje le v posamesnih čednostih dani, presveta Devica pa je zgled vsih lepih čednost. Ona je podoba pravice.

Ravno to nas sv. pismo uči. V bukvah modriga Siraha se beró besede, ktere sv. cerkveni učeniški s sveto cerkevjo na Marijo obračajo, namreč: „V družbi svetnikov prebivam.“ (Eccl. 24, 16.) V ozir teh besedi pravi sv. Bernard: „Po pravici Marija v družbi svetnikov prebiva, ker v Njej je bila vera očakov, duh prerokov, zmérnost spoznovavcov, čistost devic in svetost angelov.“ Sv. Bernard hoče s tem reči: V Marii se znajdejo vse čednosti. Zato pravijo sploh sveti cerkveni učeniški: „Ktera gnada koli je bila kacimu svetniku kdaj podeljena, ta Marii Materi Božji ni bila odrečena, temuč v toliko obilniši meri dana.“ V visoki pesmi pa se od neveste, ktera Marijo pomeni, tako le vpraša: „Kdo je ta, ktera vstaja iz pušave, kakor steber dima iz dišave od mire, kadila in sploh vsiga dišečiga prahu?“ Na tē besede pravi sv. Peter Damijan: „Marija Devica



je polna dišave in sploh vsiga dišečiga prahu, ker se v Njej vse čednosti združene najdejo, in ker sv. Duh, desiravno je drugim k posamesnim čednostim pripomogel, čez Marijo vso obilnost svojih gnad izlil.“ In v bukvah pripov. se bere: „Veliko hčer je, ki zo zaklade skupej spravljale, ti pa si vse preseгла.“ Zares, če na Marijo, na to ogledalo vse pravice pogledamo, je ni čednosti, ne lepote, ne časti, de bi se v njem ne lesketala. In kolikor bolj Marijo, to podobo, to ogledalo vsiga lepiga in pravičniga življenja od jutra Njeniga čistiga spočetja noter do večera Njene sladke smerti pre-mišljujemo, toliko prijetniši in ljubeznjivši se nam mora zdeti pogled in misel na Marijo. Nad Njo najdejo mladenči in deklice nar lepši zgled čistosti in sramožljivosti, nad Njo imajo zakonski, sosebno matere nar lepši zgled prave skerbi za otroke, nad Njo dobé bolniki in sploh žalostni in terpeči nar lepši zgled poterpežljivosti, nad Njo se najde zgled prave ponižnosti, pokoršine, ljubezni do Boga in do bližnjiga, z eno besedo: nad Njo se najdejo vse lepe čednosti. Zato so si tudi svetniki Božji in vsi pobožni kristjani

že od nekdanj Marijo v zgled izvolili, po Njenim zgledu živeli in delali, po Njenim zgledu se vojskovali za kraljestvo Božje, in še dandanašnji nas mati kat. cerkev opominja, Marijo si v zgled izvoliti in jo posnemati, ker nam vleva, jo v lavr. litanijah s temi besedam klicati: „Podoba pravice, za nas Boga prosi!“ —

Poglejmo večkrat to podobo ali ogledalo pravice! Marija nam prav lepo kaže, kako de bi živeti imeli, in kako de do zdaj morebiti nismo živeli. Ni zastonj Bog tako hotel, de je Marija vse stanove človeškiga življenja preživela; Ona je bila hči, devica, žena, mati in vdova, in vender pri vsim tem zmerej devica. Ona je vse dolžnosti dobriga otroka do svojih starsev na tanko spolnovala, nobena devica ni bila tako tiha, tako krotka, tako ponižna, tako pohlevna, tako pobožna, tako polna ljubezni Božje; nobena žena ni bila tako zvesta, tako mirna, tako ljubeznjiva in čista; nobena mati ni bila tako skerbna, tako poterpežljiva, tako vdana v voljo Božjo; in nobena vdova ni tako popolnoma svetu odmerla in se tako vse Bogu darovala, kakor Marija. Glej torej, keršanska duša! v to podobo, v to

ogledalo; bodi sin ali hči, žena ali mož, mladeneč ali devica ali v vdovskim stanu, Marija ti živo kaže, kakšno naj bo tvoje življenje. O kako kmalo bi bili mi vsi drugačni, vsi boljši, ko bi bolj pogostama v to prelepo podobo ali ogledalo pravice, v Marijo, pogledovali, in svoje življenje Njenimu življenju primerjali! Kako bi pač mogli pri tolikih slabostih, pri takim pomankanji lepih čednost, in pri tako nezmernim številu svojih grehov še prevzetni biti, če mislimo na Marijo, ki je bila pri svojih nar lepših čednostih tako ponižna? Kako bi mogli v ozir čistosti, poterpežljivosti, pokoršine in drugih lepih čednost še tako vnemarni biti, ko bi bolj pogostama na to podobo ali ogledalo pravice, na Marijo, pogledovali, in premišljevali, kako lepo so se té in druge lepe čednosti nad Njo lesketale!

Sv. Hedvik, Poljska vojvodinja je vedno zlato podobo prečiste Device Marije v rokah nosila, de se je pri njenim pogledu k pobožnosti in k posnemanju presvete deviške Božje Matere spodbudovala. Clo ob svoji smerti je to podobo tako terdo držala, de ji je niso mogli vzeti, in trije persti, s katerimi je podobo

objela, so bili pet in dvajset let po tem še nespremenjeni. — Tudi mi zamoremo kakšno podobico Božje Matere (na priliko: škapulir) v ta namen pri sebi nositi, de se večkrat na-njo spomnimo in se k pobožnosti in posnemanju Njenih čednost spodbadamo. Blagor nam, če Njeno podobo prav velikrat pogledujemo in se k posnemanju Božje Matere spodbadamo, potem se nam ne bo godilo, kakor unimu razvajenimu, nespokornimu mladenču, ki je enkrat klečé pred podobo presvete Device Marije v svojih potrebah k Njej klical: „Pokaži, de si moja Mati!“ in precej svarljiv glas zaslišal: „Pokaži, de si ti moj sin!“ de si namreč prizadevaš, moj zgled posnemati!! —

O Marija, kdo se ne bo čudil čez Tvoje sveto, vsih čednostih bogato življenje, ki se v Tebi kakor v ogledalu lesketajo! Ti si Jezusa nar bolj na tanko posnemala, in razsvetljuješ zdaj vès svet kakor čisto ogledalo, od Tvoje podobe; Tvojo pravičnost hočem vedno premišljevati, in od Tebe se hočem učiti, kaj mi je storiti in opustiti, de Tvojimu Božjimu Sinu podoben postanem. Sprosi mi, o dobrotljiva Mati, odpušenje

vsih mojih grehov in gnado, de od zdaj za naprej zvesto po Tvojih stopinjah hodim, de tje pridem, kjer solnce pravice, Tvoj Božji Sin, kraljuje na vekomej. O Marija, podoba pravice, za nas Boga prosi!

## 27.

**Sedež modrosti Božje, za nas Boga prosi!**

Kralj Salomon, kateri je zavolj svoje modrosti tako slovel, de so ga iz daljnih krajev ljudje poslušat hodili in njegovo ime še zdaj v jutrovih deželah v pesmih in prigovorih hvalijo, si je dal, kakor sv. pismo pripoveduje, velik sedež iz slonovih kosti narediti in z nar čistejšim zlatom prevleči. Šest stopinj je bilo do njega, obé naslonili ste bile po podobi človeških rok narejene in zraven rok stala dva leva. Tudi na šestih stopinjah so stali levi, vsih skupej dvanajst (na vsaki plati šest) in sedež ta je bil tako lep, de sv. pismo pravi: „Taciga dela ni bilo storjeniga v vsih kraljestvih.“ (III. Kralj. 10, 18 — 20.)

Temu sedežu tedej, ki ga je bil kralj Salomon za-se napravil, primerja cerkev Marijo Devico, ki jo imenuje, „Sedež modrosti Božje.“ Salomon je namreč v marsikteri zadevi podoba Kristusa. On je bil sin Davidov, Kristus je bil tudi po človeški natori; Salomonova modrost je presegla modrost vsih ljudi, in Kristus je večna modrost, rojen od Boga Očeta od vekomej; Salomon je bil, kakor njegovo ime in sv. pismo pové, kralj mirú, in tudi Kristus je svet z Bogam spravil, kakor sam pravi: „Mir vam zapustim, svoj mir vam dam.“ (Jan. 14, 27.) Kakor je pa Salomon podoba Jezusa Kristusa, tako je tudi sedež Salomonov podoba presvete Device Marije. Kakor je Salomon, nar modrejši pozemeljski kralj, na svojim sedeži sedel in počival: tako je tudi Jezus Kristus, večna modrost Božja, v naročji Marije kakor na sedeži počival. Zakaj Njo je večna modrost izvolila, da se je doli spustila in v Njej počivala; na Njo se torej lahko obernejo besede iz bukev pripoved: „Modrost si je hišo zidala.“ Hiša ali sedež je Marija, v kateri je večna modrost, Sin Božji, prebivala. Zato tudi cerkev Marijo „Sedež mo-

drosti Božje“ imenuje; tako na priliko v nedeljo med osmino praznika razglasenja Gospodoviga sv. mašo s temi besedami začne: „Vidil sim na visokim sedeži moža sedeti, kteriga množice angelov molijo.“ Visoki sedež pomeni Božjo Mater, Marijo Devico, v ktere naročji so modri v imenu cerkve Kristusa, kteriga angeli molijo, ne le vidili, ampak tudi molili. Sv. cerkveni učeniški pravijo, de so modri, ali sv. trije kralji Jezusu v naročji Marije Device posajeniga najdlji in molili. Sveti Ambrož piše: „Mati se na mehkim naročji deteta raduje in ga modrim moliti ponuja.“ In sv. Krizostom pravi: „Najdlji so modri dete z Marijo, ktera ga je bila v svoje naročje posadila.“ Zato sv. očetje presveto Marijo Devico imenujejo: „sedež ali tron Božji,“ „častitljivi, in Boga vredni sedež,“ „Kerubinski sedež,“ „kraljevi sedež,“ „edini sedež Božji,“ „narvišji sedež Božji,“ in zato jo v litanijah imenujemo s prelepim izrekom: „Sedež modrosti Božje!“ S čimur se noče nič družiga reči, kakor: Presveta Devica! Ti si sedež, na kterim je pravi nebeški Salomon, včlovečena modrost Božja počivala. Zato je sv. Epifani, kteri je

med vsimi starimi cerkvenimi očeti hvalo Marije morebiti nar bolj povzdigoval, tako rekel: „Božja Mati pripravi clo nebeške moči v začudenje. Vsi angeli, Kerubini in Serafini so se v svetim strahu začudili, ko so vidili, de je človeški otrok, t. j. Marija, nebesa in sedež Božji postala, de je Tisti, kateri nima začetka, svoj sedež vzel v Njenim deviškim telesu.“

Pa tudi v posebnostih, ktere sveto pismo od Salomonoviga sedeža pripoveduje, najdemo podobo iz življenja in čednost Marije Device.

Slonova kost, iz ktere je bil Salomonov sedež narejen, pomeni prav lepo svetost in čistost Marije, Njeno stanovitnost in moč v vojskovanji zoper zvito peklenko kačo. Kakor se slon, od kteriga tako žlahtna kost pride, s kačo skorej vedno vojskuje, tako je tudi Marija močna in stanovitna premagovavka stare kače.

Obé roki, pravi sv. Peter Damijan, pomenite velik dar svetiga premišljevanja in delavno življenje prečiste Device. Njeni Duh je bil vedno v Boga zamišljen, ko je delala, in dela milosti opravljala.



Zlato, s katerim je bil celi sedež prevlečen, nam kaže čistost Njeniga življenja in lepoto Njenih čednost, Njeno serčno ljubezen do Boga in do bližnjiga.

Dva leva na obéh straneh sta podoba Njene nepremagljive vere in stanoovitnosti v terpljenji.

Šest stopenj pomeni šest Njenih nar imenitniših čednost: 1. molitev v samoti: „Angel je stopil k Njej, pravi sv. Bernard, ko je k Očetu na skrivnim molila.“ 2. Deviško sramožljivost: „Vstrašila se je pri Njegovim govorjenji.“ 3. Modrost: „Premišljevala je, kakošno de je to pozdravljenje.“ 4. Skerbljivost: „Kako se bo to zgodilo, ker moža ne spoznam?“ 5. Globoko ponižnost: „Glej, dekla sim Gospodova.“ 6. Zvesto pokoršino: „Meni se zgodi po tvoji besedi.“

Dvanajst levov na obeh straneh je dvanajst sadov sv. Duha, s katerimi je bila Marija, gnade polna, napolnjena, in ti so: „Ljubezen, veselje, mir, paterpežljivost, miloserčnost, dobrotljivost, prizanašljivost, krotkost, zvestoba, zmernost, zderžnost, čistost.“ (Gal. 5, 22. 23.) ..

Tako je bil tedej sedež modrosti Božje ozaljšan! — Če po besedah Je-

zusovih še Salomon v vsi svoji časti ni bil tako oblečen, kakor eden zmed limbarjev (lilij) na polji, kako lepa se še le Marija kaže našim očém, nad ktere lepoto in polnostjo darov se clo čudijo angeli Božji! —

Pa tudi še v družim pomenu se Marija Devica zamore imenovati Sedež modrosti Božje. Ona je namreč tudi Mati modrosti; zakaj pri Njej, t. j. po Njeni prošnji se zadobi prava modrost, t. j. gnada, znotranje razsvetljenje in dober svèt; de je mogoče po pravi poti hoditi proti nebeški domačii. Že od nekda so kristjani Marijo kakor voditeljco in učenico prave poti proti nebesam častili. Tako jo imenuje sv. Avguštin „voditeljco ljudi,“ sv. Hieronim „svetilnico nebeškiga nauka,“ sv. Rupert „učenico duhovniga življenja,“ in pri kristjanih sploh je že od nekda navada, de jo imenujejo „Mater dobriga sveta.“ Na Marijo se obračajo tudi besede modrosti Božje, ki pravi: „Pri meni je vsa gnada poti in resnice, pri meni je vse upanje življenja in čednosti.“ (Sir. 24, 25.) Kadarkoli pokličemo torej Marijo z besedami: „Sedež modrosti

Božje,“ hočemo s tem toliko reči, kakor: „V Tebi, o Marija! ni le samo večna modrost Božja (Bog Sin) počivala, ampak Ti si tudi studenec modrosti: s svojimi prelepimi zgledi nas učiš pravo modrost, t. j. pravo pot v življenje, in s svojimi mogočnimi prošnjami nam prosiš pravo modrost, t. j. gnado Božjo, ktera nas razsvetljuje, k dobriemu nagibuje in nam sosebnó v težkih in dvomljivih okolšinah življenja deli dar dobriga sveta.“

In kako bi Marija ne bila studenec ali učenica modrosti? Ali se ni od večne modrosti Božje t. j. od Jezusa, vse modrosti naučila? Če je sv. Janez Ev., ki je Jezusu pri zadnji večerji le na persih slonel, tako veliko učenost in modrost dobil, de je med vsimi evangelisti najvisokejši in svetejši resnice popisal, in se v svojim evangeliu kakor postojna narvisokejši clo pred sedež Narvišiga povzdigoval: kakšno modrost je še le Marija zadobila, ker je Jezusa tolikrat v svojim naročji imela, tolikrat ga objemala, na svoje serce pritiskala in se tolikrat z Njim od resnic svete vere pogovarjala? Zato jo je Kristus po svojim vnebohodu toliko časa še na zemlji pustil, de je aposteljne

in prve kristjane pokrepčevala, s svojim dobrim svetam jim na strani stala, in bila njih tolažba in učnica. —

Podajmo se torej z otročjim zaupanjem k sedežu modrosti Božje, k Marii; v vsaki potrebi, posebno, kadar nas dvomi napadajo in si sami ne vemo pomagati ne svetovati. So namreč nekatere zadeve življenja, v katerih človek dobroga sveta rés potrebuje, zlasti kadar si misli kak stan izvoliti. Takrat naj človek potem, ko je sv. Duha razsvetljenja prosil, posebno tudi na Marijo kliče, ki je „sedež modrosti Božje“ in „Mati dobroga sveta.“

Prizadenimo si pa tudi, de sami postanemo sedež modrosti Božje; zakaj Bog hoče tudi v nas prebivati, kakor Kristus pravi: „Če me kdo ljubi, bo moja besedo spolnoval, in tudi Oče ga bo ljubil, in midva bova k njemu prišla, in pri njem prebivala.“ (Jan. 24, 23.) — Naredimo torej Gospodu sedež v svojih sercih! Nikar ne bodimo terstu enaki, ki se od vetra sem ter tje maje, ampak močni kakor slonova kost ostanimo v spolnovanji dobroga! Lepo kakor zlató naj se sveti v nas ogenj ljubezni do Boga in do bliž-

njiga! Bodimo močni in neprestrašeni kakor levi v vojskovanji zoper hudobijo in nejevero dandanašnjiga časa! Tak sedež je bila Marija, torej si tudi mi prizadenimo tak sedež in prebivališče Jezusu v svojih sercih napraviti. Marijo pa, sedež modrosti Božje prosimo, de nam k temu s svojo mogočno prošnjo pripomore. —

Letne Dominikanske bukve pripovedujejo, de je imel sv. Albert že od otročjih let priserčno pobožnost do Matere Božje ter jo vsaki dan prosil, de bi z Njeno pomočjo prišel v réd ali orden sv. Dominika, v kteriga je v svojim 18. letu tudi rés stopil. Ali učenje mu pa ni šlo kaj od rok; pri vsi svoji pridnosti ni mogel svojih součencov dohajati. Zavolj tega je bil tako žalosten, de je sklenil, iz réda stopiti. Ko se je tedej enkrat s takimi mislimi k počitku podal, je imel čudne sanje. Zdelo se mu je, kakor de bi bil lestvico na samostanski zid naslonil, po kateri jo je hotel pobegniti. Ravno ko je mislil to storiti, je vidil Božjo Mater pred seboj stati, ki ga prijazno vpraša, zakaj de hoče samostan zapustiti. Vès osramoten in zmeden odgovori: „Oh, vsi

moji součenci v vednostih srečno napredujejo, jest pa pri svoji pridnosti zaostajam ter sim jim v zasmehovanje.“ Na to ga premila Gospá potolaži in mu obljubi, de bo še v učenosti enkrat slovel. „De pa vender, je pristavila, ne boš pozabil, de tega ne smeš svoji pridnosti in bistroumnosti, ampak moji priprošnji pripisati, vedi, de te bodo nekoliko pred tvojo smertjo na javnim učeliši vse tvoje vednosti zapustile.“ Vse to se je na tanko spolnilo: postal je sv. Albert imeniten in učen mož, tako de je njegovo imé povsod slovelo; tri leta pa pred svojo smertjo je na enkrat v pričo svojih učencov vse vednosti tako pozabil, kakor de bi jih nikoli ne bil vedil. — Kako lepo nas to uči, de naj tudi mi pri Marii prave modrosti in učenosti išemo! —

**O Marija!** veličastni sedež večne modrosti **Božje**, preblaženi sedež **Jezusa**, **Kralja** vsih kraljev! z otročjim zaupanjem se **Tebi** približujem in se čudim nad **Tvojo** visokostjo. **Kako** velika sreča je to zame, de si **Ti** moja **Mati** in moja **Gospá**, in de smem upati, po **Tvoji** prošnji uslišan biti pri **Tvojim** **Božjim** **Sinu!** **O Mati** praviga

spoznanja, sprosi mi luč, de sam sebe prav spoznam, in tisto pot, ki v življenje pelje; in pomagaj mi, de po tej poti zvesto hodim do smerti. **O Marija!** sedež modrosti **Božje,** za nas **Boga** prosi!

## 28.

**Začetek našiga veselja, za nas Boga prosi!**

Naše veselje je odrešenje in zveličanje naše, ktero nam je Jezus Kristus s svojim terpljenjem in svojo smertjo zaslužil. Že v stari zavezi je bilo pričakovanje obljubljeniga Odrešnika vsih pravičnih nar veči veselje: s tem upanjem so sami sebe in svoje mlajše tolašili. In ko je zadnjič, če ravno še le čez štiri tavižent let prišel tisti srečni čas, de je bil Zveličar v resnici na svet poslan, o kako so se vsi pravični Njegoviga prihoda veselili, kakor: Marija, Elizabeta, Caharija, Simeon i. t. d., tako de so bili Judje primorani spoznati in reči: „Velik prerok je med nami vstal in Bog je svoje ljudstvo obiskal.“

Ali je pa vendar morebiti to veselje jenjalo? ali marveč Jezus še razveseljuje človeške otroke? Ni še jenjalo. Jezus še zdaj razveseljuje človeške otroke, katerikoli v Njem svoje prave sreče išejo. Tako je Kristus bil in je še zdaj začetek ali vzrok našiga veselja. Zakaj kdorkoli spozna in občuti, kakor nas cerkev uči, kaj smo mi po Jezusu Kristusu postali, kateri nas je odrešil in odkupil s svojo drago kervjo; katerikoli premisli, kako nesrečne in usmiljenja vredne so tiste ljudstva, ktere niso še nič od Boga in Kristusa slišale: tak lahko spozna, de je Jezus Kristus naše pravo in edino veselje, kakor On sam spričuje rekoč: „Abraham, vaš oče, se je veselil viditi moj dan, vidilga je, in je bil vesel.“ (Jan. 8.)

Če je pa Kristus naše pravo in edino veselje, se zdaj vpraša: kako pa je to, de se tudi od Marije to reče? Zato ker je Mati Jezusova. Jezus je namreč studenec praviga veselja, začetek resnične radosti. Marija pa nam ga je dala, in je tako veselje, s katerim je bila sama napolnjena, nam vsim po Sinu podelila. Marija je tista Devica, „od ktere je rojen Jezus, ki je imenovan Kristus.“ Na Marijo se



zamorejo obrniti besede sv. pisma ki pravi: „Ona je postala kakor kupcova barka, ktera njegov kruh od daljnih krajev prinese,“ t. j. ktera nam je nebeški kruh, Jezusa Kristusa, iz nebes na ta svet prinesla. Marija je tista Devica, ktera po besedah sv. Gregorja Nisenskiga v hiši Gospodovi kakor prelepa oljka stoji, ktero je sv. Duh z obsenčenjem svoje gnade rodovitno storil in nas tako vzel v število svojih otrok in deležev kraljestva Jezusa Kristusa; Ona je tisti prelepi cveteč vert neumerjčnosti, v katerim je bilo zasajeno drevo življenja, kteriga sad nas pred smertjo obvaruje. Ona je lepota in čast devic, veselje in tolažba mater, nar popolniši podoba svetnikov.

In zavolj vsih tih in tolikih prednost in imenitnost Marije in zavolj velikih guad, ki smo jih po Marii od Boga prejeli, bi se mi ne veselili? Kakor se je David veselil, ko je bil njegov sin Salomon od Boga v to izvoljen, de je tempelj v Jeruzalemu zidal, rekoč: „Salomona, mojiga sina, je Bog izvolil, desiravno je še mlad in šibak, vender delo je veliko, zakaj ne za človeka bo prebivališe napravljeno, ampak za Boga;“ ravno tako se je tudi

nam veseliti, de je Marija v veliko imenitnišim pomenu, kakor tempelj v Jeruzalemu, postala prebivališče Sina Božjiga. Če je bilo že od sv. Janeza Kerstnika, kateri je le pot Gospodovo pripravljaj, rečeno: „Veliko se jih bo veselilo zavolj njegoviga rojstva;“ koliko več mora to še le od Marije veljati, ktera ni Gospodu pota pripravljala, ampak je bila Mati Njegova? S kolikim veseljem je bila Elizabeta napolnjena, ko jo je Mati našiga Gospoda obiskala! Ko je zaslišala pozdravljenje Marije — je bila Elizabeta napolnjena s sv. Duham in je zavpila z velikim glasam, rekoč: „Zegnana si med ženami, in žegnan je sad Tvojiga telesa! In od kod to meni, de pride Mati mojiga Gospoda k meni?“ (Luk. 1.) To sveto veselje zavolj tolike časti Marije, in zavolj tolicih gnad, ki nam jih je milost Božja po Njej podelila, se je v cerkvi Božji še vedno ohranilo, in mnogi prazniki, ki so Njej v čast vpeljani, niso nič družiga, kakor ravno toliko znamenj veselja zavolj Marije. Tako poje cerkev na praznik Njeniga rojstva: „Tvoje rojstvo, presveta Devica, je veselje oznanilo celimu svetu. Iz Tebe je vstalo solnce pravice, Kristus

naš Bog, kateri je prekletstvo odvernili, in blagoslov prinesel, kateri je smert premagal in nam večno življenje podaril.“

Marija se dalje imenuje „začetek našiga veselja,“ ker je, kakor je bilo že zgoraj dokazano, s svojo molitevjo, s svojo pokoršino i. t. d. tako veliko pripomogla k našimu odrešenju.

Zadnjič se zamore Marija imenovati „začetek našiga veselja“ tudi zato, ker se proti človeškim otrokam vedno kakor ljubeznjiva Mati obnaša, ter jim veselje napravlja, zlasti svojim zvestim služabnikom. Ona je nedolžnim zvesta varhinja, žalostnim tolažnica, stiskanim pomočnica, spokornim pribežališe, umirajočim besednica. Zato pravi sv. Bernard: „De se še nikdar ni slišalo, de bi bil kateri zmed tistih od Marije zapušen, ki so pod Njeno varstvo bežali, Njo pomoči prosili in se Njeni priprošnji pri Bogu priporočevali.“ O, kdo je v stanu dopovedati, kako mnogim je Marija na to vižo postala začetek veselja, ker jim je pomoč in tolažbo zadobila? —

Veselimo se torej, de nam je Bog v Marii tako Mater dal! Saj se tudi „človek veseli, pravi sv. evangeli, kateri

najde v zemlji skrit zaklad, in od veselja nad njim gré in prodá, vse kar ima, in kupi tisto njivo.“ (Mat. 13.) Ali še veliko več se je nam veseliti, ker smo našli tisto njivo, t. j. blagoslovljeno zemljo, od ktere David pravi: „Resnica je od zemlje prišla;“ (Ps. 84.) t. j. od ktere je rojen Kristus, večna resnica.

Zraven tega pa tudi prosimo Marijo — začetek našiga veselja, — de bi se mi in vsi ljudje z Njeno pomočjo čedalje bolj prepričali, de je le Jezus sam, in nobena druga reč na svetu naše pravo veselje, in vsa naša časna in večna sreča. Zakaj žalostno je, de ljudje čedalje bolj vse drugo poznajo in jih vse bolj veseli, kakor Jezus, in med tem, ko ljudstva od solnčniga vshoda in zahoda z veseljem resnice sv. vere sprejemajo in k Jezusu hité, se nehvaležni kristjani pogostama sv. vere sramujejo in od Jezusa proč podajajo, ki je studenec vsiga praviga veselja! — Hvaljen bodi Jezus moje veselje, in češena Marija, Mati Njegova! O, kako nas bota ob smertni uri tolažila, če bomo zdaj v življenji le pri Njima iskali svojiga praviga veselja!

Neka mlada, nedolžna deklica — tako pripoveduje sv. Gregor, — ktera je bila rada precej živa in glasna v svojim nedolžnim veselji, je naenkrat tako tiha, modra postala, vse svoje majhne dolžnosti s toliko natančnostjo spolnovala, in se proti vsacimu tako krotko in pohlevno zadržala, de so se nad tem njeni starši in vsi močno čudili. Po velikih prošnjah in dolgim popraševanji so zadnjič od nje zvedili: de se ji je bila prečista Devica Marija z lepo trumo sv. devic prikazala in jo vprašala: če bi rada prišla v to nebeško družino? in ko je poterdila, de rada, ji je bilo to rečeno: „Prav, zato se pa tudi odpovej otročarijam; bodi pobožna in pametna, in čez trideset dni te bom vzela v nebesa.“ — Kar je otrok rekel, se je tudi zgodilo. Ko je trideset dni minulo, je deklica zbolela in bila od Marije obiskana in v nebesa vzeta. — Odpovejmo se tudi mi posvetnim otročarijam — vsimu grehu, in ljubimo Jezusa, potem bomo tudi mi Marijno pomoč ob smertni uri veselo občutili. —

O Marija! začetek našiga praviga veselja! zahvalimo se Ti, de si nam Jezusa, studenec vsiga ve-

selja prinesla. O prosi za-me, de se le v Njem nar rajši moje serce razveseljuje. In kadar ura moje smerti pride, in se mi večni Sodnik prikaže, takrat, o preljuba Mati! me nikar ne zapusti; razveseljuj mojo tužno dušo s svojo pomočjo, in zadobi mi večno veselje v nebesih. O Marija, začetek našiga veselja, za nas Boga prosi!

## 29.

### Posoda duhovna, za nas Boga prosi!

Sledeči hvalni izreki Marije Device se več del težko razumejo, nekoliko zavolj globočine in bogastva njih zapopadka, nekoliko zavolj visocih skrivnost vere, s kterimi so sklenjeni. Na obodvoje nam je tedej treba paznim biti.

Pervi tih skrivnostnih izrekov se glasi: „Posoda duhovna! — Že iz stvarjenja sveta nam je znano, de je Bog človeško telo iz persti vstvaril in mu potem vdihnil neumerljivo dušo. Že takrat je tedej človeško telo postalo posoda duhovna, t. j. prebivališče duha ali duše, in scer tako, de je bilo telo duhu popolnoma pokorno; kar je duša, (ktera je

pred greham tako vselej le dobro hotla,) poželela, to je tudi telo poželelo; kar je duša zavergla, to je tudi telo zaverglo. Takrat je bil torej človek, ker je le dušne ali duhovne reči poželel, vès duhoven, ali z družimi besedami: „posoda duhovna.“ Ali po storjenim grehu je postalo to vse drugačno: telo ni hotlo več biti duhu pokorno, če je tudi duh človeški kaj dobriga, Bogu dopadljiviga poželel, se je vendar temu telo ustavljalo, le kaj slabiga, kaj hudiga je rajši poželelo.

Temu žalostnemu stanu človeka je Kristus s svojo gnado na pomoč prišel. Kterikoli so torej že v stari zavezi verovali v Boga in v obljubljeniga Odrešenika in zavolj Njega odpušenje grehov in drugih gnad od Boga pričakovali, so z Božjo pomočjo hudo nagnjenje telesa premagovali in to delali, kar je njih duša poželela. Še ložej pa je to zdaj v novi zavezi, ker nam je Kristus gnado Božjo že zaslužil in ker On s svojimi nebeškimi nauki, s svojimi prelepimi zgledi in zlasti s svetimi zakramenti našo voljo k dobremu nagibuje. Zakaj vsaki, kdorkoli je zdaj s Kristusom v sv. katoliški cerkvi sklenjen, čez tega je Bog obljubil svojiga sv. Duha izliti,

Duha milosti in molitve, po katerim postanemo otroci Božji, in od kteriga smo pokrepani, de zamoremo poželenje mesa krotiti in to delati, kar nam naša neumerjoča duša vелеva; zato je pisal sveti apostelj Pavel Korinčanam, rekoč: „Ali ne veste, de so vaši udje tempelj sv. Duha, kteri je v vas?“ (I. Kor. 6, 19.)

Ker je tedej naše telo prebivališče neumerjoče duše, in ker smo po besedah sv. pisma dolžni biti tempelj sv. Duha, zato sv. pismo večkrat človeka „posodo“ imenuje. Tako so dobri in izvoljeni „posode usmiljenja,“ hudobni in zaverženi pa „posode jeze“ imenovani; tako je bil sv. Pavel imenovan „izvoljena posoda,“ ker je bil poklican, imé Jezusovo nositi pred nevernike, kralje in Izraelske otroke.

Od tod torej pride, de se sosebno Marija, ktera je bila pravi tempelj sv. Duha, imenuje tudi s tem častitljivim izrekam: „posoda duhovna.“ Njeno prečisto telo je bilo popolnoma pokorno Njeni presveti duši, bila je v svojim življenji bolj angelu, kakor človeku podobna, le to, kar je Njena nar svetejši duša poželega, je tudi Njeno prečisto telo po-



želelo, ki je bilo na to vižo popolnoma duhovno. Med tem, ko moramo vsi več ali manj s svetim Pavlam spoznati: „Veselje imam nad Božjo postavo po notranjim človeku, čutim pa drugo postavo v svojih udih, ktera se bojuje zoper mojiga duha.“ (Rimlj. 7, 22. 23.) Med tem, ko se nam je vedno vojskovati zoper hudo nagnjenje in poželenje mesá, vidimo de je bilo to pri Marii vse drugačno: Njeno telo je bilo Njeni duši popolnoma podverženo in pokorno. V koliki oblasti je imela svoj jezik! V sv. pismu se od Njé le malokrat bere, de je spregovorila, večkrat pa se od Njé bere, de je Božjo besedo poslušala. Kako zmerna je bila v jedi in pijači: le toliko je živeža jemala, kolikor je bilo k ohranjenju Njeniga življenja popolnoma potrebno. Ravno tako je tudi spala le toliko, kolikor je bilo popolnoma potrebno. Kaj še le hočemo od čistosti in nedolžnosti Njeniga telesa sploh reči, za ktero je imela toliko skerb, de je po besedah sv. učnikov s svojim nedolžnim obrazam in s svojim častitljivim zadržanjem vsakiga, ki jo je le vidil, z ljubeznijo za sveto čistost vnela.

Glejmo tukej, kako so vsi udje Marije Device, kako je Njeno celo telo le to pozelelo, kar je Njena presv. duša hotla. Njeno telo je bilo vse duhovno, zato se Ona imenuje po pravici „posoda duhovna.“ In kako srečna je pač Marija za tega voljo imenovati, de je svoje telo svojimu duhu tako popolnoma podvergla! Njeno telo se je že tukej na zemlji čez zemljo k Bogu povzdigovalo in veselje okušalo, katero je Bog tistim pripravil, ki duhovno živé.

Vender še v družim, bolj skrivnostnim pomenu je bila Marija Devica posoda duhovna, ali z družimi besedami: tempelj ali posoda sv. Duha. Ona ni bila le samo od sv. Duha z gnadami v tako obilni meri napolnjena, de je zamogla po angeljsko čisto in duhovno živeti, ampak je tudi to neizrečeno gnado zadočila, de jo je sv. Duh izvolil za svojo presvesto nevesto in jo povzdignil k časti Matere Jezusa Kristusa po Njegovi človeški natori. To je tista skrivnost, katero takrat spoznamo, kadar v apostoljski veri molimo: „kteri je bil spočet od sv. Duha,“ in katero je angelj Gabriel Marii

razodel, rekoč: „Sv. Duh bo prišel v Té, in moč Narvišiga Te bo ob- senčila.“ (Luk. 1, 35.)

Ta resnica naše sv. vere, de je Jezus po človeški natori imel le samo Mater, Marijo Devico, in ne očeta, in de je bil od sv. Duha spočet, je scer za nas popolnoma nezapopadljiva, vender pa je ena nar potrebnih in nar imenitnih resnic naše sv. vere. Tukej ne smemo nič premišljevati ali popraševati, kako je to; dosti nam naj bodo besede angelove: „Pri Bogu ni nič nemogoče.“ (Luk. 1, 37.)

Kadarkoli torej molimo besede: „Posoda duhovna!“ se spomnimo na to dvojno prednost Marije Device, de je bila posoda sv. Duha po spočetji Jezusa Kristusa, in po svojim svetim življenji. Obudimo zraven vero v Jezusa Kristusa, kateri je Bog in človek skupej, spočet od sv. Duha in rojen iz Marije, in storimo terden sklep, po duhu in volji Jezusa Kristusa živeti in umreti. Kaj pa je drugiga duh in volja Jezusa Kristusa, kakor to: de sami sebe zatajujemo, svoj križ na-se vzamemo, in za Njim hodimo. Sv. Pavel pravi: „Kteri so Kristusovi, so

svoje meso z grehi in željami vred križali. Če v duhu živimo, hodimo tudi v duhu.“ (Gal. 5, 24. 25.) T. j. hočemo vediti, ali nas Duh Božji poživlja, ali ne, le glejmo na svoje zadržanje, ali je po Božjih zapovedih, ali ne. O koliko kristjanov pokaže s svojim življenjem, de v njih Duh Božji ne prebiva, zakaj ko bi ga imeli, bi ne stregli tako zlo svojimu mesu in hudimu poželenju. Ali nima naša duša tega namena, tudi telo k Bogu povzdigniti in ga duhovniga storiti? Tode žalostno je, de je pri več kristjanih tako deleč prišlo, de, namesto de bi meso duhu podvergli, temu ravno nasproti delajo, de svojiga duha mesu podveržejo ter mu strežejo! Ali kaj govori takej sv. Pavel? On pravi: „Kar človek seje, to bo tudi žel. Kdor torej v svojim mesu seje, bo od mesa pogubljenje žel; kdor pa v duhu seje, bo od duha žel večno življenje.“ (Gal. 6, 8.) Zatega voljo prosimo Marijo, kadar jo pokličemo z besedami: posoda duhovna! de bi nam svojo priprošnja pomagala, naše meso s hudim poželenjem križati, ker le potem bomo Njeni in Njeniga Sina vredni slu-

žabniki, če si bomo prizadevali, Marijo, posodo duhovno, zvesto posnemati. —

Razujzdan mladeneč pri vsim svojim gerdim življenji ni opušal, Marijo prečisto Devico vsak dan z nekterimi molitvami počastiti. Ko se je enkrat po gojzdu sprehajal in bil zelo lačen, se mu prikaže prelepa Gospá, in mu ponuja drage jedi, pa v prav nečednih posodah, tako de se mu je nad njimi gnjusilo. Gospá reče: „Vzemi in jej.“ On se pa ni ničesar dotaknil in je odgovoril: Jedi so scer dobre; vender jih pa ne morem jesti, ker so posode nečedne. Zdaj mu reče Gospá: „Tako je tudi tvoja molitev dobra, pa tvoje serce je nečedno, zato me ne more veseliti.“ Pri tih besedah je zginila. Mladeneč si je vzel té Marijne besede k sercu in si je prizadeval, čista, duhovna posoda postati. — Stori tudi ti tako, o kristjan! —

O Marija, ki si bila od sv. Duha napolnjena in si Sina Narvišiga v sebi nosila, in po angeljsko čisto živela: o pomagaj mi, de svoje mesó s svojim hudim poželenjem krotim, samiga sebe neprenehama zatajujem in tako posoda duhovna postanem, de bom, ker bom

v duhu sejal, tudi od duha žel večno življenje. **O Marija, posoda duhovna, za nas Boga pros!**

## 30.

**Posoda časti vredna, za nas Boga pros!**

Če zopet slišimo Marijo v litanijah posodo imenovati, se moramo spomniti, kar je bilo že zgorej rečeno, da sv. pismo sploh rado primerja človeka posodi, Boga pa lončarju, kateri jo naredi. „Glej kakor ilovca v roki lončarja, tako ste tudi vi v moji roki, hiša Izrael!“ Tako je govoril Bog po preroku Izaiji Judovskemu ljudstvu. Zato je pisal sv. apostelj Pavel od človeškiga telesa: „To je volja Božja, vaše posvečenje, da se zderžite nečistosti, da vsak zmed vas vé svojo posodo (to je, svoje telo) ohraniti v svetosti in časti, ne po gnanji poželenja, kakor neverniki, kateri Boga ne poznajo“ (I. Tes. 4, 3—5); in zopet: „Mi nosimo svoj zaklad, (to je, svojo dušo) v persteh, zdrobljivih posodah.“ (II. Kor. 4, 7.)

Posode pa niso vse enake cene in časti vredne, temuč s kolikor drajšiga blaga so narejene in kolikor drajši reč se

v njih hrani, toliko veči ceno in čast tudi imajo. Tako n. pr. imajo veliko ceno zlate in sreberne posode; pred vsimi družimi so častitljive cerkvene posode, ker se v njih nar svetejši reč: presv. Rešnje Telo hrani. Tudi sv. apostelj dela med posodami razloček, rekoč: „V veliki hiši niso samo zlate in sreberne posode, ampak tudi lesene in perstene; in ene so scer v čast, druge pa v nečast.“ (II. Tim. 2, 20.) Ravno tako je tudi v veliki Božji hiši, namreč, v katoliški cerkvi; eni kristjani so kakor zlate in sreberne posode namenjeni in odločeni k večni časti v nebesih; drugi pa so kakor lesene in perstene posode k sramoti: kateri so pa sami krivi, de take posode postanejo, ker si s svojimi grehi služijo večno sramoto v peklu. Zdaj zamoremo še zvoliti, kakoršne posode de hočemo postati, ali k časti v nebesih, ali pa k sramoti v peklu; kadar pa pride dan sodbe, bo vsaka volitev prepozna.

Bog ni kriv, de se človek pogubi; velikoveč On hoče, de bi bili vsi ljudje zveličani; On hoče, de bi bili vsi posode časti. Neizrečeno tolaživni in vabljivi so v téj zadevi izreki sv. pisma. Tako go-

vori Bog sam pri preroku Ecehielu: „Ali hočem morebiti smert grešnika, in ne, de se spreoberne in živi?“ In Jezus sam pravi: „Ni volja vašiga Očeta, kateri je v nebesih, de bi se kateri teh malih pogubil“ (Mat. 18, 14.); in zopet: „Prišel sim, iskat in zveličat, kar je bilo zgubljeniga.“ (Luk. 19, 10.) Tudi sv. apostelj Pavel piše: „Bog hoče, de bi bili vsi ljudje zveličani, in de bi k spoznanju resnice prišli.“ (I. Tim. 2, 4.)

Potem takim je pri človeku ležeče, če hoče to, ali ne, kar Bog hoče. Če človek noče skerbeti, de bi postal posoda časti, bo sam kriv, de postane posoda sramote, pripravljen za večno pogubljenje, ker ima on prosto voljo, torej si zamore izvoliti dobro ali hudo. Zato nas Gospod Jezus tako ljubeznjivo, zraven pa tudi resnobno opominja, de bi se ne ustavljali gnadi Božji: „Pojdite noter skoz ozke vrata; zakaj široke so vrata in prostorna je pot, ktera pelje v pogubljenje, in veliko jih je kateri po njej hodijo; kako ozke pa so vrata in tesna je pot, ktera pelje v življenje, in malo jih je, kateri jo najdejo.“ (Mat. 7, 13.) In sv. Pavel pravi: „Ali zaničuješ bogastvo



Božje dobrotljivosti, poterpežljivosti in prizanesljivosti, in ne veš, de te Božja dobrotljivost k pokori napeljuje? Po svoji terdovratnosti pa, in nespokornim sercu si nakopavaš serd na dan serda in razodenja pravične sodbe Božje, kateri bo vsakimu povernil po Njegovih delih.“ (Rimlj. 2, 4 — 6.)

Kaj nas tedej zamore in nas bo storilo posode časti vredne? Zvestoba in ljubezen do Boga. Zakaj če ravno ne vémo, ali smo v številu izvoljenih, vender pa to vemo, „de Bog tiste ljubi, kateri Njega ljubijo, in de tistim, kateri Njega ljubijo, vse k dobrimu pomaga.“ (Rimlj. 8, 28.) Tedej ne natora, le hudobna volja, stori človeka posodo sramote, t. j. večniga pogubljenja kriviga.

Če tedej Marijo s temi besedami počastimo: „Posoda časti vredna!“ nič druziga ne pravimo, kakor: Marija je častitljiva posoda Božja zavolj posebne gnade, ker jo je Bog izvolil za Mater svojiga Sina, in ker si je sama iz cele svoje moči prizadevala, sveto in po volji Božji živeti. Nad Njo so se spolnile besede sv. Pavla, rekoč: Za ktere je Bog popred vedil, té je tudi popred odlo-

čil; ktere je pa popred odločil, té je tudi poklical, in ktere je poklical, té je tudi opravičil, ktere je opravičil, té je tudi poveličal.“ (Rimlj. 8, 29.) Marija je pred vsimi družimi „posoda časti vredna,“ ker Ona je bolj kakor vsi drugi svetniki „posoda v čast posvečena in koristna Gospodu, in pripravna za vsako dobro delo.“ (II. Tim. 2, 21.) Bila je posoda časti vredna že tukej na zemlji, in je sosebno zdaj v nebesih.

Med tem, ko moramo vsi z Davidam spoznati, de smo v grehah spočeti, in de smo po besedah sv. Janeza vsi grešniki, je bila le Marija ne le brez madeža spočeta, ampak vselej čista od vsaciga greha; med tem, ko smo vsi po grehu tako rekoč ubite, nepridne in ostudne posode postali in bili do sv. kersta, je bila le samo Marija terdna, ne ubita posoda, ki ni bila nikoli ne z nar manjšim dihljejem greha omadežvana.

Marija je daljej posoda časti vredna, ker je bila počešena od angela Gabrijela, ko ji je veselo oznanilo prinesel. Svet jo je malo poznal in ker je bila ubožna, tudi malo obrajtal; ali toliko

drajši in častitljivši je bila v Božjih očeh, ker jo je Bog pred vsimi družimi povzdignil k nezapopadljivi časti Matere Božje.

Marija je dalje posoda časti vredna, ker je bila Njena duša že na zemlji olepšana z nar lepšimi čednostmi, in ker je bilo Njeno presveto telo prebivališče Narvišiga. Če si že ljudje prizadevajo cerkvene posode tako umetno izdelovati, od zunej in znotrej zlatiti in z dragimi kamni lepšati, s kakšno lepoto je še le Bog Marijo že tukej na zemlji od znotrej in zunej ozaljšal; od znotrej z nezmerno lepoto in obilnostjo vsih gnad in čednost, od zunej s častitljivim telesam, kakoršniga za Jezusam nikdar noben človek imel ni, zato se clo po smerti tega presvetiga telesa trohnoba ni dotaknila, temuč bilo je že čez tri dni vzeto v nebeško veličastvo. Zato jo cerkev imenuje posodo časti vredno, zato jo srečno štejejo vsi narodi.

Če je bila pa Marija že tukej na zemlji posoda časti vredna, h koliki časti je še le tam v nebesih povzdignjena! — Bere se od nekterih svetnikov, de so se po smerti v neizrečeni lepoti ljudem prikazali, kakor: sv. Alojzi svoji

materi, sv. Neža svojim staršem, oblečena v zlatim in z dragimi kamni okinčanim krilu: s kakšnim oblačilam nebeške časti mora še le Marija v nebesih ozaljšana biti, Ona presveta Hči Boga Očeta, izvoljena Mati Sina Božjiga, prečista Nevesta sv. Duha, kraljica nebes in zemlje, angelov in svetnikov? Ali se ne imenuje torej po pravici Marija posoda časti vredna, ker je od Boga samiga k toliki časti povzdignjena? —

O kristjani! razun Boga in Jezusa Kristusa, Stvarnika in Zveličarja, ni nobena stvar veči časti vredna, kakor Marija, in mi smo tako srečni, de to spoznamo. Zahvalimo Boga in Marijo za to spoznanje; ker veliko jih je, ki še tega ne spoznajo. Ali pomislimo tudi, kakšen greh bi imeli, če bi tiste Device z besedo in v djanji ne častili, ktere vrednost v svojim sercu spoznamo. Ona pa se, kakor je bilo že večkrat rečeno, z nobeno rečjo bolj ne časti, kakor s posnemanjem Njenih čednost; storimo to, potem bomo Njeni pravi služabniki, in tudi mi bomo, kakor Ona, postali posode časti vredne. Prosimo jo tudi za to veliko gnado, de jo bomo mogli na to vižo častiti. „Stori me

vredniga Tebe hvaliti, o presv. Devica!“ —  
zdihnimo večkrat s sv. Dominikam; zakaj  
že to je gnada, de človek Marijo hvaliti  
zamore. —

**O** preblažena Devica Marija! svét  
Te je malo čislal, Bog pa Te je po-  
vikšal; na zemlji si imela le terpljenje  
in žalost — zdaj pa si zveličana pri  
Bogu in svojim Zveličarji, češena od  
angelov in ljudi! Od vekomej si bila  
izvoljena za Mater našiga Odrešenika,  
de si postala posoda časti vredna.  
Ali ni moja dolžnost, Tebe častiti in  
hvaliti, ki si gnade polna, blažena med  
vsimi ženami? **O** stori me torej vre-  
dniga Tebe hvaliti, o presveta Devica!  
**O** Marija, posoda časti vredna,  
za nas Boga prosi!

### 31.

**Posoda vse svetosti, za nas Boga prosi!**

Dvakrat zaporedama smo že premiš-  
ljevali, kako cerkev v litanijah Marijo  
Devico nekaki prečastiti in prečudni po-  
sodi primerja; vidili smo, kako lepo se  
s tem Marija časti in kako globoke resnice  
sv. keršanske vere so v tem zapopadene.

Vender še enkrat hočemo to prečudno posodo premišljevati, in viditi, na kaj nas cerkev s temi besedami opominja: „Posoda vse svetosti!“

Cerkev nas hoče z imenovanim izrekom opominjati na pobožnost Marije Device do Boga, kako sveto in pobožno je namreč Marija na zemlji živela in Bogu služila. S tem nas hoče spodbudovati, da bi tudi mi, ako hočemo Marijo častiti in posnemati, postali posode prave pobožnosti in svetosti.

Vender pred vsim drugim postane zdaj vprašanje: v čim pa obstoji pobožnost ali svetost? ali z drugimi besedami: kdo pa živi pobožno ali sveto?

Pogostoma imajo ljudje od pobožnosti napčne misli; veliko jih je namreč, ki si pobožnost ali svetost po svoji glavi in po svojim nagnjenji izmišljujejo. Kdor se rad posti, misli, da je že pobožen, če se le posti, desiravno je morebiti njegovo serce polno nevošljivosti in sovraštva do bližnjiga, in med tem ko se boji, svoj jezik z vinom ali z vodo zmočiti, se vender ne boji, z ravno tistim jezikom svojiga bližnjiga opravljati in obrekovati. Drugi misli, da pobožno živi, ker rad

moli, pogostama svete zakramente prejema, in vender se doma zmirej prepira, krega in ne more nar manjši reči poterpeti. Spet kateri drugi daje rad milošino, vender pa s svojimi sovražniki terdo ravna in jim noče odpustiti. Vsi ti naj sami od sebe mislijo, de so pobožni, ali naj jih tudi drugi ljudje za take imajo, v resnici vender le niso sveti in pred Bogam nič ne veljajo; zakaj ni zadosti le v eni reči voljo Božjo spolnovati, ampak treba je to storiti v vsih rečeh brez izjemka: kdor le eno zapoved prelomi, pravi sv. pismo, prelomi celo postavo.

V čem pa tedej obstoji prava pobožnost ali svetost? Prava pobožnost v tem obstoji, de si človek prizadeva ne le samo v nekterih, ampak v vsih rečeh voljo Božjo spolnovati, in scer iz ljubezni do Boga, z nekako pripravnostjo in naglostjo, ne pa z nejevoljo, ali clo prisiljeno. To tirja sv. Francišek Salezijan od pobožniga življenja. \*)

In premislimo zdaj, ali ni bilo življenje Marije ravno tako, kakor smo gori slišali? Ali ni Marija ljubila Boga čez

\*) Glej: Filoteja. Franc. Sal. 1. pogl.

vse, ali ni iz té ljubezni do Boga vsih Njegovih zapoved na tanko spolnovala in vse storila, karkoli je dobra storiti mogoče? Tega nam scer ni potreba spričevati; zakaj sej vemo, de mora vsak človek že sveto živeti, če hoče, de se bo Bog z njim na duhovno vižo sklenil; kako veliko in prečudno pobožnost in svetost življenja si moramo torej še le pri Marii misliti, ker je v tako tanko zvezo s presv. Trojico stopila, ko je postala Mati Sina Božjiga. Že samo ta neizrečena čast, h kateri je bila Marija povzdignjena pred vsimi stvarmi, pričuje od Njene svete ljubezni do svojiga Gospoda in Stvarnika, kterimu še nobena stvar ni s toliko pobožnostjo služila, kakor Marija. De se bomo pa vender sami k večji pobožnosti in svetosti spodbudovali, poglejmo le nekoliko p o b o ž n o s t in svetost Njeniga življenja.

Spomnimo se na to, kar je bilo že večkrat omenjeno, kako se je Marija že v prvi mladosti Bogu darovala, in se nevarnostim sveta odtegnila, kako je z molitevjo in postam in s premišljevanjem sv. reči v tempeljnu Bogu služila. Kako velika de je mogla že takrat pobožnost in svetost Marije biti, lahko povzamemo iz



besedi, ktere je sv. Bonaventura v imenu Marije tako le govoril: „Ko sta me moj oče in moja mati v tempelj pripeljala, sim nar pervo v svojim sercu sklenila, Boga imeti za svojiga Očeta, in pogostama sim premišljevala, kaj bi mogla Bogu prijetniga storiti, de bi mi blagovolil svojo milost dati. Dalje sim vstajala o polnoči, in hodila pred Gospodovi altar, kjer sim z gorečimi željami vsigamogočniga Boga ponižnosti, poterpežljivosti, dobrotljivosti, krotkosti in družih lepih čednost prosila, po kterih bi pred Njegovim obličjem prijetna postala.“ To se tudi lahko iz tega vidi, kar je sv. Ambrož od Njeniga življenja v tempelju govoril, rekoč: „Spat ni šla popred, kakor le, ko je prav iti mogla, in še takrat, ko je telo počivalo, je bil Njeni duh čuječ, ker je ali reči izgovarjala, ki jih je popred brala, ali pa to govorila, kaj de bo potem delala.“

Kaj še le hočemo od svetosti poznejšiga življenja Marije reči, ko je bila nevesta sv. Duha postala in Jezusa, začetnika vse svetosti, toliko let pri sebi imela? De ne homo tukej že zgorej omenjenih reči zopet ponavljali, n. pr. s kako obilnimi gnadami in pripomočki svetosti je bila ka-

kor ponižna dekla Gospodova obdarovana in s kakšno natančnostjo je Bogu in Jezusu služila, in vse Božje, Mojzesove in deželske postave spolnovala i. t. d.; zdaj le samo to rečemo: Marija je bila gnade polna, podoba in ogledalo vsih lepih čednost in vse svetosti. Nobena stvar ni bila tako popolnoma od Boga razsvetljena, de bi bila Njegove prelepe lastnosti tako natanko spoznala, kakor Marija, zato pa tudi ni nobena stvar Boga tako goreče ljubila in mu tako zvesto služila, kakor Ona. Zato jo po vsi pravici kličemo: posodo vse svetosti.

Ali še v drugim pomenu se zamore Marija imenovati posoda vse svetosti. Marija je bila namreč s svojo svetostjo tudi vérnim kristjanam od nekđaj v spodbudo veči pobožnosti. Že aposteljanam je bila po Kristusovim vnebohodu v tolažbo, v poterjenje vere, pomočnica, svetovavka, učenica in voditeljca. Kakor se otroci radi k materi zatekajo, tako so se takrat aposteljni okoli Božje matere zbirali. Cerkvjeni učeniki tudi pravijo, de so kristjani v tistim času, kakor hitro so bili keršeni, kmalo tudi želeli viditi Gospodovo Mater; tako so nekteri iz daljnih

krajev prišli jo gledat, kakor sv. Dionizi Areopagit. In h koliki pobožnosti so se mogli aposteljni in prvi kristjani spodbudovati, ki so s svojimi očmi vidili Božjo Mater! Ko so vidili nad Njo toliko ljubezen, toliko gorečnost do Boga, o kako so se po Njenim zgledu vnemali za molitev in za Božjo čast, kako so bili po Njenih prošnjah pokrepčani, de so v preganjanji, obrekovanji, v ječah in mukah močni, poterpežljivi in stanovitni ostali!

Pa tudi potem, ko je bila Marija vzeta iz doline solz v presvete nebesa, so vé rni kristjani po vsih krajih, kjerkoli se je luč sv. vere zasvetila, Marijo ne le samo častili, ampak so se tudi po Njenim zgledu k veči pobožnosti spodbudovali in se Njenim mogočnim prošnjam priporočevali. Od kod je prišlo, de je bilo že od nekdaj toliko lepih pesem in molitev v Marijno čast zloženih, toliko veličastnih cerkvá v Njeno poslavljenje sozidanih? Od tod, ker so bili naši pobožni predniki po zgledu Marije vneti za Božjo čast, in so zato Marijo častili, de bi ložej in bolj zvesto Bogu služili. In kako so zamogli nekteri svetniki, kakor sv. Bernard, sv. Alojzi, sv. Alfons Liguori i. t. d. tako

nedolžno in sveto živeti, tako preserčno Boga ljubiti? Ali ne s pomočjo Marije Device? Marija se tedej imenuje tudi zato posoda vse svetosti, ker naše prošnje sprejema in pred sedež milosti Božje nosi. Sv. Janez Ev. je vidil v skrivnim razodenji, de so imeli svetniki Božji zlate posode v rokah, ktere so bile polne dišečiga kadila, in pravi, de je bila to molitev svetnikov. V zlatih posodah nosijo svetniki našo molitev, kakor lepo dišeče kadilo pred sedež Božji; toliko vrednost ima že prošnja družih svetnikov pri Bogu, koliko več premore še le Marija pri Njem! —

Ali pa bi ne imeli tudi mi po zgledu Marije posode vse svetosti postati? Tudi nam je zapoved dana, de moramo Boga čez vse ljubiti, ter mu zvesto služiti do smerti. Vender, oh! kako merzla je naša ljubezen do Boga, kako pomankljiva naša zvestoba v službi Božji! Učimo se torej od Marije pobožnosti ali svetosti! Imejmo pogostama vsigapričujočiga Boga pred očmi — še clo pri delu, ali jedi po besedah sv. Pavla: „Ali jeste, ali pijete, ali kaj družiga delate, storite vse k Božji časti.“ (I. Kor. 10, 31.)

Tako bomo Gospodovo zapoved spolnovali, ki nas opominja, de naj molimo brez prenehanja.

De se bo pa naša pobožnost do Boga toliko bolj povzdignila in vterdila, prosimo pogostama Marijo, de naj našo mlačnost v službi Božji s svojo gorečnostjo podpira, naše slabe molitve s svojo močno molitevjo sklepa in Bogu donaša, ali z drugimi besedami: prosimo Marijo, de nas vzame v število svojih služabnikov. Zakaj cerkveni učenci pravijo, de je preserčna pobožnost do Marije clo znamnje zveličanja, ne kakor de bi nebesa že gotove bile za tega, ki se v Njeno čast posti ali moli, ampak ker nobeden ne more pravi služabnik Marije Device biti, če si po Njenim zgledu ne prizadeva, Boga čez vse ljubiti in Njegovih zapoved spolnovati. Blagor torej nam, če pravo pobožnost do Marije čedalje bolj v sebi uživljamo, zakaj tudi nam bo ravno tisti blagoslov pridobila, ki ga je toliko svetnikom prinesla. —

O Marija! Tvoje serce se je vedno nar prijetnišimu kadilu enako k Bogu povzdigovalo, tako de si s tem prava posoda svetosti ali po-

božnosti postala! Ali poglej na-me, uboziga, Eviniga otroka! Oh, scer molim, se najdem pri sv. maši, prejemam svete zakramente, pa le tako slabo, neobčutljivo, streseno in merzlo! Uči me torej prav moliti, o učenica molitve, de dosežem, česar prosim: de se dobro vojskujem zoper vse sovražnike svoje duše, srečno ték dokončam in dosežem venec plačila. O Marija, posoda vse svetosti, za nas Boga prosi!

## 32.

## Skrivnostna roža, za nas Boga prosi!

Sv. cerkev Božja je podobna lepimu vertu, kateri je z mnogimi in lepimi cveticami obsajen. Kakor namreč na krasnim vertu rastejo mnoge cvetlice: tu limbar (lilija) bel in blišeč ko sneg; tam vijolica ponižna in lepo dišeča; spet tam vertnica (roža) bela in rudeča; tako tudi zasaja v cerkvi Božji, v tem nebeškim vertu, sam nebeški vertnar, Jezus Kristus, mnoge cvetlice prelepih čednost: tu se vidi limbar nedolžnosti pri čistih devicah in mladenčih; tam raste vijolica ponižnosti pri pravih

spokornikih in pušavnikih; spet tam cvetè belorudečkasta vertnica (roža) čistosti in mučenstva pri nedolžnih mučencih (marternikih) i. t. d. Zakaj vsaki pravi služabnik Božji je kakor drevo ali cvetlica, ki je v Božjim vertu matere katoliške cerkve zasajena in raste tako dolgo, de je sam nebeški vertnar, Jezus Kristus, ne vterga in prenese v gredice nebeškiga raja. Zato pravi sv. pismo: „Pravični je kakor drevo, zasajeno pri vodi, katero bo sad prineslo o svojim času.“ (Ps. 1, 3.) Med vsimi temi cvetlicami, med vsim tem drevjem pa je Marija Devica nar lepši in nar prijetniši vertnica (roža) na vertu kat. cerkve. Na Njo se zamorejo obrniti besede modrosti Božje: „Prinesite sad, kakor roža zasajena pri potokih.“ (Sir. 39, 17.) Zato se Marija Devica tudi v litanijah „roža“ imenuje in scer s pristavkam: Skrivnostna roža.

Ze v sv. pismu stariga zakona je bila Marija z imeni mnogih cvetlic in drevves zaznamovana. Na Njo se obračajo besede iz visoke pesmi: „Kot limbar med ternjem, taka je moja prijateljica med hčerrami;“ — in zopet besede modrosti Božje: „Kakor cedrovo drevo sim na gori Liba-

non povikšana, in kakor cipresa na hribu Sion; visoko sim zrastle, kakor palmovo drevo v Kadesu — kakor lepa oljka na polji in kakor javor zraven vode na potih sim visoko zrastle. Kakor sladka skorja in lepo dišeče mazilo sim zadišala: kakor izbrana mira sim prijeten duh od sebe dajala.“ (Sir. 24.) Vse té lepe prilike kaj pomenijo družiga, kakor veliko lepoto Marije in prečudno dišavo Njenih čednost?

Nobeni cvetlici pa Marija ni tako močno podobna, kakor roži, t. j. vertni roži ali vertnici. Podobna pa je Marija roži ali vertnici:

1. po svoji lepoti. De je roža lepa in prijetno dišeča, je mende vsim znano; tako je tudi Marija, skrivnostna roža, lepa. Že sv. pismo nas opominja na Njeno lepoto, ko pravi: „Popolnoma lepa si, moja prijateljica! in madeža ni v Tebi.“ (Visoka pes. 6, 4.) Trojna pa je lepota Marije: lepa je po telesu, še lepši je po duši, nar lepši pa je po časti v nebesih.

a) Lepa je Marija po telesu; zakaj, desiravno se Ona, kakor revna devica, ni drago oblačila, je bilo vendar po nauku vsih cerkvenih učencov Njeno



telo in obličje z nebeško lepoto ozaljšano. Kakor je bil Jezus, Njeni Božji Sin, nar lepši med vsimi človeškimi otroci, tako je bila tudi Marija že na zemlji po svojim telesu in obličji nar lepši med vsimi stvarmi. Sv. Dionizi, kateri je s svojimi lastnimi očmi Marijo na zemlji vidil, je té le besede izrekel zastran Marijne lepote: „Boga vzamem na pričo, kateri je v té Devici prebival, ko bi me ne bilo sveto pismo drugači učilo, bi jo bil za praviga Boga imel; zakaj nobena čast svetnikov ne more veči biti, kakor je bila takrat moja sreča velika, ko sim Marijo vgladal.“

b) Desiravno je bila pa Marija po telesu nar lepši med vsimi stvarmi, desiravno je bilo Njeno obličje kakor nar lepši roža belo in rudeče; vender je bila ta zunanja lepota le znamnje in žark Njene znotranje lepote, ali lepote Njene duše. Zato jo hvali ženin v visoki pesmi s temi besedami: „Kako lepa si Ti, moja prijateljica! kako lepa si — brez tega, kar je znotrej skritiga.“ Iz teh besedi se vidi, de, kakor je bila zunanja telesna lepota Marije prečudna, se vender Njena znotranja dušna lepota nikakor ne more zadosti pohvaliti. In na družim kraji

pravi sv. pismo: „Vsa lepota kraljeve hčere je od znotrej“ (Psalm 44.), t. j. na Njeni duši. Pa kako bi Marija ne bila lepa na svoji duši? Lepa je duša, ktera je greha prosta; pa kje je ktera duša, ki bi bila tako popolnoma čista brez vsiga madeža greha, kakor Marija? Lepa je duša, ktera sveto in bogaboječe živi; pa kje je kateri svetnik, de bi se njegove čednosti tako lepo svetile, kakor Marije, prečiste Device? Zavolj té znotranje skrite lepote se torej po pravici imenuje Marija skrivnostna roža.

c) Če je bila pa Marija že na zemlji tako lepa po telesu in duši, o kolika mora še le zdaj Njena lepota biti, ko je v svoji časti v nebesih! Kolikor je solnce na nebu lepši in svetlejši od lune in zvezd, toliko je tudi Marija, Božja Mati, lepši in častitljiviši v nebesih od vsih družih svetnikov. Od Nje pravi sv. Bernard: „Kolikor je Marija več gnad pred družimi zadobila na tem svetu, kolikor lepši čednosti je imela, in kolikor veči je bilo Njeno zasluženje; toliko veči je Njena čast pred družimi svetniki v nebesih.“

2. Dalje je Marija roži podobna

tudi po svoji prijetni dišavi. So cvetlice, ki so scer na oči prav lepe, pa brez vse prijetne dišave; ali vsa drugačna je roža, ki ni le samo na videz lepa, ampak tudi prav prijetno diši. Tako je tudi Marija: Ona ni le samo lepa, ampak je vedno tudi nar prijetniši dišavo od sebe dajala. Če je že sv. apostelj Pavel sam od sebe rekel: „Mi smo lepa dišava Kristusa,“ t. j. jest sim v spolnovanji svojih dolžnost Kristusu kakor lepa dišava dopadljiv; koliko več mora še le to od Marije veljati? Zato pravi od Nje cerkev: „Kakor izvoljena mira si sladko dišavo razpušala.“ Marija pa je kakor roža prijetno dišavo od sebe dajala s svojimi prelepimi čednostmi, s kterimi je bila ozaljšana, sosebno s svojo čistostjo, ktera je ne le človeško, ampak tudi angeljsko čistost deleč presegla; s svojo ljubeznijo, s ktero je ne le Boga čez vse ljubila, ampak tudi človeškim otrokam v njih potrebah rada pomagala; s svojo ponižnostjo, ker je vedno, kakor zvesta dekla svojimu Bogu služila; s svojo poterpežljivostjo, ker je vsa vdana v voljo Božjo tolike dušne bolečine prestala. In kje je kristjan, kterimu bi prelepe Marijne čednosti ne

bile všeč, in bi mu kakor krasna roža ne zadišale? In blagor temu, pri katerim se pobožnost do té nebeške rože Marije v sercu vname, tam mora nečisti duh greha zginiti, in prijetnost pobožniga življenja zadišati. Zato so nekteri svetniki Marijo tako močno ljubili in častili, kakor sveti Herman Jožef, kateri je Marijo vedno Rožo imenoval, in od tod pride, de jo tudi cerkev v litanijah z besedami pokliče: „Skrivnostna roža.“

3. Zadnjič je Marija še v nekterih družih, posebnih lastnostih roži podobna. Roža ima belorudečkaste peresca, iz katerih srede se zlato-rumeno cvetje sveti. Tudi pri Marii se najdejo enako lepe lastnosti. „Bela roža, pravi sv. Bernard, je bila Marija po svoji čistosti, rudeča po svoji ljubezni; bela, ker si je za čednosti prizadevala, rudeča, ker je greh sovražila; bela, ker naše nagnjenje čisti, rudeča, ker meseno poželenje kroti.“ V beli barvi nedolžnosti in v rudeči barvi terpljenja se kaže serce Božje Matere, in iz njegove srede plamení zlató čiste ljubezni. — Roža cvetè na bodečim stebli. „Eva je bila tern,“ pravi sv. Bernard, Marija roža; Eva tern,

kteri je vsim smert prinesel, Marija pa roža, ktera nam je po Kristusu zveličanje pridobila. — Ternje rožo obdaja. Tudi Marija je bila celo svoje življenje s ternjem terpljenja obdana, kakor Jezus, Njeni Sin, tako je tudi Ona nekako ternjevo krono nosila. — Kakor hitro se roža razcvetè, nagne svojo glavo. Tako se je Marija, ko je Mati Božja postala, pred Bogam nar globokejši ponižala, ter se imenovala „deklo Gospodovo.“ — Roža ima tudi marsiktero zdravilno moč v sebi. In kdo je v stanu izreči, koliko bolnikom je Marija zdravje, koliko žalostnim tolažba, koliko slabim podpora postala? Kjerkoli se kteri ubogi grešnik k tej nebeški roži oberne, in jo za pomoč prosi, gotovo mu bo pomagano, njegove dušne rane, ki so mu jih grehi vsekali, se mu bodo zacelile.

O kristjani! nikar ne verzimo od sebe té nebeške rože, nikar ne zapustimo Marije. Razveseljumo se vedno nad Njeno lepoto: „tecimo, kakor pravi sveto pismo, za dišavo Njenih mazil,“ to je, spomnimo se večkrat na prečudno lepoto skrivnostne rože Marije, ktera ne obstoji v dragi obleki in lišpanji, ampak

v lepih čednostih, kakor pravi sv. pismo : „Vsa lepota kraljeve hčere je od znotrej,“ (Ps. 44.) — in prizadenimo si, jih posnemati, in v nobeni potrebi nas Ona ne bo zapustila. Spomnimo se ne le v litanijah na to prečudno lepoto in dišavo skrivnostne rože Marije, ampak tudi takrat, kadar to prelepo cvetlico, rožo, vgladamo in jo v roki imamo. O spomnimo se, de je roža s svojo belo-rudečkasto barvo in s svojim prijetnim duham podoba Matere Božje, in torej tudi podoba čistih in nedolžnih duš; zato imajo device nad rožami ali rožnatimi venci toliko veselje; zato se tudi po keršanski šegi mertvaški odri tistih, ki so kakor device umerli, z rožami ozaljšajo, rožni venci se jim na glavo in na njih grobe pokladajo; zatorej se tudi le za tiste ne veste spodobijo venci na glavi, ktere pridejo kakor device k poroki, ne pa za druge, ktere so že devišstvo napravile.

Skerbimo pa tudi mi za pravo lepoto, ktera le v znotranji lepoti serca in duše obstoji. Zakaj le prevelikokrat se zgodi, de nekteri kristjani, sosebno nektere žene in dekleta vso svojo lepoto le v prevzetno in ošabno obleko stavijo! Oh, če se je Marija, ktera je bila iz kraljeve hiše

Davidove, in ktera se je že na zemlji lahko kraljica nebes in zemlje imenovala, ponižno oblačila; kako morejo pač Njenimu sercu tiste dopasti, ktere se prevzetno in čez svoj stan oblačijo?! Marija dobro vé, de Jezus ne gleda na drago obleko, ne na zunanjo lepoto obličja; On gleda le na znotranjo lepoto serca: na čistost, na ponižnost, na krotkost, na poterpežljivost, na ljubezen in druge lepe čednosti, s kterimi je duša od znotrej ozaljšana.

Bêre se v življenji sv. Roze, perve Amerikanske svetnice, de se je bil že v zibeljki njeni obraz po podobi rože razcvetel, od tod tudi njeno ime Roza ali roža; pozneje pa ji je Marija Devica še primek pridjala, rekoč, de naj se imenuje Roza svete Marije, v znamenje, de se bo ta devica v posebnim varstvu Materne Božje znajdla. In kako lepo je ta svetnica kakor roža svetosti cvetela in s prijetno dišavo svojih čednost sv. cerkev Božjo napolnovala! —

O preljubeznjiva Mati, skrivnostna nebeška roža! Tvoja lepota vleče vse oči, Tvoja dišava vleče vse serca na-se; nebo in zemljo

napolnuješ s prijetno dišavo svojiga svetiga življenja. O pošli dihljej té prijetne dišave tudi v moje serce, ter mi pomagaj, de Tvoj sveti zgled posnemam, in Tvojimu Božjimu Sinu dopadem. Tudi jest moram biti lepo dišeča roža pred Božjim obličjem; kako pa zamorem to postati, če mi Ti, o dobrotljiva Mati! s svojo prošnjo ne pomagaš? O nebeška roža Marija! naj moje vpitje k Tebi pride, in pomagaj mi, de bom Tebi podoben na zemlji, in s Teboj enkrat cvetem v nebeškim vertu. O Marija, skrivnostna roža, za nas Boga prosi!

### 33.

**Turn kralja Davida, za nas Boga prosi!**

Turn se sploh imenuje visoko zidanje, ki je čez drugo poslopje povzdignjeno. So pa mnogi vzroki, zavolj kterih so se od nekdej turni zidali. Tako so se zidali pri cerkvah, de iz njih visocih lin glas zvonov doní, in verne k molitvi opominja in k službi Božji vabi; zidali so se pri morji, de iz njih visočine prižgane luči brodnarjem na morji pravo pot kažejo;



zidali so se v terdnjavah, t. j. v terdnih močnih mestih in krajih, de pri napadu sovražnika deželani in mestnjani vanje pribeže, se pred sovražniki varujejo in branijo, kakor so n. pr. naši predniki na Krajskim imeli take turne, de so se pred Turki varovali in branili. Med družimi turni je bil pa posebno imeniten in hvale vreden turn kralja Davida; zakaj po besedah sv. pisma in sv. cerkvenih učnikov je ta turn zidal kralj David, ter ga čez mestno zidovje povzdignil na visoki skali, tako de je bil ne le bramba, ampak tudi lepota celiga mesta.

Temu turnu kralja Davida tedej cerkev Marijo primerja. Na-njo namreč obrača une besede iz visoke pesmi, s katerimi nebeški Ženin, sv. Duh, svojo nevesto, Marijo Devico, nagovarja rekoč: „Tvoj vrat je kakor turn Davidov, zidan z braniši, na katerim visi jezero škitov, in vse orožje močnih.“ (Vis. pes. 4, 4.)

Zakaj se pa Marija imenuje „turn kralja Davida?“ — zato ker je v duhovnim pomenu turnu kralja Davida močno podobna.

Ne bomo zdaj od tega govorili, de je že v tem Marija turnu kralja Davida

podobna, ker je po svojih čednostih in po svoji časti ne le čez vse svetnike, ampak tudi čez vse angele povzdignjena, kakor je bil turn kralja Davida povzdignjen čez vse poslopja Jeruzalemskiga mesta; tudi ne bomo tukej govorili, de, kakor je bil turn kralja Davida lepota Jeruzalema, tako je Marija lepota cele cerkve; — le na dva nar imenitniši pomena hočemo opomniti, v katerih je Marija sosebno turnu kralja Davida podobna.

Kakor je bil turn kralja Davida terden in močan, na skali zidan in z braniši obdan, tako je bila tudi Marija v svoji zvestobi do Boga terdna in močna pred vsakim napadam sovražnikovim in pred vsim zapeljevanjem. Kar je angelu Gabrielu rekla, je bilo vodilo Njeniga celiga življenja: „Dekla sim Gospodova.“ Po tih besedah se je vselej ravnala, vedno je v nar veči zvestobi in pokoršini Bogu služila. Ne smemo misliti, de je bila Marija brez vsih skušnjav, ker je bila brez izvirniga greha, in torej nobeniga slabiga nagnjenja v sebi imela ni. Saj vémo, de je razun mesá in kervi še drugi veliko nevarniši sovražnik, zapeljivec in morivec od začetka, hudobni duh, kateri po bese-

dah sv. Petra okoli hodi kakor rjoveč lev, in iše, koga bi požerl. (I. Pet. 5, 8.) Saj se je prederznil, clo Narsvetejšiga, samiga Jezusa, skušati. Od tega nar hujšiga sovražnika Božjih otrok, od té stare kače je bila gotovo tudi Marija skušana in v greh napeljevana; tista stara kača, ktera je bila Evo v greh zapeljala, je gotovo tudi pri Marii, novi in boljši Evi, svoje peklenke zvijače poskusila; — tode Marija je ostala čista, ni bila omadežvana od nar manjšiga greha. Kakor sovražni strel od močniga turna odletí, tako je odletela od Marijne pokorsine vsa zvijačnost satanova. Ona je bila in je ostala nepremagljiva terdnjava, ktere hudobni duh nikdar ni mogel v svojo oblast dobiti. Ona je poslušala in preišljevala besedo Božjo, in tako je bila „podobna unimu modrimu možu v evangelji, kteri je sozidal svojo hišo na skalo, in ploha se je vlila, in vodé so priderle, in vetrovi so pihali, in so se vperli v hišo tisto, in ona ni padla, zakaj vstavljena je bila na skalo.“ (Mat. 7, 24. 25.)

Marija je pa tudi turn za nas. Ona je rés turnu podobna, ki nás varuje pred nevarnostmi, in podobna je zlasti

turnu kralja Davida; zakaj kakor so bili vojšaki v turnu kralja Davida nar bolj zavarovani, in so se pred sovražniki lahko in serčno branili, tako bomo tudi mi dobro zavarovani in se bomo zoper vse sovražnike svoje duše srečno vojskovali, če bomo pri Marii, v tem živim in močnim turnu kralja Davida pribežališa iskali. O koliko kristjanov je že to skusilo? Koliko jih je, ki so se v stiskah in nevarnostih duše in telesa k Marii zatekli, in so pri Njej pomoč našli? Zato so pobožni kralji Marijo za varhinjo ali Patrono svojih dežel izvolili, kakor sv. Štefan, Ogerski kralj, za Ogersko kraljestvo; dobri in keršanski gospodarji in gospodinje priporočujejo celo svojo hišo Marijnimu varstvu; in katoliški kristjan ne gré popred zjutrej, ko vstane, na delo, preden z angelovim češenjem Marije ne počasti, in se Njenimu varstvu po dnevu ne izroči, in tudi zvečer ne gré popred spat, preden še enkrat Marije ne pokliče in se Njenimu varstvu ne priporoči.

V tem živim turnu kralja Davida, pri Marii, najdemo pa tudi orožje, s katerim se zamoremo zoper sovražnike svojiga zveličanja vojskovati. „Tvoj vrat je ka-

kor turn Davidov, na katerim visi jezero škitov, vse orožje močnih,“ — tako poje Salomon od presvete neveste sv. Duha, od Marije. Prav pomenljivo so darovali nekdanj zmagovavci v bojih in vojskah vse bandera in orožje, ki so jih sovražnikom vzeli, Gospod Bogu v templjih. Še dan današnji se vidijo v več starih cerkvah bandera, orožje, škiti na stenah viseti. Tako se vidijo tudi v Marijnih cerkvah na stenah in na Njenih altarjih mnoge podobe, palice, bergle i. t. d. viseti, v znamenje hvaležnosti za tolažbo, pomoč in varstvo v potrebah in nevarnostih, ktere so tolikrat kristjani popriprošnji Marije Device zadobili.

Če se torej bere: „Marija je turn z braniši zidan, na katerim visi jezero škitov in vse orožje močnih,“ pomeni to Njeno duhovno orožje, ktero svojim služabnikom podaja, de se morejo zoper svoje dušne sovražnike vojskovati. Človeško življenje na tem svetu je vedna vojska. Človeka zdaj mogočni sovražniki nadležvajo, zdaj mora on sam sovražnike prijemati, namreč svoje hudo nagnjenje in strasti, ki mu skorej nikoli počitka ne dajo. In, oh! človek je tako

slab, tako nestanoviten, kako more pač zmagovati brez višji pomoči? . . . Ali, mogoče mu je vendar le zmagovati, če se v močan turn podá, če namreč na Marijo gleda in na-njo kliče. Ona je mogočna kraljica; kakor za boj v versto postavljena truma vojšakov svojim služabnikom na strani stoji; če se le Njé zvesto deržé, jim ni treba obupati, le serčno naj se vojskujejo, Marija jim pomaga. Njene braniša so gnade, ktere ji je Jezus v roke dal, in ktere Ona rada in obilno deli; Njeni škiti so Njeni prelepi zgledi, ktere svojim služabnikom daje, in s kterimi se za vse dobro vnemajo; in Njeno orožje je Njena molitev, s katero svoje služabnike v njih vojski podpira. Kakor si sovražniki ne upajo, dobro oborožen in vterjen turn napasti, tako se tudi dušni sovražniki, posebno hudobni duhovi, ne prederznejo, se Marii približati, in varno počiva vsaki pod Njenim maternim plajšem, kteri se z zaupanjem Nji priporoča. Kdor močan turn prevzetno zapusti in se v duhovni vojski na svojo moč zanaša, se pogubi; kdor pa sam sebi ne upa preveč in se v nevarnosti skušnjave podá pod brambo Marije Device, temu se ni

treba nič bati. Zato nas tudi cerkev moliti uči: „Pod Tvojo pomoč pribežimo, o sveta Božja Porodnica!“ Sv. Liguori pravi: „Ko bi ljudje na to mislili, da bi v skušnjavah z zaupanjem na Marijino ime klicali, gotovo bi nikoli ne padli.“ —

O de bi pač Tebe, o presveta Devica! vsi ljudje za turn kralja Davida spoznali, k Tebi kakor v varno zavetje bežali, in pri Tebi pomoči iskali, po tem bi pekel kmalo čedalje bolj ob svoj rop prišel, in število izvoljenih bi se zmirej bolj množilo. O ko bi se sosebno mladenčiči in dekleta bolj zvesto Marii priporočevali, in jo bolj goreče častili, bi ne bilo toliko zgubljenih sirot, in bela lilija čistosti bi pod skerbni varstvom Marije Device bolj pogosto cvetela. Kličimo torej večkrat, sosebno v skušnjavah in nevarnostih, na Njeno presveto ime, in upati smemo, da kakor je nekdanja žena v mestu Teben iz turna preganjavcu Abimeleku kamen na glavo verгла in mu jo prebila, tako bo tudi Ona naše sovražnike s kamnom od nas odgnala, s tistim kamnom namreč, kateri je nar. vikšič vogelni kamen sv. cerkve, t. j. s Kristusom, svojim Sinom.

Bêre se od nekiga mladenča, de je bil ostudni nečistosti zlo vdan, in pri vsih svojih pogostama prejetih sv. zakramentih v stare grehe nazaj padel. Ko je pa l. 1635 v Rimu na dan prečistiga spočetja Marije Device pri neki pridigi slišal, koliko to k ohranjenju čistosti pripomore, če se kdo zvesto Marii priporoča in v skušnjavah na-njo kliče, je sklenil, to priserčno opominjevanje spolnovati. Vsak dan se je Marii priporočeval in v skušnjavah je vselej na-njo klical. Nekoliko let potem je s solznimi očmi spoznal, rekoč: „Kar sim na to sveto imé klical, sim se v skušnjavah tako močniga čutil, de se mi je zdelo, de bi še v hujši skušnjave ne bil privolil.“ — Kličimo torej tudi mi v vsaki potrebi na to presveto imé, bežimo k Njej, kakor v močan turn. —

**O Marija, moja dobrotljiva Mati!** kako me veseli, de si Ti moj močan turn, moje zavetje in pribežališe. Sovražniki me obdajajo! vedno proté mojo dušo vjeti in pogubiti, kako jim bom odšel, kako bom zmagal, če mi Ti ne pomagaš, če se Ti za-me ne vojskuješ! Saj ti je znano, kako slabe so moje moči. Oh, nikar ne pusti, de bi me



sovražniki imeli v zasméh! Sej si Ti moja Mati, jest Tvoj otrok, ali moreš pustiti, me v pogubljenje pahniti? Upam de tega ne boš pustila. Tedej hočem pogostama k Tebi bežati in v Tvojim sercu kakor v močnim turnu pribežališa iskati. O Marija, turn kralja Davida, za nas Boga prosi!

## 34.

**Turn slonokosteni, za nas Boga prosi!**

Ne le samo „turn kralja Davida“ se Marija Devica v litanijah imenuje, ampak tudi „turn slonokosteni.“

Slonova kost, ktera ni nič družiga, kakor zob slona, t. j. velike, nar veči štirinogate živali, je bila v starih časih, in je še zdaj veliko čislana. Zato so imeli premožni nekdej v navadi, de so si hiše ali poslopja zavolj veči imenitnosti s slonovo kostjo ozaljšali. Tako se bere v sv. pismu, de si je kralj Ahab slonokosteno hišo sozidal, in prerok Amoz je Izraelcam zavolj njih pregreh to kazen zažugal: „Vaše slonokostene hiše vam bodo poderte.“ (Amoz 3, 15.) Tudi kralj Salomon si je napravil visok sedež iz slonove kosti in

ga je z nar bolj svetlim zlatam prevlekel. (III. Kralj. 10, 18.) In tako je tudi Marija Devica v duhovnim pomenu imenovana turn slonokosteni; zakaj na-njo obračajo veči del cerkveni učeniki tiste besede iz visoke pesmi, s katerimi Jezus Kristus svojo presveto Mater hvali, rekoč: „Tvoj vrat je kakor turn slonokosteni.“ (V. p. 7, 4.)

Marija ni le samo turnu, ali močni terdnjavi podobna, ktera vsacimu sovražnimu napadu v bran stoji, in h kateri zamoremo v nevarnostih in skušnjavah pribežati; ampak Ona je tudi sedež nar veči lepote in nar lepših čednost. To namreč pomeni ta pristavek „slonokosteni;“ zakaj slonova kost ima v sebi lepe, hvale vredne lastnosti, ktere so podoba Marijnih čednost.

Slonova kost je nar prvo svetlo-bela, in „turn slonokosteni“ je torej prelep, svetlo-bel, krasno ozaljšan turn. Kako lepa podoba Marije Device je tedej turn slonokosteni! Tudi Marija je bila svetlo-bela po svoji nedolžnosti in čistosti; Njena nar veči lepota je bila ravno ta golobja nedolžnost, zato jo sv. Duh v visoki pesmi: „Mojo prijatlico, mojo golobico“ imenuje. (Vis. pes. 5, 2.) Ta

serčna nedolžnost je vse druge Njene prelepe čednosti z nar krasniši svetlobo obdajala, in tako stoji Ona v svetim mestu Božjim, v katoliški cerkvi, kakor lep, svetel turn v veselje vernih kristjanov, ki jo kakor svojo Mater ljubijo in časté. Deleč se lesketá verh turna, in popotnik na cesti in brodnar na morji se veselita, ko turn zagledata, zakaj kaže jima pravo pot. Tako kaže Marija vsim, ki Njeno življenje premišljujejo, z lučjo svojih čednost pravo pot, ki v nebesa pelje, in kliče zatega voljo nam vsim: „Kdor mene najde, življenje najde.“ Kakor kraj, vás ali mesto, naj bo še tako lepó, na prijetnosti zgubi, če se v njem kak turn k oblakam ne vzdiguje; kakor je mesto clo pusto in žalostno brez turna; — tako pusto, prazno in žalostno je vsako človeško serce, vsaki kraj, vsaka vás, vsako mesto, kjer se Marija ne časti. Zakaj povsod tam ni Matere, nimajo prečiste Device pred očmi; zato se pa tudi bela lilija čistosti tam močno pogreša.

Slonova kost je dalje terdna, ker je zob slona, t. j. tako velike in močne živali, de je v stanu cele turničke nositi, v kterih se več vojakov znajde. „Turn

slonokosteni“ je torej terden, močan in nepremagljiv turn. — Takimu turnu je bila tudi Marija podobna; Ona je bila terdna in stanovitna v dobrim, ker je poslopje svojih čednost in časti na dobro in globoko podlago, namreč na nar globokejši ponižnost in na vero, terdno kot skalo, postavila. Nje ni le samo nikdar noben sovražnik premagal, temuč Ona je bila vselej vsim hudobnim duhovam in sovražnikom sv. vére strašna. Ona je kači glavo sterla; od Nje govori cerkev: „Vse krive vere si sama zaterla na celim svetu.“

Slonova kost je tudi žlahtna, očem prijetna in ljuba. „Turn slonokosteni“ je tedej žlahten, očem prijeten in ljub turn. — Kako močno je Marija tudi po tej lastnosti slonokostenimu turnu podobna! Kdo je v stanu Njeno žlahtnost izreči? Pa saj kako bi ne bila Marija žlahtna, našim očem prijetna in ljuba, ker je Mati Tistiga, ki je nar žlahtnejši med človeškimi otroci? Prav lepo je od Marije govoril neki pevec, Navalis po imenu, rekoč: „O Marija, vidim Te v sto in sto podobah prav prijetno zmalano; ali vender nobena podoba Te ni v stanu tako

mi pokazati, kakor Te moja duša zagleda. Le to vém, de kar sim začel Marijo ljubiti, se mi vse posvetno veselje le prazne sanje zdi, in de me Marija, kakor neizrečeno sladke nebesa, vedno v mojim sercu razveseljuje.

Slonova kost je zadnjič tudi po svoji vrednosti imenitna, ker vse druge živalske kosti ne le po velikosti, terdnosti in žlahtnosti, ampak tudi po ceni preseže. „Turn slonokosteni“ mora torej veliko vrednost ali ceno imeti. Ali pa ni tudi po tej lastnosti turn slonokosteni lepa Marijna podoba? O kako draga pač mora biti Marija Božjim očém? Če je že vsaka človeška duša Bogu tako draga, de jo je hotel Bog Oče za nebesa vstvariti, Bog Sin s tolikim trudam odrešiti, in Bog sv. Duh posvetiti: koliko vrednost mora še le Marija pred Božjimi očmi imeti! Prav pristojno se zamorejo tudi od Marije tiste besede reči, s katerimi sv. pismo serčno ženo hvali, rekoč: „Čez to, kar je od deleč, in iz zadnjih pokrajn, je njé cena.“ (Prip. 31, 10.) Kdo je tedej v stanu, vrednost Marije izreči? Le Bog sam pozná Njé vrednost, in „le Bog sam za-

more Marijo po vrednosti hvaliti,“ pravi sv. Andrej Kretenski.

Tako je Marija v resnici turn slonokosteni, lepa in svetla po svoji nedolžnosti in svojih družih čednostih, terdna in močna po svojih nebeških željah, po svoji molitvi in svojim premišljevanji; po zaničevanji vsiga časniga in posebno po časti maternstva Božjiga. —

Poglejmo večkrat lepoto tega visociga turna. Premišljujmo življenje Božje Matere; pogledjmo, kako od sveta odločena moli, dolžnosti stanu spolnuje in dobro dela, kjerkoli more; kako se v vsih čednostih vadi in tako od čednosti do čednosti stopa tako dolgo, de je povzdignjena k časti kraljice nebes in zemlje.

Povzdigujmo vendar tudi mi svoje serce k nebeškim višavam in premišljujmo večne dobrote v nebesih. Tukej nam ni oštati, gori je naša domačija, naša očetova hiša. O človeška duša! zakaj laziš zmirej ko červ po zemlji, in se razveseljuješ nad blatam minljivih reči? Od tega ne boš nikdar nasitena, ker si za kaj večiga — za nebesa vstvarjena. Glej torej na Marijo, kako ti kaže kakor prelep, visok turn pot v nebeško domačijo! Po-

snemaj Njeno nedolžnost, ponižnost, gorečnost v molitvi i. t. d. — to je pot, ki te bo k Njej v nebesa pripeljala. Poslušaj, kako ti kliče z nebeških višav: „Moj otrok, pridi k meni, rokó ti podajam, le serčno hodi po mojih stopinjah!“ —

Koliko pripomore k pobožnemu, svetimu življenju češenje Marije, nam je živa priča sv. Alfonz Ligvori. Za Jezusam je bila Božja Mati vsa njegova pomoč in njegov zgled; zato je pa tudi oblačilo nedolžnosti do smerti neomadežvano ohranil in z neoveržljivimi pričami je poterjeno, de ni nikoli prostovoljno clo maliga greha storil. Vse čednosti, ki se nad Marijo svetijo, si je prizadeval posnemati. Nikoli ni šel od doma, nikoli ni drugači domu prišel, kakor de je svojo preljubo Mater pozdravil, ali kakor je rekel, obiskal. Pri vsakim opravilu je Njo za pomoč prosil. Imenoval jo je vedno svojo Mater, svojo pomočnico, in za Bogam vse svoje upanje, in tako je postal s pomočjo Marije eden nar večih svetnikov zdanjiga časa. — De bi pač Marija še več tako zvestih služabnikov najdla! —

**O** preljubeznjiva Devica Marija, svetli turn v svetim mestu Božjim! Ti

kraljeva hči Davidova, kako visoko si povzdignjena čez vse stvari v nebesih in na zemlji! kako si lepa, kako veličastno se svetijo Tvoje čednosti in kažejo kakor turn proti nebesam. **O** pomagaj mi, de k Tebi pridem, prosi za-me, de začnem po Tvojih stopinjah hoditi in popred ne jenjam, de si z njimi nebesa zaslužim. **O**, podaj mi svojo rokó, in vleci me k sebi; tam kjer si Ti, bi tudi jest rad prebival! **O** Marija, turn slonokosteni, za nas Boga prosi!

## 35.

## Hiša zlata, za nas Boga prosi.

Kralj Salomon je Gospodu veličasten tempelj sozidal, od kteriga pravi sveto pismo: „Nič ni bilo v tempeljnu, kar bi ne bilo z zlatam pokrito;“ zakaj skorej vès je bil od znotrej in od zunej z zlatimi ploščami pokrit. Pač lahko se tedej Salomonov tempelj, ta veličastna hiša Božja imenuje „hiša zlata,“ ker je bila vsa z zlatam prevlečena. Temu Salomonovemu tempeljnu, tej veličastni hiši Božji, se Marija Devica takrat primerja, kadar se



v litanijah pokliče s temi besedami „hiša zlata!“

Od Marije tudi veljajo besede, ki se v bukvah Pripoved (9, 1.) berejo: „Modrost si je hišo sozidala, in sedem stebrov izsekala.“ Modrost, pravijo sv. cerkveni učenci, je Jezus Kristus; hiša, ki si jo je sozidal, je Marija; in sedem stebrov, s katerimi je hišo ozaljšal in podperl, je sedem darov svetiga Duha, s katerimi jo je obdaroval. Marija je bila tedej hiša Narvišiga, v kateri je z dopadajenjem prebival. Po nauku sv. Pavla morajo biti vsi kristjani hiša Božja, in podlaga té hiše Kristus. Na to podlago moramo vsi zidati, in „ako kdo na to dno zida zlato, srebro, drage kamne, lés, senó, sternje, bo vsaciga delo očitno; zakaj dan Gospodov bo oznanil, ker se bo v ognji razodelo; in kakšno je vsakteriga delo, bo ogenj poskusil.“ (I. Kor. 3, 9 — 13.)

Sveti apostelj Pavel postavi tedej zlato hišo nar višej; kdo pa je bil pač lepši hiša Božja, kakor Marija? kakor je zlato drajši, kakor vse druge rudovine, tako se imenuje Marija po pravici hiša zlata, ker je presegla vse druge svetnike, ki so bili scer tudi hiše Božje, le

ne tako čisto zlate, kakor Marija, le Ona sama se po vsi pravici kliče hiša zlata.

Čista kakor zlató je bila Njena presveta duša. Če je kraljevi prerok David rekel: „Kdo bo stopil na hrib Gospodov, in stal na Njegovim sv. mestu? Kdor ima nedolžne roké in čisto serce, ta bo blagoslovljen od Gospoda, in bo milost prejel od Boga svojiga Zveličarja;“ (Ps. 31, 1 — 4.) — Komu morejo pač té besede bolj veljati, kakor Marii? Kdo ima bolj nedolžne roké in čisto sercé, kakor Marija? Ktera je nar bolj blagoslovljena med ženami? Ali ni bila Marija od angela gnadepolna imenovana? Ali ni Ona pred vsimi družimi nar večí milost Božjo v Kristusu zadobila, ker je bila brez greha spočeta in rojena? — Kakoršna je bila pa duša Marije Device, take so bile pa tudi vse Njene dela; bile so tako čiste ko zlató. Kar je delala, je dopernašala vse iz čiste ljubezni do Boga. Nikdar ni pri svojih delih na-se gledala, nikoli ni iskala svojiga dobička, svoje časti; nikoli ni pustila samoljubnosti v sebi kraljevati; nikoli ni želela ljudem dopasti. Scer je bilo tudi več svetnikov, kateri so sklenili, ne le samo vedno dobro delati, ampak

vse dobro vedno nar bolj popolnoma dopernašati. Vender pa so se mogli zlo zoper samoljubnost vojskovati, ktera je njih dela marsikdaj, če ne omadežvala, saj oprasila. Pri Marii ni bilo tako; Ona je vse svoje dobre dela iz nar čistejši ljubezni do Boga dopernašala, zato so bile tudi Njene dobre dela le čisto zlató.

Zlató je svetlo in blišeče. Kaj pa hočemo reči od bliska Marijnih čednost? Od Nje poje cerkev, de je Njeno slovito življenje cel svet razsvetlilo, t. j. de je bila vérnim kristjanam na vsih krajih in o vsih časih svetla luč, na katero so pogostama gledali, in po kateri so se v svojim življenji ravnali. Od Nje velja tudi, kar sv. pismo pravi: „Pot pravičnih gré naprej kakor svetla luč, in raste do polniga dné.“ (Prip. 4, 18.) Glej tukej hišo zlato Marije v Njeni svetlobi! In kdo še le zamore izreči in popisati blišobo Njeniga veličastva v nebesih? Že od pravičnih sploh govori sv. pismo: „de se bodo svetili, kakor solnce v kraljestvu svojiga Očeta.“ (Mat. 13, 43.)

Zlato se dalje obraja tudi zavolj svoje vrednosti in cene. V čem pa obstoji vrednost in cena Marije?

Kar ima pred Bogom vrednost in ceno, je le čednost in svetost človeka, kakor pravi sv. pismo: „Draga v očéh Gospodovih je smert Njegovih svetnikov!“ (Ps. 115, 14.) V tem obstoji tudi po besedah sv. aposteljna Pavla vrednost in lepota sv. Božje cerkve, de je sveta in brez madeža; in tako obstoji tudi vrednost pravih kristjanov v tem, de se v gnadi Božji znajdejo, in de Bog sam v njih sercih prébiva. — Pozemeljsko zlató ima malo prave vrednosti, ker ga lahko tatje izkopljejo in ukradejo, ker človeka le slepi, ga prevzetniga, ošabniga, nezmer-niga in dostikrat razujzdaniga naredi. Zato pravi Kristus: „Ne zbirajte si zakladov na zemlji, kjer jih rijà in molj končá, in kjer jih tatjé izkopljejo in ukradejo; temuč zbirajte si zaklade v nebesih, kjer jih ne konča ne rijà, ne molj, in kjer jih tatje ne izkopljejo in ne ukradejo.“ (Mat. 6, 19 — 20.) Kolikor več tacih zakladov imamo, toliko bolj smo bogati na svoji duši, in kolikor bolj je hiša našiga serca z njimi ozaljšana, toliko častitljivši bo enkrat naše plačilo; — in ti zakladi niso nič družiga, kakor dobre dela, ki jih dopernašamo, tako, de si jih zamore

tudi reven človek veliko pridobiti. To je že stari Tobija prav dobro spoznal, zato je svojiga sina mladiga Tobija tolažil, rekoč: „Bodi potolažen, moj sin, midva scer revno živiva, pa bova vender veliko dobriga imela, če se Boga bojiva, greha varjeva in dobro delava.“ Kdo pa je v stanu, tudi od té plati vrednost in prednosti Marije po vrednim hvaliti? Kolika je bila Njena vrednost in cena na dobrih delih, pričuje visokost in veličastvo, v kterim jo zdaj z očmi svoje duše gledamo. Ona ni bila bogata na časnim premoženji; še tisto zlató, ki ga je bila od sv. kraljev dobila, je po nauku cerkvenih učencov med uboge razdelila, le samo z delam svojih rok se je ubožno živila; ali vender Bog, ki serca tehta, je vidil v Njenim zunanjim uboštvu in ponižnosti Njeno bogastvo na čednostih. Njej veljajo besede skrivniga razodenja: „Poznam tvojo veliko stisko in tvojo revšino, pa povem ti, de si bogat.“ (Skriv. raz. 3, 18.)

Zlató ima pa tudi še to lastnost, de se v ogenj verženo ne razgubi, zmirej svojo ceno ohrani, in še clo čistejši in lepši postane, de se da lahko stegniti, pa težko zlomiti.

Kdo ne spozna tudi v tej zadevi prednosti Marije, če pomisli, kar sveto pismo pravi: „Zlato in srebro se v ognji poskuša, ljudje pa, ktere Bog k sebi jemlje, v peči poniževanja.“ (Sirah 2, 5.) Zakaj, ali je mar Marija le takrat Bogu služila, kadar ji je lahko in sladko stalo? Ali ni bila tudi Njena pobožnost in krepost kakor zlató v ognji poskušena? Noben človek na svetu ni za Jezusam večiga terpljenja prestal, kakor Marija. Sedem ostrih mečev je Njeno presveto serce prebodlo — eden hujši kakor drugi; — in vendar nikdar se ni zaslišala nar manjši pritožba iz Njenih ust; Njena véra na previdnost Božjo ni nikdar pešala; Njeno zaupanje na Božjo pomoč se ni zmanjšalo; Njena ljubezen ni zavolj tega nič omerznila; vselej se je vdala v voljo Božjo, in tako je postala poskušena, kakor zlato v ognji. —

Zidajmo tudi mi na ravno to vižo, kakor Marija, Bogu zlato hišo, de bo mogel s svojo gnado v nas prebivati. Pred vsim drugim je k temu potrebno čisto serce. Zunanji bliš pobožnosti nima nobene vrednosti brez znotranje svetosti. „Gorjé vam, pismarji in farizeji,

hinavci, je rekel Kristus, ker čistite, kar je zunej kozarca in sklede, znotrej pa ste polni ropa in gnusobe.“ (Mat. 23, 25.) „Nič omadežvaniga ne pojde v nebeško kraljestvo.“ (Skrivn. raz. 21, 27.) O le nikar se ne motimo; kakor na svetu ni vse zlato, kar se sveti, tako tudi ni vse čednost, kar ima videz čednosti: čistost serca je prva, čistost namena je druga potreba prave čednosti. Kdor dobre dela dopernaša, de hoče s tem kakšno posvetno čast in hvalo doseči, taciga dobro delo je prazno, nima pred Bogam nobene cene. Le ljubezen do Boga in do bližnjiga mora vodilo biti pri vsih naših delih, ona še le našim delam vrednost dodelí. „Ne nam, Gospod, ne nam, ampak Tvojimu imenu daj čast!“ (Ps. 113, 9.) Iz té ponižnosti sercá izhaja potem že samo od sebe voljno poterpljenje križev in težav, ki nas tarejo; zakaj saj smo prepričani, de boljšiga vredni nismo; če je namreč Marija, vsa nedolžna, toliko terpela, ali ne terpimo mi po zasluženji? in če je bila Njena krepost v ognji terpljenja poskušena, mora tolikanj bolj naša pomankljiva krepost v ognji nadlog poskušnjo prestati; zakaj le potem,

če bomo po besedah sv. Pavla zdanje, kratko terpljenje voljno prestali, si bomo zadobili večno, neminljivo veličastvo v nebesih. — Kako bomo pa vse to ložej dosegli, kakor s pomočjo Marije!

Angeljski mladeneč sv. Alojzi je le po zgledu in s pomočjo Marije zlata hiša Gospodova postal. Že za svoje življenje se je imel Devici mogočni, Marii, zahvaliti. Bil je še le potem rojen, ko ga je bila njegova pobožna mati Lavretanski Materi Božji v varstvo izročila, in tako je bil popred otrok Marije, kakor svoje lastne matere. Ostal je pa tudi celo svoje življenje zvest otrok té ljubeznjive Matere, in je na tanko po Njenih stopinjah hodil. Posebno pa je nebeška čistost presvete Device Marije njegovo serce vse prevzela in ravno ta prečista Mati mu je tako veliko sramožljivost in toliko ljubezen do deviške čistosti zadočila, da je že v svojim devetim letu pred podobo nebeške kraljice obljubo večniga devišтва storil. Živel je potem tako nedolžno, da po spričevanji mož, ki so njegovo znotranje dobro poznali, ni nikdar nar manjšiga pregreška zoper sv. čistost storil, še clo nikdar nobene mesene skušnjave



ni občutil. To posebno gnado mu je bila Božja Mati od svojiga Sina sprosil. Pa tudi druge Marijne čednosti je skerbno posnemal, kakor ljubezen do uboštva, pokoršino, posebno ponižnost. Tako je postal pravo prebivališče svetiga Duha, eden nar svetejših otrok Božje Matere Marije. — Ravnaj se tudi ti, o človek, kolikor moreš, po zgledu, kateri ti je tukej odkazan: ljubi Marijo kot svojo nar boljši Mater, in zvesto jo posnemaj! —

Bodi češena, o zlata hiša Narvišiga, preljubeznjiva Mati Marija! O odpri mi duri svojiga serca in daj de pregledujem Tvoje veličastvo, ki je znotrej skrito. Gotovo želiš, de tudi jest postanem hiša za Tvojiga Božjiga Sina in ga vredno sprejemam. O kako rad bi ga hotel sprejeti, ko bi ga bil le vreden! Pomagaj mi torej, predobrotljiva Mati, de z zidanjem začnem, de iz čiste ljubezni do Boga vse svoje dela dopernašam, svoje nagibe čistim, hudo poželenje krotim, svete misli in željé budim in v terpljenji in nadlogah stanoviten ostanem do smerti. O Marija, hiša zlata, za nas Boga pros!

## 36.

## Skrinja miru in sprave, za nas Boga prosi!

V skrivnim razodenji je enkrat vidil sv. Janez, kar piše: „In tempelj Božji se je v nebesih odperl; in v tempelju se je vidila skrinja zaveze.“ (Skriv. raz. 11, 19.) Tempelj je sveta cerkev Božja, skrinja zaveze pa podoba presvete Device, tako govore sveti očetje. To resnico bomo spoznali, če pogledamo 1. na stavbo, 2. na zapopadek in 3. na namen skrinje zaveze.

1. Skrinjo zaveze so imeli Izraelci v veliki časti, kakor nar viši svetišče; Bog, Gospod vojsknih trum, jo je sam za svoje prebivališče med ljudstvom zbral in jo zato prav lepo narediti zapovedal. Mozes je mogel za to skrinjo vzeti bel, lep in nestrohljiv les, Setim po imenu. — Sin Božji si je zvolil mater, katero je s svojo vsigamogočno roko vstvaril, ktera je bila na duši in telesu popolnoma čista in brez madeža, ktere ni nikoli sapa greha oskrunila v pušavi tega sveta. Njeno presveto telo je bilo scer umreti zamoglo, pa ne strohneti; v neizrečeni lepoti se

sveti v nebesih, gori na strani svojiga veličastniga Sina.

Skrinja zaveze je bila od znotrej in zunej prevlečena z nar drajšim zlatam, okoli in okoli je bil zlat venec in štirje zlati klépi so bili na štirih voglih. — Čista ko zlato je bila Marija od znotrej in zunej, obdana z vencam nar lepših čednost, med katerimi so se štiri poglavitne čednosti: modrost, zmernost, pravičnost in serčnost sosebnost svetile. Na-njo se zamorejo obernite besede: „Ti si nar lepši med človeškimi otroci, ljubéznjivi so tvoji žnabli: ker je Bog Tebe blagoslovil na vekomej.“ (Ps. 44, 3.) In ko je končala svoj ték, je prejela venec pravice, kateri je vsim, ki Boga ljubijo, pripravljen.

Nad skrinjo zaveze je bil postavljen sedež milosti, in na vsaki strani sedeža sta stala dva Kerubina iz nar čistejšiga zlata umetno zdelana. Iz tega sedeža so prišli milostivi izreki Božji, sosebnost odpušenje grehov i. t. d. — Sedež milosti imenujejo cerkveni učeniki Marijo; Ona je v svojim naročji in na svojih rokah nosila veličastvo Božje, Jezusa, kateri po Njej delí svoje darila. Dva angela pomenita Njeno stanovitno molitev in premišljevanje,

ker z duham je bila zmirej pri Bogu, in v Njenim sercu je gorela kakor zlató čista ljubezen do Boga in do ljudi.

Judje so skrinjo zaveze, ki je bila iz lesa in zlata zdelana, visoko častili; s strahom in trepetam so se ji približevali, ko so od sedeža milosti izreke Božje prejeli. — Kako bomo pa mi Marijo, živi sedež Božji, častili? Približujmo se ji z otročjim zaupanjem in gotovo nam bo gnado sprosil pri svojim Sinu, kadar nam bo pomoči treba.

2. V skrinji zaveze so bile hranjene tri reči, ktere so bile Judam nar bolj svete in častitljive, namreč: Tabli zakona, ali dve kamnitne tabli, na ktere je Bog s svojim perstam svoje zapovedi spisal, v spomin zaveze, ktero je z Izraelam sklenil, od tod imé „skrinja zaveze“; potem cveteča palica Aronova, ktera je v znamenje njegoviga višjiga duhovstva v svetišči cvetela; poslednjič mana v zlati posodi, tisti nebeški kruh, ki ga je Bog lačnim Izraelcam v pušavi deževati dal.

Skrinja zaveze s temi svetimi rečmi je bila po razlaganji sv. učnikov podoba Marije Device. Marija je zapovedi Božje zmirej v svojim sercu nosila in nobeden

jih ni bolj na tanko spolnoval kakor Ona; in še več, nosila je postavodavca samiga, Jezusa Kristusa, pod svojim sercam. Marija ni hranila same palice Aronove, predobrazniga vélikiga duhovna, ampak praviga ediniga vélikiga duhovna, Jezusa, kateri se je daroval na križi za nas, in se vsaki dan pri sv. maši daruje. V Marii, ko v nar čistejšim svetišči, je prebivala nebeška mana, prečudni kruh življenja, kateri je naša jed in naše krepčalo na popotvanji k nebesam. Judje so mano jedli in umerli; kdor pa je od tega nebeškiga kruha, bo véčno živel.

3. Namen skrinje zaveze je bil različen. Bila je Judam v vedin spomin na zmirej pričujočo in zvesto pomoč Božjo, dokler niso zaveze prelomili. Bila je pribežališe v nadlogah, studenec svéta v njih dvomih, mogočna bramba zoper sovražnike. Ko so Judje skoz pušavo šli v obljubljeno deželo, so vse zaupanje v skrinjo zaveze stavili in nikoli niso bili zapušeni; njih sovražniki so bili zmagani, vodé Jordanove so se zdelile, zidovje mesta Jerihe je razpadlo, ko se je skrinja zaveze bližala. Toliko pomoč so zadobili Judje od skrinje zaveze, ki je bila le

podoba presvete Device; koliko gnad zamoremo tedej mi po Marii prejeti, ki je živo stanovanje nar Svetejšiga? — Tudi mi smo popotniki skoz pušavo tega življenja v obljubljeni, nebeško deželo. Veliko sovražnikov moramo na tem popotvanji premagati, veliko nadlog prestati, marsiktera dvomba mora zginiti; tudi mi moramo skoz Jordanove valove, t. j. skoz nevarne skušnjave hoditi, in mesto Jeriho vzeti in razdjati, namreč svoje meso in pregrešno poželjivost premagovati, svoje slabe navade pokončati in vničiti! Grozoviten in nevaren boj imamo prestati, težavna je pot, po kateri hodimo. Le dva zmed 600.000 mož sta prišla skoz pušavo v obljubljeni deželo! Tudi nam je lepa dežela obljubljena, v nebesa imamo priti; ali brez težav, brez serčniga boja ni zmage, ozka in ternjeva je pot, po kateri hodimo, zato nam je pomoči treba. Pa ne obupajmo! Marija je z nami, Ona nam kaže pot, Ona se bojuje za nas, nas varuje in vodi, Ona nam sveti, de ne zajdemo; na Njo torej zaupajmo in zmaga je gotova. Judje se niso bali, ko so skrinjo zaveze iméli, ker z njo je bil Bog; če so za njó hodili, so zmagovali: kdor zavezo, katero je z

Bogam pri sv. kerstu storil, spolnuje in za Marijo hodi, bo gotovo prišel v obljubljeni deželo, — v nebesa! —

Srečen torej tisti človek, srečna tista hiša, ki živi v varstvu té nebeške skrinje zaveze, Marije Device! Sv. pismo pravi: „Skrinja Gospodova je bila tri mesce v hiši Obededomovi, in Gospod je blagoslovil Obededoma in celo njegovo hišo.“ (II. buk. kr. 6, 11.) Če je pa tedaj skrinja Gospodova stare zaveze, ki je bila le podoba Božje Matere, „skrinje mirú in sprave“ nove zaveze, v kratkim času toliko blagoslova prinesla hiši Obededomovi, koliko časne in večne sreče bodo še le vsi tisti prejeli od Marije, ki ji zvesto služijo, in se vedno v Njenim varstvu znajdejo? — Vender ne zamore vsim ta nebeška skrinja mirú in sprave, Marija, blagoslova prinesiti. Mislimo na Filistejce, ki so enkrat po Božjim pripušenji skrinjo zaveze v svojo oblast dobili in zraven svojiga malika Dagona v tempelj postavili. Po noči se je malik zgrudil in oni sami so bili z mnogimi zlegi kaznovani. Glejmo tukej! Marija ne terpi, de bi zraven Jezusa, Njeniga Božjiga Sina, kteriga malika v sercu imeli, častili in

molili. Če Marijo serčno ljubimo in častimo, se mora malik prevzetnosti, lakomnosti, nečistosti, nevošljivosti i. t. d. Jezusu iz serca umakniti. — Ko bi hotli té malike v sercu prideržati, bi nam gotovo Marija ne pomagala, in kazen bi ne zaostala. Satanova in Marijna služba se nič kaj ne strinjate. — Proč torej z vsim, kar v nas Božjim očém ne dopade; potem kličimo k Marii, Ona je dobrotljiva in mogočna Gospodova skrinja.

V deželi Perù na Amerikanskim je bil častilakomen puntar, Gundisalvo po imenu, ki je premagan iz strahú pred gosposko dolgo časa okoli begal in se po gojzdih potikal. Zadnjič pride v majhno cerkvico, kjer je bil Mariin altar. Tam se verže na svoje kolena in zdihuje iz globočine serca k Marii, nebeški skrinji zaveze, de bi mu milostljivo pomagala iz nadloge, ki si jo je sam na glavo nakopal. Zdaj je bilo naenkrat svetlo v njegovim sercu, in sklenil je, vse drugači živeti. Zapustil je cerkvico ter se je v samoto podal, svoje dozdanje življenje objokovat. Nekoliko časa potem je jél divjim narodam z velikim vspeham sv. evangeli oznanovati. Zadnjič pa se je podal v bolnišnico, kjer



je ubogim bolnikom stregel in svoje življenje srečno sklenil. Marija ga je vodila, varovala, rešila in srečno pripeljala v nebesa. — Rés, srečin, kateri se v varstvu té nebeške skrinje zaveze znajde! —

Bodi češena, o Marija! nebeška skrinja zaveze, v katero je sv. Duh prišel, v kateri je zapovednik in veliki duhoven, kruh življenja, Jezus Kristus, prebival! O kako se svetiš v nebeški časti in koliko gnad svét po Tebi dobiva! Glej! popotnik sim na tem revnim svetu, moj cilj in konec so nebesa, kako pa bom tje prišel, če mi Ti ne pomagaš? Saj Ti je znano, koliko dušnih sovražnikov imam; stoj mi na strani, de jih srečno premagam, sosebno de tistiga malika končam, ki ga je moje sercé ljubilo in molilo. Nikakor ne pusti, de bi se pogubil v pušavi tega življenja, temuč pomagaj mi, de srečno pridem v obljubljeni deželo, v nebesa! — O Marija, skrinja mirú in sprave, za nas Boga prosi.

## 37.

**Vrata nebeške, za nas Boga prosi!**

Večkrat imenuje cerkev Marijo vrata nebeške; kakor v pesmi „morska zvezda,“ rekoč: „Zdrava morska zvezda, Božja Mati mila, srečne nebeške vrata!“ dalje v cerkveni molitvi, ki se tako začne: „Usmiljena Mati Zveličarjeva, ki ostaneš vrata nebeške i. t. d.“; in potem v Lavretanskih litanijah s temi besedami: „Vrata nebeške, za nas Boga prosi!“

Na kakšno vižo pa je Marija, prečista Devica, za nas vrata nebeške? Ali ni prav za prav Jezus sam vrata nebeške, ker nas je odrešil in nam nebeške vrata odperl? De bomo torej ložej razumeli, zakaj se tudi Marija imenuje vrata nebeške, premislimo popred nekatere vérske resnice.

Sveta véra nas uči, de je en srednik med Bogam in med ljudmi, namreč Jezus Kristus, ki je Bog in človek skupej; de je On edina pot, ktera v življenje pelje, vrata nebes v pravim in tesnim pomenu, zato je rekel: „Nihče ne pride k Očetu

drugači, kakor po meni;" (Jan. 14, 6.) in zopet: „Jest sim vrata. Ako kdo skoz me noter gré, bo zveličan, in bo noter in ven hodil, in bo pašo našel.“ (Jan. 10, 9.) Le po živi veri v Jezusa Kristusa zamo-remo tedej zveličani biti, zakaj ni ga v drugim zveličanja, nam kliče cerkev z besedami sv. Petra, in ni ga družiga imena daniga pod nebam ljudem, v katerim bi zamogli zveličani biti, kakor imé Jezus. Zavolj izvirniga greha smo postali vsi otroci jeze Božje, in ko bi nas Kristus ne bil odrešil, bi bila smert za nas vrata k večnemu pogubljenju. Jezus nam je s svojim terpljenjem, svojo smertjo in svojim vstajenjem vrata nebeške zopet odperl, On je za nas postal vrata nebeške.

Zakaj pa tedej tudi Marijo imenujemo „vrata nebeške?“ Iz več vzrokov; pomislimo le bolj imenitne: Marija se pred vsim drugim kliče: „vrata nebeške“ zavolj svoje velike časti, ker je Mati Jezusova, ki nam je po gori rečenim vrata nebes odperl. Kakor je tedej Kristus vrata, skoz ktere nam je zdaj zopet mogoče v nebesa priti; tako je Marija vrata, skoz ktere je Jezus, naš Odrešenik, prišel na svet; po pravici se

torej imenuje tudi Marija vrata nebeške. Ali se ne morejo prav lepo na Marijo obrniti besede psalmista: „Bog je odperl vrata nebeške in je pošiljal Izraelu mano za jed, in jim dajal nebeški kruh.“ (Ps. 77, 23.) Ali ni Marija tukej vrata nebeške, skoz ktere je Kristus, ki se sam pravi nebeški kruh imenuje, na ta svet prišel? Zato pravi od Nje sveti Rupert: „Narveči med nebeškimi vratmi, ktere je Gospod odperl, de bi nam nebeško mano poslal, je Marija postala, po kateri je beseda Božja iz nebes k nam prišla.“

Dalje je Marija vrata nebeške, ker po Njeni milostljivi prošnji veliko ljudi k pravimu spoznanju svete vere, in po živi veri v nebesa pride. „Kdor veruje in je keršen, pravi Kristus, bo zveličan; kdor pa ne veruje, bo pogubljen.“ De pa človek veruje, mora tudi Božjo besedo poslušati; vender ne veruje tudi vsak, ki jo sliši oznanovati, v svojim sercu; človek namreč zamore tudi sercé besedi Božji zapreti. Ze eden prvih oznanovavcov sv. vere, sv. Štefan, je Judam očital: „Vi neobrezani na sercu in ušesih, vedno se sv. Duhu zoperstavljate.“ (Ap. dj. 5, 51.) In ali ni še dan današnji

tudi med kristjani ravno taka mlačnost do resnic sv. vere, pri katerih beseda Božja brez vsiga sadú ostane? Od kod pa pride, de se še zdaj mnogi hudobneži in neverniki omečé in k Bogu vernejo? Marija je, ki z drugimi svetniki vedno pred Boga za spreobrnjenje grešnikov prošnje poklada, in tako postane Ona vrata nebeške za toliko število grešnikov, katerih bi sama beseda Božja ne bila k pokori omečila. Lepo nagovori torej sv. Efrem Marijo: „Ti si upanje tih, ki bi scer obupali, po Tebi smo s Kristusam, Tvojim Sinam, spravljeni; Ti si grešnikov in zapušenih edina srednica in pomočnica.“

Pa tudi tem, ki se že na poti resnice in zveličanja znajdejo, je Marija vrata nebeške. Sv. cerkveni učeni, in tudi zdanji sv. oče papež Pij IX. pravijo, de nam Bog vse gnade po prošnji Marije delí, cerkveni učeni terdijo, de so svetniki nar bolj po prošnji Marije sveti postali in v nebesa prišli. In rés, v življenjopisih svetnikov vidimo, kakšno zaupanje in gorečo ljubezen so vsi do Marije imeli, in kakšno pomoč in koliko gnad so po prošnji Marije zadobivali. Sv. cerkveni učeni sploh pravijo, de

nam je pomoči Marije k našimú zveličanju potreba. Sv. German pravi: „Če nas Ti zapustiš, kaj bo z nami, o presveta Božja Porodnica, duh in življenje kristjanov? — zakaj kakor je dihanje v nas znamenje, de je naše telo živo, ravno tako je Tvoje presveto imé, o zvoljena Devica! ktero se v ustih Tvojih služabnikov znajde, ne le samo znamenje življenja, veselja in pomoči, ampak nam tudi vse to zadobi.“ In sv. Bernard pravi: „Z vso močjo svojiga serca, z vso priserčno ljubeznijo in z vsimi znamenji častimo Marijo, ker to je volja Tistiga, kteri je hotel, de vse po Marii zadobimo;“ in zopet: „Po Tebi naj imamo pot do Tvojiga Sina, o češena Devica, ki si nam milost zadobila in življenje rodila, Mati Zveličarjeva, de nas po Tebi sprejme, ki nam je bil po Tebi dan!“ Ali ni tedej Marija v resnici vrata nebeške, ker vsi imamo po Nji pot do Jezusa, Njeniga Božjiga Sina, in po Njem do nebes?

Zadnjič je Marija vrata nebeške tudi s svojim prelepim zgledam, s kterim mlade in stare za seboj vleče po stermin visočini, in kaže vsim pot, po kteri naj

hodijo, de se jim bodo mogle enkrat vrata nebeške odpreti. —

Marija je torej rês vrata nebeške. Ona je nekaka nebeška lestvica (lojtra) postala, po kateri je Bog k nam na zemljo prišel, de bi po njej ljudje zamogli v nebesa priti. Njeno čisto, nedolžno, bolj angeljsko kot človeško življenje je Boga na zemljo potegnilo, in ravno to Njeno sveto življenje, Njene prelepe čednosti: ponižnost, čistost, poterpežljivost, gorečnost v molitvi i. t. d., so stopnje, po katerih zamoremo mi k Bogu priti, če jih posnemamo. Začnimo po tej nebeški lestvici serčno hoditi, in na njenim koncu bomo zagledali Boga v Njegovim veličastvu. Naj nas nikar ne ostraši sterma višava, Marija je pred nami šla, toliko svetnikov je šlo že za Njo, in — Marija nas spremlja, Ona nam pomaga s svojo priprošnjo, nas tolaži, nas varuje pred padcam.

Sy. Frančišek je vidil enkrat, kot stari očak Jakop, čudno prikazen. Vidil je dve lestvici proti nebesam postavljene; ena je bila rudeča, ena bela, na uni je stal Kristus, na tej Marija. Z veseljem je gledal, kako so njegovi bratje serčno po rudeči lestvici gori šli; ali z žalostjo

je mogel viditi, kako je veči del iz med njih z lestvice padel. Ko se je zdaj to zagledavši vès žalosten k Jezusu obernil ter mu svojo dušno bolečino milo tožil, mu je Gospod rekel: „Reci svojim bratom, de naj začnejo po lestvici moje Matere hoditi.“ Svetnik začne tedej svojim bratom klicati: „O moji bratje, hodite po beli lestvici Marije Device!“ To so storili, in so tako srečno gori prišli. Desiravno je tedej rudeča lestvica, ki ni druga kot križ in terpljenje, edina prava pot v nebesa, je vender le tako sterma in težavna, de bi jih veliko ne moglo po njej hoditi in verha doseči brez pomoči Matere Božje. Z Njeno pomočjo pa se cilj in konec srečno doseže in se gre skoz nebeške vrata v nebesa. — Gorjé torej pa tudi vsim, ki to nebeško lestvico, té nebeške vrata, Marijo zanemarjajo! Sveti Bonaventura pravi: „Kterikoli Tebe, o Marija, v tem življenji ne kličejo na pomoč, ne bodo prišli v Božje kraljestvo.“ —

**O Marija, svetle vrata nebeške!**  
 Kako hrepení moje sercé po prelepih sedežih, ktere nam je Tvoj Božji Sin, kakor je rekel, v nebesih pripravil!  
 Ali kako bom prišel tje, zakaj dolga



in sterma je pot, in jest sim tako slab, tako nestanovit, tako boječ in moje hudo nagnjenje me vedno le doli vleče? Vender Ti, predobrotljiva Mati, mi serčnost daješ; in Tvoje goreče želje so, de pridem enkrat v večno prebivališo; smem torej zaupati na Tvojo pomoč. Glej, terdno sim sklenil, sterma pot proti nebesam hoditi, o podaj mi rokó, de se ne spodaknem in ne padem; pomagaj mi, de srečno svoj ték dokončam. O Marija, vrata nebeške, za nas Boga prosí!

## 38.

**Zgodnja danica, za nas Boga prosí!**

Veliko lepih reči smo že premišljevali, katerim se Marija Devica v Lavrentanskih litanijah primerja; pa ena nar lepših podob Marije je Zgodnja danica. Če so tudi té ali une pozemeljske reči lepe, vender zgine njih lepota, če jih nebeškim rečem primerimo; tega prepričan je rekel sv. Ignaci: „O kako vmazana se mi zdi zemlja, če nebesa pogledam!“ —

Ni tedej čudno, de sv. cerkev Marijo nar svetlejši in nar lepši zvezdi —

zgodnji danici — primerja, in jo tudi v litanijah tako pokliče: **Zgodnja danica, za nas Boga prosi!**

**Zgodnja danica** dobiva svojo gorkoto in svetlobo od solnca; ona je, ako ravno veliko manji, kakor druge zvezde, nar bolj svetla in se nikoli od solnca deleč ne loči. — Tudi Marija ima svojo čast in svetost od Jezusa, ki je solnce pravice in ogenj ljubezni. „Zvezda se od zvezde na svetlobi razloči,“ pravi sveti Pavel; (Kor. 15, 41.) t. j. svetniki se med seboj razločijo po svetosti. — Tako preseže Marija vse svetnike s svojimi čednostmi; Ona je med svetniki kakor zgodnja danica med drugimi zvezdami; ker bila je ponižna, torej od sveta malo spoštovana, od Boga pa nad angele in vse svetnike povzdignjena; bila je tudi zmirej z Jezusom združena, nikdar se ni od Njega ločila; zato ji je bilo od angela rečeno: „Gospod je s Teboj.“ Kako lahko in pristojno se torej Marija zgodnja danica imenuje!

Dalje pravi neki pobožen učenik, de kakor so Izraelci mogli z godej zjutrej, še preden se je popolnoma dan zasvetil, ko je še zgodnja danica svetila, mano pobi-

rati; tako smo tudi mi Jezusa, nebeško mano, še le potem prejeli, ko je bila Marija rojena in zvoljena za Mater Božjo. Marija je torej po pravici zgodnja danica, zakaj od Nje in pri luči Njeniga presvetiga življenja smo tudi mi zadobili Jezusa, pravi nebeški kruh nove zaveze.

Sosebno pa se imenuje Marija zgodnja danica, ker nam je napovedovala zveličanje, ki se je približevalo, ali ker je bila prva svetloba dneva milosti Božje. Ko jutranjo zvezdo ali zgodnjo danico vgladamo, se veselimo, ker znano nam je, de bo temna in neprijetna noč kmalo zginila in de se bo zdaj in zdaj solnce zasvetilo. — Strašna tema je v dušnih rečeh celo zemljo pokrivala; prekletstvo Božje, ktero so si bili naši prvi starši nakopali, je težilo vesoljni človeški rod, preden je bil Kristus na svet prišel, ki je ljudi s svojim nebeškim naukam razsvetlil, in jim blagoslov zopet pridobil, kteriga so bili zgubili po prvim očetu. Skorej vsi narodi na zemlji so bili v tej duhovni temi, ker jim ni svetila luč spoznanja praviga Boga; namesto de bi bili Njega molili, ki je vse vstvaril, so pred vstvarjenimi rečmi, pred živalmi in mertvimi

podobami svoje kolena pripogovali, malike častili in na-nje zaupali v svoji slepoti. Še clo Izraelci, ki so vender praviga Boga spoznali, so bili v marsikterih zmotah zastran obljubljeniga Odrešenika, kteriga so le, kakor mogočniga, pozemeljskiga kralja pričakovali. Zavolj té duhovne temè je veliko pobožnih mož s Caharijem zdihovalo: „O Bog razsvetli té, ki prebivajo v temoti in v smertni senci!“

Kakor hitro pa je bila Marija brez madeža spočeta in rojena, se je dan milosti zazoril, zgodnja danica se je zasvetila na nebu, in je temnimu svetu naznanila, de se bo kmalo dan napočil, ko bo temna noč nejeverstva minula in zlato solnce pravice sijalo, t. j. Kristus, kakor prava luč, ki vsaciga razsvetljuje, kteri pride na svet. O kako so se razveselili angeli Božji, ki so zagledali Marijo kakor zgodnjo danico zasvetiti se na dan Njeniga rojstva! Kako so se razveselili tudi pravični pred peklam, kadar so od Boga razsvetljeni zvedili, de se je že zgodnja danica, Marija, zasvetila, de ima torej kmalo tudi solnce milosti, t. j. Kristus, posijati! Veselili so se tudi pre-roki stare zaveze, ki so v duhu gledali

to prelepo zgodnjo danico, ktera je imela temnoten svet razsvetliti; zato je rekel prerok Izaija: „Vstani, razsvetli se Jeruzalem, ker prišla je tvoja luč, in čast Gospodova je nad teboj izšla.“ Scer so té besede prav za prav Kristusu veljale, vender se zamorejo tudi na Marijo obrniti; zakaj takrat, ko je bila Marija rojena, se je začela že luč solnca pravice, t. j. Kristus, svetiti.

Zgodnja danica oznanuje, de je solnce blizo; torej bežijo ponočne sove, kače, volkovi in druge zverine, ki se luči bojé, ter se po gošavah in votlinah poskrijejo; dnevne tice pa zbudi in k petju vabi. Marija pa ni bila le napovedovavka, temuč tudi Mati solnca pravice: tudi Ona je peklenške zverine, to je hudobne duhove in prazne zmote nejevernikov kakor ponočne tice prepodila, in zbudila Božje služabnike, še clo angele, kakor visoko leteče podnevne tice, in jih k hvali Božji privabila. O koliko služabnikov Božjih je Marija vnela k svetimu življenju! Zgodnja danica uboge bolnike razveseljuje, katerim je noč tako dolga, in kateri tako težko pričakujejo belliga dneva; ravno tako razveseljuje Marija

vse tiste, ki so otožniga in pobitiga serca, zlasti spokorne grešnike, bolnike ali sploh vse žalostne, kateri pri Marii, svoji Materi, pomoči išejo.

Glejmo torej pogostama na to prelepo zvezdo, na Marijo! v čedalje večim mraku zdajnih časov! Zakaj, oh! pri toliki mlačnosti do s. vére in Božjih reči, pri toliki razujzdanosti in spačenosti veliko kristjanov je skorej viditi, kakor de bi se hotla noč nejeverstva in ajdovstva med kristjane poverniti. O de bi pač mi in vsi pri tej mili luči zgodnje danice Marije čedalje bolj spoznali, de je le eno potrebno: z Marijo si nar boljši del izvoliti, kateri nam ne bo odvzet! —

V žalosti, skušnjavah in nadlogah življenja glejmo pogostama na to zvezdo, na Marijo. „Nikar ne obrni proč svojih oči od luči té zvezde, pravi sv. Bernard, če se nočeš v posvetnim viharji pogrezniti. Če se vzdigujejo vetrovi skušnjav, če naletiš na skalovje nadlog, glej zvezdo, kliči Marijo! . . . Če te velikost tvojih grehov pobija, če se zavzameš nad vmazano vestjo, če se treseš pred oestro sodbo, če se začneš že topiti v brezno žalosti in obupanja, o misli na Marijo! . . . Če boš

za to zvezdo hodil, ne boš zašel; če boš Njo prosil, ne boš obupal; če boš Na-njo mislil, se ne boš zmotil; če te bo Ona deržala, ne boš padel; z Njeno pomočjo ne boš zgrešil svojiga cilj in konca.“ —

O kolikim je Marija že na to vižo kakor mila in tolaživna zvezda svetila, in jih srečno pripeljala k zaželenimu cilj in koncu. Kolikim je luč praviga spoznanja in resničniga spreobrnjenja zadobila, kakor sv. Andreju Korzinskimu, ki je bil v mladosti v marsiktere zmote zašel, potem pa se je s pomočjo Marije srečno iz njih skopal, in je clo svetnik postal! —

O Marija, premila zgodnja danica! daj, de bo Tvoja ljubeznjiva luč meni v vsih potrebah svetila! Z besedami svete cerkve kličem k Tebi: V vsaki nadlogi, britkosti in potrebi mi pridi na pomoč, o sladka Devica Marija! Sosebno takrat, ko bo ob moji smertni uri jelo temno postajati okoli mene, in se bodo moje oči posvetnim rečem zapirale: o naj mi svéti Tvoja mila luč, naj me tolaži in krepča in srečno pripelje v kraj večne luči! O Marija, zgodnja danica, za nas Boga prosí!

## 39.

**Zdravje bolnikov, za nas Boga prosi!**

„Usmili se me, Gospod! ker sim slab; ozdravi me, Gospod, ker so prestrašene moje kosti.“ (Ps. 6, 2.) Tako je nekdanj zdihoval kralj David v svoji telesni slabosti in boleznih. In ne zastonj; saj nas pamet uči, in Bog sam nam v sv. pismu zapoveduje, da zdravnika častimo, da si pomoči in zdravlja v bolezni preskerbimo. Zakaj, saj je zato Bog cvetlice in zelišča vstvaril, ter jim zdravilsko moč dal, kakor modri Sirah spričuje, rekoč: „Narvikši je iz zemlje zdravila vstvaril in razumen človek se jih ne bo branil.“ (Sir. 38, 4.)

Ali je pa prav, če človek v bolezni vse svoje zaupanje stavi le na zdravila in pozemeljskiga zdravnika? Ali smé le samo pri pozemeljskih zdravnikih v bolezni pomoči iskati? Treba je v bolezni modriga zdravnika iskati. Kdor bi v bolezni pri njem pomoči ne iskal, če mu je to mogoče, bi se gotovo pregrešil; vendar to še ni zadosti. Kralj Aza je mogel po besedah sv. pisma umreti, ker Gospoda



ni hotel iskati, in je le na pozemeljske zdravnike zaupal. Zato nas uči mati katoliška cerkev, de naj zraven pozemeljskih zdravil in zdravnikov, zlasti pri Bogu in Njegovih Svetnikih pomoči išemo, in scer za Bogam sosebno pri Devici Marii, ker Ona je zdravje bolnikov, kakor jo tudi v Njenih litanijah kličemo.

Bog je naš prvi, nar veči zdravnik, k Njemu se moramo pred vsimi drugimi v svoji bolezni zatekati; zakaj On ima v svojih rokah življenje in smert, in On ozdravlja po besedah sv. pisma vse naše bolezni. Ali za Bogam nam sv. pismo ne prepoveduje, se v bolezni tudi k Božjim svetnikam zateči, ker so skoz Božjo moč zdravje bolnikov. Tako je prišel gobovi Naman k preroku Elizeju, in je zdravje zadobil pri njem. Tako vemo iz sv. evangelija, de je Kristus tudi svojim aposteljnám moč dal, bolnike ozdravljati. Rekel je: „Ozdravljajte bolnike, obudujte mertve, gobove očišujte, hudiče izganjajte.“ (Mat. 10, 8.) In spet se bere pri sv. Marku (3, 15.): „Dal jim je oblast bolezni ozdravljati.“ In de so bili zares aposteljni zdravje bolnikov, nam spričuje djanje apostoljsko, ki pripoveduje,

de so bolnike na ceste nosili, jih pokladali na postelje, de je le senca sv. Petra na-nje padala, in so ozdraveli. Clo potne rute sv. Pavla so bolnike ozdravljale. Ravno tako je Bog tudi nekterim drugim svetnikom moč in gnado dodelil, bolnike ozdravljati, kakor sv. Kozmu in Damjanu, sveti Poloni, sveti Lucii, svetimu Roku, svetimu Valentinu, i. t. d.

Če so tedej že aposteljni in drugi svetniki tako čudno moč od Boga dobivali, bolnike ozdravljati, kaj moramo misliti še le od moči Marije, prečiste Device, ki je apostelnov in vsih svetnikov Kraljica? Ali mar Kristus ni Materi svoji veliko veči gnade dodelil, biti v zdravje ubogim bolnikom, kakor apostelnjam in vsim Božjim svetnikom? Gotovo. Saj je od Marije Zveličar rojen; v Njeno naročje so položile nebesa vse svoje bogastvo, namreč Jezusa, Božjiga Sina. Ona je polna gnade, kakor jo je Gospod po velikim angelu Gabrijelu sam zagotovil. — Kdo bo tedej zamogel dvomiti, ali Marija zamore pomagati, ali ne?

Kakor pa je Marija mogočna pri Bogu v svojih prošnjah, ravno tako so velike tudi Njene želje, nam pomagati v

naših potrebah, zlasti v bolezni. Ko je Marija še tukej na zemlji živela, je bilo po besedah sv. Hieronima Njeno sercé tako polno ljubezni in milosti do ubogih ljudi, de noben bolnik ni nikoli toliko bolečin zavoljo lastniga terpljenja občutil, kakor jih je Marija zavolj terpljenja družih prestala, tako močno so se ji smilili ljudjé. Zdaj pa, ko tamkej v nebesih kraljuje, je Njena milost in ljubezen do nas le še večí. „Od tod pride, pravi sv. Bonaventura, de so željé té ljubeznjive Matere, vsim dobro storiti, tako velike, de je ne žalijo le tisti, ki jo naravnost zaničujejo, ampak tudi tisti, kateri je gnad ne prosijo.

Ker torej Marija bolnikom, če le z zaupanjem íšejo pomoči pri Njej, rada pamaga, njih težave polajša, njih bolečine ohladi, in tako k ozdravljenju velikrat pripomore, v času clo nanaglama zdravje sprosi pri Bogu, zato jo svetá cerkev v litanijah imenuje: **Zdravje bolnikov**; in veselo jo tudi kristjani po vesoljnim svetu s temi besedami kličejo in časté! Skorej ni nobeniga kraja na svetu, nobene keršanske katoliške dežele, ki bi ne imela kakiga Božjiga pota, na katerim je marsi-

kteri bolnik prečudno, namreč na prošnjo Marije zdravje zadobil. Tudi podobice in druge spominke hvaležnosti do Device Marije so priče, de je ni nobene bolezni in telesne nadloge, od ktere bi ne bili bolniki ozdraveli po mogočni prošnji Marije Device. O kdo bi bil v stanu nasteti, koliko smertnih ran je Marija že zacelila, koliko kužnih bolezni že odvernila, koliko merzličnih ozdravila, koliko mertvoudnih na noge spravila, koliko slepim pogled sprosil, koliko norih k zdravi pameti pripeljala, koliko že umirajočih od smertnih vrat nazaj potegnila? — Zato se tudi zgodi, de se clo taki, ki niso katoliške vére, ob času nadlog in bolezni k Marii zatekajo, in jo prosijo pomoči. „Zakaj — tako pobožni Ludvik Blozi maloserčne duše tolaži — popred bi nebó in zemlja prešla, kakor de bi Ti, o prečista Devica! komu pomoč odrekla, kteri je s pravo gorečnostjo iše pri Tebi.“

Vender je zdravje dobrot, ki ni za vse koristna. Dostokrat je bolji za cloveka, de ne živi dolgo, ali pa je to zanj nar bolji, de ga Bog v ognji bolezni očišuje, in tako rekoč za nebesa zori. Če tedej, ljubi kristjan! v svoji bolehnosti k

Marii zdihuješ, in jo zdravja prosiš, pa ga ne dobiš, nikar ne misli, de ti Marija pomagati noče; gotovo bi ti pomagala, ko bi bilo le za zveličanje tvoje duše to dobro. V takim stanu nikakor nisi zapušen od Marije, če z gorečnostjo in pravim zaupanjem kličeš na Njo; veliko več bo vsaki bolnik, če le prav časti Marijo Devico, zlasti v tem Njeno pomoč občutil, de bo ložej in z veči poterpežljivostjo bolečine bolezní prenašal, z veči vdanostjo v voljo Božjo terpel, in se z Marijo tako rekoč pod križem sklenil, in brez prenehanja le zato prosil, de bi Gospód Bog na ta dar bolezní milostljivo pogledal, ga sprejel in mu odpušenje grehov in srečno zadnjo uro dodelil.

Še nar bolj pa občutijo pravi služabniki Marije Njeno pomoč takrat, ko bolezen le hujši in hujši prihaja in se bliža njih zadnja ura. Takrat, ko se sovražnik človeškiga rodú, hudobni duh, na vso moč prizadeva, pogubiti uboziga človeka, takrat mu Marija navdihuje zaupanje na Božjo ljubezen in milost, bolečine njegove hladi, ga pokrepčuje v skušnjavah, ga ohrani in obvaruje v ljubezni do Jezusa. „Še clo takrat, pravi sveta Jedert, kadar

je že bolnik tako pri koncu svojiga življenja, de se že skorej nič več ne zavé, in je že za vsaki drugi glas vés gluh, vender še dve besedi sliši in razumé, tako, de se pri njih zaslišanji sladko počuti. In te dve besedi ste presvete imeni: Jezus, Marija.“ —

Pač po pravici častimo Marijo in kličemo: Zdravje bolnikov! Vender de bo Marija v bolezni, sosebno na zadnjo uro pomagala, to upanje smejo imeti le tisti, kateri so se v svojim življenji Njene pomoči vredne storili, t. j. kateri so v svojim življenji pri zdravji Marijo ljubili in se Njene zglede posnemati prizadevali. Zato prosimo Marijo, kaderkoli jo pokličemo s temi besedami: Zdravje bolnikov, de bi nam ne le v bolezni, sosebno ob smertni uri stala na strani, ampak tudi zato jo prosimo, de bi bili z duham keršanske ljubezni do svojiga bližnjiga, sosebno do ubozih bolnikov napolnjeni, kakor je bila sama napolnjena. Zakaj to si globoko vtisnimo v serce, de nismo v stanu drugači Marije prav častiti in ljubiti, in tudi ne drugači Njene pomoči v bolezni pričakovati, kakor de ubogim bolnikom s pripravnim, usmiljenim sercam,

kolikor mogoče, postrežemo, in tako njih težave polajšujemo. O kaj so pač Božji svetniki vse za uboge bolnike storili, ki so bili pravi služabniki Marije? Kaj je storil sv. Karl Baromej za uboge bolnike, ki je bil toliko goreč služabnik Marije? Ob času strašne kuge v Milani mu ni bilo mar njegovo življenje, le bolniki so mu bili pri sercu; vedno je skerbel, kako bi jim bolje postregel, clo lastno življenje za nje darovati, je bil pripravljen. — Kaj je storila sv. Joana Franciška Fremijot, ta goreča služabnica Marije, ktera je cele noči pri bolnikih prečula, jih k smerti pripravljala. Kaj vse so storili sv. Kamil, sv. Vincenc Pavlan, sv. Elizabeta, i. t. d.

Bodimo torej tudi mi, kolikor premoremo, vsaki po svoji moči usmiljeni do ubozih bolnikov: potem smemo upati, de bo tudi nam Marija zvesto na strani stala in pomagala, ne le o naši boleznih, ampak tudi in zlasti v naši smertni uri. —

O Marija! kdo je v stanu dobroto, usmiljenje in ljubezen Tvojiga serca zapopasti? O koliko bolnikov si že s svojo mogočno priprošnjo pri Bogu ozdravila. To mi spričuje toliko podob in napisov po Božjih potih. Kakor je

usmiljeni Samarijan ranjenimu siromaku z oljem rane zacelil, tako zaceli Tvoje prečudno imé, o Marija! velikrat bolnike; zakaj ne zastonj pravi sv. pismo: „Izlito olje je Tvoje imé.“ O Marija! naj bo torej Tvoje presveto imé moja tolažba in zdravje v vsih telesnih in dušnih boleznih; sosebno Te prosim, o ne zapusti me nikdar nikoli, zlasti pa v smertni uri bodi pri meni; o takrat me nikar ne zapusti! O Marija, zdravje bolnikov, za nas Boga prosi!

## 40.

Pribežališe grešnikov, za nas Boga  
prosi!

Vse, karkoli se hudo na sveti imenuje, bolezní, razne nadloge in smert, vse pride od družiga, veliko večiga hudiga, — od greha. Greh je oče vse revšine, vsiga terpljenja, časniga in večniga. Greh umori človeka na duši in telesu, mu gnado, Božjo prijaznost odvzame, zaničuje drago kri Jezusa, Zveličarja našiga, pokriva zemljo s pohujšanjem in hudobijami, odtegne nebesam veliko duš, in jih pripravi v večno pogubljenje. Pač boljši bi bilo



za nespokorjeniga grešnika, de bi nikdar rojen ne bil, kakor je Jezus od Judeža rekel; boljši, de bi bil popolnoma pokončan, kot pa pogubljen. Zakaj, „strašno je, pravi sv. pismo, pasti v roke živiga Boga.“ Bog po svoji pravici kaznuje; gorjé tistimu, ki v dnevih milosti pokore ni storil za svoje pregrehe!

Vender, preljubi kristjan! nikar nikoli ne reci: Moji grehi so preveliki, ne morem pokore storiti. To bi se reklo obupati, pred čimur nas Bog obvari! Velikoveč preišljujmo tolaživne besede, ki jih je Bog po preroku Izaíi govoril, rekoč: „Če bi bili vaši grehi rudeči, kakor škerlat, bodo beli postali, kakor sneg“ (1, 18.); če se le, je hotel Bog reči, iz celiga serca k meni spreoberneti. In kaj hočemo večiga in bolj veseliga slišati, kakor to, kar nam s. evangeli pove, rekoč: „Clo svojimu lastnimu Sinu ni prizanesel, ampak ga je za nas vse dal v smert, de bi nobeden, ki véruje v Njega, ne bil pogubljen, temuč ima večno življenje.“ (Jan. 3, 16.)

De pa zares ni potreba obupati nobenimu grešniku, kterimu je le mar za poboljšanje, je tudi Marija, Mati milosti

Božje, prava Mati grešnikom dana, Ona „pripežališe grešnikov.“ Že s. Efrem jo je v prvih časih keršanstva tako imenoval; in mati katoliška cerkev to tolaživno resnico vselej takrat ponavlja, kadar jo v litanijah pozdravi: „Pripežališe grešnikov.“

Scer tudi Marija med svojimi otroci po besedah s. Bernarda dela razloček, in tiste, kateri jo bolj ljubijo, tudi Ona bolj ljubi; vendar pa tudi svojih zgubljenih otrok, tudi nar večih grešnikov, nikdar popolnoma ne zapusti, temuč še ravno za take svojo materno skerb pomnožuje, de bi jih k Bogu nazaj pripeljala; in jih tudi pripelje, če si le hočejo sami kaj prizadevati, in si poti k zveličanju s svojo terdovratnostjo ne zapirajo. In rés, kako bi se Marii grešniki ne smilili, in kako bi Ona za nje ne skerbela, ker je bilo Njeno presveto sercé sercu Njeniga Božjiga Sina tako močno podobno. Če je Jezus zato na svet prišel, de je iskal, kar je bilo zgubljeniga: ali ni potem takim tudi Marija ravno zato Mati Božja postala in to nezapopadljivo čast in visokost zadobila, de je, kot usmiljena Mati, pripelje grešnikov postala.“ In če je

tamkej pod križem Njeno presveto serce zavoljo grešnikov meč neznanih bolečin prebodil, in če je tudi zavoljo grešnikov svojiga ljubiga Sina v tako grenko smert dala, ali ji ne bodo ravno grešniki močno pri sercu, ker se v nevarnosti večniga pogubljenja znajdejo? In pomislimo še dalej, kako bi Marija za uboge grešnike ne skerbela? ali ni Ona njih Mati, in oni Njeni otroci? Véz ljubezni, ktera človeka s človekam veže, pa ni nobena bolj stanovitna, nobena bolj priserčna, bolj močna, kakor je véz ljubezni med materjo in med otrokam. Nar bolj zgubljen in hudoben človek, ki je od vsih sovražen in zaveržen, vender od serca svoje matere ni še zaveržen, ni zapušen; in kakor on sam iskro ljubezni in spoštovanja do nje še obvaruje, tako tudi mati ne bo svojiga obličja od njega odvernila; zakaj „ali more, po besedah s. pisma, mati svojiga otroka pozabiti, de bi se ga ne usmilila?“ (Iz. 49, 15.) Materna ljubezen je nekaka luč, ki tudi po noči ne ugasne. In véz take ljubezni je tudi med Marijo in med ljudmi, ker Ona nobeniga ne zaničuje in ne zaverže, če je tudi še tako hudoben. Zato je tudi vsim človeškim otrokam nekako

prirojeno, de nar ložej do Marije otroče zaupanje zadobé, pod Njeno brambo pritečejo, po Njej išejo milosti pri Njenim Božjim Sinu, enako otroku, ki se pred razžaljenim očetam v materno krilo zavija.

Od té, med kristjani tolikanj vterjene, resnice tudi pride, de se Marija tolikrat pozdravlja, kot „milostljiva, dobrotljiva, sladka Devica;“ in kdo je v stanu sošteti besede, s kterimi so s. Ciril, s. Efrem, s. Anzelm in drugi s. cerkveni učeniki v mnogih podobah Njeno usmiljenje, Njeno pomoč hvalili? Pa tudi une veliko pomenljive besede visoke pesmi se na Marijo obračajo: „Kdo je ta, ktera kakor jutranja zarija vstaja, lepa kot luna, izvoljena ko solnce, in strašna, kakor za boj v red postavljena množica vojšakov?“ (6, 9.) Marsikteriga namreč, ki v noči pregreh še terdno spi, zbudi in zdrami Marija, enaka jutranji zarji, iz strašniga spanja pregreh v boljši, keršansko življenje; in zopet za druge tako rekoč moč solnca ima, ki jim sprosi gnado nagliga razsvetljenja in spreobrnjenja, ko jim na enkrat megle zmotnjav razpodi; tretjiga, kakor prijazna luč vodi po nevarnih potih pozemeljskiga življenja, de ložej dela za

grehe pokoro, de srečno premaguje skušnjave, ter se v stanovitnosti ohrani. Tudi se clo zgodi, de se Marija razuzdanimu in zaničevavcu Božjih reči s strašno resnobo očem njegove duše prikaže, tako de v oziralu Njene svetosti in visokosti trepetaje spozná, kako deleč je zabredel, kako vmazana je duša njegova!

Kdo pa bo štel vse zglede, kateri nam poterjujejo resnico, de je Marija „Pribežališe grešnikov?“ Vselej in povsod, kjerkoli je sveta véra v Jezusa Kristusa bila, je bilo tudi veliko grešnikov, ki so se na prošnjo Marije spreobrnili, ter milost pri Bogu dosegli. Pa tudi zdaj še Marija pred sedežem svojiga razžaljeniga Sina s svojimi milimi prošnjami žuganje Njegove pravice tolaži. Še zmirej je Ona usmiljena Mati vsim grešnikom, če se le sami poboljšati hočejo, kot se je sv. Brigiti razodela; zakaj to je gotovo, de, kdor se resnično poboljšati hoče, se nikdar ne bo zastonj obernil k Marii.

Kako lepo se je to poterdilo nad sv. spokornico — Egiptovsko Marijo! Od svojiga dvanajstiga leta se je bila nar geršimu življenju vdala, kakor je po svojim spreobrnjenji sv. pušavniku, Cozimu, sama

razodela. „V Aleksandrii, v Egiptu, tako sama pripoveduje, sim sedemnajst let tako gerdo živela, de ni bilo več hudobije si misliti, ktere bi jest doprinesla ne bila. Ko sim pa vidila, pravi na daljej, veliko ljudstva proti morju hiteti, de bi se na barko podalo, in sim zvedila, de hočejo vsi ti v Jeruzalem na Božjo pot iti, de bi tam obhajali praznik pozdignjenja sv. Križa, so obšle tudi mene želje, de bi se tudi jest njim pridružila, in šla sim rés z njimi. Tode v Jeruzalemu sim ravno tako pregrešno in gerdo živela, kakor popred v Aleksandrii. Ko se je praznik začel, je vsak hitel v cerkev sv. Križa, tudi jest sim hotla z družimi v cerkev stopiti; ali groza me je obletela, ko me je neka nevidna moč zaderževala, de nisim mogla v cerkev stopiti. Poskusim še v drugič, še v tretje, pa vse je zastonj; moč nevidna me je vselej zaderževala. Zdaj so se dušne oči mi odperle, spoznala sim, de le velikost in število grehov mi brani, v cerkev stopiti, ter me nevredno dela, viditi lés, na katerim je naš Zveličar nas grešnike pogubljenja odrešil. Sramovati sim se začela, britko sim zajokala in sim veliko gnjusobo čez

svoje pregrehe občutila. Serce me je začelo tako močno boleti, de sim v bližnjim kotičku se vsedla, glasno jokala, ne le jokala, temveč tulila. Meni nasproti pa je bila podoba Matere Božje; spomnim se, kar sim že dostikrat slišala, de je Marija Mati milosti Božje, „pripežališe grešnikov.“ Na kolena se veržem pred to podobo Marije, in kličem na glas: O Mati Božja! slišala sim, de si Ti Mati milosti Božje, pripetžališe grešnikov; zato-rej, usmili se mene uboge stvari in obvaruj me; lej grešnica, nar veči grešnica sim. Nisim vredna, de bi, kot druge nedolžne duše, drago kri Tvojiga Sina častila; vender pa upam s Tvojo močjo tolažbo dobiti, de smem le viditi in počastiti tisti presveti Križ, na katerim je Jezus tudi zame umerl. Če mi to gnado sprosiš, obljubim Ti precí to uro, de hočem skoz célo življenje vse svoje pregrehe objokovati, svét zapustiti, in v pušavi tako dolgo živeti, de bo veselje in nagnjenje k grehu popolnoma v meni zarteto. — Ko sim tako odmolila, sim brez vsiga zaderžka v cerkev stopila, v sredi množice vernih kristjanov padla na svoje

kolena pred sv. Križ in objokovala z obilnimi solzami svoje pregrehe.“ —

In od zdaj je bila ta grešnica čisto spremenjena na prošnjo Marije, spovedala se je vsih svojih grehov in je do konca svojiga življenja med vednim pokorjenjem v neki pušavi svete dežele živela; zdaj pa vživa veselje v nebesih, kteriga ji je Marija sprosila. —

O preljubi kristjan! kdo bi obupati mogel, če ga tudi veliki grehi težijo, ko sliši, de se je na prošnjo Marije tolika grešnica spreobrnila? Pa vender prederzno naj nikdar nobeden ne upa na Njeno pomoč! Le ta, kdor hoče resnično svoje življenje poboljšati, le ta sme terdno zaupati na Njeno pomoč. Kteri pa grehe še ljubi, v njih farizejsko terdovraten ostane, takimu Marija ni v stanu pomagati. Grešnik mora začeti pred greham bežati, priložnost v greh zapustiti, greh sovražiti, to je prva potreba k odpušenju, brez té se clo nič ni v stanu zgoditi. —

Prosímo torej Marijo, kadarkoli jo zakličemo s témi besedami: Pribežališe grešnikov! de bi pri Bogu za nas prosila, de bi se vselej k Nji tako zatekli, kot Egiptovska Marija, de bi tak terden



sklep storili, od zdaj za naprej, saj prostovoljno, nikdar več ne grešiti, in za storjene pregrehe celi čas svojiga življenja se pokoriti, desiravno ne v pušavi, ker to je za nas nemogoče, pa saj v tem stanu, v kteriga je Bog vsakteriga zmed nas postavil. — Ravno tako pa prosimo Marijo s tem lepim perimkam za tiste velike grešnike, ki so sami vsi slepi, terdovratni, ki jim ni mar za spreobrnjenje, pa tudi Marije zato nič ne prosijo — prosimo radi in pogostama za take uboge sirote; priporočujmo jih usmiljenimu, čistimu sercu Marije; zna biti, de bo tudi za nje Marija gnado pri Bogu sprosila, de se jim, kot uni Egiptovski grešnici, vender le dušne oči skorej odprejo, de bodo spoznali svoj žalostin stan in svoje grehe obžalovati začnó, de „ne bodo umerli, temuč živeli in usmiljenje Božje hvalili.“ (Ps. 117.) —

**O Marija!** očitno spoznam, de sim grešnik, tudi spoznam, de bi bil že zdavnej v peklenkim breznu gorel, ko bi me ne bila Tvoja usmiljena roka pred peklam obvarovala; pa tudi zdaj se še vedno bojim, de bi me šiba jeze Božje ne doletela, ker še zdaj mi vest

očita, de se le še premalo greha varujem; vender ne obupam, marveč pod Tvoj Materni plajš pribežim. O Marija! bodi mi usmiljena Mati! bodi mi pribežališe vselej, v vsaki nevarnosti! Lej! moje serce je pripravljeno, terdno sim sklenil, poboljšati svoje življenje in greh zapustiti; Ti mi pomagaj ta sklep dopolniti! O Marija, pribežališe grešnikov, za nas Boga prosí.

## 41.

## Tolažnica žalostnih, za nas Boga prosí!

Naša zemlja se po pravici imenuje „dolina solz.“ Človek komej rojen, že odpre svoje usta za jok, in tako spričuje, de je nastopil življenje, ktero je polno britkost. In rés! kdo je v stanu sošteti nadloge, težave, britkosti, ktere človeka zadevajo od perviga dihljeja njegoviga življenja, noter do zadnjiga. Eden je ubog, zaničevan, obrekovan, kot ubogi Lazar, in nima še tega, kar mu je silo potrebno k ohranjenju življenja; drugi je hromov, slep, mutast, gluh, ali zdihuje pod težo dolge bolezní; spet tretji terpi na svoji duši, — manjka mu vére, upanja,

ljubezni, živi tje v en dan, kot živina neumna. Spet drugi je preganjen zavoljo pobožnosti svoje, ima od znotrajnih ali zunanjih sovražnikov, od slabiga mesá, svetá in hudobniga duhá nar hujši skušnjave prestati. Tukej spet eniga sercé boli, ker je razžalil svojiga Boga; drugi tam solze pretaka, ker so mu očeta ali mater, ali eniga njegovih prijatlov prezgodej pokopali; spet tam uni je scer viditi zadovoljin, vesel, pa serce njegovo se topi od skrite britkosti. — Vsi potrebujemo tukej pomoči, tolažbe, de bi se bolečine našiga ranjeniga serca ohladile. Pa kje bomo najdlji zdravila za svoje ranjene serca?

Pervi je Jezus sam, naš Božji Zveličar, ki nas s sladkimi besedami vabi, rekoč: „Pridite vsi k meni, ki se trudite in ste s težavami obloženi, in jest vas bom poživil.“ (Mat. 11, 28.) Že ljubeznjivo vabljenje, s katerim nas kliče in nobeniga ne izloči, in lepa obljuba, ktero nam daje, de nas bo poživil, in moč Njegova, s ktero nam lahko pomaga, — o kako mora nas vse to tolažiti! „Jest vas bom poživil“ pravi On; in rês! ni le samo življenja dal za nas na sv. križi, — še vedno ponavlja On tisto nekervavo

daritev na naših altarjih, in nas poživlja na prečudno vižo s svojim presvetim mé-sam in s svojo predrago kervijo.

Vender pa, kakor je Jezusu sploh dopadljivo, če ga po Marii prosimo milosti ali pomoči, ker nam po besedah sv. Bernarda Bog vse gnade po Marijnih rokah delí; ravno tako je tudi Jezusu ljubo, de v mnogih nadlogah in težavah išemo tolažbe pri Marii, Njegovi presveti Materi; zato nam jo je dal, na križi viséč za Mater, in zato jo imenujemo tudi v litanijah: „Tolažnica žalostnih.“

Marija je naša „Tolažnica“ postala že zavoljo tega, ker je Mati Jezusa, našiga Odrešenika. Po Jezusu nam je naše odrešenje, vsa naša tolažba došla; On je prekletstvo zavolj Adamoviga greha odvezel, in blagoslov nam prinesel z nebes; On je smert premagal in nam večno življenje podaril; in tega nam je Marija rodila. Zato póje tudi od Nje mati katoliška cerkev: „Kar nam je žalostna Eva zgubila, to si nam Ti, o Marija! po Sinu dobila; daj, de kadar se naše ure stečejo, se nam vrata nebeške odprejo!“

Zatorej naj brez tolažbe nobeden ne bo, kterikoli Marijo častí. Tolažbo za-

more nam dati že sam pogled Njene podobe, ker se nam kaže večidel v taci podobah, de Jezusa v svojim naročji ima, ki je zato na svet prišel, de bi nas rešil toliko nadlog, in nas izveličal.

Neka grešnica je preživela svoje mlade leta v velicih pregrehah; vender razsvetljena od gnade Božje je zadnjič spoznala svojo nespamet ter v samostan se podala, de bi se bila tam kot nar manjši služabnica v vednim zatajevanji, v vednim zdihovanji pokorila za svoje pregrehe. Ali čedalje bolj jo je skerbelo njeno življenje. Če se je proti nebu ozerla, se je precej spomnila, de nič omadežvaniga ne pojde v nebeško kraljestvo. Če se je spomnila na smert in terpljenje Jezusa Kristusa, se ji je zdelo, kot de bi slišala strašne besede: Ti si tudi šteta med sovražnike Njegove, in zasluženja Njegoviga deležna ne boš. Med takim dušnim terpljenjem pride advent, pride sveti večer. Vsa trudna od dela, omamljena od prevelic dušnih težav in britkost, je pokleknila v kot cerkveniga kora, in je bitko jokala. Na enkrat nekako mirno postane v njenim sercu ter sladko zaspí; zdaj se ji sanja,

de vidi Betlehemske jaslice, in tamkej zagleda tudi Mater Božjo s preljubim Detetam Jezusam v naročji. S terdnim zaupanjem se je zdaj Jezusu zročila, in njena dušna žalost je zginila za vselej.

Tolažbo najde tudi žalostin lahko v življenji Marije; zakaj več, veliko več, kakor mi vsi, je Marija terpljenja in žalosti imela. V vednim uboštvu je Ona živela; revna je bila vsa Njena obleka; Njeni živež je bil slab, kot nar bolj ubožnih ljudi. O pač težkó ji je bilo, o zimskim času tako daljno pot v Betlehem nastopiti, ko je šla k popisovanju na povelje cesarja Avgusta; pa še težej ji je stalo, ko je nobeden pod streho ni hotel sprejeti, de je mogla v revnim hlevu prenočiti, in Jezusa, Kralja nebes in zemlje položiti v jaslice revne! Kako velika je bila Njena žalost še le takrat, ko je mogla nanagloma bežati v daljni Egipt. V sredi noči je mogla vstati in z Jezusam v svojim naročji na pot se podati, ktera je bila nar manj dvajset dni dolga. In kdo vé, koliko pomanjkanja je tam v Egiptu v sredi nevernikov terpela, ker je od pičliga zaslužka svojih rok se preživila, v revni votlini ali jami prebivala,

kakor še ustno izročilo pripoveduje, kar so nam naši Kranjski misijonarji popisali, ki so skoz Egipt popotovaje tudi sami tisto votlino obiskali, ktero je Jezus posvetil s pričujočnostjo svojo.

Scer je Marija té nadloge vse lahko terpela, saj je bila zadosti bogata in srečna, ker je Jezusa imela, kateri je bil Njeno bogastvo, Njeno veselje. Lahko rečemo, de so vse té nadloge in bolečine Njeniga poprejšnjiga življenja zginile pred tisto britkostjo, grozo in strašno bolečino, ktero je mogla pod križem prestati. In vender kako je tudi to Ona prestala? Ali je znabiti svojo bolečino v glasnih pritožbah na znanje dajala, ali pa je od žalosti padla v omedlevco? Po pravici opomni sv. Antonin na imenitnost téh besedi sv. pisma: „Zraven Jezusoviga križa je stala Mati Njegova.“ Ona je stala, ni padla; Njene oči so bile scer polne solzá, Njeno sercé je bilo z mečem strašne bolečine presunjeno, vender je le molčé in vse voljno terpela. In ali je morebiti Njena véra, Njena vdanost v voljo Božjo kaj pešala v tako velikim terpljenji, kar se pač rado pri družih zgodi v terpljenji? Med tem, ko bi se mislilo, de je popol-

nama od Boga zapušena, ker ji je bil Njeni Božji Sin na tako grozovito vižo odtergan, je vendar vsa v voljo Božjo vdana terdno verovala, de je ravno to volja nebeškiga Očeta, in de bo Jezus od smerti vstal; zato se tudi ni pridružila unim ženam, ki so šle Jezusa mazilit. In tako je, desiravno nar bolj vtopljena v britkost, bila vendar že takrat Tolažnica učencov in družih pobožnih. Kakor namreč po solnčnim zahodu luna prijazno sveti, tako je po smerti Gospodovi Marijna pričujočnost Njegove žalostne učence tolažila.

Kdo ne bo potolažen, ko vidi, koliko je Marija, desiravno vsa nedolžna, mogla terpeti? Če je mogla Ona toliko terpeti za nebesa, zakaj bi mi grešniki nič ne terpeli? In pa kdo ne bo potolažen v terpljenji, če zraven pomisli, de kakor je Marija le po poti terpljenja in bolečin v nebesa prišla, ravno tako tudi mi le skoz terpljenje in nadloge v nebesa za Njo priti zamoremo.

Tolažbo tudi dodeli terpečimu ali žalostnimu zvesto zaupanje, de Marija za-nj prosi. Kako je vselej Ona pripravljena, človeškim otrokam pomoč, tolažbo ali veselje prinesti, to je že v svojim živ-



ljenji prav lepo na znanje dajala, namreč na ženitnini v Kani Galilejski. In kar je pri ti priložnosti storila, dela še zdaj, ker Njena ljubezen od tistiga časa ni manjši postala. Kakor „Tolažnica žalostnih,“ ubozih, nadložnih, Ona za vse prosi.

Kaderkoli hočejo vdove in sirote, ali bolniki, ki veliko terpé, obupati v svoji nadlogi: O Gospod! pomagaj jim, reče Ona svojimu Sinu, de po otročje zaupajo na-te, in ne omagajo v svoji nadlogi. Če maloverni tožujejo, zakaj de morajo revšino terpeti, med tem ko druge v obilnosti vidijo, če se v njih sercih nevošljive misli vzdigujejo: Daj jim Gospod! luč in moč, reče zopet Marija, de svojo nespamet spoznajo, in de svoje sercé očistijo take nerodnosti. Če grešniki čas svojiga poboljšanja le vedno odkladajo, spet Ona zakliče: O Gospod, vstvari jim novo sercé, ponovi resničniga Duhá v njih sercih! Če kateri ubogi v duhu zdihujejo, de so tako mlačni in merzli v Božji ljubezni, ali de v dobrim rasti ne morejo, tudi tacih ne bo zapustila Marija, temuč tudi za-nje prosi svojiga Sina, rekoč: O Gospod, vina nimajo! Daj jim vina lju-

bezni, gorečnosti in stanovitosti, de Ti bodo tudi v suhoti serca zvesto služili!

S tako popolno ljubeznijo, ki nobeniga ne loči, temuč vsaciga objame, je Marija tolaže polna prijateljica žalostnih; zakaj Ona je sama nar veči žalosti prestala. Ona je prijateljica vsih zapušenih, zlo skušanih; zakaj kdo je veči britkosti poskusil, kot Ona? Ona vé tudi pomagati ubogim dušam v vicah, ki niso še čiste zadosti, de bi zamogle gledati Božje obličje. Ona je zadnjič tolažnica vsih tistih, kateri žalujejo, jokajo zavoljo svojih ljubih rancih, ktere jim je nemila smert iz njih srede prezgodej vzela; zakaj, kdo bolj vé, kako velika je bolečina zavoljo zgube svojih ljubih, kot Ona, ki je mogla svojiga Božjiga Sina zgubiti? —

Zatorej, preljubi kristjan! kliči k Marii v vsakteri nadlogi, naj pride čez te, od koderkoli hoče, saj je Ona „Tolažnica žalostnih,“ Ona te bo potolažila. Ne bilo bi kraja ne konca, ko bi hotli vse priče in zglede sošteti, kolikrat se je Marija, kot Tolažnica žalostnih skazala. Le eno prigodbo iz življenje sv. Frančiška Salezjana pomislimo. Ko se je sv. Frančišek zadnje leto v Parizu učil, je

prišlo nar hujši dušno terpljenje čez-nj. De bi bila njegova čednost popolnoma poskušena, in de bi se njegova goreča ljubezen do Boga še bolj vžgala, je Bog v svoji modrosti pripustil, de ga je satan z nar grozovitniši mislijo strašil, namreč: naj dela in počne, karkoli hoče, mu vendar ne bo nič pomagalo, ker Bog je že sklenil, de mora biti na večno pogubljen. V tem žalostnim stanu sta strah in pa žalost serce sv. mladenča tako prevzela, de se mu ni ljubilo ne jesti ne piti, tudi spati ni mogel, le vès prepaden in klavern je bil. Milo je tožil svojo britkost Bogu in tudi Marii. Vender je terpel ta žalostni stan cel mesec. Poslednjič ga je Bog tega rešil, in potolažil po svoji Materi Marii. Ko je nekiga dne zvečer domu šel, se je še v bližnjo cerkev podal, kjer podobo prečiste Device Marije zagleda, pod katero so zapisane stale besede: „Spomni se, o presveta Devica Marija! de se še nikdar ni slišalo, de bi bil kateri zapušen, kateri se je k Tebi zatekel.“ Serčno ginjen se verže pred tisto podobo na svoje kolena, ponovi z veliko pobožnostjo ravno tiste besede, obljubi Njej v čast vsaki dan sv. roženkranc moliti, in še

zraven pristavi: „O moja Gospa in Kraljica! bodi mi srednica pri svojim Sinu, pred kteriga stopiti si ne upam. Preljuba Mati moja! če bi mogel biti rés tako nesrečen, de bi svojiga Boga tam v večnosti več ljubiti ne mogel, ki je vender vse ljubezni vreden, sprosi mi vender to gnado, de ga saj v tem življenji tako močno ljubim, kolikor je tukej mogoče, Njega ljubiti. Té gnade Te prosim, in terdno tudi upam, jo po Tebi dobiti.“ Po dokončani molitvi se popolnoma Božji volji izroči. Komej pa je bil zmolil, je že čutil, de ga je Marija uslišala in britkosti rešila. Na enkrat se je zjasnilo v njegovim sercu, in zopet je vžival nar sladkejši mir in pokoj, ki ga ni nikoli več zgubil. — O gotovo tudi tebe, kristjan! bo Marija potolažila, kaderkoli se boš s polnim zaupanjem k Njej zatekel, in pri Njej pomoči in tolažbe iskal. —

O Marija! oberni svoje milostljive oči tudi name, zakaj tudi jest se štejem k veliki množici tistih, ki v te dolini solz jokajo, in tolažbe potrebujejo. O hudo me od vsih plati stiskajo nadloge in težko sopem pod težo mnogoteriga terpljenja, o vlij torej olja tolažbe v

bolečine mojiga serca, o Tolažnica žalostnih! Sosebno Te prosim, oh ne zapusti me v tisti pregrenki uri, ko se bo uboga moja duša ločila iz telesa! — Pridi pa tudi na pomoč ubozim, krepčaj, uterduj maloserčne, tolaži jokajoče, prosi za ljudstvo — naj vsi občutijo Tvojo pomoč in tolažbo — o Tolažnica žalostnih, za nas Boga prosi!

## 42.

**Pomoč kristjanov, za nas Boga prosi!**

Potem, ko je bila pobožna Judit ošabniga in mogočniga Holoferna premagala, je vse ljudstvo na vès glas jo častilo; tode ponižna Judit je vso to hvalo Gospod Bogu darovala, ter je ne le ljudstvu rekla, de naj poje hvalo Gospodu za srečno zmago, ampak tudi sama je hvaljno pesem Gospodu zapela, ker jo je varoval v tolicih nevarnostih. V téj pesmi je Judit izrekla tudi tele imenitne besede: „Gorjé ljudstvu, ktero bi se čez moj rod vzdignilo; zakaj maševal se bo nad njim vsigamogočni Gospod!“

Té besede pobožne Judit se pač tudi lepo na Marijo oberniti zamorejo. „Gorjé

ljudstvu, ktero bi se čez moj rod vzdignilo, zakaj maševal se bo nad njim vsigamogočni Gospod!“ t. j. gorjé tistim sovražnikom, kateri želé Marijnim služabnicam kaj žaliga storiti! Marija namreč varuje vse sebi izročene otroke, sosebno, kader pri Nji v nadlogah ali v nevarnostih išejo pomoči; in scer se Ona skazuje mogočno in dobrotljivo, ne le do posamesnih ljudi, bolnikov in žalostnih, ampak do cele sv. cerkve. V nar večih nadlogah in stiskah se je Marija skazala, kot prava „Pomoč kristjanov;“ in ravno zato jo tudi v litanijah imenujemo in kličemo s temi besedami: „Pomoč kristjanov, za nas Boga pros!“

De je pa Marija zares „Pomoč kristjanov,“ nam pa še nar bolj tista prigodba poterdi, zavoljo ktere se je Marija v Njenih litanijah začela tako imenovati in na pomoč klicati.

Bilo je leta 1571, ko je bil turški cesar Selim II. sklenil, celo Evropo Muhamedamskimu jarmu podvreči, in sveto keršansko vero na celi zemlji zatreti. Že je z Benečani kervavo vojsko začel. Zavoljo velike nevarnosti, v kateri so se znajdlj vsi verni kristjani, je bilo pač

treba, de bi se bile vse ljudstva keršanstva zoper neverniga Turka zedinile. Rimski papež, takrat sv. Pij V. je nago-varjal vse keršanske vladarstva, naj bi se vzdignile zoper tako grozovitniga sovražnika. Pa le malo jih je poslušalo ta glas; le Španjolci, Maltezi in Benečani so se zedinili; njim je pridjal tudi sv. Pij svojo malo kardelo vojšakov. Janez Avstrijski je bil zvoljen vojvoda keršanske armade, ktera se je na barkah Turku nasproti peljala. Sedmiga Kozoperska leta 1571 se je bil boj na morji pričel. Ravno ta dan je imela bratovšina sv. roženkranca očitne procesije in pa molitve, de bi se s pomočjo Marije, nebeške kraljice, vojska srečno končala. Že je bilo viditi, de vse bo zgubljeno. Sovražnih bark je bilo 360, keršanskih bark pa je bilo le 243, torej veliko manj, kot so jih sovražniki imeli. Pa keršanski vojvoda Janez Avstrijski je hodil od barke do barke, in je nago-varjal keršanske vojšake, de naj le serčni bodo, naj zaupajo na Božjo pomoč in na prošnjo Marije. Strašni boj je že terpel tri cele ure, in ni se še vedilo, kateri de bodo zmagali, ali Turki ali kristjani. Ravno ta dan je še posebno molil in delal zapo-

redam sv. oče papež Pij V. Na enkrat zapusti vse kardinale, s katerimi je imenitne reči opravljal, pogleda skoz okno proti nebesam, in zavpije: Zdaj ne bomo od téh opravil več govorili; zahvaljne molitve naj se v nebesa pošiljajo; Bog je keršanski armadi že zmago dodelil. In rés je bilo tako. Kristjani so bili popolnoma zmago dobili. Poln veselja zavoljo tega je pridjal sv. papež Pij V. litanijam Matere Božje besede: „Pomoč kristjanov,“ in je postavil tudi praznik sv. rožniga kranca, kteriga je potim papež Gregor XIII. celimu keršanstvu praznovati zapovedal.

Enako pomoč so kristjani nekoliko let pozneje na prošnjo Marije zadobili. Leta 1683 so že spet Turki v keršanske dežele noter do Dunaja s strašno silo priderli, ter so mislili z vzetjem Dunajskiga mesta celo keršanstvo za vselej zatreti. V tej strašni nevarnosti so se kristjani zopet k Marii zatekli, in vsi, vojšaki in drugi kristjani, so z združenim glasam Njo klicali na pomoč. In lej! tudi zdaj ni bila molitev zastonj. Ravno ko je bila potreba nar večji, se je prikazal kralj Poljski, Sobijeski po imenu, kteri je prišel s svojimi vojšaki Dunajskimu mestu na



pomoč. Keršanska armada je bila še vendar veliko manjši, kakor pa turška, vendar so kristjani vse svoje zaupanje stavili na prošnjo Marije Device. Vsi so vpili: „Le serčno v boj, Mati Božja nas varuje!“ Strah je Turka obletel, vsi preplašeni so pobegnili, in kar je še nar imenitniše, je to, de od tistiga časa niso Turki več tako strašni in grozovitni kristjanam; viditi je namreč, kakor de bi bili takrat Turki s pomočjo Marije za vselej od kristjanov premagani. V zahvalo in večni spomin na to Marijno pomoč je bil praznik sladkiga Imena Marije vpeljan, in v litanijah so s toliko večji gorečnostjo in z zaupanjem klicali k Marii: „Pomoč kristjanov, za nas Boga prosi!“

Posebno čudno se je Marija kot „Pomoč kristjanov“ skazala tudi takrat, ko je bil pobožin papež Pij VII. z orožjem brezbožnih pregnan s sedeža svojiga, v težko sužnost odpeljan, in v mestu Savoni skoz pet let v ječi zapert. Vse pota so mu bile zaperte, po katerih bi mu bilo mogoče, svojo sv. cerkev vladati. Od vsih strani je bil preganjan in stiskan; vendar zoper vse pričakovanje je bil v nezmerno veselje vsih pravovernih

kristjanov na svoj apostoljski sedež spet postavljen. Ali kmalo potem je bil spet v drugič pregnan in je mogel v Genuo bežati. Pa tudi tukej se je Marija sosebno kot prava „Pomoč kristjanov“ spet pokazala, in papež se je v splošno veselje kristjanov na svoj apostoljski sedež vernil. Takrat so sovražniki svete cerkve že mislili, de je katoliški cerkvi poslednja ura odbila; tode Marija cerkve ni bila zapustila, zakaj Njej se je vedno pobožni papež priporočeval, in tudi vsim vernim kristjanam veleval, de naj ne jennajo Marijo klicati na pomoč. Zato je pa tudi pred vsim svétam spoznal, de je Marija cerkvi pomagala, in v pričevanje tega je podobo Matere Božje v mestu Savoni z drago krono ozaljšal, in v čast Marije Device praznik postavil pod naslovam: „Pomoč kristjanov,“ kteriga cerkev 24. velikiga travna obhaja. —

Pa tudi o zdanjih časih se je Marija, kot „Pomoč kristjanov“ lepo razodela. V kako žalostnim stanu so se znajdli zdanji papež Pij IX. leta 1849! Mogli so iz Rima bežati, ker njih življenje v sredi njih otrok ni bilo več varno. Tudi oni so se obernili k Marii, ki je „Pomoč

kristjanov,“ in sv. Duh jih je navdihnil s to mislijo, de naj Marii prečisti Devici novo čast skažejo in tako pobožnost kristjanov do neomadežvaniga spočetja Matere Božje bolj in bolj oživé. Pobožni papež so poslušali navdihnjenje sv. Duhá, ter so vsim škofam svoje želje razodeli, de hočejo pobožno mnenje na neomadežvano spočetje Matere Božje k verskimu členu povzdigniti. In kaj se je zgodilo? Marija je svojo moč pokazala. Puntarski vihar je potihnil, in papež so se zamogli zopet nazaj v Rim verniti, kamor so potem škofe iz vsih keršanskih dežel poklicali, in z njimi združeni so Marii toliko čast napravili ter Njeno neomadežvano spočetje za vselej neoveržljivo poterdili. —

Marija, milosti polna Mati, ki je že tolikokrat prečudno pomagala, bo pa tudi nam še zmirej pomagala, če se bomo le hotli Njene pomoči vredne storiti. O kako tolaživna resnica za nas kristjane je ta, ker se sovražnikov sv. cerkve nikdar ne manjka! Kakor je bil Gospod Jezus vedno preganjan od začetka svojiga življenja noter do zadnjiga, ravno tako se je tudi Njegovi sv. nevesti, materi katoliški cerkvi vedno godilo. Kakor je bil čolnič, v kte-

rim je Jezus Kristus z aposteljni bil, od viharjev in valov sem ter tje premetovan, ravno tako se je godilo sv. cerkvi Njegovi. In sosebno dandanašnji se ne manjka močnih prizadevanj, sv. vero v sercih kristjanov zatreti in ljudi ob vës notranji mir in pokoj pripraviti, jih časno in večno nesrečne storiti. O koliko jih je med nami, ki so scer keršeni, vender nimajo veliko več spoštovanja in ljubezni do sv. vére, kot Turki; ki se torej prizadevajo, ali z besedo, ali z zaničevanjem svete vere in Božjih služabnikov, ali s slabimi zgledi, ki jih drugim dajejo, sveto véro v sercih kristjanov zatreti, desiravno je živa véra v Boga in strah Božji studenec vse časne in večne sreče.

Zato, o kristjan! bodi zvest svoji sveti véri, svoji materi katoliški cerkvi, bodi stanovitin v spolnovanji njenih nauk in zapoved, ne daj se premotiti od zaničevanja, ki ga od mnogih strani zoper sv. véro slišiš. In kakor so vselej kristjani na Marijno pomoč terdno zaupali, zaupaj tudi ti, in prepričal se boš, kako mogočna pomočnica kristjanov je Marija; prepričal se boš, kako po pravici se zamorejo tudi od Marije rêči tiste besede,

katere je nekdanja pobožna Judit govorila, rekoč: „Gorje ljudstvu, katero bi se čez moj rod vzdignilo; zakaj maševal se bo nad njim vsigamogočni Gospod!“

Zlasti pa prosimo Marijo za zedinjenje vsih zmotenih, t. j. tistih nesrečnih ljudi, ki so se od naše prave vére ločili, de bi jim Bog dal gnado na prošnjo Marije, de bi se zopet z našo sv. keršansko katoliško cerkevjo zedinili; prosimo Marijo, de bi se po Njenih prošnjah krivovere in vse zmote zaterle, in de bi skorej tudi ajdovskim otrokam svetila luč svete vere, sosebno ker so naši Kranjski misjonarji vse svoje prizadevanje pri zamurcih Marijnimu varstvu zročili. Oh, prosimo pa tudi Marijo sosebno za vterjenje in pomnoženje keršanske ljubezni med nami, katere nam toliko pomanjkuje! Kaj pomaga nekoliko molitvic vse merzlo oblebetati, ali opravljati še kake druge pobožnosti, če pa nam manjka, kar je nar imenitniši, kar je jedro Kristusove vére, namreč: keršanske ljubezni! Z eno besedo: prosimo Marijo, ki je „Pomoč kristjanov,“ de bi nam Ona v vsih stiskah milostljivo pomagala, in s svojo mogočno prošnjo resnici vselej zmago dobila, in vsiga tega

jo zlasti takrat prosimo, kadar jo kličemo v Njenih litanijah s temi besedami: „Pomoč kristjanov, za nas Boga prosi!“ —

**O** moj Zveličar Jezus Kristus! iz dna svojiga serca Te zahvalim za gnado, de sim bil v Tvoji sv. cerkvi rojen, in de si svojo Mater Marijo Devico tudi meni dal v Mater in Pomočnico! **O** kako bi bil vender nesrečin, ko bi bil v krivoverstvu ali nejeverstvu rojen, in bi ravno zavoljo tega ne imel nobene premile Matere v nebesih, kateri bi zamogel svoje nadloge potožiti in pomoč od Nje zadobiti. Zato hočem pa tudi v znamenje serčne hvaležnosti in v svoje dušno zveličanje Tvojo zapoved „spoštuj očeta in mater“ — rad in goreče spolnovati in zvest in pokorin otrok Tvoje sv. cerkve, in zvest služabnik Tvoje in moje presvete Matere Marije na vekomej biti. V narveči čast si hočem to šteti, za posebno gnado hočem imeti, de smem Tvojo preblaženo Mater tudi svojo Gospó, in Mater imenovati. Pričati hočem pred vsim svetam, de ljubim Marijo, Kraljico nebeško; pričati hočem, de Njo jest častim, na Njeno pomoč vse

upanje stavim. Hočem pa tudi v vsih čednostih posnemati Tvojo Deviško Mater, in se tako vredniga storiti Njene mogočne pomoči. — O Marija! Ti mi pomagaj, té sklepe spolnovati, de bom gotovo zveličan s Tvojo pomočjo! O Marija, pomoč kristjanov, za nas Boga prosi!“

## 43.

**Kraljica angelov, za nas Boga prosi!**

V lavretanskih litanijah se lahko trije deli razločijo. Pervi del obseže gnade in čednosti, s katerimi je bila ozaljšana Marija, prečista Devica, od samiga Boga; drugi nam dopoveduje gnade, ktere nam Marija od Boga zadobiva, in tretji, ki se začne: „Kraljica angelov,“ nam popisuje visokost in veličastvo Marije v nebesih.

Zavoljo té neizrečene časti Marije v nebesih jo cerkev imenuje: „Kraljico,“ povzdignjeno nad vesoljne stvari tù na zemlji in tam v nebesih, ne toliko zavoljo tega, ker je bila kraljeviga rodú, iz hiše Davida kralja, rojena, temuč ker je Mati Jezusa, večniga Kralja, deležna Njegove

kraljeve časti, in ker je zavoljo svojih velicih čednost prejela krono večniga življenja.

Pred vsimi drugimi je bila Marija na zemlji Jezusu, svojimu Božjimu Sinu, nar bolj podobna. Kakor On, je bila tudi Ona iz kelha terpljenja; kakor On, je tudi Ona nas priserčno ljubila. Zato je tudi Jezus hotel svojo posebno ljubezen do Marije s tem razodeti, de jo je tudi v nebesih svoji nebeški časti nar bolj podobno storil. Kakor kralj nebes in zemlje je Jezus povzdignjen nad vse stvari; Njegovimu presvetimu imenu se pripogujejo kolena vsih, v nebesih, na zemlji in pod zemljó. Hotel je torej, de je Marija, preljuba Mati Njegova, ki je k našimu odrešenju za Njim nar več pripomogla, tudi zdaj v nebesih deležna Njegove kraljeve časti in moči. Zato je Marija od Jezusa samiga odločena kraljica nebes in zemlje, tako de je prva za Bogam, povzdignjena čez vse angele, čez vse svetnike. Zato nam tudi kaže mati katoliška cerkev Marijo v podobah kakor kraljico nebes in zemlje, s krono na glavi in s kraljevo palico v roki. —

Ze iz tega nekoliko spoznamo, zakaj



se imenuje Marija tudi „Kraljica angelov.“ Vender še bolj na tanko pomislimo, zakaj se Marija tako imenuje, in kolika čast je to za Marijo! —

Angeli so zgol duhovi, kot duša človeška, vender veliko imenitniši. Če té nebeške duhove nekoliko preišljujemo, moramo z zavzetjem in začudenjem reči s sv. aposteljnám: „O velikost bogastva, modrosti in vrednosti Božje!“ Če preišljujemo prvič število angelov, je tako veliko, de se nam zdi skor neverjetno. Sv. Bernard nam pravi: „Več je angelov, kakor je zvezd na nebu, ljudi na zemlji, ptic v zraku, rib v vodah; tudi več, kakor peska pri morji.“ In če preišljujemo dalej, kolike so sprednosti angelov Božjih pred nami, nam sv. véra pové, de imajo oni bolj popolnoma um, kakor mi, ter bolj na tanko Boga in Njegove lastnosti, in voljo Njegovo spoznajo, kakor mi tukej na zemlji. Tudi nas uči sv. véra, de angeli imajo veliko svetejši voljo, kot mi, ter z vso naglostjo in natančnostjo voljo Božjo spolnujejo. Gospod Jezus sam nas je moliti učil, rekoč: „Zgodi se Tvoja volja, kakor v nebesih tako tudi na zemlji,“ t. j. daj nam, Oče nebeški, de bi tako

naglo, tako na tanko in tako radi Tvojo voljo tudi mi spolnovali, kakor jo angeli in pa svetniki v nebesih spolnujejo. In kaj še le hočemo reči, ako lepoto angelov Božjih pomislimo? Gotovo je, de so za Bogam in Marijo nar lepši stvari. Naj si mislimo še toliko lepoto, nar zadnji angel jo deleč preseže; nar zadnji angel je lepši, kakor so same nebesa; nar zadnji angel rečemo, ker je po besedah sv. Tomaža Akvinskiga med angeli razloček, zakaj oni so razločeni po imenitnosti in po lepoti.

In vsih teh prelepih, imenitnih in svetih zveličanskih duhov, ki so po nauku svetih cerkvenih učencov razdeljeni v devet korov, je Marija „Kraljica.“ O koliko čast, koliko lepoto, koliko svetost mora Marija imeti, ker je „Kraljica“ tako imenitnih in sv. nebeških prebivavcov!

De je pa Marija res „Kraljica angelov“ Božjih, de je Ona njih močna Gospá, se bomo lahko prepričali, če premislimo :

1) Marija preseže vse angele Božje, in je zato njih „Kraljica“ že zavoljo neizrekljive in nezapopadljive časti, ker je Mati Božja, t. j. Mati Tistiga, ki je vse angele vstvaril. Zato pravi sv. Ber-

nard, poln svetiga veselja: „Častite, vi angeli! Mater svojiga Kralja, ker Dete, katero je Ona, čista Devica, rodila, kot svojiga in našiga Kralja mólite.“ In sveti Avguštin piše: „Imenitna beseda je to: angel je hlapec Gospoda, pa Marija si je še kaj večiga pridobila, maternstvo namreč; in Ona je toliko imenitniši, kot angeli, kolikor je večí čast Matere, kakor čast hlapca.“

2) Marija pa bi ne bila k tej nezapopadljivi časti maternstva Božjiga povzdignjena, ko bi ne bila s svojim svetim življenjem zasluženja in svetosti angelov presegla. Zakaj, gotovo je mogla Njena svetost veliko večí biti, kot je bila svetost angelov, ker je bila odločena, biti Mati Narvišiga. Njena čistost, Njena ponižnost je bila veliko večí, kot čistost, ponižnost angelov, ker jo je, kakor „gnado polno“ vsigamogočnost Božja pred vsimi družimi stvarmi z nar večimi, nar obilnišimi gnadami ozaljšala, in ker je hotel po besedah sv. Pavla, Začetnik vse svetosti, vse čistosti v Njej prebivati, ne pa v katerim angelu. (Hebr. 2, 16.) Če je pa Marija potem takim čistejši in svetejši, kakor clo angeli, ali se ne imenuje po vsi

pravici: „Kraljica angelov?“ In, ali nima prav sv. Efrem, ko imenuje Marijo svetejši, kot Kerubine in Serafine; in, ali nima tudi prav sv. Peter Damijan, ki jo imenuje čez vse angeljske kore povzdignjeno Devico?

3) Pa kaj hočemo še daljšiga ali gotovšiga spričevanja, de je Marija „Kraljica angelov?“ Saj jo angeli tudi sami kot svojo „Kraljico“ časté, in jo tudi tako imenujejo. S kolikim spoštovanjem se je angel Gabriel Marii približal, ko ji je česenje prinesel! S kako lepimi besedami jo je pozdravil in počastil; ker dobro je vedil, de ne govori z navadno devico, ampak z Materjo svojiga Boga, s svojo Gospó in „Kraljico.“ In de rés angeli Marijo svojo „Kraljico“ imenujejo, spričuje prigodba iz časa sv. Gregorja papeža. Leta 589 je v Rimskim mestu tista strašna kuga razsajala, v kateri so ljudje med hudim kihanjem mertvi na zemljo padali, tako, de je od takrat še zdaj v navadi, de vselej, kadar kdo kihne, po keršansko rečemo: „Bog pomagaj.“ O tej strašni kugi je nesel sv. Gregor papež Marijno podobo iz cerkve Marije Snežnice skoz mesto na kraj, kterimu se zdaj

angeljski grad pravi. Med slovesnim obhodam so vidili angela v zraku, ki je kervavi meč v nožnico vtikal. Na to je slišal sv. papež angele Božje takole péti: „Veséli se nebeška kraljica, aleluja; zakaj, kteriga si zaslužila nositi, aleluja, je vstal od smerti, kakor je rekel, aleluja!“ In kuga je jenjala. In k tej angeljski pesmi je še sv. Gregor pristavil: „Za nas Boga prosi, aleluja!“ —

Iz vsiga tega lahko spoznamo, de je Marija „Kraljica angelov,“ in de jo po pravici s cerkevjo tako pozdravljamo: „Veséli se, o nebeška Kraljica! — Češena bodi nebeška Kraljica! Gospá angelov!“

Pa učimo se iz tega, s kolikim spoštovanjem moramo Marijo častiti, s koliko pobožnostjo moramo molitve v čast Marije opravljati, ki imajo vse dvojni namen, namreč za Bogam tudi Marijo spodobno častiti, kakor so: Češenasimarija, sveti roženkranc in druge molitve v čast Matere Božje. Zakaj le pomislimo, kako serčno clo angeli, ki so več, kakor mi, Marijo časté, kako jo oni svojo Kraljico imenujejo! — Učimo se pa tudi iz tega premišljevanja še drugo resnico, to namreč, kaj vse zamore gnada Božja iz človeka sto-

riti, če jo le željno sprejema in tudi z njo dela? Marija, neznana, revna Devica v Nazaretu, je s svojo čistostjo in ponižnostjo Bogu tako dopadla, da jo je zvolil za Mater svojiga Sina, in jo povzdignil v „Kraljico vsih angelov.“ Ona je tudi zaslužila to čast, kolikor je to človeku mogoče. O kristjani! če bi mi tudi pustili, da bi gnada Božja v nas delala in bi mi vse gnade v dobro obračali, o gotovo bi tudi mi v dobrim bolj rastli; moč Božja bi se nad nami bolj kazala; zakaj Bog dostikrat šibke izvoli, da močne v nič pripravi. Kaj pa da, toliko časti in svetosti doseči ni nobenemu mogoče, kot jo je Marija dosegla, vendar pa zamoremo že tukej clo angelam Božjim enaki postati, če se le prizadevamo tudi za čisto in sv. življenje; saj nam je znano, da je mnogo svetnikov, katerim se angeljske imena prilastujejo, kakor sv. Alojzi, angeljski mladeneč, sv. Francišek Serafinski, sveta Terezija Serafinska, i. t. d. —

O sv. Marija! Ti si Kraljica čez vse povzdignjena, clo čez angele, o varuj nas s svojo mogočno roko pred vsimi nevarnostmi duše in telesa! Daj o „Kraljica angelov!“ da bodo ti

zveličani duhovi zmirej pri nas, de nas pred skušnjavami varujejo, de nikdar v grehe ne pademo, temuč v čednostih vedno bogatejši prihajamo, de enkrat zamoremo s Teboj, o Kraljica! v družbi angelov nebeškiga Očeta, in Njegoviga edinorojeniga Sina, našiga Gospoda in Zveličarja Jezusa Kristusa, in svetiga Duha, večno častiti in ljubiti! Amen. O Marija, „Kraljica angelov,“ za nas Boga prosi!

## 44.

**Kraljica očakov (patriarhov), za nas Boga prosi!**

Patriarh je greška beseda, in pomeni po našim jeziku toliko, kot prvi oče, stari oče ali očak, oče mnogih mlajših. To lepo imé se v sv. pismu zlasti tistim možem prilastuje, ki so bili očetje Božjiga, Izraeljskiga ljudstva, kakor so: Adam, Noe, Abraham, Izak, Jakop itd., kateri so bili zavoljo svojih lepih čednost od Boga odločeni predniki, ali stari očetje Jezusa Kristusa po človeški nator.

Pač lepo in tudi Bogu dopadljivo je bilo življenje tih starih očakov. Kako

stanovitin v dobrim je bil Noe, ki je med tolikimi slabimi zgledi, med tolikim popačenjem ljudi svojiga časa, vendar le zvest ostal svojimu Bogu, tako, de je le samo on s svojo družino zaslužil, rešen biti strašniga potopa? — Kdo pa je v stanu zadosti pohvaliti Abrahama? Kako velika je bila njegova pokorsina, ko je na Božje povelje zapustil svojo domačo deželo, ko je bil clo pripravljen svojiga ediniga ljubiga sina Bogu darovati! Kako živa je bila njegova vera, ker je veroval, de bodo njegovi mlajši pomnoženi, kakor zvezde na nebu, desiravno je Bog ediniga sina Izaka od njega v dar hotel! — Kako ljubeznjiva je bila tudi pobožnost Izakova? Še takrat je bil svojimu očetu Abrahamu pokorin, ko je imel od njega zaklan in Bogu darovan biti! — Kako lepa je bila poterpežljivost Jakopova? Kako hudo mu je bilo, ko je mogel bežati pred Ezavam; kako hudo še le takrat, ko je mislil, de je divja zver Jožefa požerla? —

Tako lepo so se stari očaki svojiga Boga deržali; zato so pa tudi ti sv. možje s svojimi čednostmi Bogu posebno dopadli; in zato jih je ne le v časnih rečéh blagoslovil, temuč jim tudi posebne gnade



dodelil. On se je z njimi večkrat kot oče s svojimi otroci pogovarjal; jih s prelepimi obljubami za sv. življenje še bolj vnel ter jim zlasti obljubo dal, da bodo njih mlajši pomnoženi, kot zvezde na nebu, in da bodo po Enim iz njih mlajših blagoslovljeni vsi narodi, t. j., da bo obljubljen Mesija iz njih rodú, kakor tudi sv. evangeli Jezusa po človeški natori naravnost imenuje: „Sinu Abrahamoviga, Sinu Davidoviga.“ (Mat. 1, 1.) —

Marija pa se imenuje vsih teh svetih očakov Kraljica. Tudi Ona je Mati veliciga, neštevilniga ljudstva Božjiga, Mati praviga duhovniga Izraela, Mati vsih pravovernih kristjanov po celim svetu. Ne le samo sv. Janezu namreč, ampak nam vsim jo je Jezus na križi viseč v Mater izročil, rekoč: „Mati, lej! svojiga Sina! — Sin, lej svojo Mater!“

Marija je med vsimi človeškimi otroci stare in nove zaveze nar. veči milost najdla pri Bogu, ker je postala Mati Njegoviga edinorojeniga Sina. Torej se po pravici imenuje: Kraljica očakov, ker nas je Bog po Nji in po Njenim Božjim Sinu odrešil škode izvirniga greha, in tako nam dušno življenje dodelil, katero je

veliko več vredno, kakor telesno življenje, ki ga je Bog v Noetu in v njegovi družini človeškemu rodu na zemlji še ohranil. — Marija je dalje Kraljica očakov, ker so ti le obljubo dobili, de bo iz njih rodú Odrešenik enkrat na svet prišel; nad Marijo pa se je ta obljuba spolnila; pač bolj popolnoma se zamore Jezus Mariin Sin imenovati, kakor pa Sin Abrahamov. Bila je torej Marija velikoveč, kot stari očaki, torej je tudi njih „Kraljica.“ — Tudi se imenuje Marija „Kraljica očakov“ zato, ker nad Njo so se tudi spolnile vse druge obljube, ki jih je Bog Abrahamu in njegovim mlajšim bil storil, v Njenim Božjim Sinu so bili blagoslovljeni vsi narodi na zemlji, in s tem, de je Mati vsih pravovernih kristjanov postala, so se tudi Njeni mlajši pomnožili, kot zvezde na nebu, kot pesek pri morji. Marija je zadnjič „Kraljica očakov,“ ker je vse čednosti, vse prednosti in vse darove starih očakov v nekaki višji stopnji imela. Naj so pobožni stari očaki s terdno vero, s svojo veliko pokoršino Bogu še tako dopadli, Marija je vendar vse deleč presegla. Kaj hočemo reči od žive in terdne Marijne vére? Ona je verovala, kar ji je

angel oznanil; pri Bogu ni nič nemogoče, si je mislila. In zavoljo té vére jo je Elizabeta srečno imenovala: „Blagor Tebi, ker si verovala, ker se bo dopolnilo, kar Ti je Gospod povedal.“ In ravno to vero je pri obiskanji Elizabete tako lepo na znanje dala, rekoč: „Sprejel je Izrael svojiga služabnika, in se spomnil svojiga usmiljenja, kakor je obljubil našim očakam, Abrahamu in njegovimu zarodu na vekomej, . . . odsihmal me bodo srečno imenovali vsi narodi.“ Tako živo véro je imela Marija, tako terdno je bila prepričana, de se bodo nad Njo spolnile vse obljube, ki jih je Bog Abrahamu storil, in de bodo Njo ravno zato srečno imenovali vsi prihodnji narodi. Ravno ta véra jo je tudi navdihovala v vsih težavah. Njeniga življenja, jo clo pod križem pokrepčevala ter jo po Jezusovi smerti tolažila, ker je verovala, de bo gotovo od smerti vstal, in de kraljestva Njegoviga ne bo nikdar konec.

Tudi v pokoršini je Marija stare očake presegla takrat, ko je dopolnila postavo očiševanja, desiravno je bila od nje kot Mati prečista, Mati brez madeža, izvzeta. Presegla je v pokoršini clo

Abrahama, ker ni bila le samo pripravljena, Jezusa nebeškemu Očetu darovati, kakor je bil Abraham pripravljen, Izaka Bogu v dar zaklati, ampak ga je tudi v resnici darovala na gori Kalvarii. — Presegla je Marija tudi Jakopa v poterpežljivosti, Egiptovskega Jožefa v čistosti, vse očake v vsih čednostih; po pravici se torej kliče: **Kraljica očakov.** —

Kristjani! učimo se iz tega, kaj de človeka v resnici srečniga stori? Kaj so storili stari očaki, de so dobili že tukej na zemlji obilni blagoslov Božji, de jim je Bog časniga premoženja v obilnosti dal, in de jim je tudi obljubil, de bo Mesija iz njih rodú rojen? Ali niso zadobili ta obilni blagoslov Božji le od tod, ker so imeli živo vero v Boga in so Njemu zvesto pokoršino skazovali? Kaj pa še le hočemo reči od Marije, „Kraljice očakov.“ Kaj je Njo povzdignilo k nezapopadljivi časti maternstva Božjiga? Kaj je Njo tolažilo v nadlogah, britkostih življenja? Kaj je Njo povzdignilo, kaj storilo Kraljico očakov? Ali ne Njena nar bolj živa in terdna véra? Ali ne Njena nar zvestejši pokoršina? — O de bi torej pač tudi mi spoznali, de za-

moremo že tukej na zemlji le tedej srečni in blagoslovljeni biti, če imamo živo véro v Boga, in če Božje zapovedi natanko spolnujemo! Kaj nám vès trud človeški pomaga, če z Bogam ne ravnamo? zastonj bomo mreže na lov metali, če Bog svojiga blagoslova ne da. —

O Marija, ki si po živi véri, natančni pokoršini, in nepremakljivi poterpežljivosti vse stare očake preseгла, in se nisi zastonj „deklo Gospodovo“ imenovala: o, sprosi nam gnado, de bomo vselej, po Tvojim zgledu, živo véro, natanko pokoršino do Boga, nepremakljivo poterpežljivost v križih in nadlogah tega življenja imeli, de se ne bomo po lastni spačeni volji, ampak vselej le po Božji ravnali! O daj nam svojo roko in Ti nam pomagaj, de srečno dosežemo krono nebeško in s sv. očaki Tebe na večno častimo svojo Kraljico! O Marija, Kraljica očakov, za nas Boga prosi!

## 45.

**Kraljica prerokov, za nas Boga prosi!**

Preroki se imenujejo tisti možje, kateri so bili posebno razsvetljeni od sv.

Duha, tako de so Božje skrivnosti in nauke sv. vére bolj natanko in bolj globoko kot drugi ljudje spoznali, ter so bili tako tudi v stanu, druge podučevati, kar večno zveličanje zadeva. Tako se v tem pomenu prerok imenuje Mojzes, ker on ni toliko prihodnjih reči prerokoval, ampak ker se je — od Boga razsvitljen — nar bolj prizadeval, Izraeljsko ljudstvo v strahu Božjim izrediti. V tem pomenu se tudi v novi zavezi imenuje prerokinja Ana, Fanelova hči, ktera je takrat kot Simeon v tempelj prišla, tam Gospoda častila in od Njega govorila vsim, ki so čakali Izraeloviga odrešenja.

Zlasti pa se imenujejo v sv. pismu tisti možje preroki, ki so iz posebniga Božjiga razodenja, prihodnje reči tako natanko popred pripovedovali, kakor de bi bili že od preteklih reči govorili, ali pa kakor de bi jih bili s svojimi lastnimi očmi gledali. Taki so bili: Izaija, Jeremija, Ecehiel, Daniel, i. t. d. v stari zavezi; aposteljni, sosebno sveti Janez evangelist, apostoljski možje in veliko družih svetnikov v novi zavezi. — Njih prelepe čednosti so bile sosebno živa véra v Boga, gorečnost za Božjo čast, poniž-

nost i. t. d. Ravno zato so bili pa tudi preroki visoko čislani, ljudje so jih, kot Božje možé častili, še clo ajdovski narodi so jih v časti imeli, in o potrebah pri njih pomoči iskali, kakor Naman pri Elizeji zoper gobe. In Bog sam je večkrat pokazal, kako so mu bili ljubi in dragi. Z Mojzesam je od obličja do obličja govoril, Elija je vzel v gorečim vozu od zemlje, Jeremija je bil posvečen že pred rojstvom, sv. Janezu evangelistu so bile nebeške skrivnosti razodete i. t. d. Koliko veselje, koliko čast morajo preroki še letam v nebesih iméti!

In vsih tih sv. mož se Marija imenuje Kraljica, ker je tudi vse prednosti in čednosti prerokov v nekaki višji stopnji imela. De pa ne bomo pregledovali, kako je Marija preroke preseгла v veri, gorečnosti, ponižnosti i. t. d., pomislimo le, kaj jo posebno dela „Kraljico prerokov.“

Če pred vsim drugim premislimo Njeno razsvetljenje od sv. Duha, v ozir Božjih skrivnost in resnic sv. vére, kaj hočemo reči? Ona, Mati Zveličarjeva, Nevesta sv. Duha, od angela gnade polna imenovana, ki je tudi na binkoštno nedeljo sv. Duha prejela, ki je po prerokih go-

voril — o, kako natanko je Ona vse Božje skrivnosti, vse resnice sv. vére spoznala! Tega se lahko prepričamo, če le eno ali drugo prigodbo iz Njeniga življenja pomislimo.

Kako težko je véroval Caharija besedam angela Gabriela, Marija pa je verovala, ker je naglo spoznala pota Božje skrivnosti, in komej je bila od svoje tete Elizabete imenovana blažena med vsimi ženami, že je pred svojimi očmi imela vse pota Božjiga usmiljenja. Spoznala je natanko, kako zvest je Bog v svojih obljubah, ktere je storil že nekdam Adamu, ktere je ponovil Abrahamu in njegovimu zarodu na vekomej, ker je poslal obljubljeniga Odrešenika na svet. Spomnila se je vsih pretečenih časov, kako je Bog v svoji modrosti ponižal prevzetne Egipčane, jih končal v rudečim morji, Izraeljce pa rešil in povzdignil. Živo ji je bilo pred očmi, kako je dobrotljivi Bog pripravljaj ljudi na prihod Odrešenika, in spoznala je natanko, de so se vse obljube stare zaveze zdaj spolnile nad Njo.

Ali pa pomislim o dalej, kako težko, skor nemogoče je bilo aposteljniam verovati, de bo mogel Kristus terpeti in umor-



jen biti, in kako bitko jim je bilo sosebno takrat pri sercu, ko je Kristus terpel in na križi umerl? — mislili so, de mende z našim odrešenjem nič ne bo! Pa kako vsa drugačna je bila Marija? Že od takrat, kar ji je bilo od Simeona rečeno, de bo meč Njeno sercé presunil, ni le samo vedila, kaj in koliko bo Kristus terpeti mogel, ampak Ona je vse to terpljenje vedno pred svojimi očmi imela; ravno tako je tudi vedila, de ne bo Kristus v grobu ostal, ampak de bo od smerti vstal. In tako je bilo tudi v družih rečéh. Od sv. Duhá razsvetljena je vse pota Božje milosti in pravice, skrivnosti in resnice natančno spoznala. Zato cerkev na Marijo obrača besede sv. pisma, ki pravi: „Pri meni je svèt in pravica, pri meni razumnost, pri meni je moč. Skoz mene kraljujejo kralji, in zapovedujejo postavodajavci to, kar je pravičniga.“ (Prip. 8, 14 — 15.) In zopet: „Jest sim Mati čiste ljubezni, strahú, spoznanja in sv. upanja. Pri meni je vsa gnada poti in resnice, pri meni je vse upanje življenja in čednosti. . . . zakaj moj nauk vsim sveti, kot zarija, in hočem ga deleč spustiti. . . . Hočem uk kot prerokovanje izliti in tem modrost pustiti,

kteri je išejo.“ (Sirah 24.) O koliko bolj natanko kakor preroki, je Marija Božje skrivnosti in resnice sv. vére spoznala! Torej se po pravici imenuje: „Kraljica prerokov.“

Marija se dalej imenuje „Kraljica prerokov“ zato, ker je bila tudi sosebnó z duham prerokovanja napolnjena. Marija ni le med vsimi ljudmi, ampak je tudi med angeli nar. véči gnade prejela, gotovo tudi gnado prerokovanja. Še bolj nam to sv. pismo poterdi, ker najdemo v njem hranjeno tisto veličastno pesem, katero je pela v hiši Elizabete, in katero sv. cerkev vsaki dan Nji v čast ponavlja. Posebno imenitne v tej pesmi so té le besede: „Odsihmal me bodo srečno imenovali vsi narodi.“ (Luk. 1, 48.) Od sv. Duha razsvetljena je vidila v duhu prihodnje čase, kako bodo namreč ljudstva mnogotere verovalé v Njeniga Božjiga Sina in Njo, Mater Gospodovo, srečno imenovalé. In kako se je to prerokovanje spolnilo in se še vedno spolnuje! Zakaj, kakor pravi kardinal Hugo, ga v resnici ni ljudstva, ne naroda, de bi ne bil pripomogel k spolnovanju tega prerokovanja. Kristjani vsih časov, Judje in ajdje,

učeni in neučeni, možje in žene, bogati in revni so jo na pomoč klicali in hvalili, nebesa in zemlja, angeli in ljudje si prizadevajo, Njo prav častiti. — Ali ni torej Marija po vsi pravici: Kraljica prerokov, ker je duha prerokovanja v toliki obilnosti imela?

Zadnjič se zamore Marija imenovati „Kraljica prerokov“ tudi zato, ker so se prerokovanja stare zaveze nad Njo dopolnile. Od kar je bila že nekdeji Adamu v raji obljubljena kot „žena, ktera bo kači glavo sterla,“ je bila še potem v mnogih podobah človeškim otrokam naznanjena. Zdaj jo popisuje sv. pismo stare zaveze ter jo imenuje „jutranjo zarijo,“ zdaj „limbar med ternjem,“ ali pa jo imenuje „zasajeno rožo v Jerihi;“ zdaj nam jo kaže v podobi „gorečiga germa,“ ali v podobi „skrinje zaveze,“ tudi v podobi imenitnih žen, kot Judit in Ester, i. t. d. V vsih téh in še v več družih podobah je bila Marija že v stari zavezi od prerokov naznanovana tako dolgo, de je bila poslednjič od angela Gabriela naravnost pozdravljena, Mati Zveličarjeva. — Ali se ne imenuje torej Marija tudi lahko zato „Kraljica prerokov,“ ker so preroki toliko

od Nje prerokvali, in se je vse to nad Njo spopolnilo? —

Kako lepó se tedej sveti krona prerokov na Marijni glavi v nebesih! Kdo je v stanu čast Marije „Kraljice prerokov“ v nebesih izreči? — Častimo jo torej tudi mi, na pomoč jo kličimo Njo, ki je „Kraljica prerokov.“

Scer ne moremo mi té posebne gnade od Boga pričakovati, de bi kot Marija prihodnje reči popred vedili, in prerokovali; pa saj nam tudi ni té gnade potreba, saj so nam Kristus in Njegovi aposteljni veliko prihodnjiga pripovedovali, toliko, kar nam je vediti treba; ker vsi vémo, kaj v prihodnosti pričakovati smemo, če dobro, kaj pa, če slabo delamo. Le to se sosebno učimo od Marije „Kraljice prerokov,“ de si prizadevamo vedno bolj spoznati resnice sv. vére, kako nečimurno, kako minljivo je vse tukej na svetu; spoznavati, de je le eno potrebno, kar si je Marija med vsimi svetniki v nar veči popolnosti zvolila, namreč: Bogu služiti in Njega ljubiti. Zakaj le preradi posnemamo Marto ter se le za časno prizadevamo, svoje serce le na časne reči navezujemo, na nebeške pa radi pozabimo.

Ohranimo tudi mi Božjo besedo vselej v svojim sercu tako zvesto, kot Marija, de bomo po Njenim zgledu greh čez vse sovražili in iz ljubezni do Boga čedalje veči veselje nad molitevjo in Božjimi rečmi imeli, ker le po tej poti je Marija postala „Kraljica prerokov.“ Saj nam Marija sama kliče z besedami sv. pisma, ki pravi: „Poslušajte me otroci! Srečni so, ki moje pota ohranijo; poslušajte podučenje, modri bodite, in nikar ga ne zaverzite.“ (Prip. 8, 32.) —

**O** Marija! ki vživaš v nebesih veselje prerokov, in se njih Kraljica imenuješ, sprosi nam gnado od Boga, de bomo na Tvojo prošnjo, od svetiga Duha razsvetljeni, vedno bolje spoznali neskončno usmiljenje, katero je Bog nam po Tvojim Božjim Sinu dodelil. Sprosi sosebno to gnado, de nam sv. Duh naš otemnjeni um razsvetli, de hudobijo in ostudnost greha kakor tudi lepoto čednosti dobro spoznamo. **O** Marija, Kraljica prerokov, za nas Boga prosil!

## Kraljica aposteljnov, za nas Boga prosi!

Apostelj je greška beseda in po našim jeziku toliko pomeni, kakor poslanec, ker so bili namreč aposteljni v ta namen zvoljeni in po svetu poslani, de so vsim stvarem sv. evangeli oznanovali. Aposteljnov je pa bilo o Jezusovim času dvanajst; namesto Judeža Iškarjota so sv. Matija zvolili; vender se šteje tudi sveti Pavel med aposteljne, in med nar perve aposteljne, desiravno je bil še le po Kristusovim vnebohodu k sv. véri poklican in v aposteljna zvoljen; ravno tako tudi sveti Barnaba, in vsi tisti, ki so drugim sveti evangeli oznanovali; posebno, kateri so po zgledu aposteljnov vse zapustili in za Jezusam hodili. Zato pa tudi obljudi Kristus po nauku cerkvenih učnikov, zlasti častitiga mašnika Beda, „de bodo vsi tisti, kateri so po zgledu aposteljnov vse zapustili in za Kristusam šli, z Njim vred svét sodili.“ In zato časti tudi skorej vsaka deželja svojiga aposteljna, kakor Francoska sv. Dionizija, Nemška sv. Bonifacija, Kranjska sv. Hermagora in sv. Fortunata, i. t. d.

Kar pa zadeva čast ali vrednost aposteljnov, je silno velika. Bili so oznanovavci Jezusa Kristusa in scer ne le z besedo, ampak tudi v djanji, ker so ga s svojim življenjem natanko posnemali; bili so dalej pravi vojšaki Božji, ker so se za sv. véro do smerti vojskovali; bili so prvi stebri cerkve, ktera je na aposteljne, kot na stebre sozidana.

Kaj pa hočemo reči od časti aposteljnov tam v nebeškim kraljestvu? Oni imajo v nebeškim kraljestvu višji stopnjo časti pred družimi svetniki. Sv. pismo nam pravi, de, kateri so bili učeni, se bodo svetili, kakor svetloba neba; in, kateri so jih veliko v pravičnosti podučili, bodo kakor zvezde na vse večne čase. (Dan. 12.)

Tudi tih svetih od Boga k toliki časti povzdignjenih mož se Marija imenuje Kraljica. In kako po pravici se Marija tudi s tem perimkam počastiti zamore?

Marija scer ni nikoli apostoljskiga dela tako opravljala, de bi bila, kot aposteljni okoli hodila in ljudem besedo Božjo očitno oznanovala; vender jo pri vsim tem po pravici kličemo: „Kraljico aposteljnov.“ Pervič že zato, ker so jo aposteljni sami kakor svojo Kraljico častili

in ljubili. Kar je bil namreč Gospod Jezus v nebesa odšel, so se aposteljni z majhno čedo vérnih nar raji Marije Njegove in svoje ljube Matere deržali. Bili so kakor družina Božja zbrani okoli Matere Božje; zakaj blizo Nje so se nar bolj srečne čutili, kakor dobri otroci pri svoji materi. Saj je bilo to za-nje velika tolažba, de so bili le pri Marii; zakaj, če ravno je bil Gospod Jezus v nebesa odšel, so vender še preljubeznjivo Mater Njegovo pri sebi imeli. Pri Nji so, kot pri „sedeži modrosti,“ v dvomih dobriga svéta iskali; pri Nji so, kot pri „tolažnici žalostnih“ zamogli v nadlogah in težavah življenja tolažbo dobiti. Od tega nam je sv. Janez Damaščan lepo spričevanje zapustil, ki nam popisuje z ginljivimi besedami, kako so aposteljni z družimi kristjani vred takrat, ko se je imela Marija s tega sveta ločiti, stali okoli Njene smertne postelje in jo z veliko žalostjo takole nagovorili: „O Marija! ali hočeš rés zapustiti nas? Scer ta zemlja rés Tebe ni vredna, in tudi mi nismo vredni té sreče, Tebe, o sveta Božja Porodnica! še dalej v svoji sredi iméti. Pa vender se spomni, de si naša Mati. Dozdaj si



nam bila luč, ki si nam svetila v naših težavnih zadevah, bila si nam tolažba v našim terpljenji; v preganjanji moč in podpora, in zdaj nas Ti zapustiš? O dobra, priserčna Mati! ali pri nas ostani, ali pa nam gnado sprosi, de tudi mi to revno zemljo s Teboj vred zapustimo!“

Tako visoko so aposteljni s pervimi kristjani Marijo častili, tako priserčno jo ljubili! Kdo ne spozna že iz tega, de so že aposteljni Marijo spoznali in častili kot svojo Gospó, kot svojo „Kraljico?“

Desiravno se pa ne vé, de bi bila Marija očitno z besedo sv. evangeli označovala, je pa vender gotovo, de je s svojim prelepim zgledam in s svojo sveto molitevjo veliko k razširjenju in vterjenju sv. vere pripomogla. Že takrat, ko je Marija Jezusu noter do križa zvesta ostala, je s svojim prelepim zgledam ne le sv. Janezu, Marii Magdaleni in drugim pobožnim ženam k stanovitnosti pripomogla, temuč je tudi veliko zmotenih v sredo zvestih Kristusovih služabnikov nazaj pripeljala, maloserčne pokrepčevala ter jih tako v véri svojiga Božjiga Sina vterdovala.

Kakor se bere v pregovorih kralja

Salomona lepa hvala, de „modra žena hišo zida,“ tako je s pomočjo Marije sv. cerkev že od začetka veselo rastla in se bolj in bolj vterdovala. — Kaj pa še le hočemo reči od Njene goreče molitve? Koliko je pripomogla z njo k razširjenju sv. vére. Sv. Janez Damaščan spet pravi, de je Marija, preden se je ločila s tega svetá, obljubila aposteljnám in drugim učencám, de bo za-nje v nebesih Boga prosila, ker ji namreč na milo poprejšnjo prošnjo aposteljnóv té le besede položi na jezik: „Volja Božja je, ljubi otroci! de ne ostanem dalej na zemlji; hvalite Boga v vsim, kar je On meni in vam storil. Še morate delati in terpeti na zemlji za čast Jezusa Kristusa, de si zaslužite venec plačila. Saj se ne ločim od vas, de bi vas zapustila; v nebesih vam bom zamogla še več pomagati.“ — Kako lepo je ta sv. učenik s tem prepričanje izrekel, de Marija tam v nebesih prosi za aposteljne in sv. cerkev! Zato so pa tudi gotovo aposteljni takrat, ko je bila Marija v nebó vzeta, ravno tako kakor takrat, ko je Jezus v nebesa šel, svoje oči proti nebesam povzdigovali s tolaživnim zaupanjem, de bo Marija tam pred sedežem milosti

Božje za-nje prosila. In njih zaupanje ni bilo prazno. Če je molitev družih kristjanov vselej veliko nejevernikov k sveti véri pripeljala, kaj še le smemo misliti od molitve Marije, Kraljice nebes in zemlje? Koliko nevernikov se je na Njeno mogočno prošnjo že spreobernalo! Z ravno tako veselim, terdnim zaupanjem so se tudi potem vselej pravi učenci Jezusovi in oznanovavci sv. vére k Marii zatekali, ker so bili prepričani, de le potem bodo zamogli s serčnostjo in z velikim pridam v vinogradu Gospodovim delati, ko jim bo Marija prišla s svojo mogočno prošnjo na pomoč.

Sv. Dominik je sam spoznal, de mu je k zatiranju krivoverstva in k razširjanju sv. keršanske vére pomoč Marije več pripomogla, kot vse njegove še tako goreče in pogostne pridige. — Sv. Ignaci, začetnik Jezusoviga reda, ki si je z oznanovanjem sv. vére skorej nar več zasluženja pridobil, si je posebno Marijo v svojo pomočnico izvolil. — Sv. Francišk Ksaveri se je nar bolj imel zahvaliti Marijnim prošnjam, de je toliko nevernikov v Indii in na Japanskim spreobernal. — Le Bogu samimu je znano, koliko nevernikov, ko-

liko grešnikov se je zlasti po keršanskih deželah spreobrnilo od tistiga časa, kar so verni začeli neomadežvano sercé Marije častiti in jo za spreobrnjenje grešnikov in nevernikov prositi! Zato so pač prav storili naši Kranjski misjonarji, ki so leta 1851 šli v daljno Afriko, ubogim zamurcam sv. evangeli oznanovat, de so sebe in vse svoje prizadevanje Marii, nebeški Kraljici, zročili, in ravno v ta namen se je tudi bratovšina Marije pričela. Za terdno smemo zaupati, de če bo Marija svojiga Božjiga Sina za uboge zamurce prosila, jim bo gotovo skorej skorej luč sv. vére svetila in tako se bo spet poterdilo, de je Marija v resnici učenica narodov, kot jo imenujeta sveti Avguštin in sv. Ambrož, in de po pravici pôje sv. cerkev od Nje, rekoč: „Veseli se, sv. Devica! vse krivoverstva si sama na celim svetu zaterla!“

Kdo ne bo iz tega lahko spoznal, de je Marija v resnici „Kraljica aposteljnov?“ Ali ni veliko več, kot vsi aposteljni pripomogla k razširjenju svete vére. Zato se pa tudi svéti tam v nebeškim kraljestvu krona apostoljska na Njeni glavi, in pač še veliko lepši, častitljivši

krona, kot krone aposteljnov. Zakaj, kolikor veči je čast Marije, Matere Božje, memo časti aposteljnov, in kolikor več je Ona pripomogla k razširjenju sv. vére, toliko lepši, toliko častitljivši krono je Ona pred vsimi drugimi aposteljni prejela. —

Kristjani! častimo in ljubimo tudi mi Marijo „Kraljico aposteljnov,“ kot so jo aposteljni vselej častili in ljubili. Zlasti pa si prizadevajmo, de jo zraven drugih prelepih čednost tudi v gorečnosti za sv. véro posnemamo. Zakaj vsi kristjani, če ravno niso duhovskiga stanú, če ravno niso naravnost v tó poklicani, de bi drugim sv. evangeli oznanovali; so v stanu in morejo biti aposteljni pri svojih, — svoje okolice. — Sosebno je to ojstra in sveta dolžnost staršev in prednikov. Kako pa je to mogoče? Ravno po ti poti, po kateri je Marija postala „Kraljica aposteljnov:“ z lepim zgledam, ki se drugim daje, z molitevjo za spreobrnjenje nevernikov in tudi s pripravnim podučevanjem ali svarjenjem družih. Le pre-mišljujmo, koliko je Marija ravno s tem pripomogla k razširjenju sv. vére! In ravno tako bi zamogli še zdaj vsi, zlasti starši in gospodarji k vterjenju sv. vére

pripomoči, ko bi se rés prizadevali, de bi svojim otrokam in podložnim lepe zglede dajali, za-nje molili, in po potrebah jih ljubeznjivo svarili ali učili. — Pa, oh! namesto lepih zgledov se pogostama vidi pohujšanje, namesto molitve za druge se sliši preklinjevanje; namesto ljubeznjiviga podučnja ali svarjenja se sliši gerdo zmirjanje ali oštevanje! Kako hoče torej drugači biti, kakor de se keršanske pravičnosti vedno manj najde? Zató, preljubi kristjani! sklenimo živeti tako, de s svojim življenjem ne bomo nobenimu v spodtiko ali v pohujšanje; molimo za spreobrnjenje nevernikov, pa tudi za spreobrnjenje grešnikov, in častimo zato presveto sercé Marije, ter jo prosimo ne le za-se, ampak tudi za druge, zlasti za tiste, za ktere smo dolžni moliti. —

**O Marija!** Ti si „Kraljica aposteljnov,“ sprosi nam gnado od Boga, de po véri sv. aposteljnov zvesto zamoremo živeti, in ravno v tej sv. véri srečno umreti. Uči nas tudi posnemati Tvojo gorečnost za sveto véro Tvojiga Božjiga Sina, de zamoremo tudi druge z lepim zgledam, z molitevjo, ali z ljubeznjivim opominjevanjem,

ali s svarjenjem, ali podučanjem v sv. véri uterdovati in jim tako pripomoči k večnemu zveličanju. **O Marija, Kraljica aposteljnov, za nas Boga prosí!**

## 47.

**Kraljica marternikov, za nas Boga prosí!**

Za aposteljni častí sv. katoliška cerkev nar pervo sv. mučence ali svete marternike, t. j. tiste svetnike, kateri so zavoljo prave katoliške vére prostovoljno kri in življenje dali, so raji narhuji terpljenje prestali, kot de bi bili zatajili Jezusa Kristusa. Zato je pa tudi njih čast in krona v nebeškim kraljestvu čez vse naše zapopadke velika. Mati katoliška cerkev se čez velikost njih plačila v nebesih le čudi, rekoč: „Kteri glas, kteri jezik je dopovedati v stanu, kakšno plačilo si Ti, o Bog! mučenikam v nebesih pripravil?“

Marija Devica pa se imenuje in kliče: „Kraljica mučenikov,“ ker je, po nauku cerkvenih učnikov Njeno terpljenje bilo večí, kakor vse bolečine, ktere so

sv. mučeniki zavoljo Jezusa prestali, in ker je tudi zdaj Njena čast v nebesih veči, kot čast vsih sv. mučenikov ali marternikov. —

Ne vemo koliko je Marija terpela od otročjih let noter do rojstva Jezusa Kristusa; vendar pobožne duše začnejo že zgodaj terpeti, že takrat, kadar Boga ljubiti začnejo; zakaj ljubezen se v tem življenji skuša le po terpljenji, in terpljenje je delež pravičnih, njih vsakdanji kruh na tem svetu. Ta kruh, terpljenje, je bila izvoljena jed Marije Device. — Scer je bila Marija neizrečeno vesela, ko je bil Jezus rojen, desiravno ji je bilo hudo, de mu ni mogla bolje postreči zavoljo revšine; tode še veči je bilo veselje Njeno, de je bil rojen Zveličar svetá. Noč in dan so Njene oči obrnjene bile v to prelepo Dete Božje. Čez štirideset dni ga je nesla v tempelj, ga darovala nebeškemu Očetu na altari svojih deviških rok. Tudi ta dar je bil dar veselja, vendar ne dolziga veselja. Simeon častitljiv starček, ki je bil ravno takrat v tempelju, je prečisti Devici rekel: „Tvojo lastno dušo, o Marija! bo meč presunil.“ Oh! ali ni bilo že to prerokvanje meč, ki



je dušo deviške Matere presunil? Zakaj pri tem prerokovanji je vidila z očmi svoje duše nezmerno morjé terpljenja, v katero bota Njeno Božje Dete in Ona sama vsa vtopljena. — In ta misel — ali ni bila meč, ki je Njeno dušo grozovito prebodil? —

Ko sta Jožef in Marija vse dopolnila po zapovedi Gospodovi v Jeruzalemu, sta se podala v Nazaret na Galilejsko, tam sta, desiravno v revšini, vender srečno živela, ker sta Jezusa pri sebi imela. Pa glej! na enkrat se vzdigne preganjanja strašni vihar. Herod, ki se boji pomezeljsko krono zgubiti, dá grozovito povelje, pomoriti vse deteta moškiga spola, ki so bile dve leti ali še manj stare. Angelj Gospodov se Jožefu v spanji prikaže. „Vstani! mu reče, vzemi Dete in Njegovo Mater in beži v Egipt, zakaj Herod hoče Dete umoriti.“ Jožef vstane, gotovo prestrašen. Marija, Božja Mati, spi na strani svojiga Božjiga Deteta še brez vse skerbí. — Vstani, Marija! zakliče Jožef, Herod hoče Dete umoriti. O strašna beseda za skerbno Mater! Ona, ki je imela Kralja nebes in zemlje pri sebi, je mogla bežati pred umi-

rajočim kraljem; po noči je mogla vstati in bežati v daljno, neznano, neverško deželo s svojim preljubim Jezusom v naročji. Kdo je popisati v stanu Materno žalost, težave na poti, stanovanje v neverški deželi? Zarés! grozovitni meč je bil zopet ta beg v Egipt za Materno sercé Marije Device. —

Pa Herod je umerl, in angelj Gospodov se Jožefu zopet prikaže v spanji in mu velí iti nazaj v svojo domačo deželo. Sv. družina se zopet podá v Nazaret na Galilejsko. Zopet so v miru skupej živeli in o velicih praznikih v Jeruzalem hodili. Ko je bil Jezus dvanajst let star, je šel o veliki noči tudi On z Marijo in Jožefom v Jeruzalem. O sv. Božjá pot! kakoršne ni nikdar svét vidil, in jo več ne bo! O kakšno veselje je pač občutila Marija v Jezusovi družini! — pa tudi kakšno bolečino zavoljo nepričakovane ločitve, ko je bila Jezusa zgubila! — Tri dni brez Jezusa biti — o večnost terpljenja za sercé Marije! O grozovitni meč, ki je presveto sercé Marije zopet prebodil! Svojimu Božjimu Sinu je sama tožila, ko ga je tretji dan našla, rekoč: „Sin! zakaj si nama to

storil? Lej! Tvoj oče in jest, sva Te z žalostjo iskala!“ —

Ojstri in strašni so bili ti trije meči, ki so Marijno dušo presunili. Vender je za temi bolečinami vselej prišla tolažba in veselje. Pa prišel je čas, ko je meč za mečem Njeno sercé prebodil, de ni bilo nobene tolažbe, nobeniga veselja za Njo. — Od svojiga lastniga učenca je bil Njeni preljubi Sin izdan, prodan, od svojih sovražnikov vjet, pred sodnike peljan. Marija sliši to žalostno novico — ali bi ne bila lahko od žalosti v omedlevco padla? Pa ljubezen jo še obderži, jí moč daje, de je gledat šla, kaj se bo z Njenim ljubim Jezusam zgodilo. — Hiti iz hiše, peljana od pobožnih žen, pride pred Pilatovo hišo, sliši neusmiljeno tepenje — sliši divje zasmehovanje hlapcov, ki mu ternjevo krono na glavo tlačijo in s terstam po njej bijejo — sliši strašne besede: „Križaj ga! križaj ga!“ — in vender zvesta Mati proč ne gré. — Sin, s težkim križem na rami gré od silne množice obdan na goro Kalvarijo. — Mati gré za Njim, se drenja skoz trume tako dolgo, de pride pred Njega. O kakšno snidenje! kakšna bolečina! O kakšni meč je tukej Marijno

dušo presunil! — Hoče mu nesti križ, tode neusmiljeni trinogi jo proč pahajo; nobene pomoči, nobene tolažbe mu dati ne more; le Njene oči in solzé so smeje z Njim govoriti in mu praviti, de ga ljubi do smerti. — Med tem je bil Gospod Jezus s težkim križem prišel na goro in z Njim tudi Marija. Zdaj potegnejo Njenimu Sinu obleko s telesa — tisto obleko, ktero so bile Njene deviške roké naredile. Vsiga ranjeniga veržejo na terdiles — na strašni križ; oh! Tistiga, kteriga je Ona tako skerbno, in tako na lahko nekđaj položila v jaslice. Sliši, kako mu udje pokajo, ktere mu neusmiljeno na križ stegujejo; sliši nabijanje s kladvam, ki mu prebode roké in nogé — in to nabijanje! ali ni šlo skoz sercé Marije? Vidi križ se vzdigovati — bliža se križu in gleda svojiga ljubiga Sina v neznanih bolečinah, — vidi, kako glavo nagne — umerje! — O strašan meč nezrečenih bolečin! ki je tukej Marijno dušo presunil zavolj zveličanja našiga, ker je rajši svojiga Božjiga Sina mertviga vidila, kakor pa, de bi bil človeški rod pogubljen. —

Pa še po smerti Jezusovi je moglo Marijno sercé še dvakrat hudo ranjeno biti. Ko so Njenimu ljubimu Sinu sercé s sulico prebodli, in ko so ga s križa sneli in mertviga v Njeno naročje položili, oh! kako je bilo tù razrezano Njeno sercé! Sulica, ki je Jezusovo stran prebodla, Njemu ni več bolečin naredila, saj je bil že umerl; šla je pa skoz Marijno sercé, ktero je vedno v sercu Jezusovim na duhovno vižo počivalo, ter se tudi po smerti ni moglo od Njega ločiti. — In ko je Teló Jezusovo v svoje naročje vzela, ko je zdaj Tistiga mertviga objela, kteriga je kot malo Dete tolikrat v svojim naročji nosila — o, kako zlo je občutila, kaj je zgubila! Kako je kuševala roké, nogé in glavo, kako je močila s svojimi solzami merzle ude! — Še eno ostane, de je kelh terpljenja Marije Device napolnjen — pogreb Njeniga Sina. — Nesejo ga v grob — tudi Mati gré za Njim — položé ga v grob; še enkrat pogleda Marija za svojim ljubim — in kamen zavalé pred grobne duri in — zginil je preljubi Jezus spred Njenih očí. — Žalostna se verne Marija nazaj od groba, joka natihamá tako

dolgo, de Jezus na tretji dan od smerti vstane. —

Oh! premislimo vendar, ali je za Jezusovim terpljenjem katero terpljenje na svetu, katero bi se dalo le od deleč mériti s terpljenjem Marije? „Komu Te bom primeril? ali komu Te podobno štél, hči Jeruzalem? — Velika kot morjé je žalost Tvoja.“ Zarés ni zadosti de bi jo le marternico imenovali, temuč Marija je tudi „Kraljica marternikov;“ zakaj več je terpela Marija na duši, kot so terpeli vsi drugi marterniki na telesu. Tako veliko terpljenje ni bilo nobeno, kot je bilo terpljenje Jezusa Kristusa; in žalost nobena ni bila tako velika, kot žalost Marije, Matere Božje. Kakor noben sin ni ljubil matere svoje tako, kot je ljubil Jezus Marijo, tako tudi nobena mati ni nikdar ljubila svojiga otroka tako, kot je ljubila Marija svojiga Božjiga Sina. Zato pravi sv. Anzelm: „Karkoli je grozovitost preganjavcov telesam marternikov hudiga storila, je le pičlo in majhno v primeri s Tvojim terpljenjem, o presveta Devica!“ — Po pravici se torej sveti krona marternikov na glavi Marije v nebesih; in scer veliko lepši, veliko častit-

ljivši od krone vsih marternikov, ker je tudi kakor „Kraljica marternikov“ nar veči bolečine in terpljenje prestala.

Oh! če prav živo premislimo sedmere bolečine Marije Device kot ojstre meče, ki so prebodle Njeno ljubeznjivo sercé, komu zmed nas bi se vender Marija ne smilila? In kdo zmed nas bi vender v otročji ljubezni do Marije Jezusa ne vprašal, rekoč: „Preljubi moj Jezus! ki si Marijo, svojo preljubo Mater, saj tako priserčno ljubil, zakaj si jo vender toliko pustil terpéti?“ — Pa zakaj bomo to popraševali? Saj dobro vémo zakaj? Zavoljo nas, zavoljo naših grehov je mogla tudi Marija toliko terpeti, zakaj, ko bi ne bili toliko grešili, bi tudi Jezus in Marija ne bila toliko terpela. Ali nas ne bo torej nar veči žalost zavoljo naših grehov vselej spreletela, kaderkoli se spomnimo na tolike bolečine Marije? Ali ne bomo terdniga sklepa storili, saj za naprej ne več grešiti, ne več tega storiti, kar je Jezusu in Marii toliko žalosti napravilo. O, de bi saj v prihodnje z lepim življenjem Marii veselje delali! De bi se vselej Jezusa in Marije zveste sinove in hčere skazovali, če nas tudi še tako

težko stane! — Nikar se toliko ne bojmo zavoljo Jezusa in iz ljubezni do Marije tudi kaj poterpeti, naj bo telesno ali pa dušno terpljenje! Glejmo na Marijo „Kraljico marternikov!“ Po kako težavni, bolečin polni poti je Ona v nebesa prišla? Kaj hočemo mi, ki smo grešniki, priti brez terpljenja v nebesa? In ali ni tudi naše terpljenje le majhno v permeri s terpljenjem Marije Device? Tedej nam ne smé nobena nepoterpežljivost krone odvzeti, katero bomo enkrat dosegli, če bomo le stanovitni in vdani v voljo Božjo, kakor Marija. Zakaj tudi nam je pripravljena krona marternikov, če bomo, kakor Marija z Jezusom terpeli. K temu nam Ti, o žalostna Mati pomagaj! O „Kraljica marternikov,“ za nas Boga prosi!

Mati! zgled ljubezni prave!  
 Daj, de čutim te težave,  
 Daj mi solz pregrenkih dar!  
 Daj, de bo sercé se vnelo  
 Bo za Jezusa gorelo,  
 De mu bom prijetna stvar!

Tvoj'ga Sina križ me hrani,  
 Ino smert Njegova brani,  
 Mi pomoč in milost daj!  
 Ko pa smert me bo zadela,  
 Daj, de takrat bo prejela  
 Duša moja večni raj!



## 48.

Kraljica spoznovavcov, za nas Boga  
prosi!

Spoznovavci so bili v prvih stoletjih keršanstva le tisti imenovani, kateri so pred sodnim stolom svojih preganjavcov svojo véro očitno spoznovali, in zavolj tega spoznanja mnogotere muke in terpljenje prestali, kakor: pregnanje iz domače v ptujo deželo, zgubo časniga premoženja, tepenje, ječe i. t. d., vender pa niso smerti preterpeli. Desiravno je pa poznejše splošno preganjanje kristjanov pojenjalo, je vender imé spoznovavec še v navadi ostalo, in scer so bili tako vsi tisti imenovani, kateri so svojo véro ne le z ustmi, ampak tudi v djanji spoznovali, in sveto v Gospodu zaspali. Zakaj če tudi sv. cerkev po zunanjim mir vživa, se vender posvetni duh zmirej zoper Božje služabnike vojskuje; in če so tudi zunanji sovražniki premagani, se je dostikrat treba toliko bolj zoper znotranje vojskovati, tako de je kristjanu vsaki čas priložnost dana, svojo véro spoznovati, t. j. z besedo in v djanji pokazati, de Kristusu služi. Zato je pa tudi število

spoznovavcov iz vsih stanov silno veliko.

Spoznovavci se scer vsi štejejo v eno veliko versto svetnikov, vender se pa ločijo med seboj po svojih čednostih in dobrih delih, za ktere so si posebno prizadevali. Zakaj eni so visoko stopnjo svetosti dosegli po svoji goreči ljubezni do Boga, od ktere navdihnjeni so le to delali, kar je Njemu nar bolj dopadlo; drugi so imeli delavno ljubezen do bližnjiga, ki so svoje življenje le v dušni in telesni prid svojiga bližnjiga obračali in v tem končali. Leti so se po pušavah in samotah poskrili, ter so noč in dan molili in večne resnice premišljevali; uni so živeli v sredi šumečiga sveta, in so vender svojimu Bogu zvesti ostali; mnogoteri so z junaško serčnostjo prestali nar veči terpljenje; drugi so se prostovoljno odpo vedali vsimu časnimu premoženju in posvetnimu veselju, ter so v nar ojestrejšim uboštvu, v vedni čistosti in pokoršini živeli. — Tedej goreča ljubezen do Boga, delavna ljubezen do bližnjiga, gorečnost v molitvi, nepremagljiva poterpežljivost v terpljenji, prostovoljno uboštvu, deviška čistost, neomadežvano življenje: to so

tiste čednosti, s katerimi so sv. spoznovavci tako visoko stopnjo svetosti dosegli, de jih še zdaj občudujemo.

Naj bo pa svetost vsih tih služabnikov Božjih še tako velika, vender je svetost presvete Device Marije še veliko veči. Rés, de so si sv. spoznovavci veliko bogastvo na dobrih delih in veliko zaslužnja pri Bogu nabrali, ali Marija je vse preseгла; Ona je bolj natanko kakor sveti spoznovavci sveto véro spoznovala, t. j. v vsim svojim življenji kazala, de je v resnici Bogu in Kristusu služila; Njena ljubezen do Boga je bila veliko bolj pri-serčna, čista in stanovitna, kakor vsih spoznovavcov, ker nikdar ni nobena podobna prišla v Njeno sercé, ktera bi bila Njeni čisti ljubezni do Boga nasproti; pa tudi Njena ljubezen do bližnjiga je bila in je še zmirej veliko bolj sveta, goreča in delavna, kot vsih družih spoznovavcov: ne zastonj se Ona kliče zdravje bolnikov, tolažnica žalostnih, pribežališe grešnikov, pomoč kristjanov, ker je že tolikrat in v tako mnogoterih nadlogah pomagala in še zmirej pomaga. Z enako gorečnostjo si je Marija tudi za vse druge lepe čednosti prizadevala, kakor: na pr. za molitev:

Njeno sercé je bilo vedno v Bogu; za premišljevanje Božjih reči: Ona je Božjo besedo vselej v svojim sercu ohranila; za post: Ona je le za potrebo jedla; za poterpežljivost: Ona je kraljica marternikov; za ponižnost: Ona se je v svoji nar veči časti deklo Gospodovo imenovala; za čistost: Ona je čistejši kot angeli, i. t. d. Marija je bila tedej z vsimi tistimi čednostmi v nar veči popolnosti ozaljšana, ktere cerkev nad sv. spoznovavci hvali; Ona je torej po pravici njih kraljica.

Marija se pa imenuje Kraljica spoznovavcov tudi zato, ker so jo vsi spoznovavci kot svojo kraljico in varhinjo častili, se Njeni službi posebno darovali ter se po Njenim presvetim življenji ravnali, in ker so bili z velikimi in posebnimi darovi od Marije razveseljeni. Kako visoko so nekteri spoznovavci Marijo častili in kako močno so si prizadevali, Njene čednosti posnemati, se lahko iz tega vidi, ker se clo drugači imenovali niso, kakor brate ali služabnike Marije. Še clo s svojimi oblačili so na znanje dajali, kako zvesto hočejo Marii služiti; nekteri so se černo oblačili, zavolj sedem žalost Marije, ktere so pogostama in živo premišljevali;

drugi pa so nosili bele oblačila zavolj čistosti Marije Device, ker so si posebno prizadevali, to prelepo čednost Marije Device posnemati. —

Vzemimo si tudi mi Marijo za zgled, če hočemo enkrat priti v število sv. spoznovavcov. Spoznajmo tudi mi ne le z besedo, ampak tudi v djanji, de smo kristjani, in de se ne sramujemo kristjani biti in po keršansko pobožno, modro, ponižno, čisto, trezno, brez madeža živeti; zakaj pobožnost, modrost, ponižnost, čistost, treznost, življenje brez madeža — to so sosebnost tiste prelepe čednosti, s katerimi nam je Marija kot Kraljica spoznovavcov tako lepo svetila, in ktere so sv. spoznovavci zvesto posnemali. Pokažimo na vsih krajih, de smo kristjani, zlasti v družinah, v cerkvi, itd. Se vé, de nas bo svét zato zaničeval in se nam posmehoval, ako si bomo za té čednosti prizadevali; vender nikar se tega ne vstrašimo. Jezus sam večna modrost se je pustil zaničevati in zasmehovati, pustil se je v špotljivo belo obleko obleči in tako od Heroda do Pilata peljati; pustil si je ternjevo krono na glavo djati in se s škerlatastim plajšem ogerniti;

pustil se je zapljevati, in v sredi dveh razbojnikov na križ perbiti, kakor de bi bil On sam nar hujši med njima! Ali se nam je torej čuditi, če nas svet zato zaničuje in zasmehuje, ker Jezusu služimo? „Učenec ni več kot učenik,“ je rekel Jezus. Že od nekdaj so bili vsi tisti zaničevani in zasmehovani, ki so si prizadevali, Jezusu služiti; zaničevanje je delež, ki ga je cerkev od svojiga Božjiga Začetnika prejela. Kaj bomo toliko na ljudi gledali? Bogu moramo pred vsimi družimi dopasti želéti; na tem pa je malo ležeče, ali nas ljudje hvalijo ali grajajo. Scer ni lahko, povsod, doma in zunej v družinah (posebno v slabih družinah, če človek po nesreči vanje zabrede) v oblačilu, v jedi in pijači in v vsih okolišinah se tako zaderžati, kakor se pravimu Kristusovimu služabniku spodobi; tudi ni lahko, zaničevanje od ljudi prenašati; vender spomnimo se, de če tega ne storimo, če Bogu zvesti ne ostanemo, nas čaka veliko veči špot in sramota na sodni dan. Kristus pravi: „Kdorkoli bo mene spoznal pred ljudmi, ga bom tudi jest spoznal pred svojim Očetam, ki je v nebesih. Kdor pa mene zataji pred ljudmi,

ga bom tudi jest zatajil pred svojim Očestam, ki je v nebesih.“ (Mat. 10, 32. 33.)

**O Marija, Ti si vse zapovedi Božje zvesto spolnovala, Ti si se za vse lepe čednosti z vso skerbjó prizadevala, Ti si si nar več zasluženja nabrala, zato si tudi Kraljica vsih spoznovavcov postala; jest pa imam komej kaj več, kot le imé kristjana, ker še nič kaj ne živim po keršansko: o zadobi mi torej gnado, de se povsod kot dober in pravi kristjan obnašam, ter Kristusa povsod z besedo in v djanji spoznam. O Marija, Kraljica spoznovavcov, za nas Boga prosi!**

## 49.

**Kraljica Devic, za nas Boga prosi!**

Devic imenuje sv. cerkev tiste nedolžne duše, ktere so neomadežvane in čiste le samiga Jezusa si ženina zvolile in mu vedno devištvo obljubile; tode prostovoljno, ne prisiljeno, ali če bi se omožiti ali oženiti po svoji volji ne bile mogle. Za té je tudi v nebesih pripravljena nova, častitljiva krona plačila, ki

se ji pravi: „deviška krona.“ „Ti hodijo za Jagnjetam, kamorkoli gré; ti so odkupljeni zmed pervine ljudi Bogu in Jagnjetu; (t. j. ti so nar prijetniši Bogu in Jezusu, enaki pervim daritvam stare zaveze), zakaj brez madeža so pred sedežem Božjim.“ (Skriv. raz. 14.)

Perva, nar lepši med njimi pa je Marija. Ona sama je njih Kraljica. In kako po pravici se imennje Marija „Kraljica devic!“

Marija je presegla čednosti in zasluženje vsih devic. Rés, de so čednosti in zasluženje vsih sv. devic lepe in vse hvale vredne. Sv. Pavel je vrednost in imenitnost devic tako le popisal: „Neomogućena in devica misli, kar je Gospodoviga, de bi bila sveta na telesu in duhu.“ (I. Kor. 7, 34.) Vender še lepši in več hvale vredne so čednosti in zasluženje Marije, prečiste Device. Zakaj, ktera devica je kdaj tako natanko in popolnoma, kakor Marija, vse spolnovala, kar sveti apostelj od device hvale vredniga izreče?

„Neomogućena in devica, pravi sveti Pavel, misli to, kar je Gospodoviga,“ t. j. le to skerbi, kako bi bolj zvesto Gospodu služila, mu bolj dopadla, in to stori toliko



ložej, ker je časne reči, opravila in skerbi tolikanj ne motijo, ker ni razdeljena med svetam in med Bogam, — kakor omožena, ktera po besedah sv. Pavla „mislí na to, kar je tega svetá, kako bi možu dopadla.“ Če pa to že sploh od vsake modre, keršanske device veljá, kaj še le hočemo reči od Marije, prečiste Device? Ona, ki je Božjo besedo nar zvestejši v svojim sercu ohranila, je vedno le to premišljevala, po tem hrepenela, „kar je Gospodoviga,“ t. j. kako bi Boga vedno bolj in bolj ljubiti mogla. „Ona si je nar boljši del izvolila, ki ji ne bo odvzet.“ Na Njo se zamorejo, v pravim pomenu obrniti besede tri in dvajsetiga psalma: „To je rod tistih, ki Gospoda išejo, ki išejo obličje Boga Jakopoviga;“ zakaj vedila je, kot pravi sv. Pavel, „de mine podoba tega sveta;“ zato je le neminljivo — Gospoda samiga iskala, le Njega ljubila. In kako popolnoma ga je ljubila! Njena ljubezen do Boga je bila tako popolnoma, de razun Njega clo nobene stvari ni ljubila in v Njeno sercé ni nikdar nobena podoba prišla, ki bi bila v stanu Njeno nar svetejši ljubezen le nekoliko kaliti. Ne en trenutek ni svojiga serca odvernila

od Boga. O kako natanko je torej Marija pred vsimi drugimi devicami mislila to, „kar je Gospodoviga!“ —

Dalej pravi sv. Pavel od neomožene, čiste device, de tudi skerbí, „de bi bila sveta na telesu in duhu.“ Ta je druga, hvale vredna čednost modre, keršanske device; namreč: obilniši svetost življenja, t. j. skerb, de čistost, nedolžnost telesa in duše do konca svojiga življenja neomažežvano ohrani. Oh! kako prijeten je pač Bogu ta dar! Nič lepšiga, nič boljšiga clovek Bogu darovati ne more. Kakor je v stari zavezi Bogu le pervina v dar prinešena, nar bolj dopadla, in kakor tudi nas pervo cvetje, pervo zelenje, perve cvetice spomladi nar bolj razveselé, tako je tudi gotovo, de je to Bogu nar prijetniši dar, če mu clovek v prvi nedolžnosti, v sv. čistosti služi noter do konca svojiga življenja. Zato hvali taciga tudi sv. pismo, rekoč: „O kako lep je čisti zarod! Njegov spomin je većin, ker je znan pred Bogam in pred ljudmi.“ (Modr. 4.) In sv. Janez pravi v skrivnim razodenji: „Ti so odkupljeni zmed pervine ljudi Bogu in Jagnjetu.“ —

Če pa sv. pismo tako visoko hvali

sploh vse modre keršanske device, kaj še le hočemo reči od Marije Device? Kako zvesto je še le Ona skerbela, „de bi bila čista na telesu in duhu.“ „Kakor limbar med ternjem, je moja prijateljica med (drugimi) hčerami.“ Té besede sv. pisma nam dosti natanko naznanujejo, kako deleč je Marija v čistosti in nedolžnosti telesa in duše vse druge device presegla. — To Marijno čednost prav po vrednosti hvaliti, je clo nemogoče. Zato poje mati katoliška cerkev od Nje, rekoč: „Sveto in neomadežvano devištvo! s katero hvalo bi Te hvalil, né vem; zakaj Tistiga, kteriga nebesa niso v stanu obseči, si v svoje naročje sprejela.“ Ktera devica je pač kdaj bolj skerbela, kakor Marija, de bi bila sveta, čista na telesu in duhu?! —

Zadnjič skerbí modra keršanska devica po besedah Jezusa samiga tudi za olje v svojim svetilu; t. j. skerbi, de si nabéra zasluženja za prihod nebeškiga ženina z dobrimi deli milosti, s poterpežljivostjo, ponižnostjo i. t. d., ker dobro vé, de sama čistost brez dobrih del nič ne pomaga; zakaj znano ji je iz svetiga evangelija, de Gospod Jezus nespametne imenuje tiste device, ktere so scer svetila,

t. j. čistost serca imele, olja pa, t. j. dobrih dél niso imele, in ravno zato so jim bile vrata nebeške zaperte. — Če pa tako previdno vsaka modra, keršanska devica ravná, kaj hočemo še le v hvalo Marije Device reči? Le pomislimo, koliko bogastva, dobrih dél in zasluženja je Marija imela! Ona, ki je vsako prejeto gnado le v dobro obračala ter si s tem vedno večih, novih gnad sprosila; Ona, ki je vse le iz svetiga in dobriga namena, iz gole ljubezni do Boga storila, o koliko dobrih del je pač imela, koliko zasluženja si je pač pridobila? Po pravici se na Njo obračajo besede sv. pisma, ki pravi: „Veliko hčer je bogastvo (dobrih dél) skupej spravilo, Ti si vse presegla.“

Marija pa ni le v čednostih in zasluženji vsih drugih devic presegla, Ona je tudi začetnica deviškiga stanú, tako, de se je nad Njo spolnilo prerokovanje kralja Davida, ki pravi: „In kralj (Jezus) bo nad Tvojo (Marijno) lepoto dopadajenje imel . . . V pisanim oblačilu (z mnogimi dobrimi deli) bo h kralju pripeljana (Marija k Jezusu); za Njo (Marijo) bodo tudi device, Njene družice k Tebi (Jezusu) pripeljane. One bodo med veselje-

vanjem in ukanjem pripeljane; one pojdejo v kraljevo prebivališče.“ (Ps. 44.) „Za Njo bodo device pred kralja pripeljane;“ t. j. za Njo, namreč po zgledu Marije, ki je prva Gospodu devištvo radovoljno obljubila, si bo veliko veliko devic Jezusa, Kralja vsih kraljev, v svojiga ženina zvolilo.

Potem ko so Izraelci srečno skoz rudeče morje prišli, je Mojzesova sestra, Marija po imenu, Bogu hvalno pesem zapela, in lej! velika množica žen je njeni zgled posnemala in je enako pesem pela. Kar je premogel zgled té Marije, to in še veliko več je premogel zgled nar čistejši Device Marije, ktera je prva svoje devištvo Bogu obljubila in jih s tem veliko za seboj potegnila, ki so po Njnim zgledu sv. devištvo Bogu darovale, de bi z Njo tudi enkrat v nebesih prepevale novo pesem na večno. Zato pravi prav lepo sv. Avguštin: „Marija nese bandero pred vsimi devicami.“ — Zato pa tudi vsaka keršanska modra devica pred vsim drugim skerbí, de Marijo, prečisto Devico, ne le vedno pred očmi ima, ampak se ji tudi kot svoji pomočnici in mogočni varhinji zvesto priporočuje, de

bi ji v vsih nevarnostih, vsih skušnjavah vselej na strani stala; zakaj dobro vé deviška duša, kako je težko pri tolikih nevarnostih in skušnjavah vedno čisto živeti. Gledé pa na Marijni prelepi zgled in opiraje se na Njene mogočne prošnje so se keršanske device dostikrat tako serčno vojskovale, de se niso prestrašile, clo svoje življenje dati za Jezusa, desiravno šibke nature, so vender nar lepši zgled keršanske serčnosti tudi možkim zapustile. —

Iz vsiga tega zdaj lahko spoznamo, zakaj de se Marija imenuje „Kraljica devic?“ in tudi lahko rečemo, de se po pravici sveti zdaj nar lepši deviška krona na Njeni glavi v nebesih. —

Pa kaj se hočemo iz tega učiti? Ali morebiti to le samo device zadeva? Nas vse. Rés, de ni nam zapoved, ampak le evangeljski svèt dan, de bi v deviškim stanu po zgledu Marije živeli; pa zapoved, ojstra zapoved je dana za vse, de moramo vsaki v svojim stanu čisto živeti; zakaj, po besedah sv. pisma bodo gledali Boga le tisti, ki so čistiga serca. In kdo bi se ne prizadeval, čisto živeti, če le pomisli, koliko jih je bilo vselej, katerim

ni bilo pretežko, clo v vednim devištvu živeti? Ko je sveti Avguštín pred svojim spreobrnjenjem vidil mnogo zgledov nad toliko mladenči in devicami iz vsake starosti, ki so vsi po svojim stanu čisto živeli in v tem veliko veliko dušno veselje vživali, je rekel sam pri sebi: „Kaj mar ti ne premoreš, kar so tí in uni premogli? ali so tí in uni sami iz sebe zmožnost imeli, ali ne premorejo to veliko več v Bogu, svojim Gospodu? — Lej! zderžnost je Božji dar.“ Ravno tako moramo tudi mi reči: Kaj mar jest ne premorem, kar so tí in uni z gnado Božjo premogli? Ali mi ne bo mogoče, z gnado Božjo v svojim stanu čisto živeti, ker mi sv. cerkev toliko čistih devic v zgled stavi, kterih vsih je Marija Kraljica? Oh! kdo iz med nas se bo pač mogel zgovarjati enkrat pred sodbo, de mu je bilo to nemogoče, kar je bilo že tolikim z gnado Božjo mogoče? Zato Boga goreče in pogostama za dar čistosti prosimo; ver-zimo se v Njegovo naročje in ne bo nas zapustil, stanovitni bomo ostali. Zraven se pa tudi po zgledu vsih čistih duš Marii, „Kraljici vsih Devic,“ zvesto pri-poročujmo, de bi tudi nam v vsih nevar-

nostih in skušnjavah zoper sveto čistost vedno stala na strani. —

**O** Marija, začetnica deviškiga stanú! ki si svoje devištvo popolnoma, prostovoljno, brez zapovedi, brez sveta in zgleda Bogu darovala, in tako k Jezusu, nar čistejšimu Ženinu veliko tavžent duš s svojim zgledam pripeljala, ki so se z obljubo čistosti Njemu tu na zemlji zaročile, zdaj pa se tam s Teboj na nebeški ženitnini večno veselé: — o, zadobi mi gnado od Boga, de bo moja duša grehov očišena, tudi enkrat povabljena na to veselo nebeško ženitnino. **O** Marija, Kraljica devic, za nas Boga prosi!

## 50.

**Kraljica vsih svetnikov, za nas Boga prosi!**

Veliko je bilo povedaniga v izlaganji Lavretanskih Litanij od prelepih čednost, od pomoči in slave Marije; posebno je bila Marija proti koncu tega izlaganja povzdignjena čez vse angele, očake, preroke, aposteljne, marternike, spoznavce in device; zdaj pa, kot de bi hotli na znanje dati, de je nikdar nismo v



stanu zadosti in tako hvaliti, kakor zasluži, sklenemo litanije še s splošnim, pa veliko pomenljivim izrekom ter jo zakličemo: „Kraljica vsih svetnikov, za nas Boga prosi!“ in jo tako povzdignemo čez vso „tisto veliko trumo izvoljenih Božjih, ktere, po besedah sv. Janeza, nobeden ni mogel prešteti, iz vsih narodov in rodov, ljudstev in jezikov, ki so stali pred sedežem in Jagnjetam in so bili v belih dolgih oblačilih ter so imeli palmove veje v svojih rokah.“ (Skriv. raz. 7.)

In kako po pravici povzdigujeemo Marijo čez vso to brezštevilno trumo izvoljenih Božjih, ktero je sv. Janez vidil, in h kateri vedno novi svetniki prihajajo in bodo prihajali noter do sodnjiga dneva! O, kako lepo se ji tudi spodobi ta perimek: „Kraljica vsih svetnikov!“ —

Marija je gnade, prednosti, čednosti in zasluženja vsih svetnikov ne le imela, temuč deleč preseгла. Če je tudi Bog po besedah sv. pisma, prečudin v svojih svetnikih, če jim je tudi podelil velike gnade in prednosti; veči gnade, veči čast memo vsih družih svetnikov je zadobila vnder Marija, Mati Božja. In če so tudi svetniki še tako zvesto Bogu služili in si tako

velike zaklade dobrih del in zasluženja pridobili; večí, kakor vsih svetnikov je bilo vender zasluženje Marije Devíce. Tega vsiga se lahko prepričamo, če le premislimo:

Na prvo: kolike gnade, kolike prednosti je Marija pred vsimi svetniki, clo pred vsimi angeli zadobila! Kako lepo se Marija že v prvim začetku svojiga življenja loči od vsih družih svetnikov! Ona sama ima prednost, ki jo povzdigne čez vse druge ljudi, tudi čez naj svetejši. Ona sama je bila v svojim spočetji vsa lepa, vsa čista, brez madeža izvirniga greha. Bog je imel že takrat nad Njo, kakor nad svojim nar ljubšim otrokam vse dopadajenje. On jo je posebno ljubil, zato ji je svojo gnado dal že takrat, ko je živeti začela. Nobeden zmed vsih svetnikov, še clo sv. Janez Kerstnik ne, ni bil posvečen tako kmalo. In koliko gnad je Marija še za to prvo dobila, Ona ponižna dekla Gospodova? Če sveti Duh pravi, de se Bog zoperstavlja prevzetnim, ponižnim pa svoje gnade delí, ali ni mogla potem takim naj obilniši mero gnad zadobiti, ker je memo vsih svetnikov nar večí ponižnost imela? Po pravici je bila

torej od angela „gnade polna“ imenovana. Vender nar večji gnado je bila Marija od Boga še le takrat zadobila, ko jo je Bog v Mater svojiga ljubeznjiviga Sina izvolil. Zakaj s to gnado, ko je postala Mati Božja, je bila Marija ne le čez vse druge svetnike, temuč tudi čez vse angelske verste povzdignjena. Še več. S to gnado je postala Mati svojiga Stvarnika, živi tabernakel Božji, nevesta svetiga Duha, povzdignjena tako visoko, de je hotel sam Sin Božji Nji, kot Materi svoji, pokorin biti. Zares! čast in visokost, ktera se za Bogam ni v stanu večji misliti. Zato pravi sv. Anzelm: „O moja Kraljica! Tebi ni nobeden enak; zakaj vsi drugi so višej ali pa nižej, kot Ti. Le Bog sam je višej memo Tebe, vsi drugi so pa pod Teboj!“ Gotovo noben svetnik, tudi noben angel ni tako velicij gnad, ne tako visocij prednost dobil, kakor Marija Devica; zato je po pravici „Kraljica vsij svetnikov.“ —

Kakor pa v gnadah in v sprednostij, tako je pa tudi v čednostij in v zasluženj Marija presegla vse druge svetnike. Kako krasno venčajo Marijno glavo enako kroni dvanajsterij zvezd prelepe čednosti: po-

nižnost, čistost, razumnost, pametnost, pokoršina, ljubezen, hvaležnost, ubožstvo, poterpežljivost, dobrotljivost, stanovitnost, usmiljenje! Kteri zmed svetnikov je vse té čednosti kdaj v toliki popolnosti imel, kot Marija?

Kdo je na dalej v stanu izreči velikost bogastva zasluženja Marije Device? Komej je k pameti prišla, je že sama začela s prejetimi gnadami le dobro delati; rasla je kakor v starosti tako v prijetnosti pred Bogam in pred ljudmi. V malo letih je dosegla toliko stopnjo svetosti, de je bila zvoljena zmed vsih družih svojiga spola za Mater Božjiga Sina; zato je bila od angela „žegnana med ženami“ imenovana. Ko je pa Mati Božja postala, je Njena svetost le še višej stopnjo dosegla in Njeno zasluženje je le še veči in veči prihajalo. Zakaj pričujočnost Jezusa skoz tri in trideset let, Njegovo sveto življenje, Njegove pridige, Njegovi čudeži, Njegovo terpljenje in smert, Njegovo vstajenje in vnebohod; — vse to je Njeno rast v svetosti in v zasluženji le še množilo. Nikoli nobeniga dobriga dela ni zamudila, vedno pa si je novo zasluženje nabirala. Njena véra je bila vedno bolj

živa; Njeno zaupanje vedno bolj vterjeno; Njena ljubezen vedno bolj goreča; Njena ponižnost čedalje bolj globoka; Njena poterpežljivost vedno bolj skušena. Po pravici jo torej pozdravljamo: „Kraljica vsih svetnikov!“ ker je vse svetnike v svetosti in v zasluženji presegla.

Drugič se imenuje Marija „Kraljica vsih svetnikov“ tudi zato, ker so jo vsi svetniki kot svojo Mater, svojo Gospó in Kraljico priserčno ljubili, častili in se Njenim mogočnim prošnjam radi in zvesto priporočevali. Zakaj, pač dobro so vedili svetniki, komu se morajo za Bogam in Jezusam Kristusam za gnado odrešenja nar bolj zahvaliti; vedili so, de, ko bi Matere Božje ne imeli, bi tudi Kristusa ne imeli; če bi Matere Božje ne imeli, bi bile za nas, uboge grešnike, nebesa za vselej zaperte ostale. To so svetniki dobro vedili, zato so Marijo tako priserčno ljubili, in s tolikim dušnim veseljem vselej na Njo mislili; zakaj, „iz Nje nam je, kot poje sv. cerkev, lepo in veselo zasijalo solnce pravice, Kristus naš Bog, ki je prekletstvo odvzel in blagoslov dodelil in smert premagal ter nam večno življenje pridobil.“ — Od tod torej, ker

so svetniki dobro vedili, kaj smo mi vsi po Marii zadobili, je izhajala njih priserčna ljubezen, pobožnost in otročje zaupanje do Marije, nebeške Kraljice. In komu je znano, koliko gnad so svetniki od Boga s pomočjo Marije prejeli? Kakor so vsi tisti nesrečni ljudje, ki so zapustili Marijo, v dobrim vsi mlačni postali, v velike pregrehe zabredli in dostikrat clo ob véro prišli ter se na večno pogubili, tako so svetniki, ki so vsi Marijo po otročje ljubili in častili, v dobrim čedalje bolj rastle, Jezusa vedno bolj serčno ljubili, skušnjave ložej premagovali in sosebno zadobili gnado stanovitosti v dobrim. In tako se imajo vsi svetniki v nebesih za Bogam in Jezusam Kristusam nar bolj Marii zahvaliti, de so zadobili večno življenje. To pa tudi spoznajo zdaj vsi svetniki tam v nebeškem kraljestvu, kjer hvalijo in ljubijo Marijo, svojo Kraljico. —

Hočemo priti tudi mi enkrat v tisto srečno število izvoljenih Božjih, Marijo po zgledu svetnikov priserčno ljubimo ter jo v visoki časti imejmo. Po pravici obrača sv. cerkev tiste besede sv. pisma na Marijo, ki pravi: „Srečen človek, ki mene posluša, in čuje vsaki dan pri mojih du-

rih,“ t. j. blagor tistimu, kateri se mi vsaki dan zvesto priporočuje; zakaj, tako pravi Marija na dalej: „Kdor mene najde, najde življenje in bo zadobil zveličanje od Gospoda;“ t. j. kdor mene z resnično pobožnostjo najde, najde že tukej življenje gnade Božje, po smerti pa večno življenje. Zato nagovori sv. Anzelm Marijo s temi lepimi besedami: „O blažena Devica! kakor je nemogoče, de bi bil tisti zveličan, kateri se od Tebe oberne in je od Tebe zaničevan, ravno tako je tudi nemogoče, de bi bil pogubljen, ki se k Tebi z resnično pokoro ali z zvesto službo oberne in je ljubljén od Tebe.“ —

**O** Marija! ki si v nebeški časti povzdignjena čez vse druge svetnike Božje, povzdignjena tudi čez angeljske kore, oh! oberni svoje milostljive oči v nas, zapušene Evine otroke! ki popotujemo v té solzni dolini. Znano Ti je, v koliki nevarnosti večniga pogubljenja se znajdemo; vemo pa tudi, de, kdor Tebe najde, življenje najde, — o daj, de Te bomo nevredni grešniki po vrednosti Tvoji in po vsi svojí moči prav častili, in Ti kot zvesti otroci služili! Sprosi nam gnado, posnemati

Tvoje prelepe čednosti, de pridemo k Tebi v nebesa, kjer Te, z vsimi izvoljenimi vekomej častiti in ljubiti želimo, kjer bomo s Tabo Tvojiga Božjiga Sina, Zveličarja našiga, na vse večne čase molili, ki Te je k tako visoki časti povzdignil. O Kraljica vsih svetnikov, za nas Boga prosi!

## 51.

Kraljica brez madeža izvirniga greha spočeta, za nas Boga prosi!

Té besede pristavljamo litanijam Materie Božje od tistiga časa, kar so sveti oče papež, Pij IX., v Rimu 8. grudna 1854 v veliki cerkvi svetih aposteljnov Petra in Pavla v pričo veliko škofov skorej iz vsih krajev svetá in velike množice ljudstva v nezmerno veselje vsih pravovernih kristjanov očitno izrekli: „De je verska resnica, de je bila preblážena Devica Marija v pervim trenutku spočetja, s posebno predpravico in gnado Božjo, z močjo zasluženja Jezusa Kristusa, Zveličarja človeškiga rodú, čista ohranjena vsaciga madeža izvir-



niga (poverbaniga) greha.“ — In kako vterjena je ta resnica! To nam kaže razpis Papeža Pija IX. od verske določbe neomadežvaniga spočetja presvete Device in Božje Matere Marije, ki ga hočemo ob kratkim premisliti.

Nezapopadljivi Bog, ki je od vekomej previdil pogubo človeškiga rodú po Adamovim grehu, je zatega voljo v svoji milosti že od vekomej sklenil, po včlovečenji svojiga Sina človeškemu rodu na pomoč priti, de bi od peklenske zvižčnosti zapeljani človek ne bil pogubljen, ampak zveličan. In od tod je, de je Bog že od začetka in od vekomej svojimu edinorojenimu Sinu Mater izvolil in preskerbel, iz ktere je imel v svojim času mesó vzeti in rojen biti. Zato jo je pred vsimi stvarmi tako ljubil, de je imel nad Njo vse svoje dopadajenje, ter jo je pred vsimi angeli in vsimi svetniki s tako obilnimi darovi svoje milosti in svetosti ozaljšal, de razun Boga ni mogoče veči nedolžnosti in svetosti si misliti. In to se je rés tudi spodobilo, de je nar veči stopnjo svetosti dosegla in bila od vsiga madeža izvirniga greha popolnoma prosta tista častitljiva Mati, kateri je Bog Oče

svojiga edinorojeniga Sina tako popolnoma dati blagovolil, de je eden in ravno Tisti, Boga Očeta in Marije Device Sin, kteriga je od svetiga Duha spočela.

To izvorno nedolžnost in svetost Božje Matere, ktera se od Njene visoke časti nikakor ločiti ne da, je mati katoliška cerkev, kot steber in podpora resnice, vselej spoznala, čedalje bolj razjasnovala in podpirala, kar je očitno s tem pokazala, ker je praznik spočetja preblažene Device obhajati zapovedala. S tem je cerkev očitno na znanje dala, de je bilo spočetje presvete Device prav posebno, prečudno, od družih ljudi deleč razločno in popolnoma sveto, ker cerkev le od svetnikov (kadar so že popolnoma sveti in čisti od vsiga greha) praznične dneve obhaja, ne pa dokler so še s kakim graham omadežvani. In zato je cerkev že od nekdej tiste besede sv. pisma, ktere od nevstvarjene Modrosti (Sina Božjiga) govore, v cerkvenih molitvah in pri službi Božji na Marijo obračala, ktera je bila v enim in ravno tistim trenutku z včlovečenjem Božje Modrosti (Sina Božjiga) izvoljena in odločena.

Vender pa pri samim češenji čistiga

spočetja Marije Device cerkev ni ostala, temuč Rimski papeži so si tudi z vso skerbjo prizadevali, nauk od prečistiga spočetja presvete Device čedalje bolj izlagovati in priporočevati. Zato so na ravnost izrekli in učili, de se praznik spočetja Marije Device zavolj tega obhaja, ker je bila Ona že v prvim trenutku svojiga spočetja čista in brez vsiga madeža izvirniga greha. Tako je papež Aleksander VII. na praznik čistiga spočetja Marije Device leta 1661 misel katoliške cerkve zastran čistiga spočetja presvete Božje Porodnice razločno razodel s temi besedami: „Rés stara je pobožnost vernih kristjanov do preblažene Matere in Device Marije, kateri mislijo, de je bila Njena duša že v prvim trenutku Njeniga vstvarjenja in vdihnjenja v telo po posebni Božji milosti in prednosti z močjo zasluženja Jezusa Kristusa Njeniga Sina, Odrešenika človeškiga rodú, od vsiga madeža izvirniga greha obvarovana, in v ravno tem pomenu praznujejo in obhajajo slovesno praznik Njeniga spočetja.“

Posebno pa je bilo Rimskim papežem vse na tem ležeče, de so nauk od neoma-

dežvaniga spočetja Božje Matere, kakor se je že od nekdanj v cerkvi najdel, z vso skerbjo ohranili in varovali. Pa tudi samo s tem še niso bili papeži zadovoljni, de bi bi se nauk od neomadežvaniga spočetja v cerkvi nepopačen ohranil; nekteri papeži, kakor: Sikst IV., Pavel V., Gregor XV. in Aleksander VII. so tudi ojstro prepovedali, temu nauku nasprotno misel terditi, ter so tiste ojstrim cerkvenim kaznim podvergli, kteri bi se prederznili, zoper to prepoved ravnati.

Zgodbe katoliške cerkve nam pa tudi povejo, s koliko gorečnostjo so visoke šole in nar bolj pobožni in učeni cerkveni učeniki ta nauk od neomadežvaniga spočetja Matere Božje učili, terdili in se zanj potegovali. Ravno tako nam cerkvene zgodbe povejo, koliko so si škofje po keršanskim svetu prizadevali, ta nauk ne le očitno spoznati, temuč tudi češenje neomadežvane Device Marije vernim prav goreče priporočevati. Nar imenitniši dokaz za resnico neomadežvaniga spočetja Matere Božje pa je to, de je tudi sv. Tridentinsko zbirališe očitno izreklo in določilo: de ni té misli, de bi bila Marija prečista Devica pod splošno postavo

izvirniga greha, kakor vsi drugi Adamovi otroci. S to določbo je Tridentinsko zbirališe za tisti čas zadosti določno na znanje dalo, de ni ne sv. pismo, ne ustno izročilo nasproti pobožnimu nauku od neomadežvaniga spočetja Marije Device.

In zarés! kako pogostne so po nauku cerkvenih učnikov besede sv. pisma, ktere neomadežvano spočetje presvete Device Marije zadosti določno naznanjajo! Že v raji je Bog rekel: „Sovraštvo bom postavil med teboj in med ženó, in med tvojim in njenim zarodam: ona bo tvojo glavo sterla.“ (I. Mojz. 3, 15.) Tukej je Bog sam razločno in naravnost odkazal usmiljeniga Odrešenika človeškemu rodu, namreč svojiga edinorojeniga Sina Kristusa Jezusa, in naznanil Njegovo preblazeno Mater Devico Marijo, in zraven izrekel sovraštvo, ktero bota obadva Jezus in Marija zoper hudiga duha vedno imela. Zatega voljo kakor je Kristus, naš Srednik, dolžno pismo, ktero je bilo zoper nas, na križ pripél, tako je presveta Devica, ktera je bila z Njim v nar tanjši zvezi, staro kačo popolnoma premagala in ji z neomadežvano nogo glavo sterla.

To veličastno in posebno zmago Ma-

rije Device in Njeno prekrasno nedolžnost, svetost in čistost od vsiga madeža greha so ravno tí cerkveni očetje gledali v mnogoterih podobah stare zaveze, kakor: v Noetovi barki, ktera je bila pred splošnim potopam srečno ohranjena; dalje v tisti lestvici (lojtri), ktera je, kakor jo je Jakop vidil, na zemlji stala, in se z verham nebés dotikala, po kateri so angeli gori in doli hodili, in na kateri je zgorej Bog sedel; dalje v tistim germu, kteriga je Mojzes na svetim kraji goréti, pa ne zgoréti, ampak lepó zeleneti in cveteti vidil; dalje v tistim nezmagljivim turnu pred obličjem sovražnika, iz kteriga visi tavžent škitov, vse orožje močnih; dalje v tistim zapertim vertu, ki ni z nobenimi zvijačami stare kače poškodvan, in v veliko družih podobah, s kterimi je bila visoka vrednost, neomadežvana nedolžnost in svetost presvete Božje Porodnice prav lepo naznanjena. Zato so ravno tí očetje z besedami sv. pisma Marijo imenovali čisto golobico, sveti Jeruzalem, visoki sedež Božji, skrinjo svetosti in hišo, ktero si je večna Modrost Božja sozidala, in tisto Kraljico, ktera je iz ust Narvišiga prišla, vsa popolnoma, lepa in Bogu

draga, in z nobeno rečjo omadežvana. Še nar bolj važno pa jim je bilo pozdravljenje angela Gabriela; zakaj ker je bila od njega Marii nar višji čast maternstva Božjiga oznanjena, in je bila Ona na Božje povelje gnadepolna imenovana, pravijo sv. očetje, de je bilo s tem pozdravljenjem pokazano, de je bila presv. Božja Porodnica sedež vsih Božjih gnad, in z vsimi darovi sv. Duha ozaljšana, tako de ni bila nikdar pod prekletstvom, marveč je bila s svojim Sinam vedniga blagoslova deležna in torej po pravici zaslišala od Elizabete besede: „Blažena (žegnana) si med ženami in blažen (žegnan) je sad Tvojiga telesa.“

Sv. cerkveni očetje torej enoglasno učé, de je bila preblažena Devica s toliko obilnostjo nebeških darov in gnad napolnjena, de je kakor nezapopadljiv čudež Božji, verh vsih čudežev in vredna Mati Božja postala, in de je, kolikor je le stvari mogoče, Bogu tako blizo prišla, de jo angeljski jeziki niso v stanu zadosti hvaliti. Zató jo primerjajo z Evo, dokler je bila še v srečnim stanu nedolžnosti, in še ni bila od zvite kače zapeljana, pa še višej kot Evo jo povzdigujejo, ker je

Eva kmali prvo nedolžnost zgubila, Marija pa jo je vedno množila.

Od tod so sv. očetje po navadi Marijo imenovala zdaj limbar (lilijo) med ternjem, zdaj zemljo vso nepoškodvano, deviško, neomadežvano, vselej blagoslovljeno in vsaciga greha prosto, zdaj nar lepši in nar prijetniši raj nedolžnosti in neumerjočnosti, ki je od Boga samiga zasajen in pred vsim zapeljevanjem strupene kače obvarovan. Kakor pa de bi še té tolikanj razločne besede ne bile zadosti, so tudi naravnost izrekli, de „kadar je od Marije govorjenje, se ne smé od greha govoriti,“ ker je bila prosta vsaciga greha in vselej sklenjena z Bogam.

K vsimu temu pridejo prelepe besede, s katerimi sv. očetje od spočetja Marije Device govoré. Pravijo, de je prišla kakor vsa svetla jutranja zarija na ta svét že v svojim spočetji brez vsiga madeža greha. Zakaj spodobilo se je, de kakor ima edinorojeni Sin v nebesih Očeta, kterimu Serafini trikrat sveto pojejo, tako ima tudi na zemlji Mater, ktera je bila vselej vsa nedolžna in sveta. In ta nauk je serca in glave sv. očetov tako prevzel, de so navadno presveto Božjo Porodnico



imenovali brez madeža, vso nedolžno, vso sveto, vso čisto, pravo podobo čistosti in nedolžnosti, lepši kot vsa lepota, prijetniši kot vsa prijetnost, svetejši kot vsa svetost, samo sveto, in nar čistejši na duši in na telesu, ktera je presegla vso nedolžnost in devištvo in tako sama postala prebivališče vsih darov sv. Duha, in ktera je za Bogam samim nar višej povzdignjena, in je torej po svoji natori lepši, krasniši in svetejši, kakor Kerubini in Serafini in vse verste nebeških angelov, tako de jo po vrednosti hvaliti niso v stanu ne angeljski, ne človeški jeziki.

Ni se torej čuditi, de so duhovni pastirji in verni kristjani po vsim keršanskim svetu brez madeža izvirniga greha spočeto Devico in Božjo Mater Marijo povsod priserčno ljubili, hvalili in na pomoč klicali in torej že od nekdej tolikanj goreče želeli, de bi se neomadežvano spočetje Matere Božje kot vérska resnica svete katoliške cerkve izrekla.

Vse té reči so bile dobro znane sv. očetu papežu, Piju IX., ki so že od mladih let presveto Devico Marijo goreče ljubili in častili; ko so pa papež postali, jim je bilo še tolikanj več na tem ležeče, vse

tisto storiti, kar je še zmirej cerkev želela, de bi se Marijna čast pomnožila in Njene prednosti v obilniši luči svetile. In tako se je zgodilo, de so ravno ta papež s tem svoje in vsih pravovernih kristjanov goreče želje spolnili, ko so svoj apostoljski glas povzdignili in neomadežvano spočetje presvete Device in Božje Matere kot vérsko resnico očitno in slovesno določili in izrekli.

Iz vsiga tega se pa tudi zdaj lahko vidi, de s tem ni bila nobena nova resnica ali nova véra vpeljana, ko je bilo neomadežvano spočetje Marije Device kot vérska resnica določena; nova resnica ali nova véra bi bila le takrat, ko bi bili popred kristjani drugači verovali, kakor zdaj; s to papeževo določbo je bila le stara véra kristjanov v neomadežvano spočetje Matere Božje popolnoma poterjena, de je tako vsimu pričkanju zastran té resnice za vselej konec storjen. —

Marija je torej, kakor terdno verjemo, brez vsiga madeža izvirniga greha spočeta. — Ali je pa to tudi za Marijo velika čast? — To je za-njo nar večí čast, de le samo Njej postava izvirniga

greha ni veljala, s tem jo je Bog pred vsimi stvarmi nar bolj počastil, de jo je že v Njenim spočetji obvaroval pred vsim madežem izvirniga greha. Prečisto spočetje Marije je tisto znamenje, katero ji je Bog kakor nar bolj izverstnemu delu svojiga vstvarjenja vtisnil, de se Njena visokost, velikost in prednost pred vsimi stvarmi razvidi. Ta čast in sreča, de je bila Marija brez vsiga madeža izvirniga greha spočeta, stori Njo nar bolj častitljivo in srečno. Častitljiva in srečna je bila Marija, ker je bila izvoljena za Mater Božjo, ali ravno tako častitljiva in srečna je tudi zato imenovati, ker ni bila nikdar otrok jeze Božje, ker ni bila nikdar z nobenim greham omadežvana; tedej še ta čez vse velika čast Matere Božje bi je ne bila tako povzdignila, ko bi ne bila še té sreče imela, de je bila vselej čista brez vsiga madeža greha, de ni bila nikdar v oblasti satanovi. O blagor torej in slava Marii, de je bila vselej, že v pervim trenutku svojiga življenja — v svojim spočetji — čista brez vsiga madeža greha! —

O koliko lepiga nas pa tudi ta skrivnost uči, de je bila Marija brez vsiga

madeža izvirniga greha spočeta? Iz tega lahko spoznamo, kako neskončno veliko ceno mora gnada in prijaznost Božja imeti! Bog je hotel Marijo čez vse stvari povzdigniti, in kaj je storil iz tega namena? Pred vsim drugim ji je gnado dal — obvaroval jo je pred izvirnimi greham in jo je že v prvem trenutku Njeniga življenja — v Njenim spočetju s posvečujočo gnado ozaljšal; tedej ne bogastva, ne posvetniga veselja, ne vsiga tega, kar svet obraja, ji je Bog dal, ampak le svojo gnado, ker ta je nar več vredna. O kako velika je torej naša nespamet, ki se tolikrat v nevarnost podamo, gnado Božjo zgubiti, ali pa jo tudi rés zgubimo, ker jo, kakor Ezav svoje pervorojenstvo, za majhno reč prodamo! Marija ni imela v sebi nar manjšiga nagnjenja k grehu, in vender kako skerbno se je greha varovala! Kako je čula sama čez se! Oh, ali nas torej ne uči ravno ta skrivnost od prečistiga spočetja Marije Device, de bi se mi imeli tolikanj bolj varovati pred nevarnostmi greha, ker moramo vsi z Davidam reči in spoznati, de smo v grehih spočeti?

In zato ima Marija ne toliko zavolj

sebe, ampak zavolj nas rada, če Njeno prečisto spočetje, Njeno neomadežvano nedolžnost častimo; zakaj ta prečista Devica, ta modra Mati dobro vé, de bomo po tej pobožnosti tudi mi zadobili večí veselje in ljubezen do svete čistosti in nedolžnosti, de bomo gnado Božjo, mir vesti in upanje večniga življenja višej obrajtali, kot vse druge reči na svetu.

Vender pa ima Marija tudi zavolj sama sebe rada, če Njeno prečisto spočetje v visoki časti imamo: zakaj Ona nikakor ne more pozabiti, koliko je zato Bogu dolžna, de ji je pred vsimi ljudmi gnado Njeniga prečistiga spočetja dodelil. Zato Ona od nas terja, de bi tudi mi svojo hvalo z Njeno združili in Boga poveličevali in hvalili za to neskončno gnado Njeniga prečistiga spočetja.

Od tod je prišlo, de je posebna gorečnost v češnji neomadežvaniga spočetja Matere Božje vselej kot eden nar gotovših pripomočkov veljala, Marii dopasti in obilno gnad pridobiti. Sveti Francišek Ksav., sv. Terezija, pobožni Alfonz Rodrigvec, Avila in veliko družih so le iz lastne skušnjje govorili, ko so terdili, de

Marija ne more skorej nič odreči, če se s to Nji tolikanj dopadljivo pobožnostjo na pomoč kliče. In rés, kako prečudne gnade in dobrote vsake sorte telesne in dušne so bile s tem zadobljene, de se je Marija, brez madeža spočeta, na pomoč klicala! Koliko zgledov nam resnico tega poterdi! Opomnimo le prečudne svetinje prečistiga spočetja Marije Device. Taka blagoslovljena svetinja je Francoskimu vojskovodju Kanrobertu življenje rešila, kakor je bilo brati.

S čim pa zamoremo Marijno spočetje nar boljše častiti? — S tem, de se nar pervo sami sebe čedalje bolj od svojih grehov očišujemo in si Marii podobni biti prizadevamo. In ali moremo rés drugači Marii dopasti? Poslušajmo, kaj je nekdej sama rekla sv. Brigiti: „Kteri mene časté, zraven pa greh delajo, so mi ravno tako malo dopadljivi, kakor posoda, ki je zunej pozlačena, znotrej pa s smerdljivim blatam napolnjena.“ —

Zraven skerbí za svojo lastno dušo pa nismo v stanu Marii nič prijetnišiga storiti, kakor če goreče delamo in molimo za spreobrnjenje svojih zgubljenih bratov in sester — za spreobrnjenje grešnikov,

krivovercov in nevernikov. Marija njih duše tako močno ljubi; Ona vidi, v kakšni nevarnosti večniga pogubljenja se znajdejo; Ona dobro vé, koliko truda in terpljenja so té duše Njenimu Božjimu Sinu prizadevale, zato Ona serčno želi, de tudi mi k zveličanju tih duš po svoji moči kaj pripomoremo.

Poznamo tedej Marijno sercé, vemo zdaj, kaj Ona od nas želi, kako zamoremo Njeno prečisto spočetje nar bolj častiti. Tolikrat smo že molili: „Pokaži, de si naša Mati!“ — poslušajmo pa tudi, kaj nam Ona kliče: „Pokažite, de ste moji otroci; delajte mi veselje z nedolžnim življenjem, množite moje češenje, pomagajte mi duše pogubljenja rešiti in zveličati; po tem hočem spoznati, de ste moji otroci.“ Narejajmo torej veselje Marijnemu sercu, in sklepajmo svojo gorečnost z Njeno gorečnostjo za rešenje duš; častimo v ta namen z vso gorečnostjo Njeno neomadežvano sercé. Z vso gorečnostjo svojiga serca si prizadevajmo za Marijno čast, govorimo za-njo pri vsaki priložnosti, de bomo enkrat ob svoji zadnji uri zamogli z zaupanjem reči: O blazena Mati! jest sim za Té govoril; zdaj

pa Ti za mé govori pri svojim Sinu, mojim ojstrim Sodniku; jest sim se za Tvojo čast potegoval, zdaj se pa Ti za mene poteguj; vselej sim želel, de bi vse serca Tebe ljubile, zdaj pa Ti mene reši, o Marija! in stori, de bom zveličan! —

O Marija! brez greha spočeta, prosi za nas, ki k Tebi pribežimo. — O Marija, po svojim svetim devištvu in neomadežvanim spočetji očisti moje sercé in moje teló vsih madežev greha! O, pomagaj mi, de se čedalje bolj grehov očistim, de bom mogel Tebi in Tvojimu Sinu s čistim sercam dopasti in enkrat s čistimi očmi Tebe in Tvojiga Sina v nebesih gledati! O Marija, Kraljica brez madeža izvirniga greha spočeta, za nas Boga prosi!

## **Konec Lavretanskih litanij.**

### **52.**

**Jagnje Božje, ki grehe svetá odjemplješ!**

Kakor v začetku Lavretanskih litanij pred vsim drugim pokličemo vsako Božjo peršono posebej, in potem vse skupelj, ker vemo, de le Bog sam je začetek in



studenec vsih gnad, in de nam tudi Marija, angeli in svetniki sami od sebe pomagati ne morejo, ampak le prosijo za nas ljudi; ravno tako se tudi pri sklepu litanij, ko Marijo z mnogimi imeni počastimo in pomoči prosimo; zopet k Jezusu, Njenimu Božjemu Sinu, obernemo, ter ga usmiljenja prosimo, ker vsa pomoč, katero na Marijno prošnjo zadobimo, prav za prav nam le od Jezusa, delivca vsih gnad, pride.

Kličimo torej: Jagnje Božje, ki grehe svetá odjemlješ!

Zakaj Jezusa Kristusa imenujemo: Jagnje?

Pervič ga imenujemo Jagnje zavolj prerokovanja prerokov, od katerih je bil Kristus, kot Jagnje naznanjen. Tako je govoril prerok Izaija: „Pošlji o Gospod! Jagnje, katero ima kraljevati na zemlji iz Petre (mesta) v pušavi na hrib hčere Sionske.“ (16, 1.) In popisovaje Kristusovo terpljenje govori ta prerok takole: „Darovan je bil, ker se je sam darovati hotel in ni svojih ust odperl; kakor ovca bo h zaklanju peljan in bo kakor jagnje molčal pred tem, ki ga striže, in svojih ust ne bo odperl.“ (53, 7.)

Potem imenujemo Kristusa Jagnje

zavoljo podob stare zaveze. In ena nar imenitniših podob Kristusa stare zaveze je bilo velikonočno jagnje pri Izraelcih. Kakor namreč Izraelci niso bili popred rešeni iz Egiptovske sužnosti, kakor de je bilo zaklano velikonočno jagnje; ravno tako tudi mi nismo mogli biti rešeni sužnosti peklenškiga duha, kakor le skoz smert Jezusa Kristusa na križi, na katerim se je nebeškemu Očetu za nas daroval. Kristus, naše velikonočno Jagnje, je bil zaklan; zakaj On je pravo Jagnje, ktero je našo smert s svojo smertjo pokončalo in nam življenje s svojim vstajenjem pridobilo, kakor poje mati katoliška cerkev o velikonočnim času. In kakor je bilo velikonočno jagnje pri Izraelcih z dvojnim lesam — z enim vprek pri sprednjih nogah, z drugim podolgama — prebodeno, obešeno in tako rekoč križano, ravno tako je bil naš Zveličar križan. Pa tudi kakor velikonočnemu jagnjetu pri Izraelcih ni bila zlomljena nobena kost, ravno tako tudi Kristusu niso nobene kosti zlomili. Tako namreč piše sv. Janez: „Ko so pa do Jezusa prišli, so vidili, de je že mertev, ter mu niso kosti zlomili, ampak eden vojšakov je s sulico odperl Njegovo stran,

in precej je tekla kri in voda iz nje . . . To se je namreč zgodilo, de se je pismo dopolnilo, ki pravi: „Nobene kostí mu ne zlomite.“ (19, 33.) —

Podoba Kristusa so bile pa tudi sploh vse jagnjeta, ki so bile v stari zavezi zaklane, na ognji sožgane in tako Bogu darovane; zakaj, ne zavoljo tistih žganih živalnih daritev je bil Bog ljudem v stari zavezi milostljiv, ter jim je grehe odpušal, ampak zavoljo kervave daritve, ktero je Jezus Kristus nebeskimu Očetu na križi za nas opravil in ktera se na kervavo vižo še zdaj pri vsaki sv. maši opravlja in se bo noter do konca svetá opravljala; ker le Kristus je pravo Jagnje, ki odjemlje grehe svetá, kot ga je sv. Janez Kerstnik imenoval.

Imenujemo Kristusa Jagnje tudi zato, ker je jagnjetu po svojih lastnostih močno podobin. Kakor je jagnje nedolžno, ter clo nobenimu nič žaliga ne stori, ravno tako tudi Kristus. O, le poglejmo Njega, Jagnje nedolžno; ali se ne sveti nedolžnost iz Njegovih očí? Poglejmo ga, ko je stal pred sodnim stolom Heröda v beli obleki, tako de tudi Njegovi narhujši sovražniki niso mogli nobeniga ma-

deža najti nad Njim. Ali ni pomenila bela obleka Njegovo nedolžnost? — Ali pa, poglejmo na altar; o, kako lepo belo Jagnje derži mašnik v svojih rokah, ter ga povzdigne, de ga pravoverni molijo in se nad nedolžnostjo Njegovo čudijo! O, pač v resnici nedolžno Jagnje, ki po besedah sv. Petra „ni greha storil, ampak je le grehe naše v svojim telesu sam nosil na lesu, de bi mi grehu odmerli in pravici živeli.“ (I. Pet. 2, 22.) — Dalej; kakor je jagnje vse krotko, ravno tako tudi Kristus. Le poglejmo ga v Njegovim terpljenji in čuditi se moramo nad Njegovo veliko krotkostjo. Po pravici pravi sveti Peter, „kadar je bil preklinjan, ni klel, kadar je terpel, ni protil, temuč se je voljno vdal temu, ki ga je krivično sodil.“ (I. Pet. 2, 23.) Zato nam je On sam rekel: „Učite se od mene, zakaj jest sim krotak in iz serca ponižin.“

Zadnjič, kakor je jagnje poterpežljivo, ravno tako tudi Kristus. Le poglejmo ga zopet v Njegovim terpljenji! Ko je bil pred Pilata pripeljan, in ko je ljudstvo z divjim vpitjem terjalo Njegovo smert, se ni nič zagovarjal, ampak je molčal, tako, de se je clo Pilat temu čudil. Ko je bil bičan (gajžlan), s ternjem kronan in na križ perbit, ni svojih ust odperl, de bi se bil kaj pritožil; pa ko jih je odperl, je storil to le zato, de je za svoje sovražnike molil. Zarés poterpežljivo Jagnje, kakor ga je prerok Izaija popisal.

Zakaj imenujemo Jezusa Kristusa: Jagnje Božje?

Zato, ker ga je Oče nebeški za nas v smert dal, in ker je Kristus ne le pravi človek, ampak tudi pravi živi Bog, tedej pravo Jagnje Božje.

Zakaj kličemo: Jagnje Božje, ki grehe svetá odjemlješ?

Ker je nebeški Oče vse naše pregrehe na Njega naložil. Prerok Izaija tako govori: „On je naše slabosti nase vzel in naše bolečine nosil, in mislili smo od Njega, de je gobov, vdarjen od Boga in ponižan; On pa je bil ranjen zavoljo naših grehov; zatert zavoljo naših hudobij; zavoljo našiga mirú je terpljenje na Njem in ozdravljeni smo le skoz Njegove rane. Mi vsi smo zašli, kot ovcé; slednji se je obernal na svojo pot, in Gospod je pregrehe nas vsih na Njega vergel.“ (53, 4. 5.)

Zakaj kličemo: ki grehe svetá odjemlješ?

Ker je Jezus Kristus za vse ljudi terpel in umerl; tedej ne le samo za tiste, ki bodo zveličani, ampak za vse ljudi, tudi za tiste, ki bodo pogubljeni, ker se namreč ne bodo hotli Kristusoviga zaslužnja vredne storiti. —

O pač imenitne in lepe nauke si zamoremo iz tega vzeti. Učimo se pred vsim drugim, čedalje bolj veliko vrednost svojih duš spoznovati, in v strahu Božjim živeti; kot nas lepó opominja sveti Peter, rekoč: „Živite v strahu vès čas svojiga življenja,

ker veste, de niste s strohljivimi rečmi, z zlatam ali srebram rešeni — ampak z drago kervjo Kristusa, kakor neomadežvaniga in nedolžniga Jagnjeta.“ (I. Pet. 1, 18. 19.) Varujmo se torej, de nikdar ne izdamo satanu svojih duš, ki so s tako drago ceno odkupljene!

Oh zarés! če to nedolžno Jagnje Božje pogledamo, in preišljujemo, kaj je terpelo za nas, kako je bilo zaklano za nas; ali bomo mogli, če véro imamo, greh še ljubiti in svojimu spačenimu nagnjenju streči?

Učimo se tudi iz tega vedno večí zaupanje staviti v Jezusa, v to Božje Jagnje. In kdo bi rés v Njega ne zaupal, če le veliko ljubezen Njegovo preišljuje? ljubezen Jagnjeta, ki se je zaklati dalo, ne zavoljo angelov, ampak zavoljo nas grešnih ljudi. Zato pravi sv. Janez: „Otročiči moji! to vam pišem, de ne grešite. Če je pa kdo grešil, imamo Besednika pri Očetu, Jezusa Kristusa pravičniga. On je sprava za grehe naše, ne pa samo za naše, ampak za grehe celiga svetá.“ (I. Jan. 2, 1.) — Vender se varujmo prederzniga zaupanja na Jezusa! On je scer Jagnje, ki odjemlje grehe svetá, tode le spokornim grešnikom, ki obžalujejo svoje grehe in se tudi poboljšajo. Kdor v grehah terdovratin ostane, on naj se boji jeze Jagnjeta Božjiga, ki bo enkrat kot lev rujovelo. — Nikar torej ne dražimo k jezi Jagnjeta Bož-

jiga; veliko več, kadar ga slišimo imenovati v litanijah, skesani zavoljo svojih grehov zdihujemo: „Zanesi nam, o Gospod! Uslisi nas, o Gospod! Usmili se nas, o Gospod! Njegove presvete kervi ne smemo z nogami taptati, ampak operimo se z Njo! —

Učimo se pa tudi posnemati prelepe čednosti Jagnjeta Božjiga; sosebno Njegovo nedolžnost, krotkost, poterpežljivost in molčečnost v terpljenji. Zato je rekel Kristus svojim učencam: „Glejte, pošljem vas, kot jagnjeta med volkove.“ Hotel je reči: Desiravno bote prišli med hudobne ljudi, ki vas bodo zaničevali, clo preganjali, tergali in morili, vender bodite krotki, poterpežljivi, molčeči kot jagnjeta. In res! kaj bi nam to pomagalo, če je tudi Kristus iz ljubezni do nas postal Jagnje in se dal zaklati, če bi pa mi ne hotli postati jagnjeta Božje, t. j. če bi se mi sami tudi ne prizadevali, posnemati prelepe čednosti Jagnjeta Božjiga — Jezusa Kristusa; sosebno Njegovo nedolžnost, krotkost, poterpežljivost in molčečnost; Nobeden zmed vsih svetnikov, ki zdaj za Jagnjetam Božjim tam v nebesih hodijo, ni hotel na zemlji le po cveticah pozemeljskiga veselja hoditi, ampak hodili so le po ternjevi, križevi poti Jagnjeta Božjiga. Nepremakljivo so gledali na Jagnje, ki se je dalo iz ljubezni do nas zaklati in silno veliko jih je bilo, ki so se dali iz ljubezni do ravno

tega Jagnjeta umoriti. In ker vsim ni bilo dano, iz ljubezni do Jagnjeta Božjiga — Jezusa Kristusa — telesno umorjenim biti, so ga posnemali v tem, de so svetu, mesu, hudimu nagnjenju in posvetnimu veselji odmerli, de so se križali z zatajevanjem samiga sebe, tako dolgo, de jih je Jagnje Božje poklicalo k sebi v nebesa, in povabilo na svojo ženitnino.

In ravno to pot, ktero so vsi svetniki hodili moramo tudi mi hoditi; zakaj, le skoz terpljenje in molčečo poterpežljivost bomo srečno prišli na ženitnino Jagnjeta Božjiga, kterimu bomo v družbi štir in dvajset starašin z velikim glasam na večno peli: „Vredno je Jagnje, ktero je bilo zaklano, prejeti moč in bogastvo, modrost, terdnost, čast, hvalo in povikšanje!“ (Skriv. raz. 5, 12.) —

O presveto, neomadežvano Jagnje Božje! ki si se za nas v smert dalo, in nas s svojo predrago kervjo večne smerti rešilo; daj, de bomo s Tvojo pomočjo svoje grešno nagnjenje križali in v Tvoji kervi vsih madežev oprani, enkrat k Tebi prišli in se Tam v Tvoji in Tvoje presvete Matere družbi vekomaj veselili. Kriste, sliši nas! Kriste, usliši nas! Amen.





## Pobožne molitve in opravila.

### Zjutranja molitev.

#### *Počeseenje.*

**O** neskončni večni Bog! verujem de si takej pričujoč. Molim Te z vso ponižnostjo, hvalim in ljubim Te iz vsiga serca, ker si vse časti, hvale in ljubezni vredin.

#### *Zahvala in sklep.*

Zahvalim Te, o moj predobrotljivi Bog iz dna svojiga serca za vse gnade, ktere si mi do zdaj dodelil skoz vse moje življenje, posebno zato, de si mi dal, ta dan zopet doživeti. De si Ti zato zahvalim, ga hočem le v Tvojo službo, v spolnovanje Tvoje presvete volje obrniti; hočem si prizadevati, de bom samiga sebe zatajeval, križ, ki

ga mi boš naložil, poterpežljivo nosil, in Jezusa Kristusa v krotkosti, ponižnosti in gorečnosti za Tvojo čast, ljubezen in čistost posnemal. Posebno se hočem na vso moč truditi, de tega greha . . . , v kteriga sim vkljub vsih svojih sklepov do zdaj tolikrat padel, dans ne storim. Daj, o Bog! de, kar s Teboj začnem, sveto in Tebi dopadljivo končam.

*Dober namen.*

O predobrotljivi Bog! karkoli bom dans delal, terpel ali hudiga opustil, hočem vse storiti Tebi v čast in iz ljubezni do Tebe. In de Ti bo vse moje djanje, nehanje in terpljenje tolikanj bolj dopadlo, Ti darujem vse stopnje in pota, vse zdihljeje in solzé, vse bolečine in terpljenje Tvojiga edinorojeniga Sina na zemlji, vse dobre dela, zatajevanja in terpljenje vsih Tvojih svetnikov. Z njimi sklenem vsako molitev, ki jo bom dans opravil, vse dela, ki jih bom dans storil, vse terpljenje in vse težave, ki me dans čakajo, ter jih želim z ravno tistim namenam sprejeti in preterpeti,

kakor sta jih Jezus in Marija terpela. Želim dalje vdeležiti se vsih sv. maš in obhajil, ki se bodo dans opravljale, vsaciga blagoslova, ki ga bo cerkev delila, vsih dobrih del, ki bodo dans na vsim svetu storjene, vsih odpustkov, ki se dans delé. In ta namen želim tolikrat ponoviti, kolikorkrat bom dans dihnil, ali kolikorkrat bo dans moje sercé udarilo.

*Prošnja za Božjo pomoč.*

To je moj sklep; pa Ti, o moj Bog! poznaš mojo slabost. Brez Tvoje gnade nič ne premorem. Dodeli mi jo, o Gospod! po velikosti mojih potreb, in pomagaj mi, de vse opustim, kar Ti prepoveš; de vse dobro storim, kar Ti od mene hočeš; de vse križe voljno nosim, ktere mi boš Ti naložil, in de vse skušnjave srečno premagam.

*Molitev k Materi Božji, k angelu varhu, in k svojimu patronu.*

O prečista Devica, Božja Porodnica, moja Mati in Pomočnica! pod Tvojo pomoč pribežim in se prepustim z otročjim zaupanjem Tvojimu materinimu sercu. Bodi, o dobrotljiva Mati,

moje pribežališe v mojih potrebah, moja tolažba v mojem terpljenju in moja Priprošnica pri svojim Božjim Sinu zdaj in vse dni mojega življenja, posebno ob uri moje smerti.

Angel nebeški, moj zvesti in dobrotljivi varh! ker me je milost Božja Tebi izročila, o razsvetluj me, brani me, vodi me, varuj me!

O veliki svetnik Božji, kteriga imé nevrédin nosim, prosi za-me, de bom, tebi enako Bogu na zemlji služil in ga s tebo vred enkrat večno v nebesih častil. Amen.

### *Prošnja za žive in mertve.*

Moj Bog in Zveličar! daj svojo gnado tudi vsim tistim, ktere si s svojo presveto kervjo odrešil. Dodeli bolnim poterpežljivost in polajšanje, potrebnim in zapušnim tolažbo in pomoč, ubogim vsakdanji kruh za dušo in telo; razsvetli nevedne; spreoberni tiste, ki so v greh padli, krepčaj dobre, in reši tiste, ki so v nevarnosti, posebno daj vse dobro mojim ljubim staršem, bratom in sestram, mojim prijatlam in sovražnikam in vsim tistim,

za ktere sim posebno moliti dolžan; varuj svojo sv. katoliško cerkev; daj vérnim dušam v vicah večni mir in pokoj! in večna luč naj jim sveti! Amen.

### *Angelovo češenje.*

Angel Gospodov je Marii češenje prinesel i. t. d.

Na koncu angeloviga češenja:

Svojo milost, prosimo Gospod! v naše serca vlij, de, ko smo po angelovim oznanjenji včlovečenje Kristusa, Tvojiga Sina, spoznali, po Njega terpljenji in križi častljivo vstajenje dosežemo. Po Jezusu Kristusu, Gospodu našim. Amen.

Oče naš itd. Češena si Marija itd. Verújem itd.

### **Zvečerna molitev.**

*Počeseenje in zahvala za prejete dobrote.*

Vsigamogočni, večni Bog! molim Tvoje neskončno veličastvo v nar globokejši ponižnosti, hvalim in častim Tvojo očetovsko dobroto in ljubezen, s katero si me ta dan vodil, dušnih in telesnih nevarnost obvaroval, mi toliko priložnost k dobrimu dal, tolikrat mo-

jimu sercu govoril, in mi svojiga angela v varstvo poslal, brez števila dobrot dodelil, posebno té le . . . O kako se Ti hočem zanje vredno zahvaliti, ker sim grešin človek? S čim Ti hočem vse té neštevilne dobrote poverniti, ker ničesar nimam, kar bi ne bilo Tvoje? Združim se torej z vsimi svetniki in izvoljenimi Božjimi in Ti darujem y vedno zahvalo zasluženje Tvojiga ljubiga Sina, Jezusa Kristusa, Njegove presvete Matere Marije in vsih svetnikov, svojo dušo in svoje telo, karkoli sim in kar imam, de Te vse hvali in častí in brez prenehanja Tvojo ljubezen in dobroto oznanuje, ktero si meni nar bolj nevredni stvari dans zopet tako milostljivo skazal.

*Izpraševanje vesti.*

In oh! ko bi bil pač tudi Tebe, o neskončna dobrota in ljubezen, zato ljubil! ko bi le Tvojih dobrot ne bil povernil z nehvaležnostjo, z mlačnostjo, ali pa clo z očitno nepokoršino!

O Bog! daj mi svoje grehe prav spoznati, pretresi me s svetim strahom, de jih več ne bom dopernašal.

Tukej izprašaj svojo vest, in nikar tega nikdar ne opusti. Če to vsaki dan storiš, ne potrebuješ veliko časa; tvoja vest ostane v boljšim redu; večkrat ponovljeni terdni sklepi množé gorečnost in varujejo padca v stare grehe. — Vprašaj se, kje si bil, kaj in kako si delal, mislil, govoril, koliko si dobriga opustil, posebno se vprašaj, ali si se varoval tistih grehov, pri katerih si zjutrej posebno terdne sklepe delal, de se jih hočeš odvaditi? — Sprava z Bogam ni odlašati, posebno ne zvečer, ker nobeden ne vé, ali bo družiga dné še doživel ali ne.

### *Žalost nad grehi in sklep.*

Že spet sim tedej in tako velikokrat Tvoji presveti volji nasproti ravnal; tolikrat in tako resnobno ponovljene sklepe sim zopet prelomil; z nepazljivostjo in lahkomišljenostjo sim Tvojo ljubezen povračeval! O moj Bog! ko bi jest pač mogel vse to storjeno hudo popraviti! Iz vsiga serca mi je žal, de sim Te zopet razžalil, in terdno sklenem, se za naprej bolj skerbno varovati, posebno tega greha . . ., v kteriga sim vkljub vsih svojih sklepov tolikrat padel, ne več storiti. Pridi moji slabosti na pomoč, krepčaj mojo voljo, de se bo s stanovitnostjo vsimu odpovedala, kar bi zamoglo Tebe razžaliti. O Jezus, moj Bog in Zveličar! očisti me v svoji presveti kervi vsih

grehov vsiga mojiga življenja; varuj me v vsih nevarnostih mojiga zveličanja. Amen.

*Izročilo in prošnja.*

Zdaj se podam po Tvoji naredbi zopet k počitku. Bodi, o Bog in Gospod, moj varh in branitelj zoper vse zalezovanje peklenkiga sovražnika, zoper vse nevarnosti greha. Tebi se vsiga popolnoma izročim. Vse naj v meni Tebe hvali in časti; vsaki vdarec mojiga serca, vsaki dihlej, vsaki premiklej naj bo k Tvoji časti in iz ljubezni do Tebe!

Moj Zveličar Jezus Kristus! sklenem svoj počitek s tistim počitkam, kteriga si sam na zemlji imel. Stoj mi na strani; nikar me ne zapusti v nevarnosti. Tebe ljubim — Tebi se izročim; Tebi hočem živeti in umreti!

O Marija, moja preljubeznjiva Mati! Tvojimu presvetimu, ljubeznjivimu sercu se priporočim; bodi vedno hvaljena in češena, če tega tudi z ustmi izreči ne morem; očisti in obvaruj po svojim nar. čistejšim devištvu in neomadežvanim spočetji mojo dušo in moje telo.



**Sv. Jožef!** prosi za me; **sv. angel varh!** varuj me; **sv. pomočniki in vsi svetniki Božji!** prosite za me zdaj in ob uri moje smerti. **Amen.**

*Priprošnje.*

Kakor za se, tako prosim pa tudi za svoje prijatelje in sovražnike, za vse dobre, de bodo zmirej boljši, za vse grešnike, de se spreobernejo; za vse terpeče, bolnike in umirajoče. **Bodi jim tolažba, luč, pomoč in upanje!**

**O Marija,** pribežališe grešnikov! usmili se posebno grešnikov, krivovercov in nevernikov, de na pot resnice in čednosti pridejo in z Bogom spravljeni Njega večno ljubijo in hvalijo!

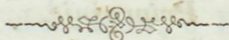
Usmili se tudi, o moj **Bog!** vsih vérnih duš v vicah; odpusti jim vse kazni, in daj jim vsim, posebno tistim, za ktere sim nar bolj moliti dolžan, večni mir in pokoj in večna luč naj jim sveti. **Amen.**

Oče naš itd. Češena si Marija itd. Verujem itd.

**Blagoslovi in varuj nas vsiĝamogočni Bog Oče, Sin in sveti Duh!**  
**Amen.**

Kadar se po noči zbudiš, povzdigni svoje sercé k Bogu in izreci kak sveti zdihljej, n. pr.:

Hvaljen bodi Jezus Kristus! Češena si Marija! Moj Bog, ljubim Te! — itd.



## SVETA MAŠA.

### *Priprava.*

Preljubeznjivi Jezus! pridem pred Tvoj presveti altar, de se vdeležim tiste nar svetejši daritve, ktero si postavil v zveličanje naše. Dodeli mi gnado, o Gospod! de bom s tako gorečnostjo, pobožnostjo in žalostjo nad svojimi grehi pri sveti maši, kakor ko bi bil pri Tvoji smerti na križi. Poživi mojo véro, poterdi moje upanje, užgi v meni ogenj svete ljubezni do Tebe. S Teboj se sklenem, de s to daritevjo Bogu nar veči čast skažem, se mu za vse prejete dobrote zahvalim, odpušenje svojih grehov in vse tiste gnade od Njega dosežem, ktere so mi k spolnovanju Njegove svete volje potrebne. Priporočim Ti tudi vse dušne

in telesne potrebe svojih ljubih staršev, bratov, sester, sorodovincov, dobrotnikov, prijatlov, duhovske in deželске gosposke, vsih grešnikov in ubozih duš v vicah. Daj nam vsim zveličanskiga sadú in zasluženja té presvete daritve deležnim biti. Amen.

### *Začetek sv. maše do molitev.*

Mašnik pride k altarju, in globoko priklonjen spozná svoje grehe ter Boga milosti prosi. Tako je šel Jezus na oljsko goró in se pripogoval do tál, zavoljo naših grehov s kervavim potam oblit, de bi bil razžaljeno Božjo pravico potolažil. Pri spóminu na to moli:

**O** predobrotljivi Jezus! zahvalim Te iz vsiga serca za neskončno ljubezen, ktera Te je nagnila, se včlovečiti, našo natoro sprejeti, in s svojim presvetim terpljenjem in s svojo predrago smertjo naše grehe zbrisati.

Nebeški Oče! glej z dopadajenjem na svojiga ljubiga Sina, ki se pred Tvojim Božjim veličastvam tako globoko ponižuje. Ž Njim sklenjen spoznam in obžalujem pred nebese in zemljó svoje grehe, ki sim jih z mislimi, besedami, djanjem in opušanjem dobriga storil vès čas svojiga življenja. Oh,

de bi jih pač ne bil nikdar storil! — Prosim Te, de zavolj solz in kervi svojiga edino ljubiga Sina, Jezusa Kristusa, ne boš zaverigel mojiga potertiga in ponižaniga sercá, temuč mi boš milostljivo dodelil odpušenje in odvezo vsih mojih grehov po zasluženji ravno tistiga Jezusa Kristusa, po priprošnji prečiste Device Marije in vsih svetnikov. Očisti, o Gospod! moje sercé, moje žnablje, moje teló, moje življenje. Dostavi, kar meni na pravi žalosti nad grehi primankuje, in prebodi moje sercé z zveličanskim strahom, z živim gnušenjem pred vsakterim greham. O vsigamogočni Oče! moj Bog in Stvarnik, usmili se me in odpusti mi; o večna Beseda Božja, ki si me odrešila, usmili se me in odpusti mi; sveti Duh, ki si me posvetil, usmili se me in odpusti mi vse moje grehe. Trojedini Bog! usmili se me, in odpusti mi zavolj Tvojiga presvetiga imena vse moje grehe, de bom s čistim sercam pri tej presveti daritvi, in Te z angeli in svetniki častil, hvalil in molil. Amen.

## Molitve.

Mašnik moli po posebnosti dneva in praznika za razne dušne in telesne potrebe po zasluženji Jezusa Kristusa, ki se nebeškemu Očetu daruje. Skleni se z njim in moli:

**O Bog** vse milosti in dobrote! pridi nam na pomoč v vsih naših dušnih in telesnih potrebah. Sprejmi milostljivo molitve, ktere Tvoja v kervi Tvojiga Sina posvečena cerkev v ti uri pred Tvojim obličjem opravlja; dodeli nam gnade, katerih potrebujemo, de zamo-remo tukej Tebe ljubiti in Ti služiti, in tam večno življenje doseči; usmili se toliko duš, ktere hodijo po poti pogubljenja; ustavi hudobije, ktere nečast delajo Tvoji sveti cerkvi; ohrani nam nar drajšiga zmed vsih darov — sveto véro, in daj, de se med nami zopet lepo razcvetè in veliko dobriga sadú za večno življenje prinese; odpri svoje očetovsko sercé vselej našim prošnjam, de Te bomo tù in tam tolikanj bolj hvalili in ljubili. Amen.

## List in evangeli.

Mašnik bere oddelke iz sv. pisma nam v poduk, kako de naj živimo, de bomo Bogu dopadljivi

in večno življenje dosegli. — Poslušaj torej z veseljem besede Jezusove in Njegovih aposteljnov in prizadevaj se jih na tanko spolnovati.

Iz lista sv. Pavla aposteljna do Kološanov.

3. pogl. 12 — 17. v.

Bratje! oblecite kakor izvoljeni Božji, sveti in ljubi, perserčno usmiljenje, dobrotljivost, ponižnost, pohlevnost, poterpežljivost. Prenašajte eden družiga, in odpušajte si med seboj, če ima kdo čez koga pertožbo; kakor je Gospod vam odpustil, tudi vi. Pred vsim tem pa imejte ljubezen, ktera je vez popolnamosti, in mir Kristusov naj veselo gospoduje v vaših sercih, k katerimu ste tudi poklicani v enim telesu, in bodite hvaležni. Beseda Kristusova naj prebiva obilno med vami z vsó modrostjo; učite in opominjajte se med seboj s psalmi, s hvalnimi in duhovnimi pesmimi, pojte Bogu veseli v svojih sercih. Vse, karkoli delate z besedo ali v djanji, vse storite v imenu Gospoda Jezusa Kristusa, in zahvalite Boga in Očeta po Njem.

Iz evangelija sv. Matevža. 5. pogl. 3 — 12. v.

Blagor ubogim v duhu; ker njih je nebeško kraljestvo.

Blagor krotkim; ker oni bodo zemljo posedli.

Blagor žalostnim; ker oni bodo oveseljeni.

Blagor lačnim in žejnim pravice; ker oni bodo nasiteni.

Blagor usmiljenim; ker oni dodo usmiljenje dosegli.

Blagor jim, kateri so čistiga sercá, ker oni bodo Boga gledali.

Blagor mirnim; ker bodo otroci Božji imenovani.

Blagor zavolj pravice preganjanim; ker njih je nebeško kraljestvo.

### *M o l i t e v.*

Nebeški Učenik! Ti imaš besede večniga življenja; h komu družimu hočem iti? Dodeli mi gnado, Tvoje zapovedi in nauke spolnovati, krotko, poterpežljivo, čisto, pravično, usmiljeno živeti, in daj mi v Tvoji službi stanovitnemu ostati do konca. Amen.

Kadar Mašnik po evangellii véro moli, se ž njim skleni in moli počasi, pazno in z gorečnostjo apostoljsko véro. Bodi pripravljen, to véro spoznati, s sercam, z ustmi in življenjem, prosto in brez strahú, kakor se je tudi Jezus pred Kajfam spoznal Sina Božjiga, desiravno je vedil, de bo zato v smert obsojen.

### *Darovanje do povzdigovanja.*

Mašnik daruje kruh in vino, prosi Boga, de naj ta darova milostljivo sprejme, in v nar svetejši telo, in v nar svetejši Kri Jezusa Kristusa spremeni. De bi to vredno opravil, si vmije roké v znamenje znotranje čistosti, prosi vse pričujoče za njih molitev, potem se povzdigne k nebeškim duhovam, se ž njimi sklene pri čišenji trikrat svetiga Boga, ter prosi milostljiviga Očeta, de bi zavolj zasluženja svojiga Sina in vsih svojih svetnikov daritve z dopadajenjem pogledati blagovolil in vse tiste, za ktere se daruje, zveličanskiga sadú vdeležil.

Po Pilatu nedolžno obsojen, sprejme Jezus težak križ, nastopi pot proti gori Kalvarii in gré zavolj naših grehov se darovat nebeškemu Očetu. Spremljaj ga v duhu in môli:

**Sveti Oče!** vsigamogočni, večni **Bog!** poglej milostljivo na daritev, ktero Tebi, živimu in pravimu Bogu, združeni z Jezusam Kristusam in Njegovim služabnikom darujemo v hvalo Tvojiga neskončniga veličastva, in v spravo neštevilnih prestopkov Tvojih zapoved.

Darujemo Ti za-se in za svoje, za pričujoče in nepričujoče, za vse verne kristjane, žive in mertve.

Poglej z dopadajenjem na ta dar, kakor nekđaj na dar svojiga edinorojeniga Sina; in sprejmi ga milostljivo iz rok svojiga služabnika, in dodeli nam, vsigamogočni **Bog** in **Gospod**,



de bomo tudi mi po tih skrivnostih Božje natore tistiga Jezusa Kristusa deležni, ki je našo človeško natoro seboj sklenil, ter jo ponovil. Daj, nebeški Oče, de bo ta dar nam in vsim tistim, za ktere molimo, vsi Tvoji cerkvi in vsimu svetu v zveličanje.

Rés ne zaslužimo, de bi naše vpitje uslišal. Naše serca, ustnice in roké, ki jih k Tebi povzdigujemo, so z mnogimi grehi omadežvane. Ne Tvoje milosti, ampak Tvoje kazni smo se vredne storili. Pa Ti veš, de želimo čisti biti, čiste serca in roké k Tebi povzdigovati. Prosimo Te torej po zasluženji Tvojiga preljubiga Sina, očisti nas vsih madežev greha, in stori nas vredne, po Njem Te vselej častiti in hvaliti, kakor vsi nebeški prebivavci, vsi zveličani duhovi — Kerubini in Serafini, kteri vedno Tvoje veličastvo gledajo in neprenehama čudeže Tvoje dobrote, ljubezni, vsigamogočnosti in svetosti hvalijo in prepevajo. Ž njimi sklenjeni Ti pojemo tudi mi iz vsiga sercá: Svet, svet, svet si Ti, ó Bog vojsknih trum! Nebó in zemlja sta polna Tvoje části! Tebi naj bo večna část

in hvala, de si z milostljivim očesam na nas grešnike pogledal, in de bi ne bili pogubljeni, nam svojiga ljubiga Sina poslal, de bi po Njem očišeni, odrešeni in posvečeni večno življenje dosegli. Čast naj bo Tebi na višavi, — in na zemlji — od vsih ljudi — od vsih jezikov in o vsih časih!

O nebeški, usmiljeni Oče! pred Tvojim sedežem pademo na tla, in Te po Jezusu Kristusu ponižno prosimo, de vzameš té ponudbe, té darí, té prečiste, svete daritve, ktere Ti darujemo zlasti za Tvojo sveto cerkev, za Tvojiga služabnika, našiga papeža I., za našiga škofa I., za našiga cesarja I., in za vse pravoverne kristjane in otroke svete keršanske katoliške cerkve, posebno za tiste, za ktere sim moliti dolžan. (Tukej se spomni posebno svojih staršev, bratov, sester, svojiga spovednika, vsih tistih, ki te po poti zveličanja vodijo, svojih dobrotnikov in prijatlov, vsih tistih, za ktere si posebno moliti dolžan, in ki so se ti v molitev priporočili, pa tudi tistih, ki so te kdaj razžalili, in ktere si ti razžalil ali kaj pohujšal.)

Vse té obvaruj, o milostljivi Oče nebeški! v svoji sveti ljubezni, ohrani jih v edinosti in odvracuj od njih vse razdertja in ločitve, ter napolnuj jih s

svojim svetim Duham; reši njih duše vsake zmote in vsaciga greha in vodi jih po pravi poti; dodeli jim tudi zdravje in druge dobrote, katerih potrebujejo za svoje telo in za svojo dušo, de ti bodo v vsi zvestobi in stanovitnosti služili, Tvojo čast množili in večno življenje dosegli.

Za té dobrote Te prosimo, o nebeški Oče! po zasluženji Tvojiga ljubiga Sina Jezusa Kristusa, Njegove prečiste Matere Marije, svetih apostelov in mučenikov, kateri so zavolj Njegove vére svojo kri prelili! Oče, sliši nas, o dobrotljivi, usmiljeni Oče! usliši naše ponižno vpitje. Amen.

### *Povzdigovanje.*

Mašnik spremeni kruh in vino v Teló in Kri Jezusa Kristusa in pokaže oboje ljudstvu, de naj ji moli. — Zdaj se godi, kar je Jezus pri zadnji večerji storil in svojim učencam delati zapovedal. Misli si Jezusa na križi, kako je iz ljubezni do nas svojo Kri prelival, in to daritev ravno zdaj ponavlja. Pri spominu na to neskončno ljubezen se ponižuj v duhu, kakor de bi bil na gori Kalvarii pod križem, móli Jezusa, in prosi ga s ponižnim in potertim seream za milost in odpušenje: obudi bolj v duhu, kakor z ustmi djanje vére, upanja in ljubezni, kar lahko storiš tako le:

Pri povzdigovanji sv. Rešnjiga Telesa.

**O Jezus!** v **Té** upam, **Tebe** ljubim čez vse. — Češeno bodi presveto **Rešnje Telo**, iz **Marije Device** rojeno in za nas na križi umorjeno!

Pri povzdigovanji sv. Rešnje Kervi.

Češena bodi, o presveta **Rešnja Kri**, za me in za vsiga svetá grehe prelita, očisti, posveti in ohrani mojo dušo k večnemu življenju.

*Po povzdigovanji.*

Spomnimo se o **Gospod! Jezusa Kristusa**, **Tvojiga Sina**, našiga **Gospoda**, **Njegoviga zveličanskiga terpljenja**, **Njegoviga vstajenja** in **vnebohoda**, in darujemo **Tvojimu prečudnemu veličastvu** od **Tvojih darov čisti, sveti, neomadežvani dar, sveti kruh večniga življenja**, in **kelih večniga zveličanja**.

Poglej z usmiljenim in prijaznim obličjem na té darí, in jih sprejmi, kakor si sprejel darí svojiga hlapca pravičniga **Abeljna**, in daritev našiga očaka **Abrahama**, in kar **Ti** je daroval **Tvoj véliki duhoven Melkizedek**, sveto in čisto daritev.

Ponižno Te prosimo, vsigamogočni Bog! reci prinesiti té darí po rokah svojiga svetiga angela na Tvoj visoki altar, pred obličje Tvojiga Božjiga veličastva, de bomo vsi, kar nas bo s tega altarja zavžilo presveto Telo in Kri Tvojiga Sina, napolnjeni z vsim nebeškim blagoslovom in milostjo. Po ravno tem Kristusu, Gospodu našim. Amen.

Spomni se tudi, o Gospod, svojih služabnikov in služabnic, ki so šli pred nami z znamnjem vére, in v miru spé.

Mašnik moli tukej za tiste mertve, za ktere se je posebno namenil moliti. Stori tudi ti tako.

Prosimo Te, o Gospod! de tim in vsim, kateri, v Kristusu počivajo, daš večni mir in pokoj, in večna luč naj jim sveti. Po ravno tem Kristusu, Gospodu našim. Amen.

Pa tudi nam grešnikom, svojim služabnikom, ki v velikost Tvojiga usmiljenja zaupamo, daj delež in družbo s svojimi svetimi aposteljni in mučeniki in z vsimi svojimi svetniki, ne po našim zasluženji, ampak po svoji prizanesljivosti. Po Kristusu, Gospodu našim. Po kterim Ti, Gospod! vselej

vse té dobrote vstvariš, posvetiš, blagosloviš in jih nam podeliš, po Njem, in ž Njim, in v Njem se Tebi Bogu Očetu vsigamogočnimu, v edinosti sv. Duha, vsa čast in hvala godi od vekomej do vekomej. Amen.

*Molimo.* Po zveličanski zapovedi opominjani, in po Božjim nauku podučeni, si upamo reči: Oče naš, kateri si v nebesih. Posvečeno bodi Tvoje imé. Pridi k nam Tvoje kraljestvo. Zgôdi se Tvoja volja, kakor v nebesih, tako na zemlji. Daj nam dans naš vsakdanji kruh. In odpusti nam naše dolgé, kakor tudi mi odpušamo svojim dolžnikom. In nas ne vpelji v skušnjavo. Temuč reši nas hudiga. Amen.

Prosimo Te, o Bog! reši nas vsih zlegov, pretečenih, zdanjih in prihodnjih, in na prošnjo svete in častitljive, vselej Device, Božje Porodnice, Marije in vsih svetnikov, daj, Gospod, milostljivo mir v naših dnéh, de bomo s pomočjo Tvojiga usmiljenja podperani, in greha vselej rešeni in vsaciga nepokoja obvarovani.

Zdaj prelomi mašnik sveto hostijo v znamenje Jezusove smerti, in med tem moli, rekoč:

Po ravno tem Gospodu našim Jezusu Kristusu, Sinu Tvojim, kateri s Teboj živi in kraljuje v edinosti svetiga Duha, Bog od vekomej do vekomej. Amen.

Na to stori mašnik s kosčikam svete hostije trikrat križ nad kelham in nam po Jezusovim zgledu mir voši, rekoč:

**Mir Gospodov bodi vedno z vami.**

In mi ga vošimo njemu rekoč:

**In s tvojim duham.**

Potem spusti mašnik kosček svete hostije v kelih v znamenje, kako se je Jezusova duša zopet s telesam sklenila, in kako naj bomo tudi mi ž Njim sklenjeni po vrednim svetim obhajilu! in med tem mašnik moli, rekoč:

**To zmešanje in posvečenje Telesa in Kervi Gospoda našiga Jezusa Kristusa bodi nam, ki ga prejmemo, v večno življenje. Amen.**

Zdaj se mašnik trikrat na persi vdari, rekoč:

**Jagnje Božje, ki grehe sveta odjemlješ, usmili se nas!**

**Jagnje Božje, ki grehe svetá odjemlješ, usmili se nas!**

**Jagnje Božje, ki grehe svetá odjemlješ, daj nam mir!**

Mašnik moli potem tri naslednje molitve pred svetim obhajilam, ter se ž njimi za sveto obhajilo pripravlja.

Gospod Jezus Kristus, kateri si svojim aposteljnám rekel: Mir vam zapustim, svoj mir vam dam, ne glej mojih grehov, ampak véro svoje cerkve in daj ji po svoji volji mir in edinost, kateri živiš in kraljuješ Bog od vekomej do vekomej. Amen.

Gospod Jezus Kristus, Sin živiga Boga, kateri si po Očetovi volji s sv. Duham vred svét s svojo smertjo oživil; reši me po tem svojim presvetim Telesu in Kervi vsih mojih grehov in od vsih zlegov. Daj, de se vselej Tvojih zapoved deržim, in ne dopusti, de bi se kdaj od Tebe ločil. Kteri živiš in kraljuješ z ravno tem Bogam Očetam v edinosti svetiga Duha, Bog od vekomej do vekomej. Amen.

To molitev takrat moli, kadar se pripravljaš k svetimu ohhajilu.

O Gospod Jezus Kristus! vžitek Tvojiga Telesa, katero si jest nevredni človek prederznem prejeti, mi ne bodi v sodbo in pogubljenje, temuč naj mi bo po Tvoji dobroti bramba in zdravje duše in telesa. Kteri živiš in kraljuješ z Bogam Očetam v edinosti sv. Duha, Bog od vekomej do vekomej. Amen.



**Zavživanje.**

Mašnik vzame sv. hostjo v roke in reče:

**Kruh nebeški bom prejel in klical  
v Gospodovo imè.**

Mašnik se vdari, de spozná svojo nevrednost, trikrat na persi in reče s stotnikam v evangelii, in reci tudi ti ž njim :

**Gospod, nisim vredin, de greš  
pod mojo streho, ampak reci le z besedo,  
in ozdravljena bo moja duša. (trikrat.)**

Med obhajilam samiga sebe reče mašnik :

**Telo našiga Gospoda Jezusa Kri-  
stusa ohrani mojo dušo v večno živ-  
ljenje. Amen.**

Ko mašnik Jezusa v presvetim Zakramentu prejme, se obhajaj ti po duhovno. V ta namen zamoreš to le moliti:

**Glej, klečim ubog in reven pred  
Tvojo mizo, o Gospod Jezus Kristus!  
Verujem, de si tukej resnično pričujoč,  
pripravljen, me obiskati. Vender ker se  
svoje slabosti in grehov zavém, se ne  
prederznem, Tebe v Zakramentu pre-  
jeti; ampak spoznam s stotnikam,  
čigar hlapca si od deleč ozdravil, de  
nisim vredin, de greš pod mojo streho.  
Očisti, ponižno prosim, mojo dušo  
vsih grehov, ozdravi, o nebeški Zdrav-  
nik! moje bolezni, kakor jih ozdraviti**

veš, zamoreš in hočeš. Ozaljšaj mojo dušo z vsimi čednostmi, ktere koli Ti od mene hočeš in potem prosim, pridi, oh pridi s svojimi gnadami v moje sercé. . . .

Po prejemi presv. Zakramenta mašnik velikost té ljubezni Božje premišluje. Stori tudi ti tako, kadar si med sv. mašo Jezusa v presv. Zakramentu, ali pa tudi le po duhovno prejel, in potem reci z mašnikom:

Kaj bom povernil Gospodu za vse, kar mi je dal? Kelih zveličanja bom vzel (vse hočem iz ljubezni do Njega poterpeti) in v imé Gospodovo klical. Hvalo bom pel Gospodu, in z zaupanjem klical, in rešen bom vsih svojih sovražnikov.

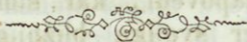
### *Zadnje molitve in blagoslov.*

Jezus ni v grobu ostal, ampak je iz lastne moči od mertvih vstal, se proti nebesam povzdignil; in sedi zdaj na desnici Boga Očeta, kakor naš vedni Srednik. — Mašnik, zdaj z Jezusam sklenjen, prosi nebeškiga Očeta, de bi prinešen dar Telesa svojiga ljubiga Sina dopadljivo sprejel, sebi v čast in nam vsim v zveličanje. Môli ž njim:

O nebeški Oče! Bog vse dobrote in tolažbe, zahvalim Te iz globočine svojiga serca za neizrekljivo gnado, ktero si mi dans s tem dodelil, de si mi dal pri sv. maši biti. Dopadljivo sprejmi ta dar, in dodeli, de bo meni

in vsim v zveličanje, za ktere smo molili; daj, de ne bomo Tebe in Tvojih zapoved nikoli pozabili, ampak jih vselej zvesto in stanovitno spolnovali. Zapu- stili bomo zdaj Tvojo hišo, in se k delu podali. Bodi naš varh in pomoč- nik! Pošlji svojiga angela pred nami, kateri naj nas vodi, svari, opominja, krepča in straši, ko bi utegnili v ne- varnost greha zabresti. Jezus! moja ljubezen! ostani pri meni in ne pripusti, de bi se kdaj s katerim greham od Tebe ločil! Tebi hočem živeti in umreti! —

O Marija, preblažena in prečista Nevesta Narvišiga! moja Mati in Pri- prošnjica! in vi, svetniki Božji, moji varhi in prijatli, stojte mi s svojo mo- gočno priprošnjo na strani, de bom terden v véri, nepremakljiv v zaupanji, goreč v ljubezni in vterjen v poterpež- livosti in vsih družih keršanskih čed- nostih, de se bom serčno in stanovitno vojskoval zoper vse svoje dušne so- vražnike, in enkrat srečno prišel v vašo sv. in veselo družbo in z vami neskončno dobrotljiviga Boga večno hvalil in ljubil. Amen.





## Molitve pred spovedjo.

### *Molitev pred izpraševanjem vesti.*

Vzdignil se bom in šel bom k svojimu Očetu in porečem: Grešil sim zoper nebesa in zoper Tebe; nisim vredin, Tvoj sin imenovan biti; stori me kakor eniga izmed svojih spokornikov, in pošli mi dans le eno samo drobtinico od mize svoje neskončne milosti, de zamorem svoje grehe spoznati, obžalovati in zanje vredno pokoro storiti. Oh! narastle so se moje pregrehe čez lasé moje glave, in nisim v stanu, jih spoznati. Pa Ti, o prava luč, ki razsvetljuješ vsaciga človeka, ki na ta svet pride, razsvetli tëme mojiga serca, de zopet pridem na pravo pot. Pokaži mi, kakšne hudobije de imam, de vém, kaj de mi manjka, de spoznam grehe, ktere sim storil zoper Tvoje Božje in cerkvene zapovedi, kar sim se pregrešil zoper svojiga bližnjiga, zoper

samiga sebe z mislimi, besedami, z djanjem in z zamudo dobriga, de spoznam lastne in ptuje grehe. Daj, de vse to, in karkoli sim se zoper dolžnosti svojiga stanú pregrešil, spoznam tako natanko, kakor bom vse to spoznal ob smertni uri in pred sodnjim stolam Tvoje ojstre pravice.

Zdaj pa izprašaj svojo vest s tako skerbjo, kakor imaš navado v družih imenitnih zadevah skerbno ravnati; tako zvesto, kakor de bi bila ta zadnja spoved tvojiga življenja; zakaj ena bo gotova tvoja zadnja spoved.

### *Žalost nad grehi.*

Oh! Oče vse milosti, kaj sim Ti povernil za vse, kar si mi storil? Ni me bilo, in Ti si me vstvaril; po svoji podobi si me naredil, de bi Te hvalil, Tebi služil in se večno zveličal. Ti si me do zdaj ohranil, preživil in iz neštevilnih nevarnost otel. — Svojim angelam si zapovedal, de me varujejo po vsih mojih potih; dal si mi starše in svoje namestnike, ki so me učili Tebe spoznati in v svetim strahu in ljubezni Tebi služiti. — Svojiga edinorojeniga Sina si zame na svet poslal, de je za me do zadnje kaplje svojo presveto Kri pretil in umerl, de bi le jest po-

gubljen ne bil. — Dodelil si mi brez vsiga mojiga zasluženja gnado svetiga kersta in luč sv. vére. — Oh! kolikrat bi me bil že lahko posekal kot nerodovitno drevo in vergel v večni oginj; in si vender tako dolgo z menoj poterpel. — Po pervim smertnim grehu bi me bil lahko v pekel pahnil; in s toliko poterpežljivostjo čakaš na moje poboljšanje, s svojo gnado mi kot zgubljenimu sinu naproti prideš, večno plačilo mi v nebesih obetaš, če se bom poboljšal.

O jest nehvaležni človek, ki sim Ti toliko ljubezen le z grehi in z nemarnostjo povračeval! Oh, kako pozno Te spoznam! Zoper Tebe samiga sim grešil, in hudo sim delal pred Tvojim obličjem. Iz vsiga serca mi je žal, de sim Tebe razžalil, svojiga Stvarnika, Odrešenika, Gospoda in nar večiga dobrotnika. Oh! kdo da moji glavi vodo in mojim očem potok solz, de bom kakor Magdalena pri nogah Jezusovih neprenehama obžaloval svoje grehe? O de bi mogel tak stud in bolečino nad grehi občutiti, kakoršno so Tvojimu presvetimu sercu moji preobilni grehi

napravili! Dostavi vender, o predobrotljivi Jezus! z nar večí bolečino svojiga serca, kar moji žalosti primanjkuje.

Zdaj pa je pripravljeno moje sercé, o Bog, za vse, kar Tebi dopade. Želim in terdno sklenem, svoje življenje poboljšati, in se vsih grehov, posebno tega I. ogibati. O Bog, poterdi ta moj sklep, in dodeli mi gnado, de ga spolnim. Zakaj brez Tebe nič ne morem. Zastonj delam sklepe, če me Ti s svojo močno rokó ne podpiraš. — V zadostenje svojih grehov Ti darujem presveto življenje, terpljenje in smert Tvojiga Sina. Poglej, o milostljivi Oče, na obličje svojiga Maziljenca. Njegova Kri kliče za me k Tebi s križa. Darujem Ti zasluženje prečiste Device Marije in dela vsih svetnikov; darujem Ti vse svoje življenje, vse svoje dela in terpljenje, terdno zaupajoč na Tvojo milost, de mi boš vse grehe odpustil, in mi gnado dodelil, de zamorem svoje življenje poboljšati in do konca stanoviten ostati.

*Ravno pred spovedjo.*

Oče! grešil sim zoper nebesa in zoper Tebe. — Usmili se me, o Bog,

po svoji neskončni milosti. — Če boš zavoljo pregreh odgovor terjal, Gospod! Gospod! kdo bo ostal? — Vender pri Tebi je milost in obilno odrešenje. Žal mi je iz celiga serca, de sim Te razžalil svojiga vsigamogočniga Stvarnika, svojiga nar boljšiga Odrešenika, svojo nar veči dobroto. — O Bog živo verujem v Tebe; o de bi me moja véra zveličala! — Terdno zaupam v Tebe, o neskončna milost, de mi boš vse grehe odpustil. — Serčno Te ljubim, o neskončna dobrota! O kako težko mi je, de sim tako dobrotljiviga Boga razžalil! — Grešil sim, Gospod! bodi milostljiv meni, ubozimu grešniku! Jezus! Sin Davidov, usmili se me! Sveta Marija, pribežališe grešnikov! Mati milosti, prosi za me! Sveti angel varh, sveti patron moj, vsi svetniki, posebno vi, sveti spokorniki, ktere je Bog iz grešnikov pravične storil, prosite za me!





## Molitev po spovedi.

Raztergal si, o Gospod! vezí mojih grehov; Tebi bom hvalo prepeval. Prizanesel si moji duši; odpustil si moje grehe, ker si Bog vsiga usmiljenja. Velika, o Gospod, je Tvoja milost; in usmiljenja Tvojiga ni števila. Pridem k Tebi, o predobrotljivi Jezus, kakor uni gobovi, ki si ga ozdravil, in zahvalim se Ti, de si me od gnusnih gob mojih grehov očistiti blagovolil. Naj bo zato Tvoje imé, o Jezus, hvaljeno na vekomej! Rés si Ti Jezus, to je Zveličar, ki nobeniga še tako veliciga grešnika od sebe ne pahneš, ki vse prave spokornike v milost sprejemaš, in jih zapisuješ v število svojih otrok. — Sprejmi, prosim, to mojo ponižno spoved, ki sim jo opravil, in karkoli je moji žalosti nad grehi, in popolnosti in natančnosti moje otožbe primanjkovalo, naj zadostí Tvoja dobrota in milost, in zavolj té naj bom tudi od Tebe v nebesih popolnoma odvezan. Očistil sim svojo dušo v Tvoji Kervi; nikdar več je nočem omadežvati. Podperaj mojo slabost, de v stare grehe

več ne padem, posebno v ta greh I. — Varuj mojo dušo, in nikar ne pripusti, de bi se še kdaj od Tebe odločil. **O** pomagaj mi, de Te bom z Marijo Magdaleno zdaj tolikanj bolj ljubil, ker sim Te dozdej tolikrat razžalil! — In Ti, moja preljubeznjiva Mati Marija, ki me uboziga grešnika nisi zapustila in si mi s svojo priprošnje milost in spravo z Bogam zadobila, o stoj mi na strani, de posihmal svoje sklepe spolnujem in stanoviten ostanem v zvestobi, ki sim jo Tvojimu Božjimu Sinu obljubil. Amen.

## Molitev pred sv. obhajilam.

**Z**aslišal sim Tvoj glas, Gospod: „Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obloženi, in jest vas bom poživil.“ **O** Svetnik vsih svetnikov! Ti se ponižáš k meni priti; Ti hočeš z menoj biti; Ti me vabiš k svoji mizi; Ti mi hočeš dati nebeški kruh zavžiti: ne družiga kot sebe samiga, živi kruh, ki si iz nebes prišel, in daješ življenje sveta.

O nevidni Stvarnik svetá, pravi živi Bog! kako prečudno ravnaš z nami! kako sladak in milostljiv si svojim izvoljenim, kterim se samiga sebe v tem Zakramentu vživati daješ! Veseli se moja duša, in zahvali Boga za tako žlahten dar in posebno tolažilo, ki ti ga je zapustil v tej dolini solz.

Ali kako Te hočem sprejeti v revno hišico svoje duše, ker sim tolikrat pred Tvojim presvetim obličjem grešil, ki ga angeli časté in se pred njim tresejo, in kteriga se clo svetniki in pravični bojé? O Gospod Jezus! bodi torej meni milostljiv ubozimu grešniku! Žal mi je, de sim grešil: terdno sim sklenil, se poboljšati, in popraviti, kar sim hudiga storil. Odpusti mi, prosim, vse moje grehe, in odvzemi mi vse, kar Tvojim presvetim očém v meni ne dopade, de Te bom mogel z čistim sercam prejeti.

O Gospod Jezus! živo in terdno vérujem vse, kar si nas Ti učil, kar so nam aposteljni oznanovali, in kar nam sv. cerkev vérovati zapoveduje; sosebno terdno in živo vérujem, de si Ti, o Gospod Jezus Kristus Sin živiga

**Boga**, ki si na ta svet prišel, in si tukej v tem **Zakramentu** resnično pričujoč; zakaj Ti sam si rekel: „**Moje mesó je rés jed in moja Kri je rés pijača.**“ **Poterdi** mojo véro!

**O Gospod Jezus Kristus!** jest sim scer prah in pepel, ubogi grešnik: ali Ti si **Oče** vsiga usmiljenja, in **Bog** vse tolažbe. **Kdo** je spoznal vse usmiljenje Tvoje? Ali ne kličeš trudne in obložene k sebi, de bi jih poživil? Če je že **Petrova** senca bolnike ozdravljala, ali ne smem zaupati, de bom ozdravljen od svojih dušnih bolezni, ko boš k meni prišel? Ker mi torej vest nič posebniga ne očita, se vzdignem in pridem k Tebi, svojimu **Očetu**, svojimu **Gospodu** in **Zdravniku**, s terdnim zaupanjem, de boš ozdravil mojo ubogo dušo in poživil za večno življenje.

**O presladki Zveličar Jezus Kristus!** kako velika je bila Tvoja ljubezen, ki si iz prelepih nebes prišel v to dolino solz, de si človeško natoro nase vzel, brez števila bolečin, clo križ in smert za me prestal! **O** kolika ljubezen! Pogubil bi nas bil lahko; in si nas rajši hotel zveličati! **Mi** smo bili

smerti krivi, in Ti si hotel za nas umreti! In zraven vsiga tega si še samiga sebe zapustil v tem presvetim Zakramentu v znamenje svoje neskončne ljubezni do nas, de na prav novo in prečudno vižo pri nas ostaneš in nas poživljaš, ker je Tvoje veselje biti pri človeških otrocih. O Gospod! kako si vredin vse naše ljubezni, ki si toliko storil iz ljubezni do nas! Ljubil Te bom torej čez vse, o moj Gospod! moj Bog! moj Odrešenik! in zato Te tudi v tem Zakramentu prejeti želim, de bi se s toliko močnejšimi vezmi ljubezni s Teboj sklenil in nikdar več od Tebe ne ločil.

Pa kdo sim jest, de se prederz-  
nem k Tebi priti? Ali nisi Ti moj Bog  
in Gospod, moj Stvarnik in Odrešenik,  
Kralj nebes in zemlje i. t. d.? Kdo  
sim pa jest? Ubogi červček zemlje,  
prah in pepel, in, kar me še nevred-  
nišiga dela, nepokorin in nehvaležin  
grešnik! Res, o Gospod, nisim vredin,  
de greš pod mojo streho; vender spomni  
se, de si tudi grešnike in cestninarje  
ljubeznjivo sprejemal in z njimi jedel:  
oh! tista milost naj Tebe nagne, de

tudi mene ljubeznjivo obišeš; in de me ne zaveržeš, ko k Tebi pridem.

Nikar ne oberni torej proč svojiga obličja od mene, nikar ne odlašaj svojiga obiskanja: nikar mi ne odtegni svojiga tolažila. Glej, želim Te zdaj pobožno sprejeti. Kakor žejin jelen hrepení po merzli vodi, tako poželi moja duša Tebe, o moj Zveličar, Gospod Jezus! O daj se samiga sebe meni, in imel bom vsiga zadosti. Zakaj razun Tebe ni nobene tolažbe. Brez Tebe ne morem biti, brez Tvojiga obiskanja ne morem živeti. O pridi torej, o Jezus! pridi, razveseli in nasiti me!

O nar čistejši Devica Marija, prosim Te po Tvoji nar čistejši nedolžnosti, s katero si svojimu Božjimu Sinu v svojim deviškim telesu vredno prebivališe pripravila, de bom po Tvojih prošnjah od vsaciga madeža očišen, in tudi jest Jezusu vredno prebivališe pripravil. O preljubeznjiva Mati! daj mi Jezusa, kakor si ga dala sv. trém kraljem in pobožnemu Simeonu. — O vsi sveti angeli in svetniki Božji, pomagajte mi Jezusa vredno prejeti!



### Molitev po sv. obhajilu.

**N**ajdel sim Tistiga, kteriga ljubi  
 moja duša, deržim ga, ne bom ga  
 spustil. — **O** preljubi Jezus moj, iz-  
 voljen izmed tavžentov, kterimu je do-  
 padlo v moji duši prebivati! **O** moj  
 miroljub, v kterim je nar veči mir,  
 pravi počitek! **O** skriti Bog! ki s po-  
 nižnimi govoriš! **O** zares neizrekljiva  
 milost Tvoja! **O** zares prečudna poniž-  
 nost Tvoja!! **O** neskončna ljubezen, ki  
 se je moji duši skazala! **O** Jezus!  
 kolika sladkost je, biti pri Tvoji mizi!  
 Gotovo bi se moglo moje sercé pričó  
 Tvojiga obličja od ljubezni topiti, in  
 od veselja jokati. **O** kako veliciga  
 Gospoda sim prejel! Kako ljubeznjiviga  
 gosta sim v hišo svoje duše vpeljal!  
 Kako prijetniga tovarša sim dobil!  
 Kako zvestiga prijatla sim najdel! **O**  
 kako lepiga in žlahtniga ženina sim  
 objel! **O** Jezus moj! ostani v meni,  
 nikar ne pusti, de bi se kdaj jest ločil  
 od Tebe!

**O** presladki Zveličar! Naj Te hvalijo vsi narodi, družbe in jeziki, in naj Tvoje sveto in sladko Imé z narveči hvalo in z gorečo pobožnostjo poveličujejo! Glej! veselje vsih pobožnih serc Ti darujem z vsimi čednostmi in z vso hvalo, ki Ti jo vse stvari v nebesih in na zemlji prepevajo. Vse to Ti dati in darovati želim vse dni svojiga življenja in vsaki trenutek skoz vso večnost.

**O** dobrotljivi Jezus, koliko zahvalo sim Tebi dolžan za prejemo Tvojiga presvetiga Telesa! Zahvalim Te, o dobri Pastir! ki si me blagovolil s svojim presvetim Telesam in Kervjo pokrepčati. — **O** kaj Ti hočem dati, o Gospod! za toliko gnado, za toliko ljubezen? Ti si samiga sebe meni dal, svojo dušo in telo, svojo Božjo in človeško natoro. Ali se ne spodobi, de se tudi jest vsiga Tebi darujem? **O** Gospod prosim Te s ponižnim sercam: vzemi me vsiga in stori me svojiga zvestiga služabnika; o nikar ne dopusti, de bi Tebi kdaj nezvest postal! Daj, de bom tako popolnoma Tvoj, kakor si Ti moj! Ti si, o Jezus! moj Stvarnik; vstvari v meni



čisto sercé, in noviga duha ponovi v mojim oserčji. Ti si moj Kralj in Gospod, naj bom vès Tvoje posestvo! Ti si moj Učenik, uči me pravo pot, ki pelje v nebesa. Ti si moj Srednik pri Bogu Očetu, oh! stori, de svojo jezo od mene odverne. Ti si moj Sodnik, enkrat boš mene sodil, oh! odpusti mi vse, nikar me v pogubljenje ne obsodi.

Ti si moj Odrešenik, zame si svojo drago Kri pretil, o nikar ne pusti, de bi bil za me zastonj Tvoj trud, de bi bila Tvoja presveta Kri za me zastonj prelita! O Jezus! o predobrotljivi Jezus! stori me vsiga Tebi dopadljiviga, stori me vsiga po svojim presvetim sercu! Daj mi gnado, modrost, ljubezen, ponižnost, čistost in vse druge čednosti, ki Tebi nad menoj dopadejo, in daj de Te popolnoma ljubiti, hvaliti, vživati, Tebi služiti in se s Teboj večno veseliti zamorem.

Poglej pa tudi, o dobrotljivi Jezus, želje vsih pobožnih, potrebo mojih staršev, bratov, sester, prijatlov in vsih mojih ljubih; in vsih tistih, ki so mi iz ljubezni do Tebe kaj dobriga storili in so se v mojo molitev priporočili. Usmili

se vsih nadložnih, bolnikov, posebno ubozih grešnikov in terpečih duš v vica.

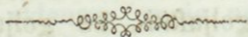
Prosim Te tudi, o Jezus, za vse tiste, ki so me kdaj razžalili, ali mi kaj hudiga storili; pa tudi za vse tiste, ktere sim jest kdaj razžalil, jim kaj hudiga storil, ali jih morebiti pohujšal vedama ali nevedama, de nam vsim skupej odpustiš.

Vzemi iz naših sere vsó nevoljo, nepoterpežljivost, jezo, sovraštvo, nevošljivost in grenkost, in karkoli more keršansko ljubezen zmanjševati in razdirati. Usmili se nas, o Gospod, ki Te milosti prosimo; daj nam gnado, ki je potrebujemo, in stori nas take, de bomo Tebi dopadli, in se večno zveličali. Amen.

O Marija Devica in presveta Mati! glej, prejel sim Tvojiga preljubiga Sina, kteriga si v svojim neomadežvanim telesu spočela, rodila, z nar svetejši hrano živila in z nar večim veseljem objemala. Glej, pri kteriga pogledu si se radovala, z vsimi sladkostmi napolnovala, Tega samiga Tebi ponižno in ljubeznjivo kažem in darujem, de ga s svojimi nar čistejšimi rokami obja-

meš, iz vsiga serca ljubiš, presveti Trojici v nar veči čast, sama sebi v veči slavo in veselje, in za moje in vsiga svetá potrebe daruješ. Ti pri svojim Sinu vse premoreš, in ne more se zgoditi, de bi Te ne uslišal. O zadobi torej grešnikam odpušenje, bolnikam zdravje, maloserčnim serčnost, žalostnim tolažbo, vsim stiskanim pomoč in odrešenje! Posebno Te prosim, o usmiljena Mati! hvali Jezusa za me, de se je ponižal k meni priti, in zadobi mi obilno gnado, de mu bom za naprej bolj zvesto služil, in zadnjič gnado stanovitosti, de ga bom mogel s Teboj vekomej hvaliti. Amen.

O vi sv. angeli in svetniki Božji! poglejte ravno tistiga Jezusa v mojim sercu, kteriga ste na zemlji tolikanj ljubili in ga zdaj toliko bolj ljubite v nebesih: o pomagajte mi, Njega hvaliti in ljubiti, pomagajte mi, vaše zglede posnemati, de bom tudi z vašimi prošnjami podpiran enkrat deležin postal, vašiga veselja in plačila v nebesih. Am.





## Tri Božje čednosti.

### V é r a.

**V**érujem V Tebe, pravi trojedini Bog, Oče, Sin in sveti Duh! kateri si vse vstvaril, kateri vse ohraniš in vižaš, kateri dobro plačuješ in hudo kaznuješ. Vérujem, de se je Sin Božji včlovečil, de nas je s svojo smertjo na križi odrešil, de nas sv. Duh s svojo gnado posvečuje. Vérujem in terdim vse, kar si Ti, o Bog! razodel, kar je Jezus Kristus učil, kar so aposteljni pridigovali, in kar nam sveta rimska katoliška cerkev zapoveduje vérovati. Vse to vérujem, ker si Ti, o Bog! večna in neskončna resnica, ki ne moreš ne goljufati, ne goljufan, biti. **O** Bog! stori močnejši mojo véro.

*U p a n j e.*

Upam in se zanesem na Tvojo neskončno dobroto in milost, o Bog, de mi boš po neskončnim zasluženji svojiga edinorojeniga Sina Jezusa Kristusa, v tem življenji spoznanje, pravo obžalovanje in odpušenje mojih grehov, po smerti pa večno zveličanje dal, in dodelil, Tebe od obličja do obličja gledati, ljubiti in brez konca uživati. Upam tudi od Tebe potrebne pomoči, vse to doseči. Upam to od Tebe, ker si Ti to obljubil, kateri si vsigamogočen, zvest, neskončno dobrotljiv in usmiljen. **O Bog!** poterdi moje upanje!

*L j u b e z e n.*

**O** moj Bog! ljubim Te, iz celiga svojiga serca, čez vse, ker si nar veči dobrota, neskončno popolnoma in vse ljubezni vredin; ljubim Te tudi zato, ker si do mene in do vsih stvari neskončno dobrotljiv. Želim iz celiga serca, de bi Te jest ravno tako ljubil, kakor so Te Tvoji nar zvestejši služabniki ljubili in Te še ljubijo. Ž njih ljubeznijo sklenem svojo nepopolnoma ljubezen; povikšaj jo v meni, o dobrot-

ljivi Gospod bolj in bolj. Ker Te tedej resnično in iz serca ljubiti želim, in si to terdno prizadenem, mi je iz serca žal, de sim Tebe svojiga Stvarnika, Odrešenika in Posvečevavca razžalil. Žal mi je, de sim grešil, de sim Tebe, svojiga vsigamogočniga Gospoda, svojiga nar boljšiga Očeta razžalil. Terdno sklenem, vse grehe in vse hude priložnosti zapustiti; storjene grehe čedalje bolj obžalovati in nikdar več zoper Tvojo sveto voljo ravnati. Vzemi me spet za svojiga otroka in dodeli mi gnado, ta svoj sklep dopolniti. Prosim Te po neskončnim zasluženji Tvojiga Božjiga Sina, našiga Gospoda in Zveličarja, Jezusa Kristusa. Amen.





## Molitev za sv. odpustke.

**O** Bog! poglej z očmi svoje neskončne milosti na svojo cerkev, ktera se tukej na zemlji vojskuje. Razširi jo po celim svetu, varuj, vôdi in ohrani jo v edinosti. Odverni vsako pohujšanje in vse grehe od nje. Daj ji moč zoper sovražnike Tvojiga svetiga imena. Stori, de vsi krivoverci svoje zmote spoznajo in zapustijo. Dodeli lepo zastopnost, pravo edinost vsim keršanskim kraljem in oblastnikom. Ne zapusti ovac svoje čede, za ktero je Tvoj ljubi Sin Jezus Kristus, svojo presveto Kri preлил. Stori nebeški Oče! de bodo vsi Tebe in Jezusa Kristusa, kteriga si poslal, s svetim Duham vred spoznali. Amen.

(Môli zdaj še 5 očenašev in 5 češenasmarij in véro.)





## Litanije vsih svetnikov.

Gospod, usmili se nas!

Kriste, usmili se nas!

Gospod, usmili se nas!

Kriste, sliši nas!

Kriste, usliši nas!

Oče nebeški, vsigamogočni Bog,

Sin, vsiga sveta rešnji Bog,

Sveti Duh, resnični Bog,

Sveta Trojica en sami Bog,

} usmili se  
nas!

S. Marija,

S. Mati Božja,

S. devic Devica,

S. Mihael,

S. Garbriel,

S. Rafael,

} za nas Boga prosil!

Vsi sveti angeli in arhangeli, za nas Boga prosite!

Vse svete verste zveličanih duhov, za nas Boga prosite!

S. Janez Kerstnik, } za nas Boga

S. Jožef, } prosil!

Vsi sveti očaki in preroki, za nas Boga prosite!



S. Peter,  
 S. Pavel,  
 S. Andrej,  
 S. Jakop,  
 S. Janez,  
 S. Tomaž,  
 S. Jakop,  
 S. Filip,  
 S. Jernej,  
 S. Matevž,  
 S. Simon,  
 S. Tadej,  
 S. Matija,  
 S. Barnaba,  
 S. Luka,  
 S. Marka,

za nas Boga prosi!

Vsi sv. aposteljni in evangelisti,  
 Vsi sveti učenci Gospodovi,  
 Vsi sveti nedolžni otroci,

} za nas  
 Boga  
 prosite!

S. Štefan,  
 S. Lorenc,  
 S. Vincenc,

za nas Boga prosi!

S. Fabjan in Sebastjan,  
 S. Janez in Pavel,  
 S. Kozma in Damjan,  
 S. Gervazi in Protazi,

} za nas Boga  
 prosita!

Vsi sv. marterniki, za nas Boga prosite!

S. Silvester,  
 S. Gregor,  
 S. Ambrož,  
 S. Avguštin,  
 S. Hieronim,  
 S. Martin,  
 S. Miklavž,

za nas Boga prosi!

Vsi sv. škofje in spoznovavci, } za nas Boga  
 Vsi sveti učeniki, } prosite!

S. Anton, }  
 S. Benedikt, }  
 S. Bernard, } za nas Boga prosi!  
 S. Dominik, }  
 S. Francišek, }

Vsi sveti mašniki in leviti, } za nas Boga  
 Vsi sveti mníhi in pušavniki, } prosite!

S. Marija Magdalena, }  
 S. Agata, }  
 S. Lucija, } za nas Boga  
 S. Neža, } prosi!  
 S. Cecilija, }  
 S. Katarina, }  
 S. Anastazija, }

Vse svete device in vdove, } za nas Boga  
 Vsi svetniki in svetnice Božje, } prosite!

**B**odi nam milostiv, zanesi nam, o Gospod!  
**B**odi nam milostiv, usliši nas, o Gospod!

Od vsiga hudiga,  
 Od vsiga greha,  
 Od svoje jeze,  
 Od šibe potresa,  
 Od nagle in neprevidene smerti,  
 Od skušnjav hudičevih,  
 Od jeze, sovraštva in hude volje,  
 Od duhá nečistosti,  
 Od treska in hudiga vremena,  
 Od večne smerti,

Skoz skrivnost svojiga svetiga včlo-  
 večjenja,

Skoz svoj prihod,  
 Skoz svoje rojstvo,

reši nas, o Gospod!

Skoz svoj kerst in sveti post,  
 Skoz svoj križ in terpljenje,  
 Skoz svojo smert in svoj pokop,  
 Skoz svoje sveto vstajenje,  
 Skoz svoj čudni vnebohod,  
 Skoz prihod troštarja svetiga Duhá,  
 V dan sodbe,

**M**i grešniki,  
 De nam zanesesh,  
 De nam odpustiš,  
 De nas k pravi pokori pripelješ,  
 De svojo sveto cerkev vižáš in ohraniš,  
 De pastirja apostoljskiga in vse cerkvene stanove v svoji sveti véri ohraniš,

De sovražnike svoje sv. cerkve ponižáš,  
 De keršanskim kraljem in oblastnikom mir in pravo enovoljnost daruješ,  
 De vsimu keršanskimu ljudstvu mir in edinst daš,

De nas vse v svoji sveti službi poterdíš in obderžiš,  
 De naše misli k nebeškim željam povzdigneš,

De vsim našim dobrotnikom večne dári dodeliš,

De duše naše in naših bratov, bližnjih in dobrotnikov od večniga pogubljenja rešiš,

De sad zemlje daš in ohraniš,

De vsim vernim dušam večni pokoj dodeliš,

De nas uslišiš,

Sin Božji,

reši nas, o Gospod!

prosimo Te, sliši nas!

Jagnje Božje, ki grehe svetá odjem-  
lješ, zanesi nam, o Gospood!

Jagnje Božje, ki grehe svetá odjem-  
lješ, usliši nas, o Gospod!

Jagnje Božje, ki greha svetá odjem-  
lješ, usmili se nas, o Gospod!

Kriste, sliši nas!

Kriste, usliši nas!

Gospod, usmili se nas!

Kriste, usmili se nas!

Gospod, usmili se nas!

Oče naš . . .

Ÿ. In nas ne vpelji v skušnjavo,

Ř. Temuč reši nas od hudiga. Am.

## Navadne molitve po litanijah.

### I. K sv. Rešnjimu Telesu.

Ÿ. Kruh z nebes si jim dodelil.

Ř. Kteri ima vso sladkost v sebi.

#### *Molimo.*

O Bog! kteri si nam v prečudnim Zakramentu spomin svojiga terpljenja zapustil; daj nam, Te prosimo, svete skrivnosti Tvojiga Telesa in Tvoje Kervi tako častiti, de sad Tvojiga odrešenja vedno v sebi čutimo. Kteri živiš in kraljuješ z Bogam Očetam v edinosti sv. Duha, Bog od vekomej do vekomej. Amen.

## 2. Za odvernjenje vsih nadlog in nevarnost.

Vsigamogočni, večni Bog! poglej z očmi svoje neskončne milosti naše reve in nadloge. Usmili se vsih vérnih kristjanov, za ktere se je Tvoj edino-rojeni Sin, naš Gospod in Zveličar, Jezus Kristus, voljno grešnikom v roke dal, in je tudi svojo drago Kri na lesu svetiga križa prelil. Po tem Gospodu Jezusu odverni, milostljivi Oče! zaslužene šibe, zdanje in prihodnje nevarnosti, punte, vojske, kugo, lakoto, bolezni in žalostne, revne čase.

Vsigamogočni, večni Bog! usmili se svojiga služabnika, našiga Papeža I., in vodi ga poti večniga življenja, de bo s Tvojo pomočjo, kar je Tebi prijetno, želel, in z vso močjo storil.

O Bog, pastir in vižar vsih vernikov! glej milostljivo na svojiga služabnika, našiga škofa I., ki si ga pastirja naše škofije postavil, dodeli mu, Te prosimo, de tistim, čez ktere je postavljen, z besedo in djanjem k dobriemu služi, in tako s čedo, ki mu je zročena, večno življenje doseže.

Bog, varh vsih kraljestev, dodeli svojimu služabniku, našimu cesarju I., Tvojo moč, s katero se sovražnik premaga, spoznati in častiti, de bo, ker je po Tvoji volji cesar postal, tudi v Tvojim varstvu vselej mogočin.

Razsvetli in poterdi v vsim dobrim duhovske in deželske oblastnike in gosposke, de nas bodo na vse to napeljevale, kar zamore k Tvoji Božji časti, k našimu zveličanju, k miru in sreči vsiga keršanstva pripomoči.

Prosimo tudi, kakor hočeš, de nam je prositi, za svoje prijatle in neprijatle, za zdrave in bolne, za vse žalostne in revne kristjane, za žive in mertve.

Vsigamogočni, večni Bog! ki gospoduješ čez žive in mertve, in se usmiliš vsih, ktere iz vére in dobrih del za svoje spoznaš, pohlevno Te prosimo, de vsi, za ktere smo se namenili moliti, kateri so še pri življenji, ali pa so se že iz sveta ločili, na prošnjo vsih Tvojih svetnikov od Tvoje dobrote odpušenje vsih svojih grehov dosežejo.

Dodeli nam, o Bog mirú! pravo edinost v veri brez vsiga razdertja in ločitve. Preoberni naše serca k pravi pokori in k poboljšanju našiga življenja. Vžgi v nas ogenj svoje ljubezni! Daj nam goreče željé po vsi pravičnosti, de Ti bomo, kakor Tvoji pokorni otroci, v življenji in v smerti prijetni in dopadljivi.

Tebi bodi vedno priporočeno, o Gospod! vse naše djanje in nehanje, naše delo in opravilo, naše življenje in naša smert. Daj nam Tvojo milost tukej vživati in tamkej z vsimi zvoljenimi doseči, de Te bomo v večnim veselji in zveličanji hvalili in molili. To nam dodeli, o Gospod nebeški Oče! po Jezusu Kristusu, svojim ljubim Sinu, Gospodu našim in Odrešeniku, kteri s Teboj živí in kraljuje v edinosti svetiga Duhá, Bog od vekomej do vekomej. Amen.

Ů. Božja pomoč, ostani vselej pri nas!

R. Amen.

Oče naš. Češena si Marija.

(Petkrat.)

## Molitve po litanijah

*v dan sv. Marka in križev teden.*

### 69. Psalm.

O Bog hiti me otet; Gospod! teci mi pomagat.

Omoteni in osramoteni naj bodo, kteri mi strežejo po življenji.

Odstopijo naj, in sram jih bodi, kteri mi hočejo hudo.

Obernejo naj se precej osramoteni, kteri pravijo: Ha! Ha!

Vsi pa, kteri Tebe išejo, naj se veselé in radujejo.

Vedno naj rekó: Hvaljen bodi Bog! kteri ljubijo Tvoje odrešenje.

Jest pa sim revež in siromak, o Bog, hiti k meni.

Moj pomočnik in moj odrešenik, Bog! nikar se ne mudi.

Čast bodi Očetu i. t. d.

Ÿ. Pomagaj svojim služabnikom.

R. Ki v Té zaupajo, moj Bog!

Ÿ. Bodi nam, Gospod! močan turn,

R. Pred sovražnikom.

Ÿ. Nič naj ne opravi sovražnik pri nas,



**R.** In otrok hudobije naj se ne loti nam škodovati.

**V.** Gospod ne ravnaj z nami po naših grehih,

**R.** In ne povračuj nam po naših hudobijah.

**V.** Molimo za našiga papeža I.

**R.** Ohrani ga, Gospod! oživlaj in osreči ga na zemlji, in ne daj ga v voljo njegovih sovražnikov.

**V.** Molimo za svoje dobrotnike.

**R.** Poverni, Gospod! milostljivo zavoljo svojiga imena večno življenje vsim, kateri nam kaj dobriga storé.

**V.** Molimo za verne mertve.

**R.** Gospod, daj jim večni mir in pokoj, in večna luč naj jim sveti.

**V.** Naj v miru počivajo.

**R.** Amen.

**V.** Molimo za svoje brate, katerih ni tukej.

**R.** Pomagaj svojim služabnikom, ki v Té zaupajo, moj Bog!

**V.** Pošli jim, Gospod! pomoč iz svetiša,

**R.** In varuj jih iz Siona.

**V.** Gospod usliši mojo molitev;

**R.** In moje vpitje naj do Tebe pride.

*M o l i m o.*

**O Bog!** ki Ti je lastno usmiliti se vselej in prizanesti, usliši naše pohlevne prošnje, de nas in vse Tvoje služabnike, ktere grehov ketina veže, milost Tvoje dobrote odveže.

Usliši, Te prosimo, o Bog! našo pohlevno molitev, in odpusti nam grehe, ki se Ti jih obtožimo, de nam dobrotljivo z odpušenjem vred mir dodeliš.

Skaži nam dobrotljivo, o Gospod, svojo neizrečeno milost, de nas od vsih grehov odvežeš, in štrafeng, ktere za-nje zaslužimo, rešiš.

Bog! ki Te greh razžali, in pokora potolaži, ozri se milostljivo na prošnjo k Tebi, kličejočiga ljudstva; in šibe svoje jeze, ki jih za svoje grehe zaslužimo, od nas odverni.

Vsigamogočni večni Bog! usmili se svojiga služabnika I. našiga papeža, in vodi ga po poti večniga življenja, de bo s Tvojo pomočjo kar je Tebi prijetno, želel, in z vso močjo storil.

**O Bog,** od kteriga pridejo svete želje, dobre misli in pravične dela, daj svojim služabnikom tak mir, ki ga svet ne more dati, de bodo naše serca

Tvojim zapovedim vdane, in po zater-  
tim strahu sovražnikov časi s Tvojo  
pomočjo varni in mirni.

O Bog! vžgi naše serca z ognjem  
svojiga svetiga Duha, de Ti bomo s  
čistim telesam služili, in z očišenim  
sercam dopadli.

O Bog, stvarnik in odrešenik vsih  
vérnih! dodeli dušam svojih služabnikov  
in služabnic odpušenje vsih grehov, de  
milostljivo odpušenje, kteriga so vselej  
želeli, po pobožnih prošnjah dosežejo.

Začni, prosimo Gospod! s svojim  
Duham naše djanje, in spremljaj ga s  
svojo sveto pomočjo, de se vse naše  
molitve in dela vselej iz Tebe začnejo,  
in iz Tebe začete, tudi v Tebi končajo.

Vsigamogočni večni Bog! ki go-  
spoduješ čez žive in mertve, in se  
usmiliš vsih, ktere iz vére in dobrih  
del za svoje spoznaš, prosimo Te po-  
hlevno, de vsi, za ktere smo se na-  
menili moliti, kteri so še pri življenji  
ali pa so se že iz sveta ločili, na  
prošnjo vsih Tvojih svetnikov od Tvoje  
dobrote odpušenje vsih svojih grehov  
dosežejo. Po Gospodu našim Jezusu  
Kristusu Tvojim Sinu, kteri s Teboj

živi in kraljuje v edinosti svetiga Duha,  
 Bog od vekomej do vekomej. Amen.

Ÿ. Bog! usliši mojo molitev.

R. In moje vpitje naj k Tebi pride.

Ÿ. Vsigamogočni in usmiljeni Bog  
 naj nas usliši.

Ÿ. Amen.

Ÿ. In duše vernih naj po milosti  
 Božji v miru počivajo.

R. Amen.



## Sveti križev pot

zveličaniga Patra

**Leonarda Portu - Mavriškiga.**

*Darovanje svetiga križa.*

**O** moj dobrotljivi Jezus! ljubim  
 Te čez vse, ker si večna dobrota in

neskončna milost. Žal mi je iz celiga serca, de sim kdaj Tebe, o nar večī dobrota! razžalil. Darujem Ti ta sveti križevi pot v Tvojo čast, v spomintistiga težavniga pota, po katerim si zavoljo mene uboziga grešnika hodil. Vsih odpustkov se želim vdeležiti, kateri so za sv. križev pot podeljeni, torej tudi želim, vse tako opraviti, kar in kakor je v zadobljenje odpustkov storiti potreba. Prosim Te, o Jezus! dodeli mi gnado in moč, de bi s križevim potam v tim življenji Tvojo milost, v prihodnjim pa večno veselje zaslužiti zamogel. Amen.

(Zdaj daruj Bogu odpustke za tiste, za ktere mu jih darovati želiš, de bi v prid jim bili.)

(Pri nekterih štacionih se zadobé popolnana odpustki; ker pa nobeden ne more za-se več, kakor le en sam popolnana odpustek zadobiti; torej prvi popolnana odpustek sebi v prid oberni, druge pa za duše v vicah Bogu daruj, ali za duše ranjciga očeta ali ranjce matere, brata, sestre, prijatla ali kteriga družiga.)

## I. Štacion.



### *Jezusa v smert obsodijo.*

Ů. Molimo Te, o Kriste! in Te hvalimo.

Ř. Ker si s svojim križem svét odrešil.

Premisli prečudno ponižnost svojiga nedolžniga Jezusa, s katero je krivično sodbo brez vsiga govorjenja poslušal in sprejel. Tvoji grehi so tiste lažnjive in krivične priče, ktere so sodbo podpisale. Hudobnost tvojiga jezika, s katero si se večkrat zoper Boga in svojiga bližnjiga pregrešil, je sodnika oslepila, de je nedolžniga Jezusa v smert obsodil. Oberni se tedej k Njemu, jokaj in zdihni bolj s sercam, kakor z ustmi:

**O** moj preljubeznjivi Jezus! kako neizmerna je Tvoja ljubezen proti meni ubozimu grešniku! Boš le tedej za nevredno hudobno stvar ječo, verige, tepenje terpel? in v tako grozovito

smert obsojen? Oh! to je zadosti, de mi rani moje sercé, de naj objokujem vse pregrehe, ktere sim s svojim jeziki storil, tedej jih obžalujem in kličem k Tebi! O Jezus! usmiljenje, prosim Te, usmiljenje in milost, o Jezus!

(Oče naš. Češena si Marija. Čast bodi Bogu.)

Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

## II. Štacion.



*Jezus vzame križ na svoje ramé.*

*V. Molimo Te, o Kriste! in Te hvalimo.*

*R. Ker si s svojim križem svét odrešil.*

Premisli, s kakšnim veseljem in radovoljnim sercam dobrotljivi Jezus sveti križ objame, in kako poterpežljivo prenaša tepenje in suvanje malopridniga ljudstva! Ti pa poln nevolje in nepoterpežljivosti bežiš pred križem, kar je mogoče! Kaj ne veš, de se ne more brez križa nebeško

veselje zadobiti? Oh! objokuj svojo slepoto, obrni se k svojimu Gospodu, zdihni in reci:

Ne Tebi, o Jezus, ampak meni se spodobi križ! O težki križ! ki so ti ga moji grehi naložili. O ljubeznjivi Jezus! dodeli mi svojo gnado in moč, de bom vse križe objel, ktere sim s svojimi grehi zaslužil. Stori, de bom svoj križ voljno objel, in se tako od svetá ločil; daj mi tako ljubezen do križa, de bom vselej s Tvojo služabnico sv. Terezijo vošil in želel: *terpeti ali umreti, umreti ali terpeti.*

(Oče naš. Češena si Marija. Čast bodi Bogu.)

Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

### III. Štacion.



*Jezus pade prvič pod križem.*

*Ń.* Molimo Te, o Kriste! in Te hvalimo.

*Ř.* Ker si s svojim križem svét odrešil.



Poglej in pomisli, kako Tvoj Jezus zavoljo tolikanj prelite kervi ves oslabljen, prvič na zemljo pade. Oh! kako ga s pestmi bijejo, z nogami taptajo in sujejo! Vender ni žalovanja ali nejevolje iz Njegovih ust slišati. Ti pa tarnaš in tožiš, če le majhen križ občutiš, ali zoperno besedo slišiš. Oh! sovraži svojo nepoterpežljivost, svoj napuh in svojo nečimernost; zdihni k Jezusu:

**O** ljubeznjivi Jezus! poglej me, preuboziga grešnika pred Tvojimi nogami. Oh! kolikokrat in v kako velike pregrehe sim padel! Kolikokrat sim se v globočino pregrehe pogreznil! **O** Jezus, stegni svoje rame, podaj mi svoje roké! Pomoči, o Jezus! pomoči pri Tebi išem, de bi vès čas svojiga življenja nikdar nikoli smertniga greha ne storil, in bi tako v svoji zadnji uri svoje zveličanje upati zamogel.

(Oče naš. Češena si Marija. Čast bodi Bogu.)

Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

## IV. Štacion.



*Jezus sreča svojo žalostno Mater.*

Ń. Molimo Te, o Kriste! in Te hvalimo.

Ř. Ker si s svojim križem svét odrešil.

Oh, kako veliko žalost in bolečino je občutilo sercé Jezusovo! Oh, s kakšno grenkostjo in žalostjo je bilo napolnjeno Marijino sercé, ko sta se srečala! Poslušaj, o nehvaležna duša! „Kaj Ti je storil moj Sin?“ ti kliče Marija. — „Kaj hudiga ti je storila moja Mati?“ te vpraša Jezus. Oh! zapusti že enkrat svoje grehe, zavoljo katerih midva toliko žalost in britkost terpiva. O grešnik! kaj praviš na to? Reci tedej in zdihni v svojim sercu:

**O Božji Sin Marije! o presveta Mati mojiga ljubeznjiviga Jezusa! vès raztert in ponizhan klečim pri vajnih nogah. Jest sim tisti izdajavec, s svojimi**

grehi sim brusil meč, kateri je vajno sercé ranil. Oh! iz serca mi je žal; prosim vaji, odpustita mi. Milost, o Jezus! milost, o Marija! — po svoji veliki milosti mi dovolita, de nikdar več ne bom grešil, temuč, de bom vajno grenko terpljenje in žalost noč in dan premišljeval in objokoval.

(Oče naš. Češena si Marija. Čast bodi Bogu.)

Usmili se nas, o Gospod, usmili se nas!

## V. Štacion.



*Simon Cirenejski pomaga Jezusu križ nositi.*

Ń. Molimo Te, o Kriste! in Te hvalimo.

Ř. Ker si s svojim križem svét odrěšil.

Spomni se, de si ti tisti Simon, kateri si nečimernosti svetá in sladnostim svojih počutkov vès vdan, ki svoje križe, ne radovoljno,

ampak le, ker se jih braniti ne moreš, z veliko nevoljo nosiš. Oh! zbudi enkrat svoje sercé in usmili se svojiga tako obloženiga Zveličarja. Sprejmi radovoljno vse križe in nadloge, ktere Ti bo Tvoj ljubeznjivi Oče poslal. Terdno skleni, ne samo vsih zopernost s poterpežljivostjo prenašati, ampak tudi svojimu Bogu zanjne hvaležniga se skazovati, prosi ga takole:

**O ljubeznjivi Jezus! Hvalim Te za toliko priložnost, ktero mi daš, de bi za Te terpeti, in za-se kaj zaslužiti zamogel. Oh, moj Bog, daj mi, de bom vse, kar se mi bo v tem življenji težkiga prigodilo, s poterpežljivim sercam prenašal, in potem večniga veselja se vdeležil. Stori, o Jezus, de bom tukaj s Teboj jokal in terpel, potlej pa s Teboj v nebesih gospodoval.**

(Oče naš. Češena si Marija Čast bodi Bogu.)

Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

## VI. Štacion.



*Veronika podá Jezusu potni pert.*

Ů. Molimo Te, o Kriste! in Te hvalimo.

R. Ker si s svojim križem svét odrešil.

Poglej in premisli v tim pertu sv. obličje Zveličarjevo! Ljubi Jezusa, in po ti ljubezni vtisni Njegov obraz v svoje sercé. O kako srečin boš, ako boš z Jezusovim obrazam v svojim sercu živel, in z Njim v večnost šel! De bi tedej to gnado zadobil, prosi svojiga Boga in reci:

O moj žalostni Jezus! prosim Te, vtisni v moje sercé sveti obraz svojiga obličja, de bom brez nehanja na Te mislil, noč in dan Tvoje grenko trpljenje premišljeval in svoje grehe objokoval! O Jezus! s kruham Tvojiga trpljenja hočem svojo dušo nasitovati,

in moje oči bodo vselej solzé točile  
nad mojimi pregrehami.

(Oče naš. Češena si Marija. Čast bodi Bogu.)

Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

## VII. Štacion.



*Jezus pade drugič pod križem.*

Ů. Molimo Te, o Kriste! in te hvalimo.

R. Ker si s svojim križem svét odrešil.

Premisli, kako Jezus, tvoj Bog in tvoj  
Gospod, zopet na zemlji leží, vès oslavljen od  
velike bolečine utruden, in zaničvan od so-  
vražnikov. Premisli, de je Tvoja prevzetnost  
Jezusa poterla in ga na zemljo vergla, ker je  
prenesti ne more. Oh! zapusti svojo ošabnost,  
ne bodi več tako napihnen. Spokori se, in  
skleni ponižniši biti. Reci s skesanim sercam:

**O** prečastitljivi Jezus! ako ravno  
vidim, de na zemlji pod težo križa ležiš;

Te vender molim in častim, kakor svojiga mogočniga, večniga Boga. Prosim Te, poterdi moj napuh, vzemi iz mojiga zerca vso ošabnost, de bom svojo nečimurnost spoznal, vse zasramovanje s tolikanj Tebi ljubo ponižnostjo sprejemal, de bom potem tudi s Teboj v nebeškim kraljestvu povikšan.

(Oče naš. Češena si Marija. Čast bodi Bogu.)

Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

## VIII. Štacion.



*Jezus tolaži Jeruzalemske žene.*

Ń. Molimo Te, o Kriste! in Te hvalimo.

R. Ker si s svojim križem svét odrešil.

Premisli v svojim sercu, kolikanj ti je vender treba jokati in žalovati; prvič, ker tvoj ljubeznjivi Jezus zavoljo tebe toliko terpi;

drugič sam nad seboj, ker si tako nehvaležin in ga ne nehaš žaliti. Kako moreš premišlje- vaje Njegove grozovite bolečine še terdovratin ostati? Poglej, kako milostljiviga se Jezus revnim Jeruzalemskim ženam skazuje! Zaupaj tedej vanj in zdihni s sercam:

O ljubeznjivi Jezus! Oh! kako je to, de se moje sercé ne razstopí v solzah velike žalosti? Solz, oh Jezus! prosim, solz prave pokore in serčniga obžalovanja mi daj, de bom z objokanimi očmi in s skesanim sercam tisto milost zadobil, ktero si ubogim ženam skazal. Oh, Jezus, ne obračaj od mene svojih milostljivih očí: poglej me uboziga grešnika, de bom tudi jest vès potolažen na zadnjo uro Te viditi mogel.

(Oče naš. Češena si Marija. Čast bodi Bogu.)

Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!



## IX. Štacion.

*Jezus pade tretjič pod križem.*

Ń. Molimo Te, o Kriste! in Te hvalimo.

R. Ker si s svojim križem svét odrešil.

Oh, s kako veliko bolečino je Jezus že tretjič pod križem padel! Pomisli: Jezusa, krotko, nedolžno ovčico, Judje, neverniki, kakor stekli volkovi tepó, sujejo, semtertje po terdih kamnih vlačijo. O nesrečni greh, ki samiga Sinú Božjiga tako grozovitno martraš! O grešnik! ni morebiti tvoj vés poterti in ker vavi včlovečeni Bog vredin tvojih solz? Oh reci tedej vés objokan:

O vsigamogočni Bog! ki nebó in zemljo z enim perstam deržiš, kdo Te je tako neusmiljeno vergel? Oh! nobeden drugi ne, kakor moja pregreha, v katero sim tolikokrat zopet padel. Moja hudoba ni jenjala grešiti, in zato se je

množilo Tvoje terpljenje. Tode, poglej, o Jezus! pred Teboj zdaj kličem s skesanim srcem, in terdno sklenem, svoji hudobii konec storiti. Z objokanimi očmi Ti terdno in zvesto obljubim: nikdar več nočem grešiti; o Bog! nikdar več, nikdar več.

(Oče naš. Češena si Marija. Čast bodi Bogu.)

Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

## X. Štacion.



*Jezusa slečejo in mu žolča piti dajo.*

Ń. Molimo Te, o Kriste! in Te hvalimo.

R. Ker si s svojim križem svet odrešil.

Premisli, o duša! kako Jezusu, ki je po svojim životu vès ranjen in stepen, še grenkiga žolča piti dajo. Poglej, kako On tvojo nesramljivost, nespodobno obnašanje in nečimernost

v obleki s svojo nagostjo plačuje, z žolčem pa tvojo požrešnost. Ali moreš svojiga Jezusa brez milovanja pogledati? Oh! verzi se k nogam svojiga Jezusa in reci:

**O žalostni Jezus!** kako velik razloček je med Teboj in menoj! Ti si vès ranjen, poln grenkosti, in vès s kervjo oblit; jest pa vès nečimurn, poln sladnost in veselja, ali saj tak želim biti. Oh! jest nisim na pravim potu. **O Jezus!** pelji me Ti na pravo stezo. Stori de mi bodo vse sladnosti tega sveta grenke in zoperne, de bom namesto njih želel Tvoje terpljenje občutiti, in de tako vredin postanem, s Teboj večno veselje vživati.

(Oče naš. Češena si Marija. Čast bodi Bogu.)

Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

## XI. Štacion.



### *Jezusa na križ perbijajo.*

*V.* Molimo Te, o Kriste! in Te hvalimo.

*R.* Ker si s svojim križem svet odrešil.

Premisli neizrečeno bolečino, katero je dobitljivi Jezus občutil, kadar so mu rabeljni ude, kite in žile z žebli prebodli. O! kako je to, de tvoje sercé kar žalosti ne počí, ker vidiš: de tvoji grehi tako neusmiljeno tvojiga Zveličarja moré? Saj zdaj toči solzé, obžaluj svoje grehe in reci:

O dobitljivi, zavoljo mene križani Jezus! vlij v moje sercé strah in ljubezen do Tebe. In ker so moji grehi tisti žebli, kateri so Tebe na križ perbili, stori s svojo gnado, de bodo vse moje hude želje in občutki na Tvoj križ nabiti in tamkej umorjeni, de bom v življenji in smerti s Teboj križan, tudi

s Teboj v nebesih večno kraljevati zamogel.

(Oče naš. Češena si Marija. Čast bodi Bogu.)

Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

## XII. Štacion.



*Jezus umerje na križi.*

Ń. Molimo Te, o Kriste! in Te hvalimo.

Ř. Ker si s svojim križem svét odrešil.

Odpri tukej svoje oči in premišljuj svojiga z žebli na križ perbitiga Jezusa. Pogledj vse blede obličje Božje. Poslušaj, kako prosi odpušenja tistim, kteri ga križajo in žalijo. Razbojniku obljudi nebeško kraljestvo, izročí svojo Mater Janezu, priporočí svojo dušo nebeškemu Očetu, poslednjič pa umerje z nagnjeno glavó. — Tedej je moj Jezus umerl? — Res umerl je na križi — in zavoljo mene. O duša moja! kaj boš zdaj počela? Oh ne hodi proč, ako

ne s ponižnim in skesanim srcem. Objemi križ in zdihni k Jezusu:

**O** moj ljubeznjivi Zveličar! vem in spoznam, de so moji grehi tisti rabeljni, kateri so Tebe tako neusmiljeno umorili. Nobene gnade nisim vredin, ker sim Tebe križal. Pa kako veliko veselje in upanje občuti moja duša, kadar Te slišim, tudi za tiste prositi, kateri so Te križali. Kaj hočem tedej za Te storiti, ker si Ti tolikanj za-me storil? Poglej, o Jezus! pripravljen sim in voljan, vsim odpustiti, kateri so me kdaj razžalili. **Rés**, moj **Bog!** zavoljo Tvoje ljubezni odpustim vsim, iz serca jih objamem, in jim želim vse dobro, in tako tudi upam v svoji smertni uri Tvoje vesele besede slišati: „*Še dans boš z menoj v raji.*“

(Oče naš. Češena si Marija. Čast bodi Bogu.)

Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

Je  
ser  
mer  
ga  
žal  
ser  
de  
kter  
tako  
gre  
lost  
bon  
Tvo

### XIII. Štacion.



*Jezusa s križa snamejo in ga v Marijino naročje položé.*

*Ń.* Molimo Te, o Kriste! in Te hvalimo.

*R.* Ker si s svojim križem svét odrešil.

Premisli, kako oster je bil meč, ki je sercé žalostne Matere prebodil, ko je svojiga mertviga Sina v svoje naročje vzela. Vidila ga je vsiga ranjeniga in kervaviga. O kakšno žalost in bolečino je Ona tistikrat v svojim sercu občutila! Kteri meč pa je bil tako oster, de je prebodil Njeno sercé? Oh! greh je bil, kteri je Jezusu življenje vzel in Marijino serce tako močno ranil. Objokuj tedej ta grozoviti greh. Skleni svoje solzé s solzami svoje žalostne Matere, in zdihni k Nji tako:

**O Kraljica vsih marternikov! kdaj bom vredin, de bi prav zapopadel Tvojo žalost in bolečino? Kdaj bom**

zadobil gnado, Tvojo žalost v svojim sercu nositi in s Teboj terpeti? O velika Gospá! sprosi mi, de bom noč in dan žaloval nad svojimi grehi, kteri so Tebi tako žalost naklonili, de bom vès skesan in spokorjen, v zaupanji in iz ljubezni do Tebe umerl, in po smerti s Teboj večno živel.

(Oče naš. Češena si Marija. Čast bodi Bogu.)

Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

#### XIV. Štacion.



*Jezusa v grob položé.*

Ů. Molimo Te, o Kriste! in Te hvalimo.

R. Ker si s svojim križem svét odrešil.

Premisli tukaj žalovanje, zdihovanje in jokanje Magdalene, Janeza in družih pobožnih



duš, ko jim je bil Jezus odvzet, in v grob položen. Zlasti pa si v sercé vtisni težavo in grenko žalost Marije, Njegove Matere, ko je iz svojiga naročja ljubeznjiviga Sina dala. Premišljevaje Njeno tadanjo žalost in Njeno terpljenje se moraš rés sramovati, de si pri obiskovanji tega križeviga pota tako malo milovanja čutil. Oh! zbudi svoje sercé saj zdaj pri zadnjim štacionu. Kušni s častjo kamen svetiga groba; položi v duhu vanj svoje sercé, in reci k svojimu mertvimu Jezusu:

**O** usmiljeni Jezus! kateri si po tako kervavim potu iz ljubezni do mene hodil, častim Te v grob položeniga in molim. Oh! v svojim sercu Te serčno želim zapertiga imeti, de bi s Teboj sklenjen, po tem sv. križevim potu k novimu življenju vstal, in se v Tvoji gnadi iz tega svetá ločiti zamogel. Po zasluženji Tvojiga terpljenja, ktero sim pre-mišljeval, mi dodeli, de bo na zadnjo uro Tvoje sv. Rešnje Telo moja popotnica; de bodo moje zadnje besede: Jezus, Marija, Jožef! in de svoje zadnje zdiho vanje s tistim zdiho vanjem sklenem, s katerim si Ti na sv. križi svojo sv. dušo izdihnil. Daj mi z živo véro, s terdnim zaupanjem in z gorečo ljubeznijo s Teboj

in zavoljo Tebe umreti, in potlej s Teboj na večne čase živeti. Amen.

(Oče naš. Češena si Marija. Čast bodi Bogu.)

Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

### *M o l i t e v.*

Nebeški Oče, večni Bog! po tisti ljubezni, s katero si svojiga Sina Jezusa Kristusa zavoljo mene na svét poslal, in s katero je On po svojim britkim terpljenji in grenki smerti mene odrešil, Ti darujem ta sv. križev pot, kateriga sim s Tvojo gnado obhajal. Vzemi to pobožno opravilo k povikšanju svoje časti, v zahvalo za vse meni in drugim podeljene gnade, za odpušenje grehov vsiga svetá, za pomoč revnim dušam v vicah, zlasti pa, za ktere sim v začetku prosil. O milostljivi Oče nebeški! poglej na obličje Kristusa, svojiga Sina, usliši glas Njegove sv. Kervi, in bodi milostljiv meni ubozimu grešniku! Amen.

Hvaljen bodi naš križan Zveličar Jezus Kristus, in Njegova žalostna Mati Marija!

---

## Pesem

pri svetim križevim potu.

Oh, pridite stvarí!

Kaj, glejte, se godí!

On, ki nas vse žíví,

Strašno za nas terpí!

### 1. Štacion.

Razgajžlan, zapljevan,

In kronan, zasram'van,

Pred sodbo je peljan,

Nedolžno v smert izdan.

### 2. Štacion.

Gléj, križ mu naložé

Na ranjene ramé,

Oh Jagnje Božje gré

In nese vsih dolgé.

### 3. Štacion.

Opešal je v močéh,

Podre ga križ, naš greh;

Vtopljen v svetá dolgéh

Leži potert na tléh.

## 4. Štacion.

Oh žalostni spomin!  
 Ker sreča Mater Sin;  
 Nji gre meč bolečin  
 Do serca globočin.

## 5. Štacion.

Omagal Jezus je  
 Od težo križeve;  
 O Simon, prosim te,  
 Ne brani križa se.

## 6. Štacion.

S pertam Veronika  
 Obrise Jezusa;  
 Spomin za to ji da  
 Terpljenja britkiga.

## 7. Štacion.

Slabosti vès prevzet  
 Pod križem pade spet:  
 O jenjaj, grešni svét!  
 Ponavljat' greh preklet.

## 8. Štacion.

Usmiljene žené!  
 Ne jokajte za Me;

Tožite za-se le  
Spokornih sere solzé.

9. Štacion.

Oh, Jezus omedlí,  
Pod križem spet leží,  
Naj vender se zbudí,  
Kdor še v pregrehah spí!

10. Štacion.

Ko pride na goró,  
Ga slečejo gerdó,  
Pijačo mu dajó,  
Ostudno in grenkó.

11. Štacion.

Na križ ga položé,  
Razpnó roké, nogé;  
Žebli mu zdaj nové  
Še rane naredé.

12. Štacion.

Na križi tam visi,  
Oh, sveta teče Krí!  
Za grehe vsih ljudi  
Zveličar smert stori.

## 13. Štacion.

Marija, k Teb' hitim,  
 Tvoj'ga Sinú častim,  
 Z vama, dokler živim  
 Rad jokam in terpih.

## 14. Štacion.

Za naš greh mertviga  
 Molimo Jezusa,  
 In položimo ga  
 V grob svojiga sercá.

\* \* \*

O Jezus hvala zdej  
 Ti bodi in vselej;  
 Skoz svojo smert nam daj  
 Te ljubit' vekomaj.





## Svete pesmi v čast Marije Device.

---

### I. Sv. Marija.

Luč nebés, tolažba zemlje,  
 Tvoj pogled nam serca jemlje,  
 Naše pribežaljše si!  
 Zvezda morska, zgled svetosti,  
 Angelov vsih vir sladkosti:  
 Bod' češena, D'vica Ti!

Prot' podobi Tvoji mili  
 V sercu s sladkimi čutili  
 Gleda vès človeški rod;  
 Tvoja skerb preljubeznjiva,  
 Gnad obilno v nas izliva,  
 Kaže nam v nebesa pot.

Prosta greha si rojena,  
 Vèrnim v blagor podeljena,  
 Z Bogam samim sklenjena: —  
 Psalmi vsih duhov donijo  
 Ti za Tvojo lepotijo,  
 Ki nevesta si Bogá.

Gnade polna, ki rodila,  
 S čisto hrano si živila  
 Nam Zveličarja enkrat:  
 K Tebi, D'vici prečastiti,  
 Se prederznemo stopiti,  
 Čast in hvalo Ti dajat.

Trikrat svečo vse mu pòje,  
 Ki se kliče Dete Tvòje,  
 Ki se v smert za nas je dal.  
 Te posvetil je v svetišèe,  
 De nam zadolženje zbríše,  
 De nas grehov je opral.

O Marija, serčna, mila!  
 Kelh terpljenja si spraznila,  
 Kači sterla si glavó;  
 Bodi nam, oh! pomočnica,  
 O Marija, Ti Devica,  
 Ki se k Teb' zatekamo.

Pros' Boga', de to življenje  
 Nam v resnično spokorjenje  
 Obniti voljno dá;  
 Pros' de čednost vsih cvetlice  
 Zbiramo na pot' pravice  
 Do kraljestva Božjiga!

In v prestrašnim smertnim boji  
 Brani nas v ljubezni svoji,  
 De bo dobro tek končan,  
 De bo tam po smerti srečni  
 V domovini pravi, večni  
 Ven'è pravice nam podan.

(Poleg Zeit und Ewigkeit.) J. K.





## 2. Ljubezen do Marije. I.

(Sv. Alfonza Ligv.)

**V**eš, o Marija!

Moje veselje!

Veš moje želje?

Ljubil bi Te;

Zmiraj pri Tebi

Hotel bi stati;

Ljubljena Mati,

Zverzi me ne!

Kaj pa Ti hočeš,

Moja Kraljica,

Sladka Devica!

De Ti podam?

Druziga nimam,

Prosim pohlevno,

Vzem' serce revno,

Rad Ti ga dam.

Pa Ti, Kraljica,

Si ga že vzela,

In si ga vnela,

Za Te gori.

Mati preblaga!

Ti ga ohrani,

Hudimu vbrani,

Reši ga Ti!

B. Potočnik.

## 3. Ljubezen do Marije. II.

**K** Tebi, o Marija, Mati mila!

Moje tožno sercé hrepení;

Ti z vezmi dobrót si ga vklenila,

Tebi torej vdano naj živí.

Si zmed vsih edina Ti odbrana,  
 Nar svetejši kar jih svét imá;  
 Z vencam vsih popolnamost obdana:  
 Ti si tempelj živiga Bogá.

Ni na zemlji Ti nikjer enake,  
 Ni je zdaj, in je ni blo nikdar,  
 Nimajo nebesa same take,  
 Kakor Ti Marija, rajski žar!  
 Ti prijazna zgodnja si Danica,  
 Ti ljubezni Božje žlahtni vir,  
 Ti vsih čednost slavna si Kraljica,  
 Ti nam zgled, tolažba, sladki mir.

Torej z upam nate se oziram,  
 Ko svetá me prazni bliš slepi,  
 Za ljubezen sveto le umiram,  
 Za ljubezen k Jezusu, k Marij.  
 Oh dovoli mi, Kraljica, Mati!  
 De otrok Tvoj klicati se smém;  
 Ak' mudiš se, milost to mi dati,  
 Pa od Tebe, Mati! preč ne grém.

J. Volčič.

#### 4. Marii.

○ Devica, bod' češna!  
 Ti Kraljica vsih nebes;  
 Ti si vsim nam vir življenja  
 Ti si sladka, mila res.  
 Svit blišobe Te obdaja,  
 Solnčno sije Tvoj obraz.  
 Vsa lepota svet'ga raja  
 Služi Tebi v večni kras.

Vender Tvoj obraz je mili,  
 Mile Tvoje so oči;  
 Vse, kar Tebe bi prosili  
 Nas poslušáš — Mati Ti!

Si ponižna in premila,  
 Si nam dobra vsaki čas,  
 Si nam Mati, kot si bila  
 Še na zemlji kdaj pri nas.

Glej na zemlji nas sirote,  
 Glej, nas revne grešnike,  
 De od zlega, pros', in zmote  
 Ljubi Jezus, reši vse!  
 In ko enkrat že nagnilo  
 Se življenje naše bô,  
 Takrat k nam ozri se milo,  
 Sprejmi v sveto nas nebó.

Tebi vdani hòč'mo biti,  
 Te ljubiti vsaki čas,  
 Zmirej hòč'mo Te častiti,  
 Péti slavo Ti na glas:  
 O Devica bod' češena!  
 Bod' češena vekomej!  
 Taka Mati ni nobena,  
 Kot si bila Ti vselej.

A. Praprotnik.

## 5. Češena si Marija.

**K**o v jasnim jutru primiglja  
 Že zvezdica daničica,  
 Se sliši milo že zvonjenje,  
 Marii čast in počesenje  
 In z zlato zarjo vse časti:  
 „Češena si Marija Ti!“

Ko višej sije solnce že,  
 Vzdiguje se, čez poldne gre,  
 Se sliši zopet nam zvonjenje;  
 Marii čast in počesenje; —  
 Čez hrib in plan se oglasi:  
 „Češena si Marija Ti!“

In kadar solnčice ljubó  
 Nam za goró žari slovó,  
 Se glasno sliši še zvonjenje  
 Marii čast in počesenje; —  
 V večernim hladu se glasi:  
 „Češena si Marija Ti!“

„Češena si Marija Ti!“  
 Naj se glasi do konca dni,  
 Naj vedno sliši se zvonjenje  
 Marii čast in počesenje; —  
 Nebo in zemlja naj glasi:  
 „Češena si Marija Ti!“

A. Praprotnik.

## 6. Slava Marii, naši Materi.

Tebi Marija, o Mati premila!  
 Rad bi jez pesmico novo zapel;  
 Rad bi razlil Ti vse serčne čutila,  
 Revez ne vem le, kako bi začel?  
 Veš, o Marija, kako čem začeti?  
 Šel bom na griček in tam bom začel:  
 „Slava Marii, oj slava prelepi!“  
 Tak', o Marija, bom Tebi zapel.

Klical bom tamkaj na griči krog sebe,  
 Klical bom brate, naj z mano pojó;  
 Klical bom sestre, naj slavijo Tebe,  
 Mladi in stari naj slavo ženó.  
 Divje zverine naj Tebe častijo,  
 Voda v potoku naj Tebi šumlja,  
 Tički preljubi naj Ti žvergolijo,  
 Vetere po gojzdu naj Tebi pihlja.

Hribje, planine, gorice, doline,  
 Travniki, logi, široko poljé,  
 Gojzdi, ravnine in sterme meline,  
 Vsi naj Te z mano o Mati! časté.

Naj se razlega po silni daljavi,  
 Naj se odmeva in vedno glasi,  
 Krog in okrog po zračni višavi  
 „Slava Marii!“ naj vedno doni.

J. Volčič.

## 7. Skrivnostna roža.

(Poleg nemškiga: Es blüht der Blumen eine u. s. w.)

Kdo pošteje vse cvetlice,  
 Ki po polji cvetijo,  
 In po vertih nam gredice  
 Ljubeznjivo zaljšajo?

Vender lepši ni nobena,  
 Tud' enako žlahtne ni,  
 Kakor je cvetlica ena,  
 V Božjim vertu le stoji.

Če komu se v sercu vije  
 Bolečine britki meč,  
 Naj mu cvetka ta zadije:  
 Bolečine ne bo več.

In če strup pregrehe rane  
 Smertne vseka mu v sercé,  
 Ga nje duh ozdravi, vstane  
 On, če véрно ga pijè.

In cvetlico, ktero menim,  
 Dobro pač jo vsak pozná:  
 Je Marija, ki z nobenim  
 Grehom ni oskrunjena.

Je Marija, ljuba, mila,  
 Vertnica izvoljena,  
 Ki z dobrotnostjo ranila  
 Je presladko me vsiga.

Je Marija, čista, blaga,  
 Ki daje nam to sladkost;  
 Kje cvetlica je tak draga  
 Na vse zemlje širokost'?

Razveseli, sladko cvetje,  
 Oj pogostama zemljó!  
 Bodi varno vsim zavetje,  
 Kteri v Té zaupajo!

In svetost in mir donašaj  
 Tukej revnim grešnikom,  
 Enkrat pa, oh, ne odlašaj,  
 Sveti raj doseči nam!

J. K.



## 8. Marii.

(V spomin na sv. Vušarje.)

Češena kraljica!  
 Češena mi bod';  
 O čista Devica!  
 Češena mi bod'.  
 Pred Tebe, Marija,  
 Tje v duhu hitim,  
 Po Tebi, Marija!  
 Serčnó hrepenim,  
 Češena Kraljica! itd.

Pa nekaj, predraga!  
 Nazaj me derži!  
 O D'vica preblaga!  
 Oh! greh me teži.  
 Češena itd.

Sim deleč zabredel  
 Od Tebe, moj up!  
 Globoko je vjedel  
 Pregrehe me strup.  
 Češena itd.

Kak hočem jest vstati  
 Brez Tvoje moči?  
 Usmili se Mati!  
 Oh! reši me Ti!  
 Češena itd.

Pomagaj Marija,  
 O prosi za mé!  
 Pomagaj Marija!  
 De pridem pred Te!  
 Češena itd.

Vse upanje svoje  
 Postavim na Té  
 Le Dete Ti svoje  
 Poprosi za me!  
 Češena itd.

Kaj ne? o Devica!  
 De upati znam,  
 De Tebe, Kraljica,  
 Za Mater imam?  
 Češena itd.

Saj Ti si Devica,  
 Dobrotljiva vsa!  
 Si nam pomočnica,  
 Kot nekda j si bla;  
 Zatorej, Marija!  
 Češena mi bod!  
 Na veke Marija!  
 Češena mi bod'!

J. Volčič.



## 9. Tolažnica žalostnih.

**Z** domačije ljubeznjive 'zgnani  
 Deleč k Babilonskih rék vodam,  
 Proč od svojih ljubih odpeljani  
 V zasmeh'vanje nejevernikom,  
 Kličemo otožni, jokajoči  
 V grenke žalosti predolgi noči.

Judje milo so tako zdih'vali  
 V Babilonski terdi sužnosti,  
 In na verbe harpe obešali,  
 Ker so glasi njih omolknili.  
 Lej, Marija! tak' tud' mi v ptujině  
 Zdaj zdihujemo v ti solz dolini.

Kar na zemlji naši je rojenih —  
 Priča glasno terpijoči Job —  
 Je s'romakov truma zapušenih,  
 Kmali so pregrenke smerti rop;  
 Kar je namreč zjutrej še cvetelo,  
 Lej, na večer že je ovenelo.

Oh! le kol'ko, ki jih je ljubilo  
 Tukej našo célo še sercé,  
 Se jih je za zmerej tje ločilo,  
 Po rešenji serčno hrepené:  
 Oh! tolaži jih na tistim kraji,  
 De se veselili bodo v raji!

In le kol'ko tih, ki smo v ljubezni  
 Sladki ž njimi tanko sklenjeni,  
 Je to noč pod butaro bolezni  
 Se zvičalo v britki žalosti:  
 Stoj! o Mati ljuba! jim na strani,  
 Daj, de v voljo Božjo bodo vdani!

Tam na samim pri divji nevihti  
 Bega lačen marsikteri otrok,



Kliče, joka, oh! globoko ihti,  
 Al' v viharji se ne sliši jok:  
 Spravi jih, o Mati vse dobrote!  
 V domačijo spet zgubljene s'rote.

Daj, de tud' mi v pravo domačijo  
 K svojimu Očetu pridemo,  
 Pelji nas v nebeško tovaršijo,  
 Sprejmi nas v naročje materno,  
 De po revnim tem življenji svojim  
 Večno cvétemo na sercu Tvojim.

(Poleg Zeit und Ewigkeit.) J. K.



## 10. Pribežališe grešnikov.

Glej nas, ki veseli smo,  
 Ko cvetlice se smejali,  
 Zdaj pa — oh, prežalostno!  
 Glej, vsi veli smo postali!  
 Vsi otožni tukej stati  
 Moramo in zdihovati.

Oh! Gospoda mili glas  
 Zaničvali smo prevzetno,  
 Torej naš cveteč' obraz  
 Greh omračil neprijetno,  
 Ki nas krone je oropal,  
 Po cvetlicah naših stopal.

Gnade rosi smo sercé  
 Zaklepali brez prencha,  
 Pasli spačene željé,  
 Okušali sladnost greha;  
 Oh! al' zdaj nam greh pripeka,  
 V sercu hude rane seka.

Svojo roko nam podaj,  
 O Marija iz višine!  
 Oh! do Tebe pride naj  
 Vpitje naše bolečine!  
 O nikar nas ne zapusti,  
 Vsaj en glas za nas izusti.

Nisi šla od Sina preč,  
 Tudi ne v nar hujši sili;  
 Si čutila ojster meč,  
 Ko so ga na križ perbili:  
 Spros' na sedeži nebeškim  
 Mir otrokam vsim človeškim.

Upanje si grešnikov,  
 Ti si venec vsih pobožnih,  
 Smili se zavolj dolgov  
 Nas skesanih in otožnih,  
 Naj solzé Ti govorijo,  
 Kak' nas rane zlo bolijo.

Sprejmi véle na sercé,  
 Daj tam merzlim se ogreti,  
 Glej solzé njih pregrenké  
 Oh! daj milost ž njim' imeti:  
 Poživljeni bodo vstali  
 S cvetjem spet se pokrivali.

In če zopet hoče slast  
 Pokončati novo cvetje,  
 Brani, Mati! svojo last,  
 Bodi močno jim zavetje,  
 De cvetó Ti vsi veseli,  
 Ki so k Tebi prihitéli.

(Poleg Zeit und Ewigkeit.) J. K.



## II. Marija pomočnica.

O Devica !

Pomočnica

Bila si in boš nam Ti!

Le sladkosti

In blagosti

Tvoja roka nam deli.

Ko cveteča

In dišeča

Si Marija rožica ;

Sem iz raja ,

Svet'ga kraja

Diješ cvetje upanja.

Ko danica

Tolažnica

V temni noči siješ nam ;

Mati mila

Vedno bila

Si ubogim grešnikom.

Pri slabostih

In britkosti

Rada nam pomagaš Ti ;

Pri skušnjavah

In težavah

Pomočnica vselej si.

Čast Marije

Naj razlije

Se po svetu krog in krog ;

Njo častimo

In prosimo

Pomočnico vsih nadlog.

Ljuba Mati  
 V zarji zlati  
 Naj prisija zadnji dan,  
 Boš prosila  
 Govorila,  
 Srečno bode tek dognan.

A. Praprotnik.



## 12. Kraljica brez madeža izvirniga greha spočeta.

Začelo se nebó je rumenéti,  
 In milo že danica primigljá,  
 'Z za gore vzdiga se, prijazno svéti,  
 Do lune približuje se serpá,  
 In oznanuje solnce, ki goréti  
 Začenja v krogu zlatiga nebá. —  
 O sprejmi naše serčno pozdravilo,  
 Pomèn si Ti nam s svojo lučjo milo.

Tako Marija prišla je Nevesta  
 Na tihim 'z svoj'ga Stvarnika roké,  
 De bi, Gospoda dekla vselej zvesta,  
 Spolnila enkrat vsih ljudi željé.  
 Postala tempelj je, lepota mesta  
 Presvetiga, katoliške cerkve,  
 De bi v šotoru tém Bog sam počival,  
 Kjer greha madež ni nikoli bival.

Na glavo kači stari je stopila,  
 B'la druga Mat' človeškiga rodú,  
 Je brezna zmaja serčno umorila,  
 In ga zročila večno je peklú;  
 De b' vedno tam za nas Boga prosila,  
 Rešila nas tud' smertniga strahú,  
 Zato izvoljena je naša Mati,  
 De nam zamore vselej pomagati.

Zato preseže čast Nje previsoka  
 Lepota samih Kerubinov vsih,  
 In bolj kot solnce iz nebá oboka  
 Se sveti zdaj po svojih čednostih;  
 Clo delj sloví, kot zemlja je široka,  
 Ker se je ni dotaknil greha dih;  
 In venec sveti se na Njeni glavi  
 Iz dvanajsterih zvezd v nebeški slavi.

Kot čistiga človeštva zgled spočeta  
 Soglasno rabi dušne vse moči;  
 V ljubezni do Gospoda svoj'ga vneta  
 V zavetji svetim mlada že živí;  
 Le po Mesiju gré Nje želja sveta,  
 Le Njega vidit' serčno hrepení.  
 Kdo hvalil ne bi v svetim začudenji  
 Presvete Božje Mater' v Nje življenji?

Češena bod', Nevesta Ti nebeška!  
 Presladka Božja Mati in Gospá!  
 De nas ne pogubi slabost človeška,  
 Naj brani skerb nas Tvoja materna!  
 Oh! grehov butara nas tlači težka,  
 Hudobna strast zaderge nam ravná:  
 Pa Ti, ki čista vselej si vsa bila,  
 Oh! reši nas od grešniga netila!

(Poleg Zeit und Ewigkeit.) J. K.



### 13. Marija.

(Poleg laškiga: O amabile Maria!) ..

**M**arija ljubeznjiva!  
 Ti moje si veselje,  
 Vse moje serčne želje  
 So, vedno te častit'.

Če se me žalost loti,  
 Al' grozne bolečine,  
 Mi vsa nadloga mine,  
 Ko k Tebi pribežim.

Imé presveto Tvoje  
 V srcé si čem vsaditi,  
 In sabo ga nositi  
 V srcu, kjerkoli bom.  
 In ko zavoljo greha  
 Mi srcé v strahu bije,  
 Samo Imé Marije  
 Mi srcé vpokoji.

In kadar bodem vmiral  
 Bom klical Imé Marije,  
 To mi tolažbo vlije  
 V prežalostno srcé.  
 Marija! iz serca zdihnem,  
 Ko zora zjutraj vstaja,  
 In solnce ko zahaja,  
 Marijo kličem spet.

Ko me sovražnik skuša,  
 Zavpijem: Oh Marija!  
 In ta peklenska zmija  
 Prestrašena zbeži.  
 To sveto Imé Marije  
 Klicaje bodem srečno  
 Tu živel, ino večno  
 Se tamkej veselil.

Usmiljena Marija!  
 Ti si mi zvesta Mati,  
 Zato se ni mi bati,  
 Te klicat' na pomoč.  
 Zatorej bodem klical  
 Marijo v vsaki sili,  
 Ker Ona se usmili,  
 Kot Mati ljubljena.

Štefan Kociančič.



## 14. Izročilo Marii.

(Misionarjem.)

○ Marija, naša Mati!

Čez valove, od nevihte gnane,  
Tje v dežele, potnikam neznane,  
V Té zaupajoči gremo.

O Marija, varuj nas!

O Marija, vodi nas

Po pravi poti v sveti raj!

O Marija, naša Mati!

Če nesreča nam bo konc kazala,  
Up naš pobijala terda skala,  
Takrat Mater nam se skaži!

O Marija, itd.

O Marija, naša Mati!

Kadarkoli bomo v hudi sili,  
K Tebi se Marija! obernili,  
S svojim plajšem nas zakrivaj!

O Marija, itd.

O Marija, naša Mati!

Kakor veš in znaš, nas varno vodi,  
Skerbna, mila Mati, z nami hodi!  
Spremljaj nas do konc' življenja!

O Marija! itd.

J. Volčič.



## 15. Ljubezen do Marije. III.

(Sv. Alfonza Ligv.)

†isto Gospo in Devico jest ljubim,  
Ktere sercé je v ljubezni goreče!  
Ljubi vse duše po Nji hrepeneče,  
De si nevredne, jih čertit' ne zna.

V svetih nebesih je Ona Kraljica,  
 Vender se milostljivo perbližuje  
 Vsacimu, kateri v ljubezni zdihuje,  
 Njeno nebeško lepoto častí.

Ta tako lepa in čista Devica,  
 Ktero je sam Bog, preljubo in zvesto,  
 Zvolil si Mater, Hčer in Nevesto!  
 Ta mi je vnela in vzela sercé.

O de bi mogel jest kdaj doživeti,  
 De bi Marijo vse serca ljubile,  
 Slišati, de bi vse trume častile,  
 Sveto in sladko Marije imé.

De bi se pela po zemlje pokrajnah  
 Razlegajoč se vsih serc harmonija,  
 Živi, oj živi Devica Marija!  
 Živi tud' Jezus, k' jo ljubi tako.

Iše naj druge ljubezni, kdor hoče,  
 Ljubi, če more, naj kdo kogarkoli,  
 Moja ljubezen, k' serce mi jo voli,  
 To je Marija, k' jo ljubi tud' Bog.

Stegni roko, o Marija premila!  
 Roparca serc moja sladka! in vzemi,  
 Moje sercé mi iz pers, in ga vnemi,  
 De bo gorelo, medlelo za Te.

Vnemi ga s tistim plamenam ljubezni;  
 V katerim je Tvoje prot Bogu se vnelo,  
 De bo tud' moje v tem ognji gorelo,  
 V večni ljubezni do moj'ga Boga.

B. Potočnik.

V. K. V. Č. B. I. P. D. M.





# Kazalo.

	Stran.
Predgovor . . . . .	III
Posvečenje . . . . .	VI
Prošnja do Jezusa . . . . .	VIII
Začetek Marijnih Šmarnic . . . . .	IX
Namen té pobožnosti . . . . .	XII
Kako se obhajajo Marijne Šmarnice . . . . .	XIV
Izročilo Marii Materi Božji . . . . .	XV
Lavretanske litanije . . . . .	XVII
Molitve . . . . .	XX

## Vvod.

Od litanij sploh . . . . .	1
Starost in vpeljava Lavretanskih litanij . . . . .	2
Imé Lavretanskih litanij . . . . .	4

## Pervi razdelek.

### *Začetek Lavretanskih litanij.*

1. Gospod usmili se nas! Kriste usmili se nas! Gospod usmili se nas! . . . . .	17
2. Kriste sliši nas! Kriste usliši nas! . . . . .	21
3. Oče nebeški, vsigamogočni Bog, usmili se nas! . . . . .	23
4. Sin, vsiga svetá rešnji Bog, usmili se nas! . . . . .	27
5. Sv. Duh, resnični Bog, usmili se nas! . . . . .	28
6. Sv. Trojica en sami Bog, usmili se nas! . . . . .	31

## Drugi razdelek.

### *Sreda Lavretanskih litanij.*

7. S. Marija, za nas Boga prosi . . . . .	33
8. S. Mati Božja, za nas Boga prosi . . . . .	40

9. S. devic Devica, za nas Boga prosi! . . .	46
10. Mati Kristusova, za nas Boga prosi . . .	53
11. Mati milosti Božje, za nas Boga prosi! . .	57
12. Mati prečista, " " " " . . .	65
13. Mati brez madeža " " " " . . .	73
14. Mati nedolžna, " " " " . . .	84
15. Mati presveta, " " " " . . .	90
16. Mati ljubeznjiva, " " " " . . .	96
17. Mati prečudna, " " " " . . .	105
18. Mati našiga Stvarnika, za nas Boga prosi!	113
19. Mati našiga Odrešenika, za nas Boga prosi!	123
20. Devica modra, za nas Boga prosi! . . .	132
21. Devica častitljiva, za nas Boga prosi! . .	142
22. Devica hvale vredna, za nas Boga prosi! .	155
23. Devica mogočna, " " " " . . .	167
24. Devica usmiljena, " " " " . . .	179
25. Devica verna, " " " " . . .	188
26. Podoba pravice, " " " " . . .	199
27. Sedež modrosti Božje, " " " " . . .	209
28. Začetek našiga veselja, " " " " . . .	219
29. Posoda duhovna, " " " " . . .	226
30. Posoda časti vredna, " " " " . . .	234
31. Posoda vse svetosti, " " " " . . .	241
32. Skrivnostna roža, " " " " . . .	250
33. Turn kralja Davida, " " " " . . .	260
34. Turn slonokosteni, " " " " . . .	269
35. Hiša zlata, " " " " . . .	276
36. Skrinja miru in sprave, " " " " . . .	286
37. Vrata nebeške, " " " " . . .	294
38. Zgodnja danica, " " " " . . .	301
39. Zdravje bolnikov, " " " " . . .	308
40. Pribežališe grešnikov, " " " " . . .	316
41. Tolažnica žalostnih, " " " " . . .	326
42. Pomoč kristjanov, " " " " . . .	337
43. Kraljica angelov, " " " " . . .	347
44. Kraljica očakov, " " " " . . .	355
45. Kraljica prerokov, " " " " . . .	361
46. Kraljica aposteljnov, " " " " . . .	370
47. Kraljica marternikov, " " " " . . .	379
48. Kraljica spoznovavcov, " " " " . . .	389
49. Kraljica devic, " " " " . . .	395

50. Kraljica vsih svetnikov, za nas Boga prosi! 404  
 51. Kraljica, brez madeža izvirniga greha spo-  
 četa, za nas Boga prosi! . . . . . 412

*Konec Lavretanskih litanij.*

52. Jagnje Božje, ki grehe svetá odjemlješ . . 428

**Pobožne molitve in opravila.**

Zjutranja molitev . . . . .	437
Zvečerna molitev . . . . .	441
Sveta maša . . . . .	446
Molitve pred spovedjo . . . . .	464
Molitev po spovedi . . . . .	469
Molitev pred sv. obhajilam . . . . .	470
Molitev po sv. obhajilu . . . . .	475
Tri Božje čednosti . . . . .	480
Molitev za odpustke . . . . .	483
Litanije vsih svetnikov . . . . .	484
Navadne molitve po litanijah . . . . .	488
Molitve po litanijah v dan sv. Marka in križev teden . . . . .	492
Sveti križev pot . . . . .	496
Svete pesmi v čast Matere Božje . . . . .	521





